

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
(Final Report)

โครงการศึกษาวิจัย
ผลกระทบธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่กับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

เสนอต่อ
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

จัดทำโดย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
(Final Report)

โครงการศึกษาวิจัย
ผลกระทบธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่กับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่กับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน” เล่มนี้ เป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อปัญหาการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ตลอดจนศึกษาถึงข้อเสนอแนะเพื่อให้เกิดการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้แก่ร้านค้าปลีกดั้งเดิม ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งที่สำนักงานฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญต่อเรื่องดังกล่าวและนับเป็นความก้าวหน้าอย่างยิ่งที่มีองค์กรของรัฐได้มีหลักคิดในการพิทักษ์สิทธิมนุษยชน และคุณค่าความเป็นมนุษย์อย่างจริงจัง ในท่ามกลางบริบทสังคมทุนยุคโลกาภิวัตน์ จึงต้องขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัย

บทคัดย่อ

เอกสารวิจัยฉบับนี้ชี้ให้เห็นว่า กระบวนทัศน์ในการพัฒนาประเทศไทยมีผลผูกพันให้ประเทศต้องสร้างขอบข่ายความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศ และยึดนโยบายเสรีนิยมทางการค้า (Liberalize International Trade) เพื่อเพิ่มช่องในการเข้าถึงตลาดทางการค้า และความร่วมมือเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและการลงทุน และมีพันธะกรณีในการพัฒนาการเปิดเสรีการค้า สาขาธุรกิจค้าปลีก

เมื่อประเทศไทยประสบปัญหาทางเศรษฐกิจขั้นรุนแรงในปี พ.ศ. 2540 ทำให้ประเทศไทยต้องพึ่งพิงทุนต่างชาติเรื่อยมาอีกทั้งผลพวงของนโยบายและมาตรการส่งเสริมของรัฐที่ผ่านมา ประกอบกับมีความได้เปรียบทางเศรษฐกิจของกลุ่มทุนต่างชาติ กลุ่มทุนต่างชาติเหล่านี้จึงประสบโอกาสเข้ามาประกอบกิจการและลงทุนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการลงทุนอย่างมหาศาลในสาขาธุรกิจค้าปลีก ส่งผลให้กิจการค้าปลีกดั้งเดิมต้องล้มเลิกกิจการที่ได้ประกอบกันมานับชั่วอายุคน

นอกเหนือจากผลกระทบที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมแล้ว เอกสารวิจัยฉบับนี้ยังได้แสดงให้เห็นถึงผลกระทบทางสังคมของการรับนโยบายการเปิดเสรีทางการค้า (ธุรกิจค้าปลีก) ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของประชาชน อันเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชุมชนในระยะยาว ผลการวิจัยบ่งชี้ว่าการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการปลูกปั่น มิได้เกิดขึ้นตามความต้องการที่แท้จริงของชุมชน และมีพยานหลักฐานที่ยืนยันได้ว่า สิทธิของชุมชนที่จะเลือกวิถีชีวิตที่เหมาะสม และความสุขทางสังคมที่ยั่งยืน ได้ถูกทำลายไปเพราะการยอมรับให้กระบวนการค้าปลีกเข้าแทรกซึมวิถีชีวิตของชุมชน เพื่อประโยชน์ทางการค้า และการหากำไรอย่างปราศจากข้อจำกัด

การศึกษาเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายไทยเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ อาทิ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า มีการใช้มาตรการทางกฎหมายในลักษณะของการกำหนดรายละเอียดปลีกย่อยทางอ้อม ในการป้องกันผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อร้านค้าดั้งเดิมท้องถิ่น เช่น การจัดระเบียบการจราจร การจัดระเบียบพื้นที่ตั้ง หรือมาตรการเพื่อความปลอดภัย เป็นต้น

งานวิจัยนี้พบว่ามาตรการทางกฎหมาย มิได้เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญในการปกป้องร้านค้าดั้งเดิมท้องถิ่น แต่ปัจจัยที่ทำให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ไม่สามารถกลืนกินร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นหรือร้านค้ากลุ่มทุนชาติ ได้แก่ “การสร้างจิตสำนึกร่วมกัน” ของปัจเจกชน ชุมชนและสังคมให้ตระหนักถึงคุณค่าในความคิดของการมีอยู่ของร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น ซึ่งเปรียบได้กับ “กระดูกสันหลังของเศรษฐกิจชุมชน” และถือเป็นความงดงามของความหลากหลายในการประกอบอาชีพของคนท้องถิ่น โดยยึดโยงกับกระบวนทัศน์เรื่องการพัฒนาที่สมดุลอย่างยั่งยืนอันมีสิทธิมนุษยชนควบคู่กับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาประเทศ

ผู้วิจัยเสนอว่าควรมีการทบทวนการอนุญาตขยายตัวของร้านค้าปลีกสมัยใหม่ไว้เป็นการชั่วคราวก่อนและรัฐต้องพิจารณาถึงความเปราะบางของชุมชน โดยรัฐต้องปกป้องรักษาสีทธิมนุษยชนควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศไทยควรวางอยู่บนกรอบความคิดเรื่องโอกาสของชุมชนใน “การพัฒนาอย่างยั่งยืน”(Sustainable Development) ตามที่ได้กำหนดอยู่ในแผนพัฒนาประเทศและแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ควรสนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคธุรกิจและภาคประชาชน ในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่ภาคปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยก่อนที่จะดำเนินมาตรการในทางปฏิบัติใดๆ ภาครัฐควรจำกัดการขยายตัวของร้านค้าปลีกสมัยใหม่ไว้เป็นการชั่วคราวก่อน จนกว่าจะแน่ใจว่า รัฐมีกลไกคุ้มครองที่พร้อมเพรียงแล้ว

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.1.1 สภาพปัญหา	1
1.1.2 ภูมิหลัง ประวัติ และวิวัฒนาการของปัญหาที่นำมาสู่โจทย์วิจัย	4
1.2 วัตถุประสงค์	8
1.3 กรอบการศึกษาวิจัย	9
1.4 สมมุติฐานงานวิจัย	9
1.5 นิยามคำศัพท์	9
1.5.1 ความหมายของธุรกิจค้าปลีก	9
1.5.2 บทบาทของธุรกิจค้าปลีก	9
1.5.3 ประเภทของธุรกิจค้าปลีก	9
1.6 ลำดับของการนำเสนอ	11
1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	12
บทที่ 2 แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้อง	
2.1 การพัฒนาที่ยั่งยืน	13
2.2 กระบวนทัศน์ของรัฐต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	16
2.2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน	16
2.2.2 ทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	19
2.3 นโยบายในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	26
2.4 หลักสิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	28
2.4.1 หลักสิทธิมนุษยชน	28
2.4.2 ปณิญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชน	29
2.4.3 ปณิญาว่าด้วยสิทธิในการพัฒนา	30
2.4.4 ประเทศไทยกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	30
2.5 การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ	35
บทที่ 3 ผลกระทบต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น	
3.1 การประกอบธุรกิจค้าปลีกและธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ในประเทศไทย	36
3.2 รูปแบบการขยายสาขาธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ในประเทศไทย	48
3.2.1 การขยายกิจการสาขาไปยังภูมิภาค	48
3.2.2 การลดขนาดพื้นที่เป็นสาขาย่อยเพื่อกระจายไประดับชุมชน	48

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.3	ผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น	50
3.3.1	ผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่มองว่าเป็นยุคของการห้ามขายของถูก	50
3.3.2	ผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกดั้งเดิมมองว่าเป็นความไม่เป็นธรรมทางการค้า	52
3.4	การรวมตัวของร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นเพื่อต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ต่างชาติ	53
3.4.1	พลังขับเคลื่อนภาคสังคม	53
3.4.2	ปรากฏการณ์พลังขับเคลื่อนทางสังคมไทย	55
3.4.3	การรวมกลุ่มเพื่อต่อต้านและคัดค้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่	57
3.5	บทบาทภาครัฐกับการพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ให้แก่ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น	65
3.5.1	มาตรการช่วยเหลือร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น	65
3.5.2	มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	66
3.6	แนวปฏิบัติของต่างประเทศในการควบคุมการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่	69
3.6.1	ตัวอย่างมาตรการทางกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น	69
3.6.2	ตัวอย่างมาตรการทางกฎหมายของประเทศฝรั่งเศส	72
3.6.3	ตัวอย่างมาตรการทางกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา	73
3.6.4	แนวทางปฏิบัติที่ดีในการสร้างความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนเรื่อง “การอยู่ร่วมกัน” จากตัวอย่างกรณีประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา	74
บทที่ 4	ผลกระทบที่มีต่อพฤติกรรม ทัศนคติของประชาชน และรูปแบบวิถีชุมชน	
4.1	การศึกษาข้อมูลด้านพฤติกรรมและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการขยายตัวของ ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่และผลกระทบที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม	76
4.2	วัตถุประสงค์	77
4.3	พื้นที่สำรวจข้อมูล	77
4.4	การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล	79
4.4.1	ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	79
4.4.2	ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่	80
4.4.3	ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่	81
4.4.4	ส่วนที่ 4 ผลกระทบที่มีต่อธุรกิจชุมชนท้องถิ่น	82
4.5	การวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภค	87
4.5.1	วิถีชีวิตและพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงตามพลวัตทางสังคม	90
4.5.2	ทัศนคติต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่และผลกระทบที่มีต่อร้านค้าปลีก ดั้งเดิม	90
4.6	สรุป	91

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 บทวิเคราะห์ถึงผลกระทบธุรกิจการค้าปลีกขนาดใหญ่กับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	
5.1 ปัญหาการขาดความสมดุลของการพัฒนาประเทศ	92
5.1.1 การพัฒนาประเทศทางเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	94
5.1.2 ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ของกลุ่มทุนต่างชาติ	97
5.1.3 มาตรการการช่วยเหลือร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นเป็นเพียงการแก้ไขเฉพาะหน้า	98
5.2 ผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่กับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	100
5.2.1 การละเมิดสิทธิมนุษยชนทางกระบวนการทัศน์และนโยบายของรัฐ : รัฐต้องให้ความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจเสรีที่เป็นธรรม	100
5.2.2 เสรีภาพในการประกอบอาชีพ	102
5.2.3 พฤติกรรมและทัศนคติของประชาชนในฐานะผู้บริโภคกับสิทธิมนุษยชน	103
5.2.4 สรุป	104
บทที่ 6 สรุปและเสนอแนะ	
6.1 สรุปผลงานวิจัย	105
6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	107
6.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อมาตรการควบคุมโครงสร้างของการประกอบธุรกิจค้าปลีก	108
6.2.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อมาตรการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับร้านค้าปลีกดั้งเดิม	109
6.2.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อมาตรการป้องกันโดยสร้างความเข้มแข็งให้กับร้านค้าปลีกดั้งเดิม	109
6.2.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อมาตรการสร้างจิตสำนึกร่วมกัน	109
6.2.5 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อมาตรการในการติดตามและประเมินการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐ	110
บรรณานุกรม	112
ภาคผนวก	118
ภาคผนวก ก ข้อมูลอ้างอิงเหตุผลและคำตอบ	119
ภาคผนวก ข ร่าง พระราชบัญญัติประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง พ.ศ. (ร่างที่ 1)	183
ภาคผนวก ค ร่าง พระราชบัญญัติประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง พ.ศ. (ร่างที่ 2)	196
ภาคผนวก ง ร่าง พระราชบัญญัติประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง พ.ศ. (ร่างที่ 3)	207

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน	15
2	กระบวนการพัฒนาประเทศเพื่อนำไปสู่พัฒนาการทางเศรษฐกิจ	23
3	กระบวนการพัฒนาประเทศ คือ การพัฒนาทางเศรษฐกิจกระจายพื้นที่การลงทุนให้ครอบคลุมภูมิภาคต่างๆ และการขยายตลาดทางการค้าใหม่	24
4	การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางสังคมจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรมในระยะนี้เริ่มมีการสร้างกรอบแนวคิดในเชิงพัฒนาประเทศรวมถึงการรักษาสมดุลทางสังคม (คน) โดยพยายามรักษาการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม การกระจายรายได้การพัฒนาสู่ภูมิภาคและชนบท และที่สำคัญมีการสร้างมาตรการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ	24
5	กรอบคิดการพัฒนาประเทศเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของคน	25
6	กรอบความคิดการพัฒนา 3 ด้าน ได้แก่ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม แต่ดุลยภาพการพัฒนายังคงอยู่ที่มิติทางเศรษฐกิจ โดยด้านเศรษฐกิจยังคงเป็นปัจจัยการพัฒนาประเทศที่เด่นชัดสุด	25
7	กรอบคิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนแต่เป็นเชิงการพัฒนาแบบแยกส่วน แต่ยังคงมุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจคือการพัฒนาประเทศ โดยมีด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมเป็นเพียงวาทกรรมในนามการพัฒนาประเทศที่สมดุลและยั่งยืน	25
8	เวทีประชุมเพื่อการรับฟังความคิดเห็น	52
9	ภาพการลงทุนของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่: ตัวอย่างห้างเทสโก้โลตัสกับการลงทุนในประเทศต่างๆ	54
10	ประมวลภาพการรวมกลุ่มเพื่อต่อต้านและคัดค้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่	62
11	เอกสารคัดค้านการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่	64
12	ตัวอย่างการสำรวจข้อมูลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	79
13	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อมาตรการในทางปฏิบัติ	108

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สรุปกรอบคิดของนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน	26
2	ตารางแสดงร้านค้าปลีกสมัยใหม่ ช่วงเวลา อดีต – พ.ศ. 2540	37
3	ตารางแสดงการขยายการลงทุน	40
4	ตารางแสดงเขตพื้นที่การลงทุนรูปแบบไฮเปอร์มาร์เก็ต	44
5	ตารางแสดงเขตพื้นที่การลงทุนรูปแบบเทสโก้โลตัสคัมค่า	45
6	ตารางแสดงเขตพื้นที่การลงทุนตลาดโลตัส	46
7	ตัวอย่างการรวมตัวต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ (ภาคเหนือ)	55
8	ตัวอย่างการรวมตัวต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ (ภาคกลาง)	55
9	ตัวอย่างการรวมตัวต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ (ภาคใต้)	56
10	ตัวอย่างการรวมตัวต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ (ภาคอีสาน)	56
11	ตัวอย่างการรวมตัวต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ (ภาคตะวันออก)	57
12	วัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม	77
13	ตารางแสดงพื้นที่สำรวจข้อมูลแบบสอบถามและกายภาพ	78
14	ตารางแสดงความรู้ความเข้าใจเรื่องระบบเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง	86
15	ตารางแสดงความเห็นต่อผลกระทบที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม	87

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

1.1.1 สภาพปัญหา

สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรมโดยอาศัยกลไกตลาด และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน กล่าวคือในการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจอย่างเสรีนั้น กำหนดให้รัฐต้องกำกับให้การประกอบกิจการมีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ป้องกันการผูกขาดตัดตอนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมและการคุ้มครองผู้บริโภค ส่วนการสร้างความเป็นธรรมในระบบเศรษฐกิจได้กำหนดให้รัฐต้องสนับสนุนการใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล ควบคู่กับการประกอบกิจการ นอกจากนี้ในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนได้กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม คุ้มครอง ส่งเสริม และขยายโอกาสในการประกอบอาชีพของประชาชนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ รวมถึงการส่งเสริม และสนับสนุนองค์ภาคเอกชนทางเศรษฐกิจทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง

ที่เป็นเช่นนี้เพราะเงื่อนไขของการปกครองระบอบประชาธิปไตยมีว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน ดังนั้น จึงได้กำหนดถึงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของรัฐกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนว่าการใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามที่ได้รับรับรองไว้ ต้องได้รับความคุ้มครองและผูกพันองค์กรของรัฐทุกองค์กรในการใช้อำนาจ ไม่ว่าจะเป็นในการตรากฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง และในขณะเดียวกัน รัฐต้องมีหน้าที่ให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของพลเมือง

สำหรับกลไกทางเศรษฐกิจแบบเสรีจะเห็นได้ว่า ประชาชนย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ และมีหลักประกันว่า การแข่งขันดังกล่าวจะเป็นไปโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ด้วยเหตุนี้ รัฐจึงมีหน้าที่สร้างกติกาทางการค้าและบรรยากาศทางการค้าให้มีการแข่งขันอย่างเสรีระหว่างภาคเอกชนด้วยกัน กล่าวโดยเฉพาะในเรื่องของการค้าโดยเสรี (Free Trade) นั้น หมายถึง การที่รัฐจะต้องไม่เข้าไปค้าขายแข่งขันกับภาคเอกชน รวมถึงการลดบทบาทของรัฐในการดำเนินกิจกรรมในการประกอบกิจการทางการค้า รัฐมีบทบาทเป็นผู้รักษากติกาเพื่อให้การแข่งขันเป็นไปอย่างเสรีและเป็นธรรมเท่านั้น ส่วนเรื่องการสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจหรือการค้าที่เป็นธรรม (Fair Trade) สารานุกรมวิกิพีเดียได้อธิบายว่า การค้าที่เป็นธรรมเป็นการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับความยุติธรรมในการค้า สนับสนุนมาตรฐานสากลในเรื่องแรงงาน สิ่งแวดล้อมและสังคม นอกจากนี้ นายมหาเธร์ โมฮัมหมัด นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย (พ.ศ. 2524 - 2546) ได้กล่าวสุนทรพจน์ในหัวข้อ "ความท้าทายต่อกระแสโลกาภิวัตน์" (Globalization and its challenges) และแสดงความเห็นต่อการที่ไม่เป็นธรรมไว้ว่า การเปิดเสรีการค้าโลกเพื่อรับกระแสโลกาภิวัตน์เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่การเปิดเสรีทางการค้า (Free Trade) นั้น ยังไม่สำคัญเท่ากับการค้าที่เป็นธรรมกับทุกฝ่าย (Fair Trade) เพราะการค้าที่เป็นธรรมนั้นอาจก่อให้เกิดการค้าเสรีได้ แต่การค้าเสรีส่วนใหญ่นั้นก่อให้เกิดการค้าที่ไม่เป็นธรรม

ประเด็นว่า การค้าโดยเสรีอาจเป็นการค้าที่ไม่เป็นธรรมมีหลักว่า “ที่ใดมีเสรีภาพมาก ที่นั่นความเสมอภาคยิ่งลดน้อยลง” และที่แห่งใดก็ตามรัฐไม่สามารถสร้างคุณภาพของความเสมอภาคทางการค้าได้ ที่แห่งนั้นจะเกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในทางเศรษฐกิจ จนในที่สุดอาจทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นระบบเศรษฐกิจที่ส่งเสริมและสนับสนุนต่อการแข่งขันเสรีอย่างไม่เป็นธรรมได้

รูปแบบของการค้าที่ไม่เป็นธรรมมักจะพบอยู่ในระบบเศรษฐกิจที่มีกลุ่มทุนที่มีอำนาจผูกขาด เช่น อำนาจผูกขาดที่เกิดจากรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายและจากการได้รับสัมปทานของรัฐ หรือกลุ่มทุนขนาดใหญ่ที่ได้รับการส่งเสริมมากกว่ากลุ่มทุนขนาดเล็ก ตลอดจนการเอื้อประโยชน์ทางการค้าโดยผ่านนโยบายของรัฐที่สนับสนุนและส่งเสริมการเข้ามาของกลุ่มทุนต่างชาติขนาดใหญ่ แต่ไม่มีมาตรการรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อกลุ่มทุนขนาดเล็ก ซึ่งมีผลให้กิจการที่มีขนาดเล็กไม่สามารถแข่งขันกับกลุ่มทุนใหญ่ได้และมีแนวโน้มที่เอื้อต่อพฤติกรรมการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม และแม้ว่าประเทศไทยจะมีกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 แล้วก็ตาม แต่ก็พบว่ากฎหมายดังกล่าวมีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายเช่นกัน

สถานการณ์ของการประกอบธุรกิจค้าปลีกมีข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในรอบสิบกว่าปีที่ผ่านมา มีกลุ่มทุนธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่จากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในตลาดค้าปลีกค้าส่งในประเทศไทย ซึ่งการเข้ามาลงทุนเป็นไปอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่อง และรุนแรง การเข้าสู่ตลาดของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่เช่นนี้ มีผลกระทบต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็กหรือร้านค้าปลีกดั้งเดิม หรือที่เรียกกันว่า “ร้านค้าโชห่วย” อย่างที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ มีร้านค้าปลีกดั้งเดิมจำนวนมากต้องปิดกิจการอันเป็นผลมาจากการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ เหตุเพราะร้านค้าปลีกดั้งเดิมไม่สามารถแข่งขันกับธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ของกลุ่มทุนจากต่างประเทศได้ในแทบทุกด้าน ทั้งศักยภาพด้านเงินทุน ด้านเทคโนโลยี และอำนาจต่อรอง นอกจากนี้ผลกระทบโดยตรงที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมแล้ว ยังพบว่ามีผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภค รวมถึงรูปแบบวิถีชีวิตของประชาชนอีกทางด้วย ซึ่งจากการประชุมรับฟังข้อมูลจากกลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าปลีกดั้งเดิมพบว่า ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ส่งผลกระทบในหลายเรื่องดังต่อไปนี้

1) ผลกระทบต่อโครงสร้างของเศรษฐกิจชุมชน กล่าวคือ ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและวงจรเศรษฐกิจชุมชนที่จะถูกทำลายลงอย่างสิ้นเชิง เพราะตลาดคือสังคมชุมชนอันอบอุ่นและเอื้ออาทรกันระหว่างพ่อค้าแม่ค้าและผู้ซื้อ ซึ่งส่วนใหญ่จะซื้อกันเป็นประจำจนกลายเป็นญาติที่คุ้นเคยกัน ผู้ซื้อผู้ขายสามารถต่อรองราคาสินค้า ขอชิม แฉมสินค้า และซื้อเชื่อกันได้ ซึ่งนี่คือวัฒนธรรมไทย วิถีชีวิตไทย หรือวิถีชุมชนไทย ที่ควรได้รับการพิทักษ์รักษาไว้

2) ผลกระทบต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมโดยตรง กล่าวคือ มีร้านขายของชำและร้านโชห่วยจำนวนมากต้องปิดกิจการ เนื่องจากขาดทุนจนไม่สามารถทำการค้าขายต่อไปได้

3) ผลกระทบที่ต่อเนื่องจากร้านค้าปลีกดั้งเดิมปิดกิจการ กล่าวคือ เกษตรกรในชุมชนที่ปลูกพืชผักซึ่งขายส่งให้แก่ร้านค้าปลีกดั้งเดิมไม่สามารถขายสินค้าได้ ทำให้เกิดความไม่มั่นคงในอาชีพการงานของพ่อค้าแม่ค้าและเกษตรกร และมีหลายรายต้องเปลี่ยนอาชีพเนื่องมาจากภาวะขาดทุนและขายพืชผักไม่ได้

4) ผลกระทบต่อหลักการค้าที่เป็นธรรม กล่าวคือ การเข้าสู่ตลาดของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ทำให้เกิดพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม มีการผูกขาดทางการค้า บีบบังคับให้โรงงานผู้ผลิตสินค้าต้องยอมรับเงื่อนไขของตน มีการผลักภาระค่าใช้จ่ายต่างๆ มาให้กับโรงงานผู้ผลิตของคนไทยไปจนถึงผู้บริโภค

5) ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม กล่าวคือ ปัญหาด้านการจราจรและทัศนียภาพ เป็นต้น

6) ผลกระทบอื่นๆ เช่น เรื่องภาษีและค่าจ้างแรงงานที่ร้านค้าปลีกข้ามชาติจ่ายและจ้างงานในท้องถิ่น เมื่อเทียบกับผลกำไรของบริษัทนับว่าน้อยมาก ไม่สามารถทดแทนการล่มสลายของร้านขายของชำ

ร้านโชห่วย และเกษตรกรที่ปลูกพืชผักในท้องถิ่นได้ ที่สำคัญกลุ่มธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่มุ่งแสวงหาผลกำไรให้กับบริษัทแม่ในต่างประเทศเป็นหลัก รายได้จะถูกส่งกลับไปยังบริษัทแม่ที่ต่างประเทศมากกว่าหมุนเวียนอยู่ในท้องถิ่นหรือในประเทศไทย

รวมถึงประเด็นการส่งเสริมและปลูกฝังวัฒนธรรมบริโภคนิยมอันเป็นการทำลายวัฒนธรรมแบบพออยู่พอกินของชุมชนท้องถิ่น

ที่เห็นเด่นชัดสุดของผลกระทบที่เกิดจากธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ คือ การที่ร้านค้าปลีกดั้งเดิมต้องปิดกิจการลงเป็นจำนวนมากเพราะไม่มีศักยภาพที่สามารถแข่งขันได้ ทำให้ผู้ประกอบการต้องเปลี่ยนแปลงอาชีพของตนไปประกอบอาชีพอื่น รวมถึงกรณีผู้ประกอบการรายใหม่ขนาดเล็กไม่สามารถเข้าสู่ตลาดแข่งขันได้ มีประเด็นว่า การที่ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกดั้งเดิมไม่สามารถรักษาอาชีพดั้งเดิมของตนได้และกรณีที่ผู้ประกอบการรายใหม่ไม่สามารถเข้าสู่ตลาดได้จะถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ และผลกระทบดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ใด เนื่องจากสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพถือเป็นสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของบุคคลในอันมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

ประเด็นต่อมา การที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรม และมีบทบาทหน้าที่ในการกำกับให้การประกอบกิจการมีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ป้องกันการผูกขาดตัดตอนไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมนั้น ในทางปฏิบัติรัฐได้มีการดำเนินการเพื่อให้เกิดบรรยากาศทางเศรษฐกิจตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้มากน้อยเพียงใด และรัฐได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรมโดยกำหนดมาตรการส่งเสริมและพัฒนาระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรมในประเทศที่แน่ชัดไว้แค่ไหนเพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตระหนักถึงมาตรการในการสร้างความเป็นธรรมทางการค้าในธุรกิจค้าปลีกของประเทศไทย รวมถึงมาตรการรองรับการแข่งขันเสรีในตลาดทางการค้าของธุรกิจค้าปลีก

หลายปีที่ผ่านมา บรรดาร้านค้าปลีกดั้งเดิมได้มีการรวมตัวกันหลายครั้ง ในหลายพื้นที่มีการจัดตั้งกลุ่มในนามสมาคม ชมรม เช่น สมาคมคัมครองการทำกินของคนไทย หรือกลุ่มชมรมต่อต้านการค้าปลีกค้าส่งข้ามชาติ (เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี) หรือชมรมผู้ค้าปลีกและประกอบอาชีพอิสระจังหวัดขอนแก่น หรือกลุ่มนครสวรรค์ฟอร์้ม ฯลฯ เพื่อต่อต้านและคัดค้านการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ การไม่เห็นด้วยกับรัฐที่อนุญาตให้มีการขยายกิจการของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ในพื้นที่ชุมชน และมีการเรียกร้องให้รัฐกำหนดมาตรการรองรับเพื่อสร้างความเป็นธรรมในการประกอบธุรกิจค้าปลีก เช่น การยั้งยั้งหรือชะลอการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่โดยใช้มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ เช่น พระราชบัญญัติผังเมือง พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้เรียกร้องให้มีการตรากฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับธุรกิจการค้าปลีกค้าส่ง รวมถึงการร้องขอต่อรัฐให้กำหนดมาตรการช่วยเหลืออื่นๆ ให้แก่ร้านค้าปลีกขนาดเล็กหรือร้านค้าปลีกดั้งเดิม เช่น การเสริมสร้างความรู้การบริหารจัดการร้านค้าปลีกสมัยใหม่ (โครงการรวมพลังโชห่วยสู้วิกฤต) การรวมกลุ่มเครือข่ายร้านค้าปลีกเพื่อร่วมกันสั่งซื้อและกระจายสินค้า เป็นต้น รวมถึงมีการใช้สิทธิทางศาล เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งระงับหรือเพิกถอนคำสั่งอนุญาตของรัฐที่ได้อนุญาตให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่เข้ามาลงทุนในเขตพื้นที่ของตน แต่กระนั้นเป้าหมายของความพยายามของร้านค้าปลีกดั้งเดิมดังที่กล่าวมา ดูจะสวนทางกลับความเป็นจริงที่ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ได้มีการขยายกิจการของตนให้ครอบคลุมสู่ชุมชนระดับย่อยๆ อย่างรวดเร็ว และจำนวนมาก ในขณะที่ร้านค้าปลีกดั้งเดิมต่างทยอยปิดกิจการเป็นจำนวนมาก ทั้งที่สภาพร้านค้าปลีกที่เคยมี

ความหลากหลายของผู้ประกอบกิจการทั้งรายใหญ่ กลาง และขนาดเล็ก และเป็นอาชีพของคนในชุมชน ต้องเปลี่ยนเป็นเหลือจำนวนผู้ประกอบกิจการร้านค้าปลีกน้อยราย และโอกาสในการประกอบอาชีพนี้ ได้ลดลง โดยที่ยังไม่มีการตรากฎหมายเฉพาะเพื่อควบคุมการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ และการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจึงนับเป็นการสูญเสียโอกาสในการพัฒนาของประเทศตามแนวทางการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงได้ การมุ่งเน้นให้ประชาชนพึ่งพากลุ่มทุนขนาดใหญ่และละเลยการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มทุนรายเล็กซึ่งส่วนใหญ่เป็นประชาชนในชุมชนท้องถิ่น ย่อมส่งผลกระทบยาวต่อการพัฒนาขีดความสามารถของคนในสังคมและความเข้มแข็งของชุมชนในการอยู่รอดได้ด้วยพึ่งตนเองของประเทศต่อไป

1.1.2 ภูมิหลัง ประวัติ และวิวัฒนาการของปัญหาที่นำมาสู่โจทย์วิจัย

การที่กลุ่มทุนค้าปลีกขนาดใหญ่จากต่างประเทศได้เข้าสู่ตลาดค้าปลีกของประเทศไทยอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง นับแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมานั้น เป็นผลที่สืบเนื่องจากการเกิดปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งมีผลทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจหลายรายต้องประสบปัญหาเรื่องนี้สิน มีผู้ประกอบการจำนวนมากมีปัญหาด้านจนถึงขั้นต้องปิดกิจการหรือล้มละลาย และส่งผลกระทบต่อระบบสถาบันการเงินในเรื่องหนี้เสียที่สูงกว่าความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ตามปกติ (Non Performance Loan : NPL) ในขณะที่ระบบเศรษฐกิจภายในประเทศกำลังประสบปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงิน จึงเป็นโอกาสที่ดีของกลุ่มทุนต่างชาติที่เข้ามาแสวงหาความได้เปรียบเรื่องอำนาจต่อรองทางการค้า การลงทุน และเศรษฐกิจ เช่น การเข้ามาซื้อกิจการ การลงทุน การเก็งกำไร หรือการซื้อหุ้นในธุรกิจการค้า เป็นต้น

ธุรกิจค้าปลีกกลุ่มทุนไทยบางกลุ่มอยู่ในสภาพจำยอมที่ต้องขายหุ้นหรือกิจการให้แก่กลุ่มทุนต่างชาติเพื่อความอยู่รอด มีข้อเท็จจริงพบว่า ช่วงเวลาดังกล่าวธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่หรือห้างค้าปลีกสมัยใหม่ (Modern Trade) ของไทย ได้แก่ ห้างบิ๊กซี ห้างเทสโก้โลตัส และห้างคาร์ฟูร์ ได้มีการขายหุ้นส่วนใหญ่ให้แก่กลุ่มธุรกิจค้าปลีกต่างชาติขนาดใหญ่ กล่าวคือ

1) ห้างบิ๊กซี ซึ่งแต่เดิมเจ้าของกิจการเป็นกลุ่มธุรกิจค้าปลีกในเครือเซ็นทรัล (กลุ่มทุนไทย) ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 บริษัท Casino Guichard - Perrachon ซึ่งเป็นกลุ่มทุนค้าปลีกประเทศฝรั่งเศส ได้เข้ามาเพิ่มทุนและกลายเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่

2) ห้างเทสโก้โลตัส ซึ่งแต่เดิมเป็นกิจการของบริษัทเอกชน ดิสทริบิวชันซิสเต็ม จำกัด ในเครือเจริญโภคภัณฑ์ (กลุ่มทุนไทย) ใช้ชื่อห้างว่า โลตัส โดยในปี พ.ศ. 2541 ได้ขายให้กับกลุ่มเทสโก้ซึ่งเป็นกลุ่มธุรกิจค้าปลีกข้ามชาติจากสหราชอาณาจักร และเปลี่ยนชื่อห้างเป็นเทสโก้โลตัส

3) ห้างคาร์ฟูร์ ซึ่งเป็นธุรกิจร่วมทุนกันระหว่างบริษัท เซ็นทรัลรีเทล คอร์ปอเรชั่น และบริษัท คาร์ฟูร์ เนเธอร์แลนด์บีวี มีอัตราส่วน 60:40 ในนามบริษัทเซนคาร์ จำกัด แต่ภายหลังบริษัท เซ็นทรัลรีเทล คอร์ปอเรชั่น ประสบปัญหาอันเป็นผลจากวิกฤติเศรษฐกิจ ทำให้บริษัทฯ ต้องจำนองหุ้นระยะยาวให้กับบริษัท คาร์ฟูร์ จึงเสมือนกับกลุ่มทุนต่างชาติมีหุ้นข้างมาก จนในที่สุด เมื่อปี พ.ศ. 2553 ทางบริษัท คาร์ฟูร์ เนเธอร์แลนด์บีวีได้ถอนการลงทุนในประเทศไทย และกลุ่มคาสโนได้ชนะการประมูลกิจการคาร์ฟูร์ในประเทศไทยจึงทำให้กิจการของห้างคาร์ฟูร์รวมเป็นของห้างบิ๊กซี

การเข้ามาของกลุ่มทุนธุรกิจค้าปลีกต่างชาติ ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างมากในธุรกิจค้าปลีกของประเทศไทย เพราะกลุ่มทุนดังกล่าวมีศักยภาพด้านการลงทุน (เงินทุน) ด้านเทคโนโลยี และมีแผน

กลยุทธ์ทางตลาด เห็นได้จากการเติบโตขยายกิจการอย่างรวดเร็วและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทางตลาดที่กว้างขวางและทุกกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น ตั้งแต่ชุมชนที่มีจำนวนประชากรหนาแน่นไปยังชุมชนขนาดเล็กหรือที่เรียกว่านโยบาย “ย่อขนาด” (Downsizing) จากข้อมูลพบว่า ในปี พ.ศ. 2555 ห้างค้าปลีกเทสโก้ โลตส์มีแผนการขยายสาขา โดยมีงบประมาณสำหรับการลงทุนเป็นจำนวนเงินที่ไม่ต่ำกว่า 7,000 ล้านบาท เพื่อเปิดสาขาใหม่กว่า 300 สาขา และการเปิดสาขาใหม่นี้มีเป้าหมายที่จะให้ครอบคลุมรูปแบบทางธุรกิจของเทสโก้โลตส์ทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบตลาดโลตส์ โลตส์เอ็กซ์เพรส เทสโก้โลตส์เอ็กซ์ตร้า เช่นเดียวกันกับรายของบริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) ที่ได้มีการเปิดเผยว่า บริษัทฯ มีแผนการลงทุนระยะยาวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2555 - 2559 โดยจะมีการขยายสาขาให้บริการเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมหลายเท่าตัวจากที่มีสาขาเปิดให้บริการ รวม 238 สาขา ในปี พ.ศ. 2553 เป็น 950 สาขา โดยมีเป้าหมายว่าบริษัทจะเป็นผู้นำทางตลาดของห้างค้าปลีกของไทย นอกจากการมีแผนการลงทุนอย่างชัดเจนแล้ว ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมาในตลาดค้าปลีกขนาดใหญ่มีการแข่งขันกันสูงมาก ทั้งเรื่องราคา คุณภาพ ปริมาณ และกลยุทธ์ทางการตลาด มีการใช้สื่อโฆษณา เทคโนโลยีที่ทันสมัย การผลิตสินค้าในชื่อตนเองเข้ามาใช้ในการแข่งขันทางการค้าร้านค้าปลีกสมัยใหม่ จนในที่สุดธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่กลายเป็นผู้นำของตลาดค้าปลีกแทนที่ห้างสรรพสินค้าท้องถิ่นของกลุ่มทุนไทย¹

ผลกระทบต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม

การแข่งขันกันระหว่างธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่เพื่อช่วงชิงอำนาจเหนือตลาดในกลุ่มทุนธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่เดียวกันมิได้ส่งผลต่อธุรกิจค้าปลีกที่มีระดับเดียวกันเท่านั้น ยิ่งธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่มีการแข่งขันกันมากเท่าไร ย่อมส่งผลทำให้ร้านค้าปลีกดั้งเดิม หรือร้านค้าโชห่วย ที่มีใช้เป็นคู่แข่งทางการค้าโดยตรงของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ต้องรับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ เนื่องจากไม่สามารถแข่งขันกับธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ได้เลย เพราะมีความเสียเปรียบในแทบทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเทคโนโลยีขั้นสูง อำนาจต่อรองราคา โดยเฉพาะศักยภาพด้านทุน ดังนั้น ในหลายปีที่ผ่านมา จึงเห็นบรรดาผู้ประกอบการร้านค้าปลีกดั้งเดิม หรือร้านโชห่วย ได้รวมตัวกันเพื่อต่อต้านและคัดค้านการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ อย่างเช่น เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2553 มีการรวมกลุ่มของชุมชนเทศบาลนครราชสีมาและบรรดาร้านค้าปลีกรายย่อยในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีการระบุว่า การที่ห้างค้าปลีกสมัยใหม่ (Modern Trade) ของต่างชาติ ได้ขยายตัวเข้ามาเปิดดำเนินกิจการในรูปแบบเอ็กซ์เพรสในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา แล้วจำนวนหลายพื้นที่ด้วยกัน เช่น อำเภอปากช่อง ตำบลด่านเกวียน ตำบลจอหอหรือตลาดเซฟวัน และมีเป้าหมายในการที่จะขยายสาขาในรูปแบบดังกล่าว ไม่น้อยกว่า 12 สาขา ในจังหวัดนครราชสีมา การขยายตัวดังกล่าวถูกกล่าวหาว่า ก่อให้เกิดผลกระทบกับชุมชน ได้แก่

1) กิจการค้าปลีกสมัยใหม่ มีวิธีการกระตุ้นการตลาด กระตุ้นยอดขาย ขายลดราคาต่ำกว่าทุน ผลิตสินค้าในยี่ห้อของตนเองครวละมากๆ เพื่อขายในราคาถูก และอื่นๆ กระทั่งทำให้กิจการของชุมชนไม่สามารถที่จะต่อสู้ทางการค้าได้และล่มสลายไปในที่สุด

2) กิจการค้าปลีกสมัยใหม่ มีการขายสินค้าทุกประเภท เสมือนหนึ่งเป็นการผูกขาดทางการค้า สามารถกำหนดปริมาณ ราคา และรูปแบบในการขายได้ ทำให้ร้านค้าปลีกที่มีอยู่ดั้งเดิมในชุมชนที่มีการขาย

¹ นิพนธ์ พัวพงศกร, การค้าปลีกของไทย : ผลกระทบของการแข่งขันจากผู้ประกอบการค้าปลีกขนาดใหญ่จากต่างประเทศ [ออนไลน์], 11 พฤศจิกายน 2556, แหล่งที่มา http://www.dric.nrct.go.th/bookdetail.php?book_id=128217.

สินค้าเฉพาะอย่างหรือเฉพาะประเภท มีทุนในการดำเนินการน้อยไม่สามารถต่อสู้ทางการค้าได้ ต้องถูกทำลายและปิดกิจการไปในที่สุด

3) การขยายตัวของกิจการค้าปลีกสมัยใหม่ จะส่งผลกระทบต่อโครงการของรัฐบาลที่มีในชุมชน เช่น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (กองทุนเงินล้าน) โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน (S M L) และโครงการเศรษฐกิจพอเพียง เพราะจะส่งผลกระทบต่อการต่อยอดเศรษฐกิจในชุมชน เมื่อผู้ค้ารายย่อยในชุมชนแข่งขันกับห้างค้าปลีกสมัยใหม่ไม่ได้ ก็จะไม่มีความมั่นใจในทุนต่างๆ ทำให้กองทุนต่างๆ ล้มเหลวในที่สุด

4) การขยายตัวของกิจการค้าปลีกสมัยใหม่ ทำให้เป็นการปลูกฝังวัฒนธรรมแบบบริโภคนิยม และสร้างค่านิยมแบบผิดๆ สอดแทรกมากับวัฒนธรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การนิยมใช้ของที่ผลิตมาจากต่างประเทศ กินอาหารต่างชาติ ทำลายวิถีชีวิตแบบไทย ก่อให้เกิดการบริโภคแบบฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายเกินความจำเป็น โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ต้องตกเป็นทาสของวัฒนธรรม เกิดพฤติกรรมเสี่ยงที่สร้างปัญหาให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และในภาพรวมของสังคมไทย

5) การขยายตัวของกิจการค้าปลีกสมัยใหม่ ทำให้เกิดการไหลออกของเงินตราไปยังต่างประเทศ เพราะเจ้าของกิจการ หรือหุ้นส่วนใหญ่ คือ คนต่างชาติ ผลกำไรหรือผลประโยชน์ทั้งหมดที่ได้ถูกส่งไปยังต่างประเทศปีละหลายพันล้านบาท หากปล่อยให้มีการขยายตัวอย่างนี้ไปเรื่อยๆ คนไทยก็จะไม่เหลืออะไรให้ลูกหลานต่อไป และเกิดการล่มสลายทางเศรษฐกิจดังที่หลายประเทศในโลกประสบมาแล้ว

นอกจากนี้ กลุ่มผู้คัดค้านที่มาจากการรวมตัวที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ให้ข้อมูลว่าการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชน และเรียกร้องให้ภาครัฐกำหนดมาตรการควบคุมห้างค้าปลีกสมัยใหม่หยุดการขยายสาขาลงสู่ระดับชุมชนย่อยๆ เช่น ตำบล และหมู่บ้าน ซึ่งมีผลทำให้ร้านค้าโชห่วยและร้านค้าส่ง (Supplier) ต้องปิดกิจการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการผลิตสินค้าส่งออกสู่ตลาดโลก จนอาจกลายเป็นปัญหาระดับชาติที่จะส่งผลกระทบต่อประชากรในประเทศทุกคน และมีการเรียกร้องให้หน่วยงานราชการต้องออกมาปกป้องปากท้องชาวบ้านและดำเนินการตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระองค์ทรงต้องการให้คนในชาติรักและสมัครสมานสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกันและดำรงชีวิตอยู่อย่างพอเพียง

สรุปได้ว่าผลกระทบที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม ร้านค้าปลีกขนาดเล็ก และร้านค้าปลีกขนาดกลางในท้องถิ่นต้องประสบภาวะยอดขายลดหรือปิดกิจการ ผลกระทบต่อทัศนคติและพฤติกรรมการบริโภคของประชาชน และผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของชุมชน

มาตรการทางกฎหมาย

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายพยายามเสนอร่างกฎหมายที่เรียกว่า “กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจการค้าปลีกหรือค้าส่ง” หรือ “กฎหมายคุ้มครองร้านโชห่วย” ซึ่งมีการเสนอร่างจากทั้งฝ่ายรัฐบาล สำนักงานผู้แทนการค้าไทย และภาคประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นมาตรการทางกฎหมายเฉพาะในการจัดระเบียบการประกอบธุรกิจค้าปลีกและค้าส่ง และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แต่จนทุกวันนี้ร่างกฎหมายดังกล่าวยังไม่ได้รับความเห็นชอบจากฝ่ายนิติบัญญัติ ที่ผ่านมากการแก้ไขปัญหามาในเบื้องต้นได้กระทำแต่ การนำกฎหมายอื่นที่มีอยู่มาใช้ เช่น พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 กรณีมีเหตุที่ผู้ประกอบการมีพฤติกรรมการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. 2540 กรณีเกี่ยวกับการกำหนดราคาสินค้าที่ไม่เป็นธรรม หรือพระราชบัญญัติผังเมือง พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ต่อกรณีที่การก่อสร้างหรือกรณีที่หน่วยงานของรัฐอนุญาตให้ก่อสร้างที่อาจขัดต่อกฎหมายเกี่ยวกับการจัด

ระเบียบเมืองหรืออาคาร หรือใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 กรณีที่ผู้บริโภคไม่ได้รับความเป็นธรรม เป็นต้น แต่อย่างไรก็ดี การใช้มาตรการทางกฎหมายดังกล่าวได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่ามีกฎหมายที่มีเจตนารมณ์โดยตรงในการคุ้มครองสิทธิของผู้ประกอบการรายย่อยแต่อย่างใด

แนวโน้มเรื่องการรักษาสมดุลระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกับความยุติธรรมทางสังคม (การพัฒนาที่ยั่งยืน)

แนวโน้มโลกทัศน์ของการพัฒนาประเทศในปัจจุบันมีแนวคิดว่าการพัฒนาประเทศต้องสร้างสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยถือหลักการว่า การพัฒนาประเทศที่สนองตอบความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน ต้องไม่สร้างภาระและกระทบกระเทือนต่อคนรุ่นต่อไป ซึ่งผลการประชุมสหประชาชาติเรื่องการพัฒนาและสภาพแวดล้อมที่ผ่านมา (UNCED หรือ United Nations Conference on Environment and Development) ได้มีการกำหนดมาตรฐานเรื่องการพัฒนาประเทศที่เรียกว่า “การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน” อันมีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 3 ประการ (Sustainable development consists of three pillars) ได้แก่

- 1) การพัฒนาเศรษฐกิจ (Economic Development)
- 2) การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนและสังคม (Social Development)
- 3) การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (Environmental Protection)

การพัฒนาอย่างยั่งยืนนี้ จะต้องมีการบูรณาการองค์ประกอบทั้งสามประการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล ผสมผสาน และไม่จำเป็นต้องพัฒนาประเทศโดยให้ความสำคัญเพียงด้านเศรษฐกิจเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาประเทศต้องมองถึงผลกระทบยาวที่จะเกิดขึ้น และไม่ได้ขึ้นอยู่กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจหากอยู่ที่การปรับปรุงคุณภาพชีวิตคน สังคม และคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมถึงประเด็นเกี่ยวกับความเป็นธรรมในสังคม อันหมายถึงความรวมถึง หลักความยุติธรรมระหว่างคนรุ่นปัจจุบันกับคนรุ่นต่อไปด้วย

แนวคิดว่าการพัฒนาอย่างยั่งยืนนี้ ได้ถูกบรรจุอยู่ในนโยบายการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินับแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยเริ่มจากเรื่องการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่กำหนดให้นโยบายรัฐต้องให้ความสำคัญต่อการป้องกันและควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแผนพัฒนาฯ ฉบับต่อๆ มาได้เน้นความสำคัญเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนและสังคม ในฐานะที่คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาควบคู่ไปกับการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และยิ่งเด่นชัดมากขึ้นเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติข้อตกลงร่วมกันว่า ในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐต้องบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืนโดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ (มาตรา 78 (1)) ในขณะที่นโยบายด้านเศรษฐกิจ รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรม และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน สนับสนุนให้มีการใช้หลักคุณธรรมจริยธรรมและหลักธรรมาภิบาลควบคู่กับการประกอบกิจการ กำกับให้การประกอบกิจการมีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรมป้องกันการผูกขาด ตัดตอนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม รวมถึงรัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม คุ้มครอง ส่งเสริมและขยายโอกาสในการประกอบอาชีพของประชาชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เพื่อใช้ในการผลิตสินค้า บริการ และการประกอบอาชีพ (มาตรา 84 (1) (2) (5) (6)) ในส่วนการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนและสังคม รัฐธรรมนูญฯ

ได้ให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนครอบคลุมทั้งสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (มาตรา 4, 5, 26-69) และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการรักษาและคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน กำหนดมาตรฐานการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืนโดยให้คำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ วิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นและการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ มีการวางผังเมืองและดำเนินการตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยประชาชน ชุมชนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน (มาตรา 85)

โจทก์วิจัยหลัก

จากแนวนโยบายฯ ดังกล่าว และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยข้างต้น ทำให้เห็นถึงข้อกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายหลักของประเทศกับกระบวนการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน ดังนั้น โจทก์วิจัยหลักของงานวิจัยนี้ จึงมุ่งประเด็นวิจัยถึงผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม หรือร้านค้าโชห่วย ซึ่งทำให้ร้านค้าปลีกดั้งเดิมหลายรายต้องปิดกิจการ ซึ่งรวมถึงประเด็นว่า ในเรื่องการจำกัดโอกาสในการประกอบอาชีพนั้น รัฐจะมีมาตรการในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างไรเพื่อรักษาสมดุลระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกับความยุติธรรมทางสังคม

1.2 วัตถุประสงค์

โครงการวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงกระบวนการพัฒนาประเทศที่มีผลต่อการลงทุนในธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ในประเทศไทย และนำเสนอผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น ร้านค้าโชห่วย รวมถึงการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น ร้านค้าโชห่วยที่ได้รับผลกระทบ การศึกษาครั้งนี้จะดำเนินการสำรวจข้อมูลของผู้ประกอบการค้าปลีกดั้งเดิม ร้านค้าโชห่วยที่ได้รับผลกระทบว่าเป็นอย่างไร ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ และผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่กับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตลอดจนข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนจากผลกระทบของการประกอบธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ อาจสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังต่อไปนี้

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายหลักกับกระบวนการพัฒนาประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่

1.2.2 เพื่อศึกษาผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีผลต่อประเด็นสิทธิมนุษยชนเรื่องเสรีภาพในการประกอบอาชีพและสิทธิชุมชน

1.2.3 เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ รวมถึงพลวัตการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกดั้งเดิม

1.2.4 เพื่อศึกษาถึงรูปแบบ แนวทาง และมาตรการที่เหมาะสมเพื่อรองรับนโยบายหลักเรื่องการลงทุนของกลุ่มทุนธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่กับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเสนอแนะมาตรการในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนจากผลกระทบของการประกอบธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่

1.3 กรอบการศึกษาวิจัย

โครงการวิจัยนี้ เป็นการศึกษาวิจัยที่มุ่งเน้นการศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ทบทวนกรอบนโยบาย การพัฒนาประเทศและหลักการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเรื่องเสรีภาพในการ ประกอบอาชีพ นโยบายในการปกป้องรักษาสีทธิในการทำมาหากินของคนไทย วิถีชุมชนท้องถิ่น โอกาสของ การเข้าถึงและได้ใช้ทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงหลักความยุติธรรมระหว่างคนหลากหลายรุ่นในสังคม (Intra-generational Equity)

1.4 สมมติฐานงานวิจัย

ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีที่ไม่มีมาตรการรองรับเพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เท่าเทียมและเป็นธรรม เป็นสาเหตุสำคัญของความไม่เป็นธรรมในสังคมอันเป็นผลต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน การเปิดเสรีต่อ การค้าปลีกโดยปราศจากการดูแล นำไปสู่การละเลยของรัฐในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน

1.5 นิยามคำศัพท์

1.5.1 ความหมายของธุรกิจค้าปลีก

ธุรกิจค้าปลีก (Retailing Business) หมายถึง การประกอบธุรกิจทางพาณิชย์กรรมที่จำหน่าย สินค้าที่เป็นเครื่องอุปโภคและบริโภคให้แก่ผู้บริโภค ซึ่งการประกอบธุรกิจดังกล่าวมีทั้งผู้ประกอบการ รายใหญ่ที่เป็นกลุ่มทุนชาติ กลุ่มทุนต่างชาติ หรือหน่วยย่อยในระดับหมู่บ้าน หรือชุมชนที่เรียกว่า “ร้านค้า ของชำ” หรือ “ร้านค้าโชห่วย” หรือขนาดย่อยแบบลักษณะของหาบเร่แผงลอย (Peddler or Cases)

1.5.2 บทบาทของธุรกิจค้าปลีก

- 1) ธุรกิจค้าปลีกทำหน้าที่เป็นหน่วยกิจกรรมที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภค ในฐานะบทบาทเป็นคนกลางในการดำเนินกิจกรรมการค้าปลีก หรือสถาบันทางการตลาด
- 2) ธุรกิจค้าปลีกทำหน้าที่ให้บริการและสนับสนุนสินค้าอุปโภคและบริโภคแก่ประชาชน
- 3) ธุรกิจค้าปลีกทำหน้าที่กระจายสินค้าของผู้ผลิต

1.5.3 ประเภทของธุรกิจค้าปลีก

ปัจจุบันการประกอบธุรกิจค้าปลีก มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างจากธุรกิจค้าปลีกเป็นระบบการ ค้าปลีก (Distribution Sector) กล่าวคือ ธุรกิจที่ทำหน้าที่ส่งผ่านสินค้า ซึ่งประกอบด้วยธุรกิจค้าส่ง นำสินค้าสู่ร้านค้ารายย่อย ส่วนค้าปลีกเป็นธุรกิจที่นำเสนอสินค้าสู่ผู้บริโภคโดยตรง ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลง โดยผสมผสานทั้งค้าปลีกและค้าส่งในระบบการค้าปลีกในปัจจุบัน เนื่องจากแต่เดิมนั้นธุรกิจค้าปลีก คือ ธุรกิจที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค โดยตนเองทำหน้าที่ส่งผ่านสินค้าไปยังผู้บริโภค แต่ ด้วยวิวัฒนาการของธุรกิจค้าปลีกทำให้มีกลุ่มทุนที่มีศักยภาพเป็นธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นองค์กรที่มี ความสามารถรวมศูนย์การสั่งซื้อ กระจายสินค้า พร้อมจำหน่ายด้วยตัวเอง ทำให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ มีอำนาจต่อรองผู้ผลิตมากขึ้น เช่น การเรียกเก็บค่าแรกเข้าเมื่อผู้ผลิตต้องการขายสินค้า การจัดเก็บค่า

ส่งเสริมการตลาด ฯลฯ และด้วยปัจจัยด้านศักยภาพ ทำให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่สามารถตัดตอนจากการค้าส่งได้

รูปแบบธุรกิจค้าปลีกเมื่อพิจารณาจากกลยุทธ์ในการจัดการ สามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้

1) ร้านค้าปลีกดั้งเดิม (Traditional Trade) หมายถึง การประกอบธุรกิจค้าปลีกที่มีการดำเนินการในรูปแบบของครอบครัว โดยส่วนใหญ่มักจะจำหน่ายสินค้าประเภททั่วไปที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และมีพื้นที่ตั้งอยู่ที่แหล่งชุมชน ซึ่งนับเป็นร้านค้าที่มีมาตั้งแต่ยุคแรกของธุรกิจค้าปลีก

2) ร้านขายปลีกทั่วไป (General Store) มีลักษณะเป็นร้านค้าปลีกขนาดเล็ก สินค้าที่จำหน่ายมีจำนวนไม่มาก แต่หลากหลายประเภท ส่วนมากตั้งอยู่ในเมืองเล็ก รวมถึงชนบท

3) ร้านขายของชำ เป็นร้านค้าปลีกที่มีอยู่ทั่วไปไม่ว่าจะเป็นหมู่บ้าน หรือชุมชนเมืองในแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม อาจจำแนกได้ 2 ประเภท คือ ร้านขายของชำแบบครบถ้วน และร้านขายของชำแบบไม่ครบถ้วน

ร้านขายของชำแบบไม่ครบถ้วน หมายความว่า ร้านค้าที่ขายสินค้าเครื่องอุปโภคและบริโภคที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น ข้าวสาร อาหารแห้ง น้ำดื่ม ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด ฯลฯ ส่วนร้านขายของชำแบบครบถ้วน หมายความว่า ร้านค้าที่ขายสินค้าเครื่องอุปโภคและบริโภคที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน และรวมการขายของสดเพื่อนำไปประกอบอาหาร

4) ร้านขายส่ง (Wholesale Trade) มีลักษณะเป็นร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าคราวละมากๆ ขนาดกิจการยังไม่ใหญ่ สินค้าที่จำหน่ายเป็นสินค้าเฉพาะสายผลิตภัณฑ์ เช่น สินค้าอุปโภคบริโภค เครื่องเขียน เสื้อผ้า เครื่องใช้ในบ้าน เป็นต้น

5) ร้านค้าปลีกสมัยใหม่ (Modern Trade) เป็นการประกอบธุรกิจค้าปลีก โดยมีการบริหารจัดการรูปแบบให้หลากหลาย โดยส่วนมากนั้นจะเป็นกลุ่มธุรกิจค้าปลีกขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่มีลำดับความซับซ้อนและมีมูลค่าสินทรัพย์มาก รวมถึงมีการบริหารจัดการทางธุรกิจอย่างมืออาชีพ ได้แก่

- ร้านสะดวกซื้อ (Convenience Store) หมายถึง การประกอบธุรกิจค้าปลีกที่มีการดำเนินการในรูปของระบบการจัดการสำนักงานใหญ่ มีระบบสาขา และมีการสร้างชื่อทางการค้าในทางธุรกิจ โดยรูปแบบ ภาพลักษณ์ การให้บริการเป็นแบบแผนเดียวกัน และให้ความสำคัญกับการให้บริการ 24 ชั่วโมง เช่น ร้านเซเว่นอีเลฟเว่น ร้านแฟมิลีมาร์ท เป็นต้น

- ซูเปอร์มาร์เก็ต (Supermarket) หมายถึง การประกอบธุรกิจค้าปลีกที่มีการนำเอาสินค้าที่เป็นของสดต่างๆ เพื่อให้การจำหน่ายสินค้าเป็นไปอย่างครบวงจร เช่น ที่อ็อปซูเปอร์มาร์เก็ต วิลล่ามาร์เก็ต เป็นต้น

- ร้านค้าแบบเงินสดและบริการตนเอง (Cash and Carry) หมายถึง ร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าประเภทบรรจุอยู่ในหีบห่อ หรือกล่อง ลักษณะของสินค้าที่จำหน่ายจะมีความหลากหลายของประเภทสินค้า โดยเน้นสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน เช่น ห้างแมคโคร เป็นต้น โดยส่วนใหญ่ร้านค้าปลีกสมัยใหม่ประเภทนี้จะทำหน้าที่เป็นร้านค้าส่งสินค้าให้แก่ร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม และกลุ่มลูกค้าต้องสมัครเป็นสมาชิกอย่างชัดเจน

- ห้างสรรพสินค้า (Department Store) หมายถึง รูปแบบการค้าปลีกที่นำสินค้าเฉพาะอย่าง (Category Killer) เข้ามารวมอยู่ภายในร้านค้า มีการจัดหมวดสินค้าที่อยู่ในสายผลิตภัณฑ์เดียวกันอย่างชัดเจน โดยมักจะนำสินค้าแบรนด์เนม ราคาสูง และมีคุณภาพ โดยให้ความสำคัญกับบรรยากาศร้านค้าให้มีความทันสมัย สะดวก และจงใจให้ลูกค้าเข้ามาใช้บริการอย่างครบวงจร เช่น การนำ Entertainment อาทิ

โรงภาพยนตร์ ร้านอาหาร กีฬาในร่ม รวมถึงสถาบันการเงิน ฯลฯ เช่น ห้างเซ็นทรัล ห้างดิเอ็มโพเรียม ห้างเดอะมอลล์ ห้างสรรพสินค้าในต่างจังหวัด เป็นต้น

- ร้านค้าเฉพาะอย่าง (Category Killer) หมายถึง ร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าสายผลิตภัณฑ์กลุ่มเดียวกัน แต่มีหลากหลายผู้ผลิต บางทีเรียกว่า “ร้านค้าประชานิยม” เช่น ร้านพาวเวอร์บาย ที่จำหน่ายกลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า ร้านซูเปอร์สปอร์ตที่จำหน่ายกลุ่มผลิตภัณฑ์ด้านเครื่องอุปกรณ์กีฬา เป็นต้น

- ร้านค้าสินค้าพิเศษ (Specialty Store) หมายถึง ร้านค้าปลีกที่จำหน่ายสินค้าที่มีลักษณะพิเศษที่มีลักษณะเป็นสินค้านำสมัย หรือสินค้าที่มีแบรนด์ของตนเอง เช่น ร้านวัตสัน ร้านบูธ ร้านโดโซ เป็นต้น

- ร้านค้าปลีกแบบดิสเคาต์ (Discount Store) หมายถึง ร้านค้าปลีกที่นำเอาหลักการของร้านค้าแบบซูเปอร์มาร์เก็ตมาใช้แต่เน้นให้ผู้บริโภคบริการตนเอง โดยร้านค้านี้มีอุปกรณ์ช่วย เช่น ตะกร้า หรือรถเข็น ฯลฯ โดยเน้นสินค้าราคาถูก คุณภาพปานกลาง แตกต่างกับห้างสรรพสินค้า โดยร้านค้าปลีกแบบดิสเคาต์สโตร์ จำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- ร้านค้าปลีกแบบดิสเคาต์สโตร์ ประเภทซูเปอร์เซ็นเตอร์ (Super Center) หมายถึง ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ที่พัฒนาและผสมผสานจุดเด่นของซูเปอร์มาร์เก็ตและห้างสรรพสินค้า โดยเน้นสินค้าราคาประหยัด และจำหน่ายสินค้าประเภทเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มเป็นหลัก รวมทั้งเครื่องใช้ไม้สอยต่างๆ และนำอาหารมาจำหน่ายเพิ่มเติมเป็นสินค้าเสริม เช่น ห้างเทสโก้โลตัส ห้างบิ๊กซี เป็นต้น

- ร้านค้าปลีกแบบดิสเคาต์สโตร์ ประเภทไฮเปอร์มาร์เก็ต (Hyper Market) ความหมายเช่นเดียวกับร้านค้าปลีกแบบดิสเคาต์สโตร์ ประเภทซูเปอร์เซ็นเตอร์ แต่เน้นสินค้าประเภทอาหารเป็นหลัก ส่วนสินค้าอื่นเป็นสินค้าเสริมเพิ่มเติม เช่น ห้างคาร์ฟูร์ เป็นต้น

1.6 ลำดับของการนำเสนอ

บทที่ 2 จะแสดงให้เห็นถึงกระบวนการทัศน์ของรัฐที่จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ โดยจะแสดงให้เห็นถึงทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกรอบคิดของรัฐบาลผ่านการแถลงนโยบายต่อรัฐสภา เพื่อใช้เป็นฐานรองรับในการเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม

บทที่ 3 จะแสดงให้เห็นถึงผลพวงของนโยบายทางเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม ทำให้เกิดการเปิดตลาดการค้าในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการประกอบธุรกิจค้าปลีก ซึ่งมีวิวัฒนาการของการค้าปลีก (สมัยใหม่) จนถึงการเข้ามาประกอบธุรกิจของกลุ่มธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ พร้อมกับกลยุทธ์ทางการตลาดเชิงรุกในทุกระดับ ตั้งแต่ร้านค้าปลีกสมัยใหม่ขนาดใหญ่จนถึงร้านค้าปลีกสมัยใหม่ขนาดเล็ก ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่มีผลกระทบต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น เช่น มีร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นต้องปิดกิจการ จนทำให้มีการรวมตัวของบรรดาร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นในการปกป้องสิทธิในการทำมาหากินของตนเอง

บทที่ 4 เป็นการนำเสนอข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมทางสังคม ในส่วนทัศนคติและพฤติกรรมของประชาชนในฐานะผู้บริโภคนั้นเห็นด้วยกับการเข้ามาลงทุนของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ แต่กระนั้น ประชาชนเห็นว่า การที่ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่มีแผนการตลาดเชิงรุกในการขยายสาขาเข้าไปในหน่วยย่อยทางสังคมระดับอำเภอ ชุมชน และหมู่บ้านเป็นการสร้างผลกระทบต่อสังคมได้

บทที่ 5 เป็นการสังเคราะห์ภาพรวมที่ได้ข้อมูลจากบทที่ 2 - 4 ว่า กระบวนการทัศน์ของรัฐในการพัฒนาประเทศอันนำไปสู่การวางนโยบายและแผนปฏิบัติการ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพทาง

เศรษฐกิจ ภายใต้กรอบความคิดมิติทางเศรษฐกิจเรื่อง การค้าเสรีเป็นกรอบคิดที่ตระหนักถึงชนชั้นกลาง โดยไม่คำนึงถึงรากฐานของประเทศ ทำให้ประเทศขาดสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อาทิ

- 1) ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ (เศรษฐกิจ)
- 2) ปัญหาความไม่สมดุลของการใช้และการเข้าถึงฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 3) ปัญหาเรื่องทัศนคติและค่านิยมเปลี่ยนแปลงตามโครงสร้างทางสังคมเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

บทที่ 6 เป็นการสรุปและเสนอแนะเชิงนโยบาย สารสำคัญคือการสร้างจิตสำนึกร่วมกันของปัจเจกชน ชุมชนและสังคมให้มีความตระหนักถึงคุณค่าของการมีอยู่ของธุรกิจค้าปลีกดั้งเดิม ซึ่งเปรียบได้กับกระดูกสันหลังของเศรษฐกิจชุมชน และคุณค่าของสังคมที่มีความหลากหลาย โดยยึดโยงกับกระบวนการทัศน์เรื่องการพัฒนาที่สมดุลอย่างยั่งยืนอันมีหลักคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนควบคู่กับเศรษฐกิจ ดังที่นายโคฟีอันนันท์ได้ให้ความหมายของการพัฒนาประเทศไว้ว่า ประเทศที่พลเมืองอุดมสมบูรณ์ไปด้วยเสรีภาพและคุณภาพชีวิตที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย นอกจากนี้ ยังได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า นโยบายการพัฒนาประเทศเพื่อให้เป็นประเทศที่อุดมขึ้น ต้องให้ความสำคัญถึงความเข้มแข็งของภาคประชาสังคม (Civil Society) สิทธิมนุษยชน (Human Rights) และสิ่งแวดล้อม (Environmental)

1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 มีข้อมูลประกอบการพิจารณาในการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายต่อประเด็นเรื่องผลกระทบการค้าปลีกขนาดใหญ่กับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

1.7.2 จะนำไปสู่พัฒนาการการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

1.7.3 จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืนต่อไป

บทที่ 2

แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้อง

ในช่วงที่ผ่านมา ประเทศไทยได้มีการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมาย คือ การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน ยุคแรกของการพัฒนาประเทศ คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 - 2513 จะเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจจากการนำทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมดในประเทศมาใช้สนับสนุนการพัฒนา และได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน จากเป้าหมายดังกล่าวเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยการใช้ทรัพยากรในการพัฒนาประเทศที่สามารถสนองต่อความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน โดยต้องไม่สร้างผลกระทบต่อคนรุ่นต่อไปนั้น สิ่งสำคัญที่จะสะท้อนแนวคิดดังกล่าว คือ ทิศทางและนโยบายในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาประเทศจากอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยศึกษาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คำแถลงนโยบายของรัฐบาลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศเฉพาะนโยบายการเปิดเสรีการค้าบริการในสาขาธุรกิจค้าปลีกและหลักสิทธิมนุษยชน เพื่อเป็นกรอบในการนำมาวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบต่อไป

2.1 การพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นแนวคิดในการพัฒนาประเทศที่มีความสำคัญและได้รับการกล่าวถึงอย่างมาก นับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2515 สืบเนื่องมาจากการประชุมสุดยอดว่าด้วยสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ ณ กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน (Stockholm Conference) ซึ่งจัดขึ้นโดยองค์การสหประชาชาติ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยสาระสำคัญมุ่งไปที่การเรียกร้องให้ประชาชนในโลกเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตที่ฟุ่มเฟือยและให้มีการพัฒนาโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการโลกในเรื่องสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (World Commission on Environment and Development; WCED) ให้ความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)¹ ว่าหมายถึงการพัฒนาที่สนองต่อความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำให้คนในรุ่นอนาคตต้องประนีประนอมยอมลดทอนความสามารถในการที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง

ดังนั้น การใช้ทรัพยากรในการพัฒนาประเทศตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนจะต้องสนองต่อความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน (The Present Generation) อีกทั้งยังต้องไม่สร้างผลกระทบต่อคนรุ่นต่อไป (The Future Generation)

¹ Sustainable development is development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs" (WCED, 1987) ประเทศไทยได้นำแนวคิดของการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ามาเป็นกระแสหลักของการพัฒนาประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 หลังจากที่เข้าร่วมการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (The United Nations Conference on Environment and Development : UNCED) ณ กรุงริโอ เดอ จาเนโร ประเทศบราซิล (Rio Earth Summit)

การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน ประกอบด้วยแนวคิด 3 มิติ ได้แก่ มิติทางสังคม (Social) มิติทางเศรษฐกิจ (Economic) และมิติทางสิ่งแวดล้อม (Environment) ซึ่งทั้ง 3 ส่วนนี้ จะต้องมีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันอย่างสมดุล จึงจะเกิดความยั่งยืน (Sustainable) ดังนี้²

1) มิติการพัฒนาสังคม หมายถึง การพัฒนาคนและสังคมให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล โดยการพัฒนาประชากรในประเทศให้มีผลิตภาพสูงขึ้น สามารถปรับตัวและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีจิตสำนึกและวิถีชีวิตที่เกื้อกูลต่อธรรมชาติ มีสิทธิและโอกาสที่จะได้รับการจัดสรรทรัพยากรและผลประโยชน์จากการพัฒนาและคุ้มครองอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม พึ่งพาตนเองได้อย่างมั่นคง มีระบบการจัดการทางสังคมที่สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย รวมทั้งมีการนำทุนทางสังคมที่มีอยู่อย่างหลากหลายมาใช้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อสร้างสังคมให้เป็นสังคมที่มีคุณภาพ มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีความสมานฉันท์เอื้ออาทร

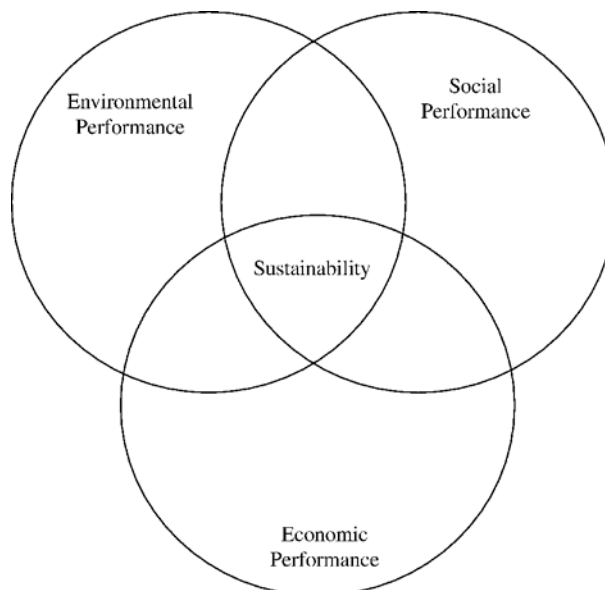
2) มิติทางเศรษฐกิจ หมายถึง การมีระบบเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพอย่างต่อเนื่องในระยะยาว มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างมีคุณภาพ มีการพัฒนาอย่างสมดุลและเอื้อประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีความสามารถในการแข่งขัน และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนั้นจะต้องมาจากกระบวนการการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีสะอาด³ ลดปริมาณของเสียและไม่ทำลายสภาพแวดล้อม ไม่สร้างมลพิษที่จะกลายเป็นต้นทุนในการผลิตระยะต่อไป รวมทั้งอาจเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

3) มิติทางสิ่งแวดล้อม หมายถึง การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในขอบเขตที่คงไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพและสามารถพลิกฟื้นให้กลับคืนสู่สภาพใกล้เคียงกับสภาพเดิมให้มากที่สุด เพื่อคนรุ่นหลังจะได้มีโอกาสและมีปัจจัยในการดำรงชีพ ซึ่งจะต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มุ่งจัดการให้เกิดสมดุลระหว่างการใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างเกื้อกูล รวมถึงการนำเทคโนโลยีสะอาดมาใช้ให้มากที่สุด

² สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2547.

³ เทคโนโลยีสะอาด (Clean Technology : CT) หมายถึง การพัฒนา ปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตหรือผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การใช้วัตถุดิบ พลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดผลกระทบ ความเสี่ยงต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยการลดมลพิษที่แหล่งกำเนิด และมีของเสียเกิดขึ้นน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย ด้วยการเปลี่ยนวัตถุดิบ การใช้ซ้ำและการนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและลดต้นทุนการผลิตควบคู่กันไป

ภาพที่ 1 : การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน (Sustainable Development)

ดังนั้น การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนจึงมีประเด็นที่ต้องคำนึงอยู่ 3 ประการ ได้แก่

1) การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต้องอยู่บนฐานของหลักความยุติธรรมของคนในสังคม เช่น โอกาสของการเข้าถึงและได้ใช้ทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน การกระจายการลงทุนและผลประโยชน์ตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาอย่างเหมาะสม การสร้างความเป็นธรรมในระบบเศรษฐกิจและการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน

2) คุณภาพชีวิตคน ครอบครัวและชุมชนเป็นความมั่นคงของประเทศ การพัฒนาอย่างยั่งยืนนี้จะต้องคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักการสำคัญ โดยถือว่าคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การพัฒนาที่มีครอบครัวเป็นรากฐานสำคัญ ความเข้มแข็งของภาคชุมชนที่จะสนับสนุนคุณภาพชีวิตของคนในสังคม วิธีแห่งชุมชนจะสนับสนุนอัตลักษณ์แห่งชุมชนท้องถิ่น โดยที่ครอบครัวและชุมชนเป็นฐานสำคัญของความมั่นคงของประเทศและคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศ

3) การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ มาตรฐานแห่งความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม คือ พลังสำคัญแห่งการพัฒนาประเทศ เพราะที่ผ่านมาการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจที่เน้นการค้าและการลงทุน โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมได้ก่อให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัญหาสิ่งแวดล้อมนี้ได้ส่งผลย้อนกลับมากระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและชุมชน

2.2 กระบวนทัศน์ของรัฐต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวคิดเรื่อง “การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน” เกิดขึ้นจากความตระหนักถึงผลกระทบทางลบที่เกิดจากการพัฒนาโดยเฉพะอย่างยิ่งผลกระทบจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจเสรีนิยม โดยรัฐบาลมีการจัดทำข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ การพัฒนาที่บูรณาการ และมีความสมดุลในมิติสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่เป็นรูปธรรม คือ การสร้างความเป็นธรรมระหว่างคนในสังคม รวมถึงการลดความเสี่ยงทางด้านสิ่งแวดล้อม และปัญหาความขาดแคลนของทรัพยากรซึ่งจะมุ่งสู่สังคมที่มีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดไปพร้อมกัน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดในการพัฒนาประเทศจาก 3 ส่วน ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และแนวนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยศึกษาเฉพาะเน้นในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนทัศน์ในด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก

2.2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน

หลักคิดเรื่องการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน ถือเป็นเจตจำนงร่วมกันของประเทศที่กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ทั้งในเรื่องความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน ระบบเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จึงกำหนดแนวนโยบายพื้นฐานไว้เพื่อให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภา โดยคณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใดในระยะเวลาใด เพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง⁴

1) ด้านเศรษฐกิจ

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต้องอยู่บนฐานของหลักความยุติธรรมของคนในสังคม ดังนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 4 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 7 แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ จึงกำหนดหลักการในการที่รัฐต้องดำเนินการเกี่ยวกับแนวนโยบายทางด้านเศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้

- (1) รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง⁵
- (2) รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ ดังนี้⁶

⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 75 บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้เป็นเจตจำนงให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน

⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 83

⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 84

- สนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรมโดยอาศัยกลไกตลาด และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยต้องยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจซึ่งมีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชนเว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมหรือการจัดให้มีสาธารณูปโภค
- สนับสนุนให้มีการใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลควบคู่กับการประกอบกิจการ
- ควบคุมให้มีการรักษาวินัยการเงินการคลังเพื่อสนับสนุนเสถียรภาพ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีอากรให้มีความเป็นธรรมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม
- จัดให้มีการออมเพื่อการดำรงชีพในยามชราแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างทั่วถึง
- กำกับให้การประกอบกิจการมีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรมป้องกันการผูกขาด ตัดตอนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม และคุ้มครองผู้บริโภค
- ดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมคุ้มครองส่งเสริมและขยายโอกาสในการประกอบอาชีพของประชาชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าบริการและการประกอบอาชีพ
- ส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานมีงานทำ คุ้มครองแรงงานเด็กและสตรี จัดระบบแรงงานสัมพันธ์และระบบไตรภาคีที่ผู้ทำงานมีสิทธิเลือกผู้แทนของตน จัดระบบประกันสังคม รวมทั้งคุ้มครองให้ผู้ทำงานที่มีคุณค่าอย่างเดียวกันได้รับค่าตอบแทนสิทธิประโยชน์และสวัสดิการที่เป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ
- คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของภาคเกษตรกรเพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร
- ส่งเสริม สนับสนุนและคุ้มครองระบบสหกรณ์ให้เป็นอิสระ และการรวมกลุ่มการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตลอดทั้งการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อดำเนินกิจการด้านเศรษฐกิจ
- จัดให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ และต้องมีให้สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอยู่ในความผูกขาดของเอกชนอันอาจก่อความเสียหายแก่รัฐ
- การดำเนินการใดที่เป็นเหตุให้โครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชน หรือเพื่อความมั่นคงของรัฐตกไปเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน หรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดจะกระทำมิได้
- ส่งเสริมและสนับสนุนกิจการพาณิชย์นาวี การขนส่งทางราง รวมทั้งการดำเนินการตามระบบบริหารจัดการขนส่งทั้งภายในและระหว่างประเทศ

- ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรภาคเอกชนทางเศรษฐกิจทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ให้มีความเข้มแข็ง

- ส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ

จะเห็นได้ว่าแนวนโยบายทางด้านเศรษฐกิจที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น มุ่งประเด็นไปที่การมีเศรษฐกิจที่มั่นคงและยั่งยืน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งการขยายตัวทางเศรษฐกิจจะต้องมีความสมดุลและความมั่นคงทางเศรษฐกิจทั้งในมิติทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรมโดยอาศัยกลไกตลาด โดยสนับสนุนให้ใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลควบคู่การประกอบกิจการ

2) ด้านสังคม

ในส่วนของการวางแผนนโยบายของรัฐในด้านสังคมนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดให้รัฐต้องวางนโยบายในการบริหารประเทศ ดังนี้

(1) การบริหารราชการแผ่นดิน

การบริหารราชการแผ่นดินในมิติทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับมิติทางด้านเศรษฐกิจนั้น รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายให้เป็นไปตามที่กำหนด โดยรัฐจะต้องบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืนโดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ⁷

นอกจากนี้ รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น⁸ และจัดให้มีแผนพัฒนาการเมืองรวมทั้งจัดให้มีสภาพพัฒนาการเมืองที่มีความเป็นอิสระเพื่อติดตามสอดส่องให้มีการปฏิบัติตามแผนดังกล่าวอย่างเคร่งครัด⁹

(2) การมีส่วนร่วมของประชาชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น¹⁰ รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ¹¹

⁷ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 78 (1)

⁸ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 78 (3)

⁹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 78 (7)

¹⁰ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 87 (1)

¹¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 87 (2)

2.2.2 ทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประเทศไทยเริ่มมีการจัดทำแผนพัฒนาประเทศที่เรียกว่า “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” โดยเริ่มต้นจัดทำฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 - 2509) จนกระทั่งปัจจุบันเป็นฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2560) เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาประเทศ โดยเริ่มจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภคต่างๆ โดยมีองค์กรระหว่างประเทศ คือ ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและพัฒนากการ หรือ ธนาคารโลก (World Bank) ให้การสนับสนุนทางการเงินโดยจะพิจารณาจากภาพเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น ประเทศไทยจึงได้มีการจัดตั้งหน่วยงานกลางขึ้นเพื่อทำหน้าที่วางแผนการพัฒนาประเทศในชื่อที่เรียกว่า สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ¹²

แนวคิดในการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน เริ่มมีการกล่าวถึงในช่วงท้ายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2536) เนื่องจากระยะเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเวลาที่เศรษฐกิจขยายตัวสูง และเริ่มเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจนานาชาติมากขึ้น แต่การขยายตัวดังกล่าวไม่สอดคล้องกับการบริการพื้นฐานของรัฐซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการและประสบปัญหาเรื่องการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเมื่อ พ.ศ. 2535 ได้มีการนำเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาในลักษณะที่มีคุณภาพและยั่งยืนบรรจุไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) อันเป็นผลต่อเนื่องจากการพัฒนาประเทศที่ไม่สมดุลระหว่างเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมา ซึ่งส่งผลต่อความไม่สมดุลระหว่างรายได้ของคนชนบทและคนเมือง ดังนั้น ตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) เป็นต้นมา ได้เน้นการพัฒนาประเทศในเรื่องการตระหนักถึงคุณค่าของ “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนาประเทศ และขยายไปสู่บริบทของการพัฒนาทางเศรษฐกิจเรื่องการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพ มั่นคง และสมดุล เสริมสร้างโอกาสการพัฒนาศักยภาพของคนในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา และได้รับผลจากการพัฒนาที่เป็นธรรม รวมถึงการกำหนดนโยบายประเทศในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ในการแก้ปัญหาความยากจนและเพิ่มศักยภาพและโอกาสของคนไทยในการพึ่งพาตนเอง โดยได้รับโอกาสในการศึกษาและบริการทางสังคมอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ชุมชน

จนกระทั่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบัน ได้ถูกจัดทำขึ้นในช่วงเวลาที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงกว่าช่วงใดๆ ที่ผ่านมา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 นี้ จึงมุ่งเน้นการปรับสมดุลของประเทศ โดยเน้นให้ **"ประเทศมีความมั่นคงเป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง"** มีการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในมิติการพัฒนาทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ดังนี้

¹² สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งขึ้นในปี ในปี พ.ศ. 2493 ทำหน้าที่หลักในการศึกษา ติดตาม วิเคราะห์ วิจัย สภาวะเศรษฐกิจและจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และในปี พ.ศ. 2515 ได้รวมเอาการพัฒนาสังคมเข้ามาเปลี่ยนเป็นสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1) การพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ โดยสร้างความเป็นธรรมในสังคม และพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่ทิศทางการเติบโตในรูปแบบใหม่ หมายถึง การสร้างระบบเศรษฐกิจภายในประเทศให้มีความเข้มแข็ง เพื่อลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก ด้วยการสร้างความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน มีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์และภูมิปัญญา และการสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศกับความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคต่างๆ

3) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 นี้ อาศัยยุทธศาสตร์ 6 ยุทธศาสตร์ กล่าวคือ

1) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม

- การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทยควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการความเสี่ยงและสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเอง มุ่งปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีความสามารถในการพัฒนาที่ทั่วถึงและยั่งยืน พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่มีความหลากหลายและแข็งแกร่งมากขึ้น ส่งเสริมการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดความเป็นธรรม ปรับโครงสร้างภาษีทั้งระบบให้สนับสนุนการกระจายรายได้และเป็นเครื่องมือสร้างความเป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรและการถือครองทรัพย์สิน พัฒนาการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีสารสนเทศและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาอาชีพ ส่งเสริมบทบาทของภาคธุรกิจเอกชนในการเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมแก่คนในสังคมไทย รวมทั้งยกระดับคุณภาพระบบการคุ้มครองทางสังคมให้ครอบคลุมทุกคนอย่างทั่วถึงสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น

- การจัดบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันระดับปัจเจก และสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการพัฒนาประเทศ มุ่งพัฒนาระบบบริการสาธารณะให้มีคุณภาพและมีช่องทางการเข้าถึงอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง การจัดหาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย การเข้าถึงระบบสาธารณสุขภาค พัฒนาระบบสวัสดิการทางสังคมให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ พัฒนาระบบการเงินฐานรากและระบบการออมที่หลากหลาย เสริมสร้างเจตคติด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย และพัฒนาระบบฐานข้อมูลในการคุ้มครองทางสังคมให้ครอบคลุมประชาชนทุกคนตามสิทธิ และสามารถเข้าถึงบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

- การเสริมสร้างพลังให้ทุกภาคส่วนสามารถเพิ่มทางเลือกการใช้ชีวิตในสังคมและมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี ให้ทุกคนสามารถแสดงออกทางความคิดอย่างสร้างสรรค์ เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของชุมชนในการจัดการปัญหาของชุมชนด้วยตนเอง สนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ส่งเสริมให้ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นพลังร่วมในการพัฒนาสังคม พัฒนามาตรฐานระบบการคุ้มครองผู้บริโภคเพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลและองค์ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภค ส่งเสริมบทบาทสตรีในระดับการบริหารและการตัดสินใจทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

- การสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วมและตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีระบบตรวจสอบและการรับผิดชอบที่รัดกุม

2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

- การปรับโครงสร้างและการกระจายตัวประชากรให้เหมาะสม
- การพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง
- การส่งเสริมการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพอย่างเป็นองค์รวม โดยสร้างเสริมสุขภาพคนไทยให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ
- การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม

3) ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน

- การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน
- การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคเกษตร ภาครัฐให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต
- การสร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้ให้แก่เกษตรกร มุ่งพัฒนาระบบการสร้างหลักประกันรายได้ของเกษตรกรให้มีความมั่นคงและครอบคลุมเกษตรกร
- การสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพัฒนาพลังงานชีวภาพในระดับครัวเรือนและชุมชน โดยส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกต้นไม้และปลูกป่าโดยชุมชนและเพื่อชุมชนเพิ่มขึ้น
- การสร้างความมั่นคงด้านพลังงานชีวภาพเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศและความเข้มแข็งภาคเกษตร
- การปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน

4) ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

- การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการ
- การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ให้เป็นพลังขับเคลื่อนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน เน้นการนำความคิดสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพย์สินทางปัญญา วิจัยและพัฒนาไปต่อยอดถ่ายทอด
- การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันที่มีประสิทธิภาพ เท่าเทียม และเป็นธรรม มุ่งพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุน รวมทั้งกำลังแรงงานให้เอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ พัฒนาระบบ

การจัดการทรัพยากรสินทางปัญญา พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกของประเทศให้เชื่อมโยงการขนส่งทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

- การบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ ให้มีความสำคัญกับการบริหารจัดการด้านการเงิน โดยดำเนินนโยบายการเงินที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์แวดล้อมและทันต่อเหตุการณ์

5) ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

- การพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคต่างๆ

- การพัฒนาฐานลงทุนโดยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับอนุภูมิภาค มุ่งพัฒนาพื้นที่ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศให้เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เป็นฐานการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม การเกษตร และการท่องเที่ยว พัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนและเมืองชายแดน

- การสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

- การเข้าร่วมเป็นภาคีความร่วมมือระหว่างประเทศและภูมิภาคภายใต้บทบาทที่สร้างสรรค์

- การสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในภูมิภาคด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศ

- การมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการสร้างสังคมนานาชาติที่มีคุณภาพชีวิต ป้องกันภัยจากการก่อการร้ายและอาชญากรรม ยาเสพติด ภัยพิบัติ และการแพร่ระบาดของโรคภัย

- การเสริมสร้างความร่วมมือที่ดีระหว่างประเทศในการสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีจริยธรรมและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

- การเร่งรัดการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าเสรีที่มีผลบังคับใช้แล้ว

- การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นฐานการลงทุน และการประกอบธุรกิจในเอเชีย

- การปรับปรุงและเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคีการพัฒนาภายในประเทศตั้งแต่ระดับชุมชนท้องถิ่น

6) ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

- การอนุรักษ์ ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- การปรับกระบวนการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศเพื่อเตรียมพร้อมไปสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- การยกระดับขีดความสามารถในการรองรับและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- การเตรียมความพร้อมรองรับกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ

- การสร้างภูมิคุ้มกันด้านการค้าจากเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมและวิกฤติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- การเพิ่มบทบาทประเทศไทยในเวทีประชาคมโลกที่เกี่ยวข้องกับกรอบความตกลงและพันธกรณีด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

- การควบคุมและลดมลพิษ มุ่งลดปริมาณมลพิษทางอากาศ

- การพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรมอย่างบูรณาการ

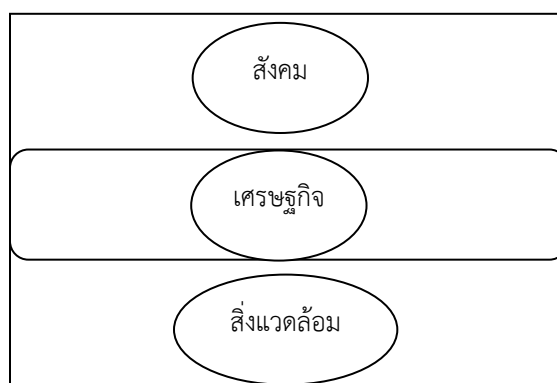
ทิศทางของการพัฒนาประเทศให้มีความสำคัญกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจากการลงทุนและการค้ากับต่างประเทศ การที่ประเทศไทยมีนโยบายเปิดเสรีทางการลงทุนและการค้าอย่างกว้างขวางและรวดเร็วตามพลวัตโลกส่งผลในทางบวก เช่น ความเจริญทางเทคโนโลยี การเพิ่มผลผลิต การสร้างรายได้และความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ในขณะเดียวกันก็มีผลเสียตามมาเช่น ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ศักยภาพทางการแข่งขันของกลุ่มทุนขนาดเล็กและคุณภาพของคน

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้ง 11 ฉบับ ผู้วิจัยเห็นว่าทิศทางของการพัฒนาประเทศที่แสดงให้เห็นนั้น มีนโยบายการพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจากการลงทุนและการค้ากับต่างประเทศ การที่ประเทศไทยมีนโยบายเปิดเสรีทางการลงทุนและการค้าอย่างกว้างขวางและรวดเร็วตามพลวัตโลกส่งผลในด้านบวก เช่น ความเจริญทางเทคโนโลยี การเพิ่มผลผลิต การสร้างรายได้และความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามก็มีผลเสียตามมา เช่น ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ศักยภาพทางการแข่งขันของกลุ่มทุนขนาดเล็ก และคุณภาพของคน ดังนั้น การพัฒนาประเทศให้เป็นสังคมไทยที่มีคุณภาพนั้น ต้องมีการสร้างความเป็นธรรมในสังคม มีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก และมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ทิศทางการพัฒนาประเทศ สามารถจำแนกในช่วงระยะเวลาต่างๆ ได้ดังนี้

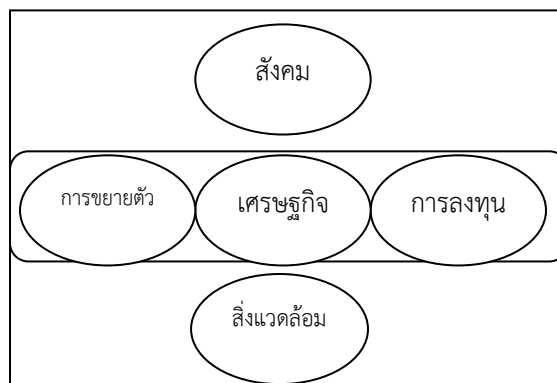
1) พ.ศ. 2500 – 2524 : ยุคเริ่มต้นของการพัฒนาประเทศ โดยการปรับโครงสร้างพื้นฐานประเทศเพื่อรองรับโครงสร้างระบบเศรษฐกิจใหม่ ซึ่งบริหารการพัฒนาประเทศให้นำนหนักกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ การพัฒนาประเทศโดยการปรับโครงสร้างพื้นฐานและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร สร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้า

ภาพที่ 2: กระบวนทัศน์การพัฒนาประเทศเพื่อนำไปสู่พัฒนาการทางเศรษฐกิจ

2) พ.ศ. 2525 – 2534 : การพัฒนาประเทศ โดยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมเกษตรแบบอุตสาหกรรม มุ่งเน้นการขยายพื้นที่เพื่อเพิ่มผลผลิต และการลงทุนเรื่องเครื่องจักร เทคโนโลยี

ภาพที่ 3 : กระบวนทัศน์การพัฒนาประเทศ คือ การพัฒนาทางเศรษฐกิจกระจายพื้นที่การลงทุนให้ครอบคลุมภูมิภาคต่างๆ และการขยายตลาดทางการค้าใหม่

3) พ.ศ. 2535 – 2539 : การขยายตัวทางการค้าระหว่างประเทศ และวางโครงสร้างพื้นฐานเพื่อก้าวสู่ประเทศอุตสาหกรรมใหม่

รองรับโครงสร้างระบบเศรษฐกิจใหม่ ซึ่งบริบทการพัฒนาประเทศให้น้ำหนักกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ การพัฒนาประเทศโดยการปรับโครงสร้างพื้นฐานและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรสร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้า

ภาพที่ 4 : การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางสังคมจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม ในระยะนี้เริ่มมีการสร้างกรอบแนวคิดในเชิงพัฒนาประเทศรวมถึงการรักษาสมดุลทางสังคม (คน) โดยพยายามรักษาการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม การกระจายรายได้การพัฒนาสู่ภูมิภาคและชนบท และที่สำคัญมีการสร้างมาตรการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ

4) พ.ศ. 2540 – 2544 : การเปลี่ยนแปลงบริบทโลกาภิวัตน์ ความพลา่่มวทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 5 : กรอบคิดการพัฒนาประเทศเริ่มตระหนักถึงสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของคน

5) พ.ศ. 2545 – 2549 : ช่วงเวลาแห่งการฟื้นฟูตัวทางเศรษฐกิจควบคู่กับการสร้างดุลยภาพระหว่างเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 6 : กรอบความคิดการพัฒนา 3 ด้าน ได้แก่ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม แต่ดุลยภาพการพัฒนายังคงอยู่ที่มิติทางเศรษฐกิจ โดยด้านเศรษฐกิจยังคงเป็นปัจจัยการพัฒนาประเทศที่เด่นชัดสุด

6) พ.ศ. 2550 – ปัจจุบัน

ภาพที่ 7 : กรอบคิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนแต่เป็นเชิงการพัฒนาแบบแยกส่วน แต่ยังคงมุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจ คือ การพัฒนาประเทศ โดยมีด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมเป็นเพียงวาทกรรมในการพัฒนาประเทศที่สมดุลและยั่งยืน

2.3 แผนนโยบายในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

ส่วนการบริหารราชการแผ่นดินนั้น รัฐบาลได้กำหนดนโยบายพื้นฐานที่จะต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวนบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล รวมทั้งมีส่วนร่วมในการส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนควบคุมและกำจัดการสะสมมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยมุ่งให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นแบบเสรีและมีการกำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม คุ้มครองผู้บริโภคและป้องกันการผูกขาดตัดตอน ซึ่งหากพิจารณาแนวนโยบายการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าการวางแนวนโยบายส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก ส่วนการพัฒนาด้านอื่นๆ จะขึ้นกับสภาพสังคมของช่วงเวลานั้นๆ

โดยสามารถสรุปกรอบคิดของนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินได้ดังนี้

ตารางที่ 1 : สรุปกรอบคิดของนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน

ปี พ.ศ.	นโยบายทางสังคม	นโยบายด้านเศรษฐกิจ	นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม
ปี พ.ศ. 2500 – 2524 ช่วงเวลาแห่งการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ	1. ลดปัญหาการเหลื่อมล้ำในสังคม 2. การศึกษา 3. การสาธารณสุข 4. ระบบสาธารณสุขปึกแผ่นพื้นฐาน	1. วางระบบโครงสร้างพื้นฐาน 2. เสริมสร้างผลผลิตทางการเกษตรที่เพิ่มมากขึ้น 3. ส่งเสริมการลงทุนภาคอุตสาหกรรม 4. การขยายพื้นที่การลงทุน 5. การตลาดทางการค้าระหว่างประเทศ	1. การใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาประเทศ 2. การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรม
ปี พ.ศ. 2525 – 2534 ทศวรรษแห่งการพัฒนาประเทศ	1. ลดปัญหาการเหลื่อมล้ำในสังคม 2. การศึกษา การสาธารณสุข 3. ระบบสาธารณสุขปึกแผ่นพื้นฐาน	1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 2. ส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรที่เพิ่มมากขึ้น 3. ส่งเสริมการลงทุนภาคอุตสาหกรรม 4. การขยายพื้นที่การลงทุน 5. การตลาดทางการค้าระหว่างประเทศ 6. การสร้างความสัมพันธ์กับนานาชาติเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ	1. การใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาประเทศ 2. การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรม

ปี พ.ศ.	นโยบายทางสังคม	นโยบายด้านเศรษฐกิจ	นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม
		7. ส่งเสริมการลงทุนของต่างชาติ 8. สนับสนุนนโยบายการค้าเสรี 9. ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานและระเบียบของทางราชการ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการลงทุน โดยเฉพาะการลงทุนจากภายนอก	
ปี พ.ศ. 2535-2544 ประเทศไทยเป็น ประตูดเศรษฐกิจ เชื่อมโยงเศรษฐกิจ ภูมิภาคและ เศรษฐกิจโลก	1.ลดปัญหาการ เหลื่อมล้ำในสังคม 2. การศึกษา 3. การสาธารณสุข 4. การคุ้มครอง ผู้บริโภคให้ปลอดภัย และมีความเป็น ธรรม	1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 2. ส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรที่มี เพิ่มมากขึ้น 3. ส่งเสริมการลงทุนภาคอุตสาหกรรม 4. การขยายพื้นที่การลงทุน 5. การหาตลาดทางการค้าระหว่าง ประเทศ 6. สร้างความสัมพันธ์กับนานาชาติเพื่อ การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ 7. ส่งเสริมการลงทุนของต่างชาติ 8. สนับสนุนนโยบายการค้าเสรี ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนมี บทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น ภายใต้ระบบเศรษฐกิจที่แข่งขันอย่าง เป็นธรรม 9. ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานและ ระเบียบของทางราชการ เพื่อเอื้อ ประโยชน์จากการลงทุน โดยเฉพาะ การลงทุนจากภายนอก 10. การเข้าไปมีส่วนร่วมในองค์กร ระหว่างประเทศที่สำคัญ เช่น องค์กร สหประชาชาติ องค์กรการค้าโลก องค์กรเศรษฐกิจในภูมิภาค และ องค์กรกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	1. การอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรที่เสื่อมโทรม 2. หลักผู้ก่อมลพิษต้อง รับผิดชอบ 3. ภาคประชาชนมีส่วนร่วม ร่วมในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม

ปี พ.ศ.	นโยบายทางสังคม	นโยบายด้านเศรษฐกิจ	นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. 2544-ปัจจุบัน จากสังคม เกษตรกรรม (สู่) ประเทศ อุตสาหกรรมใหม่	1. ลดปัญหาการ เหลื่อมล้ำในสังคม 2. การศึกษา 3. การสาธารณสุข 4. การคุ้มครอง ผู้บริโภค 5. ความมั่นคงของ มนุษย์	1. นโยบายด้านเศรษฐกิจเสรี 2. การปฏิรูปกฎหมายเพื่อรองรับ นโยบายทางเศรษฐกิจ 3. การลงทุนและการพัฒนา อุตสาหกรรมใหม่ 4. การปรับปรุงระบบโลจิสติกส์ 5. เศรษฐกิจชุมชน	1. การอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติที่ เสื่อมโทรม 2. หลักการผู้ก่อมลพิษต้อง รับผิดชอบ 3. ภาคประชาชนมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการ ฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

2.4 หลักสิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

หลักคิดในการพัฒนาประเทศ จะต้องนำหลักการด้านสิทธิมนุษยชนที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของพลเมือง มาเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาเพื่อมิให้สร้างผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของพลเมือง

2.4.1 หลักสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่ห้ามบุคคลอื่นใดละเมิด และเป็นสิทธิตามธรรมชาติ (Natural Rights) ที่มีมาแต่กำเนิดของมนุษย์ อันมีฐานจากแนวคิดเรื่องกฎธรรมชาติ (Natural Law)

ต่อมาภายหลังจากมหาสงครามโลกครั้งที่สองยุติลง ซึ่งได้นำพาความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงต่อมวลมนุษยชาติ ประเทศต่างๆ จึงร่วมมือกันก่อตั้งองค์การสหประชาชาติ (The United Nations) ขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ “เพื่อยืนยันความเชื่อมั่นต่อหลักสิทธิมนุษยชน อันเป็นรากฐานสำคัญในศักดิ์ศรีและคุณค่าของมนุษย์” ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางให้บรรดาประชาชาติทั่วโลกร่วมมือกันทำงานเพื่อสันติภาพและการพัฒนาโดยอยู่บนหลักพื้นฐานของความยุติธรรม ศักดิ์ศรีของมนุษย์ และความกินดีอยู่ดีของมนุษย์ นอกจากนี้ เป็นเวทีในการสร้างดุลแห่งการพึ่งพาอาศัยกันและรักษาผลประโยชน์ชาติในกรณีที่เกิดปัญหาระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และมนุษยธรรม

เพื่อเป็นการยืนยันความเชื่อมั่นต่อหลักสิทธิมนุษยชนดังกล่าว โดยเป็นที่ยอมรับกันว่าการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นสาเหตุหลักของความขัดแย้งและแตกแยกในสังคม สหประชาชาติจึงได้จัดทำปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขึ้นและได้รับการรับรองเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 (ค.ศ. 1948) โดยถือเป็นเอกสารแม่บทด้านสิทธิมนุษยชน และประเทศที่ลงนามในปฏิญญานี้มีพันธกรณีที่จะปฏิบัติตามหลักการดังกล่าวโดยให้สิทธิแก่สหประชาชาติในการควบคุมตรวจสอบว่า รัฐบาลของแต่ละประเทศได้เคารพต่อการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของพลเมืองหรือไม่

2.4.2 ปณิญาสาทลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

ปณิญาสาทลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights, UDHR) เป็นเอกสารสิทธิมนุษยชนที่สำคัญบัพหนึ่งขงโลก ปณิธานสูงสุดขงส้ามัญชนที่ต้องการมีชีวิตอย่างอิสระภาพในการพูดและความเชื่อถือ อิสระภาพพ้นจากความหวาดกลัวและความต้องการ

ปณิญาสาทลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนี้ เป็นมาตรฐานร่วมนกันแห่งความสำเร็จสำหรับบรรดาพลเมืองและประชาชาติ เพื่อบุคคณายปลายทางที่ว้าปัจเจกชนและองค์การขงสังคมทุกองค์การ โดยการรำลึกเสมอถึงปณิญาสนี้ จะบักบั่นพยายามด้วยการสอนและศึกษา ในอันที่จะส่งเสริมการเคารพสิทธิและเสรีภาพเหล่านี้ และด้วยการดำเนินมาตรการที่ก้าวหน้าทั้งในประเทศและระหว่างประเทศในอันที่จะให้มีการยอมรับนับถือ และการปฏิบัติตามโดยสาทลและอย่างเป้นผลจริงจัง ทั้งในบรรดาประชาชนขงรัฐสมาชิกด้วยกันเอง และในบรรดาประชาชนขงดินแดนที่อยู่ใต้อำนาจขงรัฐนั้น

เนื้อหาทั้งหมดมี 30 ข้อ แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ (1) หลักการทั่วไป (2) สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และ (3) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

1) หลักการทั่วไป คือ รากฐานหลักคิดเพื่อบแสดงให้เห่นถึงเจตนารมณขงปณิญาสนี้ อันมีผลสำคัญต่อการตีความเพื่อบปรับใช้ มีดังต่อไปนี้

(1) หลักอิสระภาพและความเท่าเทียมกัน มนุษย์ทั้งหลายเกิดมาอิสระภาพและเท่าเทียมกันทั้งศักดิ์ศรีและสิทธิ ทุกคนได้รับการประสิทธิประสาทเหตุผลและมนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันอย่างฉ้นพ้น้อง

(2) หลักไม่เลือกปฏิบัติ บุคคณชอบที่จะมีสิทธิและเสรีภาพบรรดาที่ระบุไว้ในปณิญาสนี้ ทั้งนี้โดยไม่มีการจำแนกความแตกต่างในเรื่องใดๆ เช่น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความเห่นทางการเมืองหรือทางอื่น ชาติพันธุ์หรือสังคมอันเป้นที่มาเดิม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่น

(3) หลักการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน บุคคณทุกคนมีสิทธิที่จะมีระเบียบทางสังคมและระหว่างประเทศที่จะเกื้อกูลให้การใช้สิทธิและเสรีภาพบรรดาที่ได้รับระบุในปณิญาสนี้บรรลุอย่างสมบูรณ์ และในการมีสิทธิและเสรีภาพบุคคณทุกคนต้องอยู่ในบังคับขงข้อจำกัดเพียงเท่าที่ถูกกำหนดโดยกฎหมายเท่านั้น เพื่อบความมุ่งประสงค์ให้ได้มาซึ่งการยอมรับและการเคารพต่อสิทธิเสรีภาพขงผู้อื่น และเพื่อบให้สอดคล้องกับข้อกำหนดอันยุติธรรมเรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีขงประชาชนในสังคม

ห้ามแปลความหรือตีความอย่างใดๆ เพื่อบมุ่งต่อการทำลายสิทธิและเสรีภาพขงพลเมืองที่ได้รับบรองไว้ในปณิญาสาทลสนี้

2) สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง คือ สิทธิที่จำเป็นต่อหลักประกันในด้านสิทธิขงประชาชนที่จะมีชีวิตอยู่ได้โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป้นธรรม การทรมานทารุณกรรมหรือการถูกลงโทษ ล่วงละเมิดด้วยวิธีการใดๆ ภายใต้รัฐบาลใดๆ ซึ่งจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น มีปรากฏตามข้อ 3-21 ในปณิญาสาทลและกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights)

3) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม คือ สิทธิที่มีมาแต่ภายหลังเพื่อบส่งเสริมและเป้นหลักประกันต่อคุณภาพชีวิตขงมนุษย์ เช่น สิทธิในการทำงาน สิทธิที่จะมีสภาวะการทำงานที่ยุติธรรม

สิทธิรวมกลุ่มก่อตั้งสหภาพแรงงานและเข้าร่วมสหภาพแรงงาน สิทธิที่จะได้รับการประกันสังคม สิทธิครอบครัว สิทธิที่จะมีมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอ สิทธิที่จะมีมาตรฐานแห่งสุขภาพที่ดี สิทธิในการศึกษา สิทธิทางด้านวัฒนธรรมมีปรากฏตามข้อ 22-27 ในปฏิญญาสากลฯ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights)

2.4.3 ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิในการพัฒนา

สหประชาชาติได้ให้ความสำคัญกับเรื่องสิทธิมนุษยชนกับการพัฒนา โดยมีการกำหนดปฏิญญาว่าด้วยสิทธิในการพัฒนา (Declaration on the Rights to Development) มีการรับรองโดยสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ ตั้งแต่วันที่ 4 ธันวาคม 2529 โดยถือหลักการว่า “รัฐต้องตระหนักและให้ความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์ เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาประเทศ” และ “รัฐมีหน้าที่กระจายผลประโยชน์ที่เท่าเทียมกัน” รวมถึง “การพัฒนาให้เกิดความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ” ดังนั้น การดำเนินการเพื่อการพัฒนาประเทศของภาครัฐต้องยึดมั่นต่อเรื่องต่างๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

มนุษย์เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา และควรเป็นผู้มีส่วนร่วมและเป็นผู้รับประโยชน์จากสิทธิในการพัฒนา โดยมนุษย์ควรได้รับการคุ้มครองจากระเบียบทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจที่เหมาะสมต่อการพัฒนา และภาครัฐมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาที่เหมาะสมที่มุ่งให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมและประชาชนได้รับความคุ้มครองต่อการกระจายผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรม

ภาครัฐต้องประกันในเรื่องของโอกาสที่เท่าเทียมกันสำหรับประชาชนทุกคนในการเข้าถึงทรัพยากร พื้นฐาน การศึกษา การบริการสาธารณสุข อาหาร ที่อยู่อาศัย การจ้างงานและการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม ภาครัฐ มีหน้าที่ในการให้ประกันการพัฒนาและจัดอุปสรรคการพัฒนา ต้องตระหนักถึงการส่งเสริมระเบียบเศรษฐกิจใหม่บนพื้นฐานความเสมอภาคเท่าเทียมกันการพึ่งพากันและกัน ผลประโยชน์ร่วมกัน และการร่วมมือระหว่างรัฐทั้งปวง รวมทั้งในลักษณะ สนับสนุนให้ปฏิบัติตามและให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในบรรดาสิทธิมนุษยชน

2.4.4 ประเทศไทยกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ไว้ว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง”¹³

1) กระบวนทัศน์ระบบราชการแบบใหม่ที่มีต่อการเคารพหลักสิทธิมนุษยชน

การใช้อำนาจอธิปไตยต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน

มาตรา 26 การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

¹³ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 4

มาตรา 27 สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยายหรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง

2) รัฐธรรมนูญเป็นเครื่องมือในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

การอ้างหลักสิทธิมนุษยชนเป็นข้อต่อสู้ทางศาล

มาตรา 28 บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

บุคคลย่อมสามารถใช้สิทธิทางศาลเพื่อบังคับให้รัฐต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดนี้ได้โดยตรง หากการใช้สิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดมีกฎหมายบัญญัติรายละเอียดแห่งการใช้สิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้แล้ว ให้การใช้สิทธิและเสรีภาพในเรื่องนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือจากรัฐ ในการใช้สิทธิตามความในหมวดนี้

3) เนื้อหาแห่งสิทธิมนุษยชน

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ตามมาตรา 30 - 69 มีปรากฏทั้งในสิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง และสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งในส่วนของสิทธิทางเศรษฐกิจของปัจเจกชนเรื่อง “เสรีภาพในการประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม” มาตรา 43 ได้บัญญัติรับรองเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ซึ่งวรรคสองบัญญัติถึงการจำกัดเสรีภาพจะกระทำมิได้ เว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือขัดขวางไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน

4) การกิจของรัฐตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ก. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรา 83 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข. นโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศ

มาตรา 84 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้

(1) สนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรมโดยอาศัยกลไกตลาด และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยต้องยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจซึ่งมีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีสาธารณูปโภค

(2) สนับสนุนให้มีการใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล ควบคู่กับการประกอบกิจการ

(3) ควบคุมให้มีการรักษาวินัยการเงินการคลังเพื่อสนับสนุนเสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีอากรให้มีความเป็นธรรมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม

(4) จัดให้มีการออมเพื่อการดำรงชีพในยามชราแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างทั่วถึง

(5) กำกับให้การประกอบกิจการมีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ป้องกันการผูกขาดตัดตอนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม และคุ้มครองผู้บริโภค

(6) ดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม คุ้มครอง ส่งเสริมและขยายโอกาสในการประกอบอาชีพของประชาชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ รวมทั้งส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เพื่อใช้ในการผลิตสินค้า บริการ และการประกอบอาชีพ

(7) ส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานมีงานทำ คุ้มครองแรงงานเด็กและสตรี จัดระบบแรงงานสัมพันธ์และระบบไตรภาคีที่ผู้ทำงานมีสิทธิเลือกผู้แทนของตน จัดระบบประกันสังคม รวมทั้งคุ้มครองให้ผู้ทำงานที่มีคุณค่าอย่างเดียวกันได้รับค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ และสวัสดิการที่เป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ

(8) คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกรเพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร

(9) ส่งเสริม สนับสนุน และคุ้มครองระบบสหกรณ์ให้เป็นอิสระ และการรวมกลุ่มการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตลอดทั้งการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อดำเนินกิจการด้านเศรษฐกิจ

(10) จัดให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนเพื่อประโยชน์ ในการรักษาความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ และต้องมีให้สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอยู่ในความผูกขาดของเอกชนอันอาจก่อความเสียหายแก่รัฐ

(11) การดำเนินการใดที่เป็นเหตุให้โครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชน หรือเพื่อความมั่นคงของรัฐตกไปเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน หรือทำให้รัฐเป็นเจ้านายน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ด จะกระทำมิได้

(12) ส่งเสริม และสนับสนุนกิจการพาณิชย์นาวี การขนส่งทางราง รวมทั้งการดำเนินการตามระบบบริหารจัดการขนส่งทั้งภายในและระหว่างประเทศ

(13) ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรภาคเอกชนทางเศรษฐกิจทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง

(14) ส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ

ค. นโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

มาตรา 85 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยให้คำนึงถึงความสะดวกคล่องกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทั้งผืนดิน ผืนน้ำ วิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นและการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และกำหนดมาตรฐานการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินนั้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย

(2) กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมและดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

(3) จัดให้มีการวางผังเมือง พัฒนาและดำเนินการตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

(4) จัดให้มีแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและทรัพยากรธรรมชาติอื่นอย่างเป็นระบบและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ทั้งต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล

(5) ส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน

จากหลักคิดดังที่กล่าวมาข้างต้นมีผลทำให้กระบวนการทัศน์ของรัฐที่มีต่อการพัฒนาประเทศต้องมีการปรับเปลี่ยนเป็นอย่างมาก ประการแรกการให้ความสำคัญกับคุณภาพและสิ่งที่มีคุณค่าต่อสังคม (ประชาชน) ประการต่อมาการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งที่มีคุณค่าทางสังคม ประการสุดท้ายการให้ความสำคัญของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาประเทศ โดยมุ่งเน้นบทบาทของภาครัฐในการทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุน (Promoter and Supporter) ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชน และความเสมอภาคของบุคคลเป็นศูนย์กลางอันนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนาประเทศ

5) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นองค์กรอันตามรัฐธรรมนูญ โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่ง

และกรรมการอื่นอีกหกคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นที่ประจักษ์ โดยมีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 257 และพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 15 ดังต่อไปนี้

- (1) ส่งเสริมการเคารพและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ
- (2) ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป
- (3) เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่เห็นชอบตามที่มีผู้ร้องเรียนว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
- (4) เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง ในกรณีที่เห็นชอบตามที่มีผู้ร้องเรียนว่า กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอันใดในทางปกครองกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
- (5) เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- (6) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน
- (7) ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน
- (8) จัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีและเปิดเผยต่อสาธารณชน
- (9) ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อรัฐสภา
- (10) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาในกรณีที่ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- (11) แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- (12) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

2.5 การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

Bardach ได้อธิบายถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า คือ กระบวนการของกลยุทธ์เกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในอันที่จะให้ได้มาซึ่งการบรรลุเป้าหมายของกลุ่มพวกตน¹⁴ ดังนั้น การที่จะสามารถใช้นโยบายของรัฐต่อการพัฒนาประเทศให้ได้ประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนได้นั้น กุญแจสำคัญของความสำเร็จ คือ การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างจริงจัง ซึ่งนโยบายและแผนต้องมีระบบที่ดีมารองรับ เมื่อไม่มีระบบมารองรับก็ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่จะกล่าวต่อไปนี้

- ความไม่สัมพันธ์กันระหว่างกระบวนการทัศน์ของรัฐกับการพัฒนาประเทศ
- การให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นด้านหลัก
- การสูญเสียฐานทรัพยากรธรรมชาติและต้นทุนทางสังคมจากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา
- การอาศัยช่องทางกฎหมายเข้ามาลงทุนในธุรกิจค้าปลีกที่ประเทศไทยมีข้อผูกพัน ไม่ว่าจะอาศัยเงื่อนไขการเข้ามาลงทุนน้อยกว่าเกณฑ์ที่ต้องขออนุญาตหรืออาศัยเกณฑ์สัดส่วนผู้ถือหุ้นไทย และนิติบุคคลที่ไม่ใช่คนต่างด้าวถือหุ้นเกินกว่า 50% ก็สามารถประกอบธุรกิจค้าปลีกได้เช่นเดียวกับคนไทย

กล่าวโดยสรุป การที่พัฒนาประเทศทางเศรษฐกิจตามแนวทางสากล เน้นกลไกทางตลาดเป็นสำคัญ โดยไม่มีมาตรการรองรับที่ดีทำให้การเข้ามาลงทุนของทุนค้าปลีกขนาดใหญ่ในธุรกิจค้าปลีกส่งผลกระทบต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นดังจะกล่าวถึงในบทต่อไป

¹⁴ Bardach, E. (1980). The implementation game: The happen after a bill becomes a law (3rd ed.). Cambridge, MA: The MIT Press.

บทที่ 3

ผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น

3.1 การประกอบธุรกิจค้าปลีกและธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ในประเทศไทย

รูปแบบการค้าปลีกสมัยใหม่ (Modern Trade)

การค้าปลีกสมัยใหม่ในปัจจุบัน มีปรากฏให้เห็นทั่วไปในหลายรูปแบบหลายประเภททั้งในรูปแบบของร้านสะดวกซื้อ (Convenience Store) อย่างร้านเซเว่นอีเลฟเว่น ร้านแฟมิลีมาร์ท หรือรูปแบบซูเปอร์มาร์เก็ต (Supermarket) เช่น ท็อปซูเปอร์มาร์เก็ต วิลล่ามาร์เก็ต หรือร้านค้าแบบเงินสดและบริการตนเอง (Cash and Carry) เช่น ห้างแมคโคร หรือรูปแบบห้างสรรพสินค้า (Department Store) เช่น ห้างเซ็นทรัล ห้างดิเอ็มโพเรียม ห้างเดอะมอลล์ หรือแม้กระทั่งห้างสรรพสินค้าในต่างจังหวัด (จังหวัดขอนแก่น-ห้างแฟรี่ ห้างเซ็นทรัล) เป็นต้น หรือร้านค้าเฉพาะอย่าง (Category Killer) เช่น ร้านพาวเวอร์บาย ร้านซูเปอร์สปอร์ต ที่จำหน่ายกลุ่มผลิตภัณฑ์ด้านเครื่องอุปโภคบริโภค เป็นต้น ร้านค้าสินค้าพิเศษ (Specialty Store) เช่น ร้านวัตสัน ร้านบุธ ร้านโดโซ เป็นต้น ร้านค้าปลีกแบบดิสคานต์สโตร์ (Discount Store) เช่น ห้างเทสโก้โลตัส ห้างบิ๊กซี ห้างคาร์ฟูร์ เป็นต้น โดยห้างค้าปลีกสมัยใหม่ดังกล่าวได้เติบโตขึ้นและมีหลากหลายรูปแบบพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

นิพนธ์ พัวพงศกร และคณะ¹ ได้อธิบายวิวัฒนาการของการค้าปลีกสมัยใหม่ว่า การเติบโตของธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่แบ่งได้เป็น 4 ยุค ได้แก่

- 1) พ.ศ. 2507 - 2525 เป็นยุคฟักตัวของห้างสรรพสินค้า
- 2) พ.ศ. 2526 - 2532 เป็นยุคห้างสรรพสินค้าขยายตัวสู่ชนเมือง
- 3) พ.ศ. 2533 - 2539 เป็นยุคเกิดของห้างค้าปลีกรูปแบบใหม่และการขยายการลงทุนแบบเกินตัว
- 4) พ.ศ. 2540 - 2545 เป็นยุคก้าวกระโดดของห้างไฮเปอร์มาร์เก็ตจากต่างชาติ

1) พ.ศ. 2507 - 2525 เป็นยุคฟักตัวของห้างสรรพสินค้า

ใน ปี พ.ศ. 2507 ห้างไทยไดมารูเป็นห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่จากต่างชาติที่เข้ามาลงทุนเปิดกิจการและประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก โดยมีห้างเซ็นทรัลที่เปิดดำเนินการตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2490 (ร้านเซ็นทรัล) เป็นคู่แข่งทางการค้า

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 - 2525 ได้เกิดห้างค้าปลีกสมัยใหม่เพิ่มขึ้น รวมถึงการขยายสาขาของห้างเดิม อันประกอบไปด้วยการเกิดศูนย์การค้าหลายแห่ง (ในปี พ.ศ. 2511) เช่น ศูนย์การค้าอินทรา เฟลนิจิตอาเขต สยามเซ็นเตอร์ ฯลฯ การเกิดห้างขนาดเล็กของไทย (ปี พ.ศ. 2517) เช่น ห้างพาด้า ห้างคาเธ่ย์ ห้างเมอร์รี่คิงส์ ห้างบางลำพูสรรพสินค้า

¹ นิพนธ์ พัวพงศกร และคณะ, การขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่: ผลกระทบต่อโครงสร้างและการแข่งขันในตลาดการค้าปลีก, รายงานการวิจัย เรื่อง การค้าปลีกของไทย: ผลกระทบของการแข่งขันจากผู้ประกอบการค้าปลีกขนาดใหญ่จากต่างประเทศ, พ.ศ. 2545, หน้า 16-26.

เป็นต้น (พ.ศ. 2522) มีห้างสรรพสินค้าโรบินสันเข้าสู่ตลาดค้าปลีกสมัยใหม่ และ (พ.ศ. 2524) ห้างสรรพสินค้าเดอะมอลล์ รวมถึงการการปรับเปลี่ยนรูปแบบของห้างสรรพสินค้าตั้งฮั่วเส็งซึ่งเดิมเป็นร้านค้า²

2) พ.ศ. 2526 - 2532 เป็นยุคห้างสรรพสินค้าขยายตัวสู่ชนเมือง

ในปี พ.ศ. 2526 - 2532 เป็นยุคของการขยายตัวไปสู่ชนเมือง อาทิเช่น ห้างเซ็นทรัลมีการขยายสาขาไปที่ลาดพร้าว ห้างเดอะมอลล์ขยายสาขาไปที่ถนนรามคำแหง ในช่วงเวลาดังกล่าวเริ่มมีร้านสะดวกซื้อในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2530 ร้านบิ๊กเซเว่น และร้านเซ็นทรัลมินิมาร์ท ปี พ.ศ. 2532 ร้านเซเว่นอีเลฟเว่น (เครือเจริญโภคภัณฑ์) ปี พ.ศ. 2533 ร้านเอเอ็มพีเอ็ม และปี พ.ศ. 2535 ร้านแฟมิลีมาร์ท นอกจากนี้ยังเกิดห้างสรรพสินค้าสำหรับลูกค้าระดับบน ได้แก่ ห้างเซน และร้านค้าปลีกประเภทค้าส่ง อย่างห้างแม็คโคร (เครือเจริญโภคภัณฑ์ร่วมกับกลุ่มธุรกิจจากประเทศเนเธอร์แลนด์) เป็นต้น

3) พ.ศ. 2533 - 2539 เป็นยุคเกิดของห้างค้าปลีกรูปแบบใหม่และการขยายการลงทุนแบบเกินตัว

ในปี พ.ศ. 2533 - 2539 ที่ถูกระบุว่า เป็นยุคเกิดของห้างค้าปลีกรูปแบบใหม่และการขยายการลงทุนแบบเกินตัวนั้น มีปรากฏการณ์เป็นลำดับดังนี้

- พ.ศ. 2535 ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ขยายตัวไปต่างจังหวัด ได้แก่ ห้างเซ็นทรัล สาขาเชียงใหม่
- พ.ศ. 2536 ศูนย์การค้าขนาดใหญ่ ได้แก่ พิวเจอร์ปาร์คบางแค และศูนย์การค้าเสรีเซ็นเตอร์
- พ.ศ. 2537 - 2538 ศูนย์การค้าขนาดใหญ่ ได้แก่ ซีคอนสแควร์และพิวเจอร์ปาร์ครังสิต

มีการจัดตั้งค้าปลีกสมัยใหม่ประเภทไฮเปอร์มาร์เก็ต ได้แก่ โลตัส (เครือเจริญโภคภัณฑ์) และห้างบิกซี และมีการระบุว่า ช่วงเวลานี้กลุ่มเซ็นทรัลและโรบินสันได้ร่วมมือเป็นพันธมิตรกันเช่นเดียวกันกับเครือเจริญโภคภัณฑ์กับกลุ่มเดอะมอลล์กรุ๊ป

- พ.ศ. 2539 ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน ขยายสาขาไปที่ศรีราชา และมีร้านประเภทสเปเชียลตี้เกิดขึ้น ได้แก่ ร้านวัตสัน และร้านซูเปอร์สปอร์ต³

ในปีเดียวกันนี้ ห้างค้าปลีกขนาดใหญ่คาร์ฟูร์เริ่มเปิดให้บริการครั้งแรกในประเทศไทย และมีการปรับเปลี่ยนแยกธุรกิจซูเปอร์มาร์เก็ตในเครือเซ็นทรัลและโรบินสันเป็นท็อปส์ซูเปอร์มาร์เก็ต

ตารางที่ 2 : ตารางแสดงร้านค้าปลีกสมัยใหม่ ช่วงเวลา อดีต - พ.ศ. 2540

ปี (พ.ศ.)	Modern Trade
ก่อน 2500	ห้างโตฟ้า ห้างแมวดำ ห้างไนติงเกล ห้างรังนกใต้ ห้างมะลิฟ้า
2500	ร้านเซ็นทรัล (วังบูรพา)
2507	ห้างโตมารู (ราชดำริ) ห้างเซ็นทรัล (ราชประสงค์)

² ข้อมูลจากเว็บไซต์บริษัท สรรพสินค้าตั้งฮั่วเส็ง จำกัด.

³ ร้านบูธ (พ.ศ. 2540).

ปี (พ.ศ.)	Modern Trade
2511	ห้างเซ็นทรัล (สีลม)
2517	ห้างเซ็นทรัล (ชิดลม)
2518	ห้างพาด้า
2519	ห้างตั้งฮั่วเส็ง
2520	ห้างเมอริคิงส์
2521	ห้างบางลำพู สรรพสินค้า
2522	ห้างโรบินสัน สาขาอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ห้างอาเซียน ห้างแก้วฟ้า
2523	ห้างเรนโบว์ ห้างคาเธ่ย์
2524	ห้างดาวคะนองสรรพสินค้า ห้างเมโทร ห้างอมรพันธุ์ ห้างเอ็ดิสัน ห้างเดอะมอลล์ สาขาราชประสงค์
2525	ห้างโรบินสัน สาขาราชดำริ
2526	ห้างเอ็กเซล ห้างบิ๊กเบลล์ ห้างซีตี้พลาซ่า ห้างนิวเวิลด์ ห้างอิมพีเรียล ห้างเซ็นทรัล สาขาลาดพร้าว ห้างเดอะมอลล์ สาขาหัวหมาก
2527	ห้างโซโก้ ห้างเวลโก้ ห้างพีเพิล ห้างเอ็ดิสัน ห้างซัพพลายส์แอนด์เซอร์วิส ห้างสยามจัสโก้ ห้างโรบินสัน (สีลม)
2528	ห้างบางลำพู (ประชากรราษฎร์) ห้างเอ.บี.ซี.
2529	ห้างเดอะมอลล์3 (รามคำแหง) ห้างอิมพีเรียล(พงษ์เพชร) ห้างเศรษฐกิจ (ดาวคะนอง) ห้างซีตี้เซ็นเตอร์
2530	ห้างเซ็นทรัลซูเปอร์สโตร์(วงศ์สว่าง) ห้างรัชต์ภาคย์ เวลโลปเม้นท์ ห้างเอเชียดีพาร์ทเมนต์สโตร์
2531	ห้างไทยลอตเต้ ห้างเยฮัน ห้างโรบินสัน (รัชดา) ห้างเซ็นทรัล(หัวหมาก)
2532	ห้างเพญจสรรพสินค้า (ดอนเมือง) ห้างโรบินสัน (ดอนเมือง) ห้างอิมพีเรียล (บางนา) ห้างซีตี้เวิลด์ ห้างเซ็นทรัล (ปิ่นเกล้า) ห้างลิตเติลซีเกิ้ลห้างอิเซตัน ห้างงามวงศ์วาน ซุปเปอร์มอลล์
2533	ห้างการเลอริสราฟาแยตต์ ห้างโรบินสัน (สุขุมวิท)

ปี (พ.ศ.)	Modern Trade
2534	ห้างสรรพสินค้า พริยะพล ห้างเดอะมอลล์(งามวงศ์วาน) ห้างร่วมทุนพัฒนาพลาซ่า ห้างเมโทรโปลิส อาเขต
2535	ห้างรามอินทรา พลาซ่า ห้างเดอะบิลเลียนพลาซ่า ห้างโมเดิร์นยูนิตี้ ห้าง ส.จิราพลาส ห้างโรบินสัน (บางแค)
2536	ห้างโรบินสัน (ศรีนครินทร์) ห้างเซ็นทรัล (รามอินทรา) ห้างเซ็นทรัล (บางนา)
2537	ห้างเดอะมอลล์ (บางกะปิ)
2539	ห้างเอ็มโพเรียม
2540	ห้างเซ็นทรัล (พระราม 3)

แหล่งที่มา รายงานทิศทางเศรษฐกิจ และการค้าไทย : ภาวะการค้าภายในประเทศ โดยนิพนธ์ พัวพงศธร และ สุมณา ตั้งจิตวิสุทธิ์

จากข้อมูลของฝ่ายวิจัยธนาคารกรุงศรีอยุธยา พบว่า การแบ่งมูลค่าทางการตลาดในช่วงก่อน ปี พ.ศ. 2540 ธุรกิจค้าปลีกดั้งเดิมมีอยู่ถึงประมาณ 60 - 70 เพอร์เซ็นต์ ส่วนห้างสรรพสินค้าทั้งหลาย (ร้านค้าปลีกสมัยใหม่) มีประมาณ 30 - 40 เพอร์เซ็นต์

4) พ.ศ.2540 - 2545 เป็นยุคก้าวกระโดดของห้างไฮเปอร์มาร์เก็ตจากต่างชาติ

นับจากปี พ.ศ. 2540 - ปัจจุบัน ห้างไฮเปอร์มาร์เก็ตจากต่างชาติขยายกิจการอย่างรวดเร็วและรุนแรง สาเหตุกล่าวกันว่าเป็นช่วงเวลาดังกล่าวประเทศไทยเกิดปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ จึงทำให้กลุ่มทุนไทยประสบปัญหาหนี้สินอย่างรุนแรงจึงต้องขายหุ้นให้แก่บริษัทข้ามชาติ⁴ และรัฐต้องกระตุ้นเศรษฐกิจโดยอาศัยมาตรการส่งเสริมการลงทุนและลดข้อจำกัดในการลงทุน เช่น การยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติที่ 281 (ปว.281) โดยได้ตราพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มาใช้บังคับแทน เนื่องจากต้องการเงินทุนจากต่างประเทศเข้ามาฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจภายในประเทศ ซึ่งเป็นโอกาสให้ธุรกิจที่เคยผูกขาดกลุ่มทุนไทยตกไปอยู่ในมือกลุ่มทุนต่างชาติแทน กล่าวคือ

ห้างบิ๊กซี

เดิมห้างบิ๊กซี มีเจ้าของกิจการเป็นกลุ่มธุรกิจค้าปลีกในเครือเซ็นทรัล และในปี พ.ศ. 2542 บริษัท Casino Guichard-Perrachon กลุ่มทุนค้าปลีกประเทศฝรั่งเศส ได้เข้ามาเพิ่มทุนและกลายเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่

ข้อมูลจากเว็บไซต์ทางการของห้างบิ๊กซี (นักลงทุนสัมพันธ์)⁵ ได้ให้ข้อมูลว่า “...บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการในประเทศไทย โดยดำเนินธุรกิจในรูปแบบของ “ไฮเปอร์มาร์เก็ต” หรือ

⁴ วีระยุทธ กาญจน์ชูฉัตร, สอนนครค้าปลีกไทย, การต่อสู้ของทุนไทย 2 การเมือง วัฒนธรรม เพื่อความอยู่รอด, พ.ศ. 2549, หน้า 217.

⁵ ข้อมูลจาก www.bigc.co.th/ir/investor_th.html

“ซูเปอร์เซ็นเตอร์” ซึ่งเป็นธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ภายใต้ชื่อ “บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์” ภายใต้การบริหารงานโดย บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อยมีสาขาที่เปิดให้บริการแล้วจำนวนทั้งสิ้น 68 สาขา แบ่งเป็นสาขาในเขตกรุงเทพและปริมณฑลจำนวน 27 สาขา และสาขาต่างจังหวัดจำนวน 41 สาขา บริษัทฯ มีทุนจดทะเบียน 8,250 ล้านบาท เป็นทุนชำระแล้ว 8,013 ล้านบาท เป็นหุ้นสามัญทั้งหมดมูลค่าหุ้นละ 10 บาท โดยมี Geant International B.V และกลุ่มจิราธิวัฒน์ เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทฯ (Giant International B.V เป็นบริษัทในกลุ่มบริษัทคาสิโน ซึ่งบริษัทคาสิโน เป็นผู้ประกอบการค้าปลีกที่มีชื่อเสียงในระดับสากล ตั้งอยู่ในประเทศฝรั่งเศส และมีการลงทุนในธุรกิจค้าปลีกในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก)...”⁶

ตารางที่ 3 : ตารางแสดงการขยายการลงทุน

พ.ศ.2536	บิ๊กซี เริ่มเปิดดำเนินธุรกิจภายใต้การจดทะเบียนการค้าของห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลซูเปอร์สโตร์ จำกัด - บริษัทย่อยของเซ็นทรัลกรุ๊ป
พ.ศ.2537	เปิดสาขาแรกบนถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2537 และเปิดทำการ อย่างเป็นทางการในสาขาวงศ์สว่างและราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2538	เปิดสาขารังสิต (กรุงเทพฯ) โดยเข้าดำเนินธุรกิจแทนที่ห้างเซฟวัน (Save One) และเปลี่ยนชื่อเป็นห้างบิ๊กซี ห้างสรรพสินค้า บิ๊กซี เข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (Stock Exchange of Thailand : SET) ในปี พ.ศ. 2538 โดยบริษัท เอส.เค.การ์เม้นท์ (S.K.Garment Ltd.; PLC) เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ สาขาอื่นๆ ที่เปิด : พัทยา ราชดำริ (กรุงเทพฯ)
พ.ศ.2539	บิ๊กซี เปิดสาขาบางพลี (กรุงเทพฯ) เป็นสาขาที่ 7 ภายใต้แนวความคิดของห้างชั้นเดียวที่มีขนาดใหญ่ เป็นซูเปอร์เซ็นเตอร์ในอาณาเขตกว้างขวางถึง 12,000 ตรม. พร้อมการออกแบบและตกแต่งของ ห้างสรรพสินค้าทันสมัยที่สะดวกสบาย การแบ่งพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพช่วยลดต้นทุนในการก่อสร้าง ดังนั้นการออกแบบสาขาต่อมาจึงได้รับการกำหนดให้ดำเนินการภายใต้แนวความคิดนี้ สาขาที่เปิดเพิ่ม ได้แก่ นครปฐม อุดรธานี ขอนแก่น และโคราช ในปีนี้บิ๊กซี มียอดจำหน่ายสูงถึง 1 หมื่นล้านบาท
พ.ศ.2540	บิ๊กซี ขยายสาขามากขึ้นในปี นี้ ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ได้แก่ สุราษฎร์ธานี พิษณุโลก รัตนาธิเบศร์(กรุงเทพฯ) ระยอง พระราม 2 (กรุงเทพฯ) เชียงราย ลำปาง และลพบุรี
พ.ศ.2541	บิ๊กซี เปิดสาขาที่ 20 ที่เพชรบุรี ในปีนี้ บิ๊กซี มียอดจำหน่ายสูงถึง 2 หมื่นล้านบาท
พ.ศ.2542	ห้างสรรพสินค้า บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) เข้าร่วมเป็นพันธมิตรทางธุรกิจกับกลุ่มบริษัท คาสิโน กรุ๊ป (Casino Group) จากประเทศฝรั่งเศส โดย คาสิโน กรุ๊ป เข้าซื้อหุ้นเพิ่มทุน จำนวน 530 ล้านหุ้น และกลายเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่หลังจากการเข้าร่วมของบริษัททั้งสอง หลังจาก การดำเนินการควบคุมผลประโยชน์ในบิ๊กซี คาสิโนกรุ๊ปตัดสินใจขายธุรกิจผลิตเสื้อผ้าทั้งหมด เพื่อบูรณาการธุรกิจการขายปลีกอย่างจริงจัง ปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ
พ.ศ.2543	บิ๊กซี ได้ขยายสาขาเพิ่มอีก 3 สาขา ได้แก่ หาดใหญ่ หัวหมาก (กรุงเทพฯ) และสมุทรปราการ

⁶ ข้อมูลนักลงทุนสัมพันธ์ของ บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน), www.bigc.co.th.

	ในปีน้ บิ๊กซี ได้ขยายเวลาให้บริการเป็น 8.00 - 24.00 น. รวมทั้งแนะนำ บิ๊กซีเว็บไซต์ www.bigc.co.th เป็นครั้งแรก
พ.ศ.2544	ในปีน้บิ๊กซีได้ขยายสาขาเพิ่มอีก 6 สาขา ได้แก่ อุบลราชธานี ดอนเมือง แฟชั่นไอส์แลนด์ เชียงใหม่ สุขสวัสดิ์ และภูเก็ต
พ.ศ.2545	บิ๊กซีเปิดตัวบิ๊กซี การ์ด และบริการสินเชื่อบิ๊กซีในเดือนมกราคม บิ๊กซีสาขาที่ 30 บิ๊กซี บางนา เปิดให้บริการในเดือนกุมภาพันธ์ ตามด้วยสาขาลาดพร้าว ดาวคะนอง และติวานนท์ ในเดือนมิถุนายน กันยายน และพฤศจิกายนตามลำดับ รวมเป็นจำนวนสาขาของบิ๊กซีทั้งหมด 33 สาขา นอกจากนี้ บิ๊กซียังได้เปิดตัว มูลินีบิ๊กซี ในเดือนกันยายนด้วย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เด็กด้อยโอกาส ได้รับโอกาสทางการศึกษา
พ.ศ.2546	เดือนมีนาคม บิ๊กซีเปิดให้บริการสาขาที่ 34 ที่พญาไท และย้ายสาขาราชดำริมาที่อาคารใหม่ ติดถนนราชดำริ ในเดือนเมษายน ตามด้วยสาขานครสวรรค์ และสะพานควาย ในเดือนมิถุนายนและพฤศจิกายนตามลำดับ
พ.ศ.2547	บิ๊กซีขยายสาขาเพิ่มอีก 4 แห่ง ได้แก่ ฉะเชิงเทรา สำโรง ปัตตานี และสุรินทร์ ในเดือนกุมภาพันธ์ กันยายนตุลาคม และธันวาคม ตามลำดับ ทำให้ในสิ้นปี บิ๊กซีมีทั้งสิ้น 40 สาขา
พ.ศ.2548	บิ๊กซี เปิดสาขาที่ 41 สาขาอ้อมใหญ่ ในเดือนเมษายน นับเป็นสาขาแรกของปีน้ และเปิดตัว บัตรสินเชื่อักซ้อป ซึ่งเป็นบัตรสินเชื่อเพื่อการผ่อนสินค้าของบิ๊กซี ในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม จากนั้นเปิดบิ๊กซีสาขาเพชรเกษม ในเดือนกรกฎาคม สุขภิบาล 3 เดือนกันยายน เอกมัยและสกลนคร ในเดือนพฤศจิกายน ทำให้ในปีน้ บิ๊กซีมีสาขาทั้งหมด 45 สาขา
พ.ศ.2549	บิ๊กซี เปิดสาขาเพิ่มอีก 4 แห่ง ที่จังหวัดแพร่ในเดือนพฤษภาคม ที่จังหวัดราชบุรีในเดือนมิถุนายน สาขาลำลูกกา ที่จังหวัดปทุมธานีในเดือนตุลาคม และที่จังหวัดปราชญ์บุรีในเดือนธันวาคม
พ.ศ.2550	บิ๊กซีได้ทำการเปิดสาขาเพิ่มอีก 4 สาขา คือ สาขาลำพูน ซึ่งถือเป็นสาขาที่ 50 และสาขาสมุย เป็นสาขาที่ 51 และภายในปีเดียวกัน บิ๊กซียังได้เปิดสาขาเพิ่มอีก 2 สาขา คือสาขาชลบุรี และสาขามูร์มัยในวันที่ 11 ต.ค. ซึ่งถือเป็น สาขาที่ 52 และ 53 ตามลำดับ และเปิดสาขาเพิ่มอีก 1 สาขา คือสาขาหางดง เป็นลำดับที่54
พ.ศ.2551	บิ๊กซีได้ทำการเปิดสาขาเพิ่มอีก 5 สาขา คือ สาขาอยุธยาเป็นสาขาที่ 55 สาขาสุโขทัยเป็นสาขาที่ 56 สาขาบ้านโป่งเป็นสาขาที่ 57 สาขาชัยภูมิเป็นสาขาที่ 58 สาขาเพชรบูรณ์เป็นสาขาที่ 59 สาขากระบี่เป็นสาขาที่ 60 สาขานวนครเป็นสาขาที่ 61และสาขารังสิตคลอง 6 เป็นสาขาที่ 62 สาขาโยธะเป็นสาขาที่ 63 สาขาสระแก้วเป็นสาขาที่ 64 สาขาวารินชำราบเป็นสาขาที่ 65 และสาขามหาสารคามเป็นสาขาที่ 66
พ.ศ.2552	บิ๊กซีได้ทำการเปิดสาขาเพิ่มคือ สาขาศรีสะเกษเป็นสาขาที่ 67
พ.ศ.2553	บิ๊กซีได้ทำการเปิดสาขาเพิ่มคือ สาขามหาชัย เป็นสาขาที่ 68
พ.ศ.2555	ในระหว่าง2553-2555 มีการขยายสาขาเพิ่มขึ้นจำนวนมากรวมทั้งสิ้น 267 สาขา

ห้างเทสโก้โลตัส

ห้างเทสโก้โลตัส เดิมเป็นกิจการของบริษัทเอกชน ดิสทริบิวชันซิสเต็ม จำกัด ในเครือเจริญโภคภัณฑ์ ใช้ชื่อห้างว่า โลตัส และในปี พ.ศ. 2541 ได้ขายกิจการให้กับกลุ่มเทสโก้ซึ่งเป็นกลุ่มธุรกิจค้าปลีกข้ามชาติจากสหราชอาณาจักร และเปลี่ยนชื่อห้างเป็นเทสโก้โลตัส

ข้อมูลบริษัทฯ ได้แสดงให้เห็นว่า ห้างเทสโก้โลตัสได้ดำเนินกิจการค้าปลีกสมัยใหม่หลายรูปแบบ ได้แก่ ⁷

1) เทสโก้ โลตัส ไฮเปอร์มาร์เก็ต

เทสโก้ โลตัส ไฮเปอร์มาร์เก็ต คือ ร้านค้าปลีกสมัยใหม่ที่เป็นร้านขนาดใหญ่ที่สุดที่เทสโก้ โลตัส จัดเตรียมไว้เพื่อรองรับทุกความต้องการของลูกค้า ด้วยสินค้าที่หลากหลาย กว่า 36,000 รายการ ครอบคลุมทุกแผนก ทั้งสินค้าอุปโภคบริโภค อาหารสด เครื่องมือเครื่องใช้ และเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ มากมาย รูปแบบร้านเทสโก้ โลตัส ไฮเปอร์มาร์เก็ต เป็นร้านขนาดใหญ่ สิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน พื้นที่จอดรถกว้างขวาง สามารถจอดรถยนต์ได้นับพันคันและจอดรถจักรยานยนต์ได้หลายร้อยคัน และในบางสาขายังจัดพื้นที่เป็นลานแอโรบิคเวลาเย็น เพื่อให้ลูกค้าได้ออกกำลังกายทุกวันอีกด้วย

สำหรับพื้นที่ภายในร้านได้จัดแบ่งพื้นที่เป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ คือ (1) พื้นที่สโตร์ สำหรับให้ลูกค้าเลือกจับจ่ายสินค้ากว่า 36,000 รายการ (2) พื้นที่ศูนย์อาหาร มีการให้บริการอาหารที่สะอาด และร้านค้าหลากหลายเมนูในราคาประหยัด และ (3) พื้นที่มอลล์ เป็นพื้นที่ของร้านค้าต่างๆ รวมทั้งมีที่ตั้งของธนาคารพาณิชย์ ตู้เอทีเอ็ม ร้านขนม ร้านอาหาร ภัตตาคาร ร้านหนังสือ ร้านซีดีและสื่อบันเทิง ร้านทองและเครื่องประดับ ร้านแว่นตา ร้านขายยา โรงเรียนเสริมทักษะสำหรับเด็กๆ สวนสนุก ฯลฯ ซึ่งร้านต่างๆ เหล่านี้ จะแตกต่างกันไปตามพื้นที่และขนาดของแต่ละสาขา

2) เทสโก้ โลตัส คุ่มค่า

เทสโก้ โลตัส คุ่มค่า คือ ร้านค้าปลีกสมัยใหม่ที่เป็นร้านขนาดกลางเพื่อชุมชนในต่างจังหวัดที่เทสโก้ โลตัสฯ มีการย่อขนาดของไฮเปอร์มาร์เก็ตลงมาในขนาดที่เหมาะสมกับชุมชน ทั้งพื้นที่ขายและจำนวนสินค้า โดยประเภทของสินค้าต่างๆ จะยังมีอยู่อย่างครบถ้วนเช่นเดียวกับร้านไฮเปอร์มาร์เก็ต รูปแบบร้านเทสโก้ โลตัสฯ เป็นร้านขนาดกลาง ตอบรับกับชีวิตของลูกค้าในชุมชนต่างจังหวัด แต่ยังคงไว้ซึ่งความหลากหลายของสินค้าที่มีให้ลูกค้าได้เลือกสรรอย่างเพลิดเพลิน ที่ร้านคุ่มค่าได้จัดเตรียมพื้นที่จอดรถยนต์และรถจักรยานยนต์ไว้หลายร้อยคัน และในส่วนของศูนย์อาหารและร้านค้าย่อยได้เชิญร้านอาหารและร้านค้าในท้องถิ่นเข้ามาเปิดร้านในเทสโก้ โลตัสฯ เพื่อขยายธุรกิจของคนในพื้นที่ด้วย

สำหรับพื้นที่ภายในร้าน แบ่งออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ คือ (1) พื้นที่สโตร์สำหรับให้ลูกค้าเลือกจับจ่ายสินค้ากว่า 21,500 รายการ (2) พื้นที่ศูนย์อาหาร มีบริการอาหารที่สะอาด และร้านค้าหลากหลายเมนูในราคาประหยัด และ (3) พื้นที่มอลล์ เป็นพื้นที่ของร้านค้าต่างๆ รวมทั้งธนาคารพาณิชย์ ตู้เอทีเอ็ม ร้านขนม ร้านอาหาร ร้านหนังสือ ร้านซีดีและสื่อบันเทิง ร้านทองและเครื่องประดับ ร้านแว่นตา ร้านขายยา สวนสนุก ฯลฯ ซึ่งร้านต่างๆ เหล่านี้จะแตกต่างกันไปตามพื้นที่และขนาดของแต่ละสาขา

⁷ ข้อมูลจาก www.tescolotus.com. [2013, June 8]

3) ตลาดโลตัส

ตลาดโลตัส คือ ร้านค้าปลีกสมัยใหม่ขนาดเล็กที่มีสินค้าครบตามความต้องการในชีวิตประจำวัน ในราคาประหยัด รูปแบบร้านกว่า 80% ของสินค้าที่จำหน่ายจะเป็นสินค้าในกลุ่มสินค้าอุปโภค บริโภค และอาหารสด ส่วนที่เหลือจะเป็นเสื้อผ้า เครื่องมือเครื่องใช้ และเครื่องใช้ไฟฟ้าเพียงไม่กี่รายการเท่านั้น ด้วยขนาดเล็ก และเหมาะสมกับชุมชน

สำหรับพื้นที่ภายในร้าน ได้จัดแบ่งพื้นที่เป็น 2 ส่วน คือ (1) พื้นที่สโตร์ สำหรับให้ลูกค้าเลือก จับจ่ายสินค้ากว่า 4,500 รายการ (2) พื้นที่มอลล์ เป็นพื้นที่ของร้านค้าต่างๆ ซึ่งเป็นร้านค้าขนาดเล็ก เช่น ร้านขนม ร้านหนังสือ ร้านซีดีและสื่อบันเทิง ร้านแว่นตา ร้านขายยา ฯลฯ ซึ่งร้านต่างๆ เหล่านี้จะแตกต่างกันไปตามพื้นที่และขนาดของแต่ละสาขา

4) เทสโก้ โลตัส เอ็กซ์เพรส

เทสโก้ โลตัส เอ็กซ์เพรส คือ ร้านค้าปลีกสมัยใหม่ขนาดเล็กและเปิดให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง มีแหล่งที่ตั้งใกล้ชิดกับชุมชน โดยจะเปิดให้บริการในเขตกรุงเทพ ปริมณฑล และเมืองใหญ่ในต่างจังหวัด รูปแบบร้านจัดรูปแบบร้านเป็นร้านค้าชั้นเดียว และตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชนหรือจุดแวะพัก ได้แก่ ตามชุมชนต่างๆ หรือตามสถานีบริการน้ำมัน โดยมีขนาดพื้นที่ขายตั้งแต่ 150 - 360 ตารางเมตร พร้อมบริการที่จอดรถ

นอกจากนี้ ยังมีการลงทุนเพื่อขยายรูปแบบให้ครบวงจรมากขึ้นแบบประเภท Universal Complex Mall ได้แก่ (1) คอมมูนิตีมอลล์ โดยคอมมูนิตีมอลล์แห่งแรก (ปี พ.ศ. 2551) ใช้ชื่อว่า "Oasis" ตั้งบริเวณหมู่บ้านนิชดาธานี ถนนสามัคคี จังหวัดนนทบุรี โดยแบ่งเป็นพื้นที่ของโลตัส เอ็กซ์เพรส 300 ตารางเมตร และพื้นที่เช่ารวมกว่า 2,000 ตารางเมตร ซึ่งขณะนี้ ปลดปล่อยพื้นที่เช่าออกไปหมดแล้ว 100% มีผู้เช่าจำหน่ายสินค้าและบริการที่หลากหลาย เช่น ร้านอาหาร ธนาคาร ร้านหนังสือ บริการด้านสุขภาพและความงาม คลินิกทันตแพทย์ รวมทั้งคลินิกทางการแพทย์ ฯลฯ และจากข้อมูล ของบริษัทฯ ได้มีการทดลองเปิดให้บริการ อีกสองแห่ง คือ "Park" (กรุงเทพมหานครและจังหวัดภูเก็ต) และ "Garden" (จังหวัดนนทบุรี) และ (2) พลัสช้อปปิ้งมอลล์ จังหวัดสมุทรปราการ

จากการลงทุนในรูปแบบที่หลากหลายข้างต้น ทำให้มีสาขารวมทั้งสิ้นกว่า 660 สาขา เป็นรูปแบบไฮเปอร์มาร์เก็ต ถึง 86 สาขา

ว่าที่ ร.อ.จิตร ศิริธรรานนท์ มีความเห็นว่า การที่ห้างเทสโก้โลตัสมีแผนการขยายสาขาอย่างรวดเร็ว เนื่องจากผลประกอบการใน ปี พ.ศ. 2549 ห้างเทสโก้โลตัสสามารถทำยอดขายจากอยู่ที่อันดับที่ 8 ขึ้นสู่อันดับ 4 ของโลก ทั้งนี้ สัดส่วนยอดขาย จำนวน 3.7% เป็นยอดขายจากประเทศไทย⁸

⁸ ข้อมูลจากผู้จัดการออนไลน์, 1 ตุลาคม 2550.

ตารางที่ 4 : ตารางแสดงเขตพื้นที่การลงทุนรูปแบบไฮเปอร์มาร์เก็ต

กรุงเทพมหานคร 20	ภาคเหนือ 6	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ 9	ภาคกลาง 26	ภาคใต้ 14	ภาคตะวันออก 10	ภาคตะวันตก 5
ซีคอนสแควร์	เชียงใหม่ หางดง	ขอนแก่น	บางใหญ่	ตรัง	ชลบุรี	กาญจนบุรี
พระราม 1	เชียงใหม่ กาดคำเที่ยง	โคราช	รัตนานิเบศร์	กระบี่	อมตะนคร (ชลบุรี)	ราชบุรี
พระราม 2	ฝาง (เชียงใหม่)	ปากช่อง (นครราชสีมา)	นวนคร	ภูเก็ต	แหลมฉบัง (ชลบุรี)	บ้านโป่ง (ราชบุรี)
พระราม 3	แม่สาย (เชียงราย)	อุบลราชธานี	บ้านฟ้าปิย รมย์	หาดใหญ่ (สงขลา)	พัตยาเหนือ (ชลบุรี)	หัวหิน (ประจวบ- คีรีขันธ์)
พระราม 4	พิษณุโลก	อุดรธานี	รังสิต	นครศรี ธรรมราช	พัตยาใต้ (ชลบุรี)	ปราณบุรี (ประจวบ- คีรีขันธ์)
มินบุรี	เพชรบูรณ์	อุดรธานี (นาดี)	รังสิต- นครนายก	ทุ่งสง (นครศรี ธรรมราช)	ระยอง	
สุขาภิบาล1		ศรีสะเกษ	รังสิตคลอง 7	สุราษฎร์ ธานี	บ้านฉาง (ระยอง)	
ฟอร์จูน ทาวน์		หนองคาย	ปทุมธานี	สมุย (สุราษฎร์ ธานี)	จันทบุรี	
รามอินทรา		ชัยภูมิ	ลำลูกกา คลอง 2	ละไม สมุย (สุราษฎร์ฯ)	อรัญประเทศ (สระแก้ว)	
แจ้งวัฒนะ			ซีดีพาร์ค บางพลี	ระนอง		
สุขุมวิท 50			บางปู	พัทลุง		
หลักสี่			บางพลี	สตูล		
ประชาชื่น			บางนา-ตราด	สะเดา (สงขลา)		
บางแค			ศรีนครินทร์	ชุมพร		
บางปะกอก			มหาชัย			
บางแค			ศรีนครินทร์			
บางปะกอก			มหาชัย			
บางกะปิ			ลพบุรี			

กรุงเทพมหานคร 20	ภาคเหนือ 6	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ 9	ภาคกลาง 26	ภาคใต้ 14	ภาคตะวันออก 10	ภาคตะวันตก 5
ลาดพร้าว-ถนน พหลโยธิน			สระบุรี			
จรัญสนิทวงศ์			สิงห์บุรี (ท่าวัง ลพบุรี)			
วังหิน			สุพรรณบุรี			
ปิ่นเกล้า			อยุธยา บางปะอิน เสนา			
			นครปฐม นครชัยศรี สามพราน ศาลายา			

ตารางที่ 5 : ตารางแสดงเขตพื้นที่การลงทุนรูปแบบเอสโกลด์สคัมค่า

กรุงเทพมหานคร -	ภาคเหนือ 8	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ 14	ภาคกลาง 4	ภาคใต้ 2	ภาคตะวันออก 3	ภาคตะวันตก -
	แม่จัน (เชียงใหม่)	เลย	สมุทรสงคราม	หลังสวน (ชุมพร)	ศรีมหาโพธิ์ (ปราจีนบุรี)	
	พะเยา	ร้อยเอ็ด	ชัยนาท	ท่าศาลา (นครศรี- ธรรมราช)	สัทธิ์บ (ชลบุรี)	
	เชียงคำ (พะเยา)	มุกดาหาร	กำแพงแสน (นครปฐม)		พนมสารคาม (ฉะเชิงเทรา)	
	แพร่	สุรินทร์	สามชุก (สุพรรณบุรี)			
	น่าน	นครพนม				
	อุดรดิษฐ์	ธาตุพนม (นครพนม)				

กรุงเทพมหานคร -	ภาคเหนือ 8	ภาคตะวันออก เฉิงเหิน 14	ภาคกลาง 4	ภาคใต้ 2	ภาคตะวันออก 3	ภาคตะวันตก -
	ลำปาง	สกลนคร				
	พิจิตร	สว่างแดนดิน (สกลนคร)				
		ท่าบ่อ (หนองคาย)				
		เดชอุดม (อุบลราชธานี)				
		กันทรลักษ์ (ศรีสะเกษ)				
		ขุขันธ์ (ศรีสะเกษ)				
		อุทุมพรพิสัย (ศรีสะเกษ)				
		ศูนย์การค้ายูดี ทาวน์ (อุดรธานี)				

ตารางที่ 6 : ตารางแสดงเขตพื้นที่การลงทุนตลาดโลตัส

กรุงเทพมหานคร 3	ภาคเหนือ 14	ภาคตะวันออก เฉิงเหิน 16	ภาคกลาง 9	ภาคใต้ 9	ภาคตะวันออก 6	ภาคตะวันตก 7
ปิ่นเกล้า พาด้า ปิ่นเกล้า (กรุงเทพ)	นครสวรรค์	มหาสารคาม	ปากเกร็ด (นนทบุรี)	อ่าวลึก (กระบี่)	บ้านบึง (ชลบุรี)	เดอะแกรนด์ บ้านโป่ง (ราชบุรี)
ไชน่าทาวน์ (กรุงเทพ)	ชุมแสง (นครสวรรค์)	พล แพร่พลาซ่า กระนวน (ขอนแก่น)	พงษ์เพชร (นนทบุรี)	ราไวย์ (ภูเก็ต)	พนัสนิคม (ชลบุรี)	ดำเนินสะดวก (ราชบุรี)

กรุงเทพมหานคร 3	ภาคเหนือ 14	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 16	ภาคกลาง 9	ภาคใต้ 9	ภาคตะวันออก 6	ภาคตะวันตก 7
วัชรพล(กรุงเทพ)	ดีเซ็นเตอร์ (กำแพงเพชร)	ปักธงชัย บัวใหญ่ (นครราชสีมา)	พระนั่งเกล้า (นนทบุรี)	เจ้าฟ้า (ภูเก็ต)	พิทยากลาง (ชลบุรี)	โพธาราม (ราชบุรี)
	แม่สอด (ตาก)	สุรินทร์พลาซ่า (สุรินทร์)	บางกรวย- ไทรน้อย (นนทบุรี)	เชิงทะเล (ภูเก็ต)	บ้านเพ (ระยอง)	สองพี่น้อง (สุพรรณบุรี)
	สวรรณโลก (สุโขทัย)	ลำปลายมาศ (บุรีรัมย์)	ลำลูกกาคลอง 4 (ปทุมธานี)	เกาะสมุย (สุราษฎร์ ธานี)	มาบตาพุด (ระยอง)	ท่ามะกา (กาญจนบุรี)
	ท็อปแลนด์ (พิษณุโลก)	สุวรรณภูมิ (ร้อยเอ็ด)	บ้านแพ้ว (สมุทรสาคร)	เกาะพะงัน (สุราษฎร์ ธานี)	แกลง (ระยอง)	ท่าม่วง (กาญจนบุรี)
	ท็อปแลนด์ (เพชรบูรณ์)	บ้านฝ่อ หนองหาน (อุดรธานี)	บางปะอิน (อยุธยา)	ปากพั่น (นครศรี ธรรม ราช)		เพชรบุรี
	หนองไผ่ (เพชรบูรณ์)	ตระการพืชผล พิบูลมังสาหาร (อุบลราชธานี)	ภิญญา (ลพบุรี)	กันตัง (ตรัง)		
	ป่าซาง (ลำพูน)	พังโคน (สกลนคร)	โคกสำโรง (ลพบุรี)	ละงู (สตูล)		
	จอมทอง สัน ทราย แม่แตง บ่อสร้าง (เชียงใหม่)	แก่งคอย (สระบุรี)				

ในปี พ.ศ. 2555 พบว่า ห้างเทสโก้โลตัสมีสาขามากถึง 1,254 แห่ง และในปีนี้มีแผนการลงทุนเพื่อขยายสาขา 6,000 ล้านบาท และเพื่อสร้างศูนย์กระจายสินค้า 3 แห่ง อีกประมาณ 6,000 ล้านบาท

ห้างคาร์ฟูร์

ห้างคาร์ฟูร์ เป็นธุรกิจร่วมทุนกันระหว่างบริษัท เซ็นทรัลรีเทล คอร์ปอเรชั่น และบริษัท คาร์ฟูร์ เนเธอร์แลนด์ มีอัตราส่วน 60:40 ในนามบริษัท เซนคาร์ จำกัด แต่ภายหลังบริษัท เซ็นทรัลรีเทล คอร์ปอเรชั่น ประสบปัญหาทางธุรกิจอันเป็นผลจากวิกฤติเศรษฐกิจ เมื่อปี พ.ศ. 2540 บริษัทฯ จึงได้จำนองหุ้นระยะยาวให้กับ คาร์ฟูร์ฯ

ข้อมูลบริษัทฯ ที่ระบุไว้ในเว็บไซต์ อธิบายประวัติกิจการในประเทศไทยว่า เริ่มเปิดสาขาแรกในปี ค.ศ. 1996 (พ.ศ. 2534) บนถนนสุขาภิบาล 3 กรุงเทพมหานคร โดยปัจจุบัน ห้างคาร์ฟูร์ มีสาขาจำนวนทั้งสิ้น 35 สาขา และมีสาขาที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครจำนวน 23 สาขา และต่างจังหวัดอีก 15 สาขา ได้แก่ ภาคกลางที่ จังหวัดลพบุรี ภาคตะวันออกที่จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี (และพัทยา) ภาคเหนือที่จังหวัดเชียงใหม่ (ตัวเมืองเชียงใหม่ และอำเภอหางดง) จังหวัดพิษณุโลก ภาคใต้ที่จังหวัดชุมพร จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสงขลา (อำเภอหาดใหญ่) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดอุดรธานี

โดยประกอบกิจการค้าปลีกสมัยใหม่ในรูปแบบไฮเปอร์มาร์เก็ต และมีการขยายรูปแบบ คาร์ฟูร์ มาร์เก็ต อยู่ 1 สาขา ที่คลองสามวา กรุงเทพมหานคร เพื่อปรับกลยุทธ์ทางการแข่งขันทางการค้าในตลาดค้าปลีกโลก บริษัท คาร์ฟูร์ เอสเอ มีแผนขยายกิจการค้าปลีกในประเทศไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์⁹ โดยปัจจุบัน บริษัท Casino Guichard-Perrachon กลุ่มทุนค้าปลีกประเทศฝรั่งเศส ได้ชนะการประมูล กิจการคาร์ฟูร์ในประเทศไทย¹⁰ และได้เปลี่ยนห้างคาร์ฟูร์ ให้กลายเป็นห้างบิกซี จึงทำให้ตลาดค้าปลีกในประเทศไทยคงเหลืออยู่เพียง 2 แห่งใหญ่ ได้แก่ เทสโก้ โลตัส และห้างบิกซี

3.2 รูปแบบการขยายสาขาธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ในประเทศไทย

รูปแบบในการขยายสาขาของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ มี 2 ลักษณะ

3.2.1 การขยายกิจการสาขาไปยังภูมิภาค โดยพิจารณาจากปัจจัยเอื้อต่อการลงทุน เช่น จังหวัดที่เป็น ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจภูมิภาค เช่น จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น จังหวัดร้อยเอ็ด หรือ จังหวัดสงขลา เป็นต้น

3.2.2 การลดขนาดพื้นที่เป็นสาขาย่อยเพื่อกระจายไประดับชุมชน

รูปแบบนี้เพื่อขยายช่องทางการจัดจำหน่าย ให้สามารถแพร่กระจายไปได้ครอบคลุมทุกจังหวัด ทุกพื้นที่ชุมชน โดยอาศัยรูปแบบ 3.2.1 เป็นปัจจัยเกื้อหนุนในการดำเนินการ

งานวิจัยเรื่องสองนครค้าปลีกไทย¹¹ ได้อธิบายว่า รูปแบบการขยายสาขาของบริษัทค้าปลีกข้ามชาติในต่างจังหวัดว่า การขยายกิจการของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ของกลุ่มทุนต่างชาติได้เกิดเป็นปรากฏการณ์อย่างรวดเร็วมากตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นมา โดยระหว่างช่วงปี พ.ศ. 2545 - 2548 มีอัตรา

⁹ ข้อมูลจาก www.moneychannel.co.th, 6 กรกฎาคม 2553.

¹⁰ [Http://www.carrefour.com/docroot/groupe/C4com/Pieces_jointes/Document_de_ref/2011/DocdeRef2010.pdf](http://www.carrefour.com/docroot/groupe/C4com/Pieces_jointes/Document_de_ref/2011/DocdeRef2010.pdf).

¹¹ วีระยุทธ การญจน์ชูฉัตร, เรื่องเดียวกัน, หน้า 254-255.

การขยายกิจการเฉลี่ยร้อยละ 24.2 ต่อปีเหตุผลในการขยายสาขาไปต่างจังหวัดมีเงื่อนไขเรื่องความสัมพันธ์แบบตลาด (Market Relationship) กล่าวคือ

- 1) การแสวงหากลุ่มลูกค้า (ตลาด) เพื่อผลกำไรสูงสุดเป็นหลักสำคัญ¹²
- 2) ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ (ความสัมพันธ์แบบที่มีใช้ตลาด)

ทางเลือกและช่องทางเข้าไปลงทุนในพื้นที่นั้น ต้องมีการคำนึงด้านปัจจัยอันเป็นลักษณะพื้นฐานของแต่ละจังหวัด ได้แก่

1) **ลักษณะพื้นฐานของจังหวัดเหมือนกรุงเทพมหานคร (ความเป็นเมือง)** หมายถึง ห้างท้องถิ่นไม่ได้มีลักษณะเฉพาะที่มีความได้เปรียบ แต่เป็นเพียงผู้ที่เข้าสู่ตลาดก่อน และแทบจะไม่มีการแข่งขันหรือต่อต้านจากผู้ค้าปลีกและประชาชนในพื้นที่¹³ ที่เรียกว่า “รูปแบบท้องถิ่นโลกาภิวัตน์”

2) **ลักษณะพื้นฐานของจังหวัดที่ทุนท้องถิ่นมีเปรียบหรือมีสิทธิบางอย่างครอบครองอยู่** หมายถึง การที่ห้างท้องถิ่น (กลุ่มทุนท้องถิ่น) มีเปรียบเรื่องการเป็นเจ้าของทำเลที่ตั้งที่ได้เปรียบ แต่หลีกเลี่ยงที่จะแข่งขันกับกลุ่มทุนขนาดใหญ่ต่างชาติ จึงเลือกวิธีการในการร่วมทุนแทนที่เรียกว่า “รูปแบบท้องถิ่นร่วมทุน”

3) **ลักษณะพื้นฐานของจังหวัดที่ทุนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับรัฐท้องถิ่น** หมายถึง การที่กลุ่มทุนท้องถิ่นเลือกที่จะแข่งขันกับกลุ่มทุนต่างชาติ เพราะเชื่อมั่นในศักยภาพของตนประกอบกับหลีกเลี่ยงการใช้การแข่งขันตามกลไกตลาดโดยตรง และอาศัยความใกล้ชิดหรือความเป็นรัฐท้องถิ่นกีดกัน ที่เรียกว่า “รูปแบบท้องถิ่นนิยมแบบกีดกัน”

4) **ลักษณะพื้นฐานของจังหวัดที่กลุ่มทุนท้องถิ่นและประชาชนใกล้ชิดกัน** หมายถึง กลุ่มทุนท้องถิ่นสามารถร่วมมือกันได้อย่างมีเอกภาพ และประชาชนในท้องถิ่นนั้นมีความใกล้ชิดกับทุนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเกิดจากแบบแผนการดำรงชีวิต หรือ การเพิ่มระดับการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่เรียกว่า “รูปแบบท้องถิ่นนิยมแบบแข่งขัน”

นายบำรุง บุญปัญญา ผู้นำเครือข่ายภาคประชาชนได้ให้ความเห็นเป็นข้อสังเกตว่า กลุ่มทุนท้องถิ่นส่วนใหญ่มักเลือกปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง ซึ่งเมื่อตกลงกันได้ก็เลือกแบบร่วมทุนหรือได้รับประโยชน์จากควมมีเปรียบอยู่แต่เดิม¹⁴ เช่น การขายที่ดินของตนเป็นที่ตั้งห้างขนาดใหญ่ หรือการเข้าร่วมเป็นหุ้นส่วนกัน เป็นต้น จะยินดีให้มีการขยายกิจการของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ของกลุ่มทุนต่างชาติ

¹² นายเจฟฟ์ อัดัมส์ ประธานกรรมการบริหาร เทสโก้ โลตัส ประเทศไทย ยอมรับว่า เทสโก้ เป็นโมเดิร์นเทรดที่ครองอันดับหนึ่งในไทย และเทสโก้ ในไทย มียอดขายเป็นอันดับ 2 ของเทสโก้ในต่างประเทศ, กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์, 2550.

¹³ เหตุที่ประชาชนไม่ต่อต้านห้างค้าปลีกต่างชาติ เพราะอดีตที่ผ่านมาร้านค้าในท้องถิ่นกอบโกยจากพี่น้องประชาชนในพื้นที่ไปมากเช่นกัน, กัญญานนท์ กมลยาบุตร กรรมการหอการค้า จังหวัดนครราชสีมา กล่าวกับสำนักข่าว INN., เมื่อ 29 มิถุนายน 2544.

¹⁴ สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2553.

3.3 ผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น

3.3.1 ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่มองว่าเป็นยุคของการห้ามขายของถูก

มีผลการสำรวจพฤติกรรมผู้บริโภคของประชาชนและความอยู่รอดของธุรกิจดั้งเดิมว่า ปัจจุบันห้างค้าปลีกสมัยใหม่มีมูลค่าและส่วนแบ่งการตลาดที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2553 ที่ผ่านมา โดยมีมูลค่ายอดขายธุรกิจค้าปลีกไทยอยู่ที่ 1.32 ล้านล้านบาท และในปี 2555 คาดว่าจะมีมูลค่ารวมที่ 1.45 ล้านล้านบาท ในขณะที่ยอดขายสินค้าในร้านโชห่วยใน ปี พ.ศ. 2553 มีมูลค่า 660,000 ล้านบาท โดยมีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 50 แต่ในปี พ.ศ. 2555 คาดว่ายอดขายจะลดลงเหลือ 650,000 ล้านบาท เหลือส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 45¹⁵

ข้อมูลจากเอกสารของสมาคมผู้ค้าปลีกไทย 2550 และรายงานของ A.C. Nielsen¹⁶ พบว่า มีจำนวนร้านค้าปลีกรายย่อยที่ได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ จำนวนมากถึง 680,000 ร้าน และจำนวนตลาดสด 125,000 ตลาด ซึ่งหากตลาดรายย่อยต้องปิดกิจการทั้งหมดจะมีผู้ค้ารายย่อยที่ได้รับผลกระทบ จำนวน 6.25 ล้านคน และหากแต่ละคนมีครอบครัวที่ต้องเลี้ยงรายละ 3 คน ก็จะมีผู้ได้รับผลกระทบมากถึง 18.75 ล้านคน ประกอบกับร้านโชห่วยที่เลี้ยงคนอีกร้านละ 3 คน ก็จะมีผู้ได้รับผลกระทบรวมกัน 20.79 ล้านคน¹⁷ นอกจากนี้ ศูนย์วิจัยพัฒนาธุรกิจค้าปลีกและแฟรนไชส์สากล และศูนย์วิจัยพฤติกรรมบริโภค คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม (เมื่อ ปี พ.ศ. 2550) ได้สำรวจและวิจัยผลกระทบจากการเติบโตของร้านค้าปลีกสมัยใหม่ที่มีต่อร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมในเขตกรุงเทพฯ โดยสุ่มตัวอย่างจากร้านโชห่วยที่เปิดดำเนินการมา 1 ปีขึ้นไป จำนวน 400 ร้าน พบว่าร้านค้าปลีกสมัยใหม่ประเภทไฮเปอร์มาร์เก็ต ส่งผลกระทบต่อร้านโชห่วยมากที่สุดถึงร้อยละ 34 เปอร์เซนต์ โดยผลสำรวจยังระบุว่า ในเขตกรุงเทพฯ ขณะนี้ร้านโชห่วยต้องเลิกกิจการ คิดเป็นสัดส่วน 40 เปอร์เซนต์ ในจำนวนนี้กว่าครึ่งหนึ่งปิดตัวเอง และอีกครึ่งหนึ่งหันไปทำธุรกิจอื่นหรือ ในจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนร้านค้าปลีกดั้งเดิมลดลงถึง 15 เปอร์เซนต์ เนื่องจากไม่สามารถแข่งขันกับธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ได้¹⁸

นายพีระพงษ์ กิติเวชโกศลวัฒน์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพัฒนาธุรกิจค้าปลีกและแฟรนไชส์สากล (กล่าวเมื่อ พ.ศ. 2550) คาดการณ์ว่า ภายใน 3-5 ปี ข้างหน้า ตลาดค้าปลีกของไทยจะมียอดขายมาจากห้างค้าปลีกสัดส่วนถึง 80 เปอร์เซนต์ และจากร้านโชห่วย 20 เปอร์เซนต์ กล่าวคือ การปรับสูงกว่า 65 เปอร์เซนต์ (ปี พ.ศ. 2549) ไปจนถึง 80 เปอร์เซนต์ (ปี พ.ศ. 2550) ซึ่งมีผลกระทบต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ตัวอย่างเช่น การเปิดสาขาของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ 1 แห่ง จะทำให้ร้านโชห่วยอยู่รอบรัศมี 1 กิโลเมตร ต้องปิดกิจการลง โดยเฉพาะสินค้ากลุ่มเสื้อผ้า ร้านถ่ายรูป และร้านตัดผม มีอัตราเสี่ยงในการปิดกิจการมากที่สุด และผลกระทบต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมต่างจังหวัดจะได้รับผลกระทบรุนแรงมากกว่ากรุงเทพมหานคร¹⁹

¹⁵ ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 31 สิงหาคม พ.ศ. 2555.

¹⁶ ศูนย์วิเคราะห์ข้อมูลทางเศรษฐกิจ : Nielsen offers an integrated suite of market information gathered from a wide range of sources, advanced information management tools, sophisticated analytical systems and methodologies, and dedicated professional client service to help our clients find the best paths to growth.

¹⁷ เรื่องเดียวกัน.

¹⁸ โยโสธรา จวงเจิม, ผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกข้ามชาติต่อพฤติกรรมผู้บริโภคของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่, 2546.

¹⁹ หนังสือพิมพ์คมชัดลึก, เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2550.

ปรากฏการณ์ทุนใหญ่กินทุนเล็กมิได้เกิดขึ้นเฉพาะประเทศไทยเท่านั้น ในประเทศสหรัฐอเมริกา ร้านค้าปลีกดั้งเดิม (ร้านหนังสือ) ชื่อบี-ดาร์ตัน (B-Dalton) ซึ่งเป็นกิจการขายหนังสือร้านสุดท้ายที่อยู่ในเมือง Laredo รัฐ Texas ต้องปิดกิจการลง เนื่องจากถูกร้านที่มีขนาดทุนใหญ่อย่าง Wal-Mart หรือ Target และร้านหนังสือ online (Amazon, Borders, Barnes & Nobel) เข้ามาแข่งขันขยายสาขาในท้องถิ่น และแย่งส่วนแบ่งทางการตลาด (Market Share) ไป²⁰

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ร้านค้าปลีกดั้งเดิมไม่สามารถแข่งขันกับร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ได้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) **ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่มีเปรียบเรื่องศักยภาพทุน** ทำให้สามารถขายสินค้าได้ในราคาถูกกว่า เช่น มีความมั่นคงด้านเงินทุน มีอำนาจต่อรองกับผู้ผลิตและจัดจำหน่ายสินค้า เป็นต้น

2) **ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่มีเปรียบเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ** ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่มีการจัดการอย่างเป็นระบบ มีการวางกลยุทธ์และการวางแผนการตลาด เช่น มีการจำหน่ายสินค้าหลากหลาย มีการจัดวางเรียงตามหมวดหมู่ให้ลูกค้าเลือกซื้อหาได้อย่างสะดวก มีบริการชำระค่าสาธารณูปโภคต่างๆ²¹ เป็นต้น

3) **ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่มีเปรียบเรื่องเทคโนโลยี** ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่มีการลงทุนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประกอบกิจการ เช่น การพัฒนาระบบการกระจายสินค้า เป็นต้น

4) **ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่มีเปรียบด้านทำเลที่ตั้ง** นอกจากนี้ปัญหาอื่นของร้านค้าปลีกดั้งเดิม เช่น การสื่อสารกับผู้บริโภค (การโฆษณาประชาสัมพันธ์) การตกแต่งร้านค้าให้มีรูปแบบทันสมัย หรือการไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเมื่อเปรียบเทียบกับร้านค้าปลีกสมัยใหม่²²

ต่อเรื่องนี้ ในมุมมองของผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่มองว่า “ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกขนาดเล็ก (ร้านโชห่วย) ที่เดือดร้อนกัน เพราะยังคิดแบบเก่าๆ ว่า ต้องการกำไรมากๆ พอกำไรมากๆ คนก็ไม่ซื้อแต่ถ้ากำไรน้อย ขายมาก เรากำไร 2 เปอร์เซ็นต์ ขายไป 10 คู่ ในขณะที่เท่ากัน ใช้เวลาเท่ากัน ค่าใช้จ่าย เท่าเดิม มันก็กำไร 20 เปอร์เซ็นต์ เพราะฉะนั้นการค้าปลีกสมัยใหม่เปลี่ยนยุคไม่ใช่คนขายถูกแล้วไปห้ามเขาว่าขายไม่ได้และไปปกป้องคนขายแพง รัฐบาลจะต้องมาส่งเสริมฝึกอบรม จัดให้ร้านค้าปลีกขนาดเล็กมีประสิทธิภาพและทำของแพงให้มีราคาถูกให้ประชาชน การเป็นรัฐบาลที่ถูกต้องต้องเข้าข้างผู้บริโภค ไม่ใช่เข้าข้างคนขาย ไม่ใช่กลับไปถอยหลังเข้าคลองปกป้องความลำหลัง”²³ แต่มีข้อสังเกตว่าการขายสินค้าราคาถูกนั้นเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคหรือเป็นการเอาเปรียบคู่แข่งทางการค้าเพื่อสร้างอำนาจเหนือตลาด²⁴

²⁰ ข้อมูลจากสำนักข่าวซีเอ็นเอ็น, www.cnn.com.

²¹ สิทธิชัย ฝรั่งทอง, ฤกษ์ล้อมสวน ร้านโชห่วย, มติชนรายวัน วันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2548 ปีที่ 28 ฉบับที่ 10062.

²² สุจินดา เจียมศรีพงษ์, ธุรกิจค้าปลีกแบบดั้งเดิม (ร้านโชห่วย) : ปัญหาและทางแก้ไข, 2553.

²³ ปกปิดนาม, 21 ธันวาคม 2545.

²⁴ หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ.2551 ปีที่ 31 ฉบับที่ 11071, รายงานว่า "กรมการค้าภายในกำลังตรวจสอบข้อเท็จจริงและ พฤติกรรมดำเนินการค้าไม่เป็นธรรมของรายการส่งเสริมการขาย "โรลแบ็ค" ของห้างเทสโก้ โลตัส ซึ่งถูกกว่าราคาปกติหลายเปอร์เซ็นต์ เนื่องจากการได้รับการร้องเรียนจากประชาชนผ่านสายด่วน 1569 ว่าไม่สามารถซื้อสินค้าได้ตามที่ห้างโฆษณาไว้ โดยอ้างว่าสินค้ามีจำนวนจำกัดหรือขายหมดแล้ว", อ้างในบทความของนายกมล กมลตระกูล, เรื่องเดียวกัน.

นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อร้านค้าดั้งเดิมประเภทร้านขายส่ง หรือยี่ปั๊วซาปั๊วด้วย เนื่องจากร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ที่ขายสินค้าราคาถูกได้ทำหน้าที่ศูนย์กระจายสินค้าของตนเอง รวมถึงรับสินค้าจากผู้ผลิตมาจำหน่ายโดยตรงโดยไม่ผ่านคนกลางอย่างซัพพลายเออร์หรือร้านค้าส่ง จึงเป็นแหล่งเอื้อประโยชน์โดยตรงให้แก่ผู้บริโภคและร้านค้าปลีกดั้งเดิม (ร้านโชห่วย) ในการซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกขนาดใหญ่เช่นเดียวกัน²⁵

3.3.2 ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกดั้งเดิมมองว่าเป็นความไม่เป็นธรรมทางการค้า

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลรับฟังความคิดเห็นของผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกดั้งเดิมหรือร้านโชห่วยต่อมุมมองวิสัยทัศน์ที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่

ภาพที่ 8: เวทีประชุมเพื่อการรับฟังความคิดเห็น

ผู้ประกอบการที่อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดขอนแก่น เห็นว่า หลังจากที่ทราบข่าวว่าห้างเทสโก้โลตัส จะมาเปิดสาขาย่อยที่ชุมชนก็รู้สึกเสียใจและไม่พอใจมาก เพราะห้างค้าปลีกต่างชาตินั้นมีเงินลงทุนมาก แต่พ่อค้าแม่ค้าที่เป็นคนจนมีรายได้จากการขายสินค้าทั้งตอนเช้าและตอนเย็นก็ได้เงินมาพอเลี้ยงปากท้อง พ่อค้าแม่ค้าส่วนใหญ่มีแต่คนจนไม่มีคนรวย โดยตนเป็นผู้ที่ริเริ่มมาขายผักตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 ซึ่งขณะนั้นยังไม่มีตลาด มีพ่อค้าแม่ค้าเพียง 4 ราย จนกระทั่งปัจจุบันมีพ่อค้าแม่ค้าจำนวนมากมาตั้งแผงขายสินค้า แต่หากห้างเทสโก้ โลตัสจะมาซุ่มมือเปิดตนไม่เห็นด้วย เพราะเกรงว่าลูกหลานจะไม่มีโอกาสได้มาซื้อและขายสินค้าที่ตลาดหนองใหญ่อีก

ผู้ประกอบการค้าปลีกอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่า ต้องพิจารณาในแง่ของผู้ปกครองท้องถิ่น (เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล) ต้องมีความจริงใจให้แก่ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น เพราะปัจจุบันห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ได้ขยายสาขาไปยังชุมชนขนาดเล็กและขนาดทุนใหญ่ ร้านค้าปลีกขนาดเล็กจึงไม่สามารถสู้ได้

ผู้ประกอบการค้าปลีกจังหวัดสกลนครมองว่าการรวมตัวของห้างค้าปลีกดั้งเดิมต้องถือเป็นการรวมตัวของผู้ที่อ่อนแอ ทั้งนี้ เพื่อความอยู่รอดของการประกอบธุรกิจขนาดกลางและเล็กและต้องไม่พิจารณาว่าเป็นการต่อสู้เพื่อความแพ้หรือชนะ แต่ต้องสร้างคุณค่าเรื่องการปกป้องอาชีพให้แก่คนไทย และต้องถือว่าเรื่องดังกล่าวเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการครอบงำอธิปไตยไทยและวัฒนธรรมของคน

²⁵ นิพนธ์ พัวพงศกร, เรื่องเดียวกัน, บทที่ 6 ผลกระทบของร้านค้าปลีกสมัยใหม่ต่อร้านค้าส่งดั้งเดิม, หน้า 177-229.

ในขณะที่ผู้ประกอบการจังหวัดชลบุรีหรืออภิปรายว่า ปัจจุบันการขยายสาขาของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่มีมากเกินไป และไม่มีกฎหมายรองรับระหว่างผู้ประกอบการค้าปลีกดั้งเดิมกับธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ ทำให้ร้านค้าปลีกดั้งเดิมเสียเปรียบต้องปิดกิจการลงไปมาก และผลกระทบไม่ได้มีแค่ร้านค้าเท่านั้นยังกระทบถึงลูกจ้างคนงานที่จะต้องตกงานอีกด้วย สอดคล้องกับที่นายศิริวัฒน์ โพธิ์ศรีเจริญกุล ประธานชมรมผู้ประกอบการค้าปลีกและอาชีพอิสระ จังหวัดขอนแก่น กล่าวว่า ห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ได้เข้ามาประกอบกิจการในประเทศไทยและได้ขยายสาขาของธุรกิจค้าปลีกในหลายรูปแบบ ซึ่งส่งผลกระทบอย่างยิ่งต่อวิถีชีวิตการทำมาหากินของประชาชนในชุมชน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติของประชาชนในสังคม (1) ร้านค้าปลีกขนาดเล็ก หรือ ร้านค้าโชห่วย ต้องปิดกิจการ (2) ทำให้ประชาชนเสียโอกาสในการประกอบอาชีพ ซึ่งส่งผลกระทบต่อตนเองและครอบครัว (3) การประกอบธุรกิจของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่มีได้คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงสภาพวิถีชุมชน และอัตลักษณ์แห่งท้องถิ่น และ (4) การประกอบธุรกิจของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่เป็นการนำลัทธิบริโภคนิยมเข้ามากลืนกินวัฒนธรรมประเพณีของประเทศ ซึ่งจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของเด็ก เยาวชน และผู้คนในสังคมอย่างรุนแรง

สรุปได้ว่าผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม มีดังนี้

- 1) มีร้านค้าปลีกดั้งเดิมที่ต้องเลิกกิจการ
- 2) ประชาชนเสียโอกาสในการประกอบอาชีพ
- 3) การเปลี่ยนแปลงสภาพวิถีชุมชน เช่น ความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันระหว่างผู้คนในสังคม

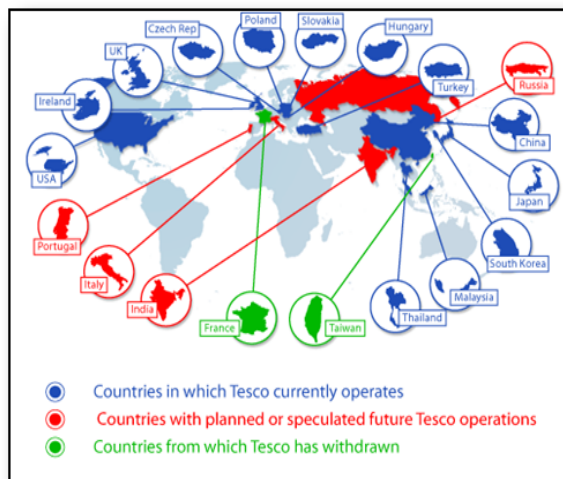
3.4 การรวมตัวของร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นเพื่อต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ต่างชาติ

3.4.1 พลังขับเคลื่อนภาคสังคม

ผลกระทบตาม 3.3 ทำให้เกิดปรากฏการณ์การรวมตัวของกลุ่มผู้คัดค้านและต่อต้านรูปแบบการขยายกิจการสาขาของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่โดยเฉพาะที่เป็นกลุ่มทุนต่างชาติ โดยเริ่มต้นจากผลกระทบของการขยายสาขามายังต่างจังหวัดในกลุ่มจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางของเศรษฐกิจภูมิภาค ซึ่งตอนแรกดูเหมือนว่าคือ กลุ่มที่เสียผลประโยชน์โดยตรง ได้แก่ กลุ่มทุนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นประกอบกิจการร้านค้าปลีกค้าส่ง หรือห้างสรรพสินค้าท้องถิ่น แต่ในขณะเดียวกับร้านค้าปลีกดั้งเดิมกลับได้รับประโยชน์จากการมีแหล่งขายส่งสินค้าราคาถูกกว่าแต่ก่อน

เมื่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่มีแผนการตลาดสู่ชุมชนและได้สร้างผลกระทบโดยตรงของเศรษฐกิจท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบและสร้างแนวร่วมจากทั้งร้านค้าปลีกดั้งเดิม ร้านค้าปลีกสมัยใหม่ของกลุ่มทุนท้องถิ่น ในการขับเคลื่อนและรวมตัวคัดค้านการขยายสาขาของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ และการลดพื้นที่สาขาในแผนการตลาดเชิงรุก ซึ่งการผสมผสานเคล้าของการรวมตัวคัดค้านดังกล่าวในคราวเดียวกัน อาจมีจุดมุ่งหมายต่างกัน อาทิ การต่อต้านเพื่อให้ธุรกิจของตนดำรงอยู่ หรือการต่อต้านเพื่อต่อรองผลประโยชน์ หรือการต่อต้านเพื่อความเข้มแข็งของประเทศ เป็นต้น

ภาพที่ 9 : ภาพการลงทุนของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่: ตัวอย่างห้างเทสโก้โลตัสกับการลงทุนในประเทศต่างๆ

แหล่งที่มา <http://www.tescopoly.org/>

ระบุว่า ปัจจุบันมีการดำเนินการลงทุนใน 13 ประเทศ และมีแผนการขยายการลงทุนไปอีก 4 ประเทศ ซึ่งปัจจุบันข้อมูลระบุว่า 2 ทศวรรษที่ผ่านมา มีการขยายการลงทุนไปที่ยุโรปตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นจำนวนมาก โดยการเข้าไปลงทุนข้ามชาตินั้นมีทั้งถูกต่อต้านและสนับสนุนจากประเทศผู้รับการลงทุน โดยมีเรื่องนโยบายของรัฐบาลและความเข้มแข็งของภาคสังคมเป็นเงื่อนไขสำคัญ ยกตัวอย่างในประเทศอินเดีย ภาคสังคมมีการเคลื่อนไหวคัดค้านนโยบายการลงทุนข้ามชาติ หรือ Foreign Direct Investment (FDI) ในการเปิดเสรีภาคธุรกิจค้าปลีก²⁶ หรือการรวมตัวกันของประชาสังคม County Kilkenny ประเทศไอร์แลนด์ ที่ปฏิเสธการสร้างห้างโลตัส เนื่องจากเห็นว่า “ร้านค้าดั้งเดิมหรือธุรกิจท้องถิ่นเปรียบเสมือนหัวใจของการพัฒนาความเจริญของชุมชน (The heart of a strong rural hinterland)”²⁷ หรืออย่างในทวีปยุโรปที่มีการรวมกลุ่มเป็นสมาชิก Agribusiness Action Initiatives (AAI) ที่เป็นพลังขับเคลื่อนภาคสังคมในการรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกร แรงงาน สิ่งแวดล้อม และทิศทาง การพัฒนาประเทศ รวมถึงมีกลไกอย่างสมาชิกสภายุโรป (Member of the European Parliament: MEPs) ที่เคร่งครัดเรื่องการควบคุมการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม²⁸ หรือประเทศสเปน ในปี ค.ศ. 2007 (พ.ศ. 2550) มีการรณรงค์คำว่า (ภาษาสเปน) “Supermercados, no gracias” หรือตรงกับคำว่า “Supermarkets, no thanks” มีความหมายว่า ไม่ขอบคุณ ห้างสรรพสินค้า เพื่อคัดค้านการขยายตัวของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่²⁹ หรือประเทศเกาหลีที่มีนโยบายช่วยเหลือร้านค้าปลีกรายย่อย โดยให้ห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ปิดทำการเดือนละ 2 ครั้ง³⁰ เป็นต้น

²⁶ ข้อมูลจาก moneycontrol.com, เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ.2553.

²⁷ ข้อมูลจาก Tescopoly.com.

²⁸ Roger Clarke, A Review of Recommendations and Remedies to Address Supermarket Buyer Power in the EU, 2553.

²⁹ ข้อมูลจาก Supermercados, no gracias.org.

³⁰ http://www.koreatimes.co.kr/www/news/nation/2012/02/117_105911.html.

3.4.2 ปรากฏการณ์พลังขับเคลื่อนทางสังคมไทย

สำหรับประเทศไทยมีการรวมตัวกันต่อต้านและคัดค้านการขยายสาขาของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ในหลายพื้นที่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ อาทิ

ตารางที่ 7 : ตัวอย่างการรวมตัวต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ (ภาคเหนือ)

12 พฤศจิกายน 2549	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น อำเภอแม่แตง จ.เชียงใหม่
28 กุมภาพันธ์ 2550	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น จ.เลย
27 เมษายน 2550	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น จ.พะเยา
27 กรกฎาคม 2551	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น จ.ลำปาง
12 พฤษภาคม 2552	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น จ.ลำปาง
7 กรกฎาคม 2553	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น จ.พิจิตร
มิถุนายน 2553	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น จ.ตาก
6 มีนาคม 2553	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น จ.พิษณุโลก
26 สิงหาคม 2553	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น อ.จุน จ.พะเยา

ตารางที่ 8 : ตัวอย่างการรวมตัวต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ (ภาคกลาง)

16 ตุลาคม 2549	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นทั่วประเทศนัดตัวกันที่ลานพระบรมรูปทรงม้า กรุงเทพมหานคร
21 มีนาคม 2550	กลุ่มสมาพันธ์คนไทยต้านค้าปลีกข้ามชาติ ซึ่งเป็นผู้ประกอบการค้ารายย่อยจาก อ.ปากช่อง อ.สีคิ้ว อ.โนนสูง จ.นครราชสีมา จาก อ.ตาคี จ.นครสวรรค์ จาก อ.อุ้มทอง จ.สุพรรณบุรี จาก พัทยา จ.ชลบุรี และจาก อ.กันทรลักษ์ จ.ศรีสะเกษ ได้เดินทางไปเรียกร้องที่กระทรวงพาณิชย์และกระทรวงมหาดไทย

28 มิถุนายน 2550	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น จ.อ่างทอง
17 กรกฎาคม 2550	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น จ.อ่างทอง
24 กรกฎาคม 2550	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นทั่วประเทศชนิดตัวกันที่ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 9 : ตัวอย่างการรวมตัวต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ (ภาคใต้)

สิงหาคม - กันยายน 2549	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น ชุมชนที่ว่าการอำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี
15 กันยายน 2549	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช
1 ตุลาคม 2551	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น ประทับที่เทศบาลเมืองเกาะสมุย
18 กุมภาพันธ์ 2552	การต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ผู้ค้ารายย่อยสมุยประจักษ์โลตัส ขยายสาขา
24 กุมภาพันธ์ 2552	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น จ.สตูล ประทับคัดค้านตั้งห้างโลตัส
22 กันยายน 2552	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น จ.ชุมพร
3 ธันวาคม 2552	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น อ.สะเดา จ.สงขลา
20 มิถุนายน 2553	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น ชาวทุ่งลุง จ.สงขลา

ตารางที่ 10 : ตัวอย่างการรวมตัวต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ (ภาคอีสาน)

6 สิงหาคม 2549	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น ในนามกลุ่มมิตรภาพกุมภวาปีและเครือข่ายต่อต้านห้างค้าปลีกค้าส่งต่างชาติ อ.กุมภวาปี อ.โนนสะอาด อ.ศรีธาตุ อ.วังสามหมอ จ.อุดรธานี ได้รวมตัวกันประท้วงต่อต้านห้างค้าปลีกค้าส่งขนาดใหญ่
29 เมษายน พ.ศ. 2550	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น จ.นครราชสีมา เรียกร้องให้หยุดการก่อสร้างห้างสรรพสินค้า เทสโก้ โลตัส สาขาปากช่อง
18 กรกฎาคม 2552	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นปลีก ในนาม ชมรมผู้ค้าปลีกและผู้ประกอบการอาชีพอิสระ อ.ภูเวียง จ.ขอนแก่น
6 สิงหาคม 2552	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น จ.อุดรธานี กลุ่มมิตรภาพกุมภวาปีและเครือข่ายต่อต้านห้างค้าปลีกค้าส่งต่างชาติ จาก 12 อำเภอ จาก

	อุดรธานี, ขอนแก่น และหนองบัวลำภู รวมตัวกันประท้วงห้างเทสโก้โลตัสที่กำลังขยายสาขาไปตามอำเภอต่างๆ ในรูปแบบโลตัสเอ็กซ์เพรส
10 สิงหาคม 2552	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นอ.กระนวน จ.ขอนแก่น อ.หนองสูงศรี และ อ.ช่องเม็ก จ.กาฬสินธุ์ ได้ออกมารวมตัวกันเพื่อต่อต้านห้างสรรพสินค้ารายใหญ่ เทสโก้โลตัส ที่กำลังจะมีแผนเข้ามาก่อตั้งใน อ.กระนวน จ.ขอนแก่น

ตารางที่ 11 : ตัวอย่างการรวมตัวต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ (ภาคตะวันออก)

15 กรกฎาคม 2551	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น จ.ฉะเชิงเทรา คัดค้านโครงการก่อสร้าง “ร้านค้าปลีกโลตัส เอ็กซ์เพรส”
19 สิงหาคม 2553	ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น จ.ตราด รวมตัวยื่นหนังสือคัดค้านการอนุญาตก่อสร้างห้างค้าปลีกค้าส่งขนาดใหญ่

3.4.3 การรวมกลุ่มเพื่อต่อต้านและคัดค้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่

ในปี พ.ศ. 2545 ซึ่งถือได้ว่าเป็นช่วงบุกเบิกของการรวมตัวกันต่อต้านคัดค้านร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ และปรากฏเด่นชัดในช่วงปี 2549 - ปัจจุบัน ที่มีการรวมตัวกันอย่างกว้างขวางในหลายพื้นที่หลายจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จังหวัดที่เป็นเขตเศรษฐกิจ และเขตจังหวัดที่ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่มีแผนการเปิดสาขาขนาดย่อยในชุมชนเขตอำเภอและหมู่บ้าน ตัวอย่างเช่น

1) เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2549 ผู้ประกอบการร้านค้าท้องถิ่น (สมุย) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รวมตัวคัดค้านการรุกขยายสาขาของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ ณ ที่ว่าการอำเภอเกาะสมุย โดยมีป้ายผ้าระบุข้อความว่า “ก่อนที่จะสายเกินไป”

2) วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2550 กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยในจังหวัดเลย (ประมาณ 200 คน) ได้รวมตัวกันชุมนุมขับไล่ห้างโลตัสและรณรงค์ให้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเลยร่วมชุมนุมต่อต้านที่หน้าศาลากลางจังหวัดเลย เพราะผู้ค้าปลีกท้องถิ่นห่วงกิจการท้องถิ่นล้มละลาย

3) เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2550 กลุ่มพลังพิทยา-นาเกลือ กลุ่มธุรกิจค้าปลีกเนินพลับหวาน กลุ่มธุรกิจค้าปลีกตลาดนาเกลือ จังหวัดชลบุรี ได้รวมกลุ่มกันเพื่อต่อต้านห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ โดยระบุว่า กำลังบุกรุกเข้าไปดำเนินธุรกิจในชุมชนขนาดเล็กของเมืองพัทยาหลายแห่งและตามอำเภอต่างๆ อีกหลายแห่งในจังหวัดชลบุรี พร้อมๆ กันอย่างเร่งรีบโดยหลีกเลี่ยงกฎหมายผังเมืองด้วยการลดขนาดกิจการให้มีพื้นที่ขนาดไม่เกิน 300 ตารางเมตรใช้ชื่อว่า โลตัสเอ็กซ์เพรส (Lotus Express) อาศัยช่องโหว่ทางกฎหมายและความได้เปรียบที่มีทุนเข้มแข็งมีสาขาเครือข่ายมากใช้วิธีบุกเข้าโจมตีทางธุรกิจอย่างรุนแรงซึ่งผู้ประกอบการรายย่อยไม่สามารถที่จะค้าขายแข่งขันได้จนอาจจะต้องเลิกกิจการไปในอนาคตอีกไม่นานนี้ ถือเป็นการ

แข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม ขัดต่อหลักการค้าเสรีตามกฎหมายไทยและองค์การการค้าโลก (WTO) เป็นอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ ขัดต่อความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชน หากปล่อยให้มีการดำเนินธุรกิจอย่างห่างเหินโลดโผนในท้องที่ต่างๆ ต่อไป จะทำให้เป็นข้ออ้างที่ผู้ประกอบการธุรกิจรายใหญ่อื่นๆ เช่น เซเว่นอีเลฟเว่น และบิ๊กซี จะลดขนาดเข้ามาชิงพื้นที่ด้วยวิธีการอย่างเดียวกันนี้ อันจะก่อให้เกิดผลกระทบสำคัญ 5 ประการคือ

ประการแรก เป็นการเร่งการบริโภคร ทำให้คนไทยมีหนี้สินในครัวเรือนเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาความเดือดร้อนในครอบครัว เมื่อขาดสภาพคล่อง อันก่อให้เกิดความเครียด (สถิติคนไทยฆ่าตัวตาย 2 ชั่วโมงต่อ 1 ศพ) สาเหตุจากปัญหาเศรษฐกิจ ซึ่งในขณะที่มีค่า GDP ของประเทศสูงขึ้น แต่ในความจริงแล้วประชาชนกลับจนลง ต้องทำงานมากขึ้น ยากลำบากมากขึ้น ค่าครองชีพสูงขึ้น มีคนว่างงานมากขึ้น ทำให้ประชาชนไม่มีความสุขในการดำรงชีพเหมือนอย่างในอดีตที่ผ่านมา

ประการที่สอง วิถีชีวิตวัฒนธรรมไทยถูกทำลาย ผู้ประกอบการรายย่อย เกษตรกรและประชาชนมีวิถีชีวิตวัฒนธรรมไทยในชุมชนชนบทแบบเอื้ออาทร มีทุนทางปัญญา มีความเป็นอยู่แบบช่วยเหลือเกื้อกูล มีปฏิสัมพันธ์กัน มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าแบบไทยไทยเชิงอนุรักษ์ มีความซื่อสัตย์ สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม มีสายสัมพันธ์ช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างพ่อค้ากับลูกค้า ในการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน เช่น งานบุญ งานบวช งานมงคล อวมงคล การทะนุบำรุงซ่อมสร้างสาธารณประโยชน์วัดวาอารามโรงเรียน โรงพยาบาล สนับสนุนเสื้อผ้าทุนการศึกษาแก่เด็กยากจนทุนอาหารกลางวันแก่เด็กนักเรียน ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า หาทุนซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการศึกษา บริจาคสมทบทุนสร้างอุปกรณ์และเครื่องมือแพทย์ ทุนมูลนิธิโรงพยาบาล สนับสนุนอุปกรณ์การกีฬาแก่เด็กและเยาวชนเพื่อออกกำลังกายและห่างไกลยาเสพติด สิ่งต่างๆ เหล่านี้ เป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยตรงกันข้ามกับธุรกิจห้างสรรพสินค้าสมัยใหม่ (Modern Trade) ที่ใช้กลยุทธ์การแข่งขันทางการตลาดระบบทุนนิยมเข้ามาแข่งขันเพื่อเอาชนะคู่แข่งทางการค้าอย่างไม่มีความเมตตาปราณี ไม่ใส่ใจต่อการคืนกำไรสู่สังคม การล่มสลายของผู้ประกอบการรายย่อยที่เป็นคนไทยเท่ากับทำลายวิถีชีวิต วัฒนธรรมไทย จาริต ประเพณีที่ทรงคุณค่าไปในที่สุด

ประการที่สาม สร้างพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ให้กับเยาวชนไทย นักเรียนและนักศึกษาที่ยังไม่รู้จักริชาด วิเคราะห์ ใช้จ่ายเงินเกินตัวมากกว่าผู้ปกครองให้ใช้ได้ เพราะไปหลงพฤติกรรมบริโภคนิยมและปลูกฝังวัฒนธรรมไม่พึงประสงค์ ก่อให้เกิดความต้องการเงิน และนำไปสู่การกระทำผิดต่อกฎหมายและศีลธรรมอันดีต้องเสียอนาคต ตกเป็นภาระของครอบครัวและสังคม

ประการที่สี่ เป็นการทำลายเศรษฐกิจชุมชน ทำลายผู้ประกอบการรายย่อย ร้านค้าปลีกที่อยู่ในชุมชน กองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งเกษตรกรและประชาชน ที่มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าอยู่ตามหมู่บ้าน ในตลาดเก่าชุมชนที่สืบสานเป็นมรดกตกทอดมา 2 - 3 ชั่วคนเป็นเวลายาวนานนับร้อยปี ต้องได้รับผลกระทบจากห้างสรรพสินค้าสมัยใหม่ (Modern Trade) ที่มีความได้เปรียบในการบริหารจัดการ (4M) คือ ทางด้านทุน บุคลากร การบริหารจัดการและวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งกลยุทธ์ทางการตลาด (4P) ด้านผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่ายและการประชาสัมพันธ์ทางการตลาด นำมาใช้เป็นกลยุทธ์เอาชนะคู่แข่ง ร้านค้าปลีกในชุมชนชนบทค้าขายได้วันละ 500 บาท พอเลี้ยงครอบครัวตามอัตภาพ แต่ห้างเทสโก้ โลตัส มียอดขายนับล้านบาทต่อวัน ทำให้ร้านค้าเดิมที่อยู่ในตลาดเก่าต้องเลิกกิจการหมดอาชีพไปในที่สุด เป็นการทำลายผู้ค้าเดิมที่เป็นคนไทยอย่างไม่มีคุณธรรมและจริยธรรม

ประการที่ห้า เป็นการทำลายทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำริของในหลวงที่เป็นที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทย ที่พระองค์ทรงมีพระประสงค์ให้คนไทยดำรงชีพตามปรัชญา แบบพอมี พอกิน พออยู่ พอใช้ และพอเพียงไม่ฟุ้งเฟ้อหลงในบริโภคนิยม สามารถนำชาติพ้นวิกฤติได้ แต่เศรษฐกิจพอเพียงกำลังจะถูกหักล้างปดลิกสมัยใหม่ (Modern Trade) มาครอบงำคนไทย เศรษฐกิจและสังคมไทยก็就会被ทำลายเหมือนเช่น ประเทศอาร์เจนตินาในที่สุด

กลุ่มร้านค้าปลีกดั้งเดิมจังหวัดชลบุรีได้ชี้ให้เห็นว่า การเข้ามาของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่จะส่งผลกระทบต่อหลัก 2 ประการคือ (1) **วิถีสังคมไทย** ได้แก่ การส่งเสริมวัฒนธรรมบริโภคนิยม วิถีเครือญาติทางสังคมธุรกิจระหว่างประชาชนกับร้านค้าดั้งเดิมต้องถูกทำลาย ไม่สอดคล้องกับทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง และ (2) **วิถีทางเศรษฐกิจชุมชน** ได้แก่ การทำลายเศรษฐกิจชุมชน ทำลายผู้ประกอบการรายย่อย ร้านค้าปลีกที่อยู่ในชุมชน กองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งเกษตรกรและประชาชน ที่มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าอยู่ตามหมู่บ้าน

4) เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2550 กลุ่มสมาพันธ์คนไทยต้านค้าปลีกข้ามชาติจากจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดชลบุรี และจังหวัดศรีสะเกษ ได้รวมตัวกันเพื่อให้รัฐตรากฎหมายควบคุมการขยายตัวของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่

5) เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2550 มีกลุ่มรวมตัวกันของร้านค้าปลีกดั้งเดิมจากอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ชุมชุมเรียกร้องให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ใช้อำนาจยับยั้งการขออนุญาตขยายสาขาของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ เนื่องจากการขยายสาขาของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ไปยังอำเภอต่างๆ จะทำให้ผู้ประกอบการค้าปลีกตามต่างอำเภอได้รับผลกระทบ และต้องมีคนตกงานหลายพันคน

6) ในจังหวัดลพบุรีกลุ่มผู้ค้าปลีกรายย่อยลำนารายณ์ได้มีการรณรงค์ให้ประชาชนได้ทราบถึงผลเสียของการขยายสาขาของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ โดยช่วงเวลานั้นมีการเผยแพร่แผ่นปลิวเพื่อแสดงให้เห็นถึงผู้ได้รับประโยชน์และผู้เสียประโยชน์จากการขยายสาขาของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ ซึ่งได้ระบุให้เห็นว่ามีผู้เสียประโยชน์เพียง 4 กลุ่ม ได้แก่ (1) ผู้ค้า-ขาย เครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น ทีวี ตู้เย็น พัดลม เป็นต้น (2) ผู้ค้า-ขายโทรศัพท์มือถือ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ (3) ผู้ค้า-ขายเครื่องมือก่อสร้าง และอุปกรณ์บางชนิด และ (4) ร้านขายส่งโซห่วย (ไม่ใช่ร้านค้าปลีก) ยาสีฟัน 1 หลอด สบู่ 1 ก้อน ไม่มีใครไปซื้อโลตัส แต่มีผู้ได้ประโยชน์ ถึง 9 กลุ่ม ได้แก่

- (1) เทศบาลฯ จะได้รับภาษีป้าย - ภาษีโรงเรือน ปีละนับหลายล้านบาท
- (2) มีการจ้างพนักงานนับร้อยคน ทำให้คนลำนารายณ์มีงานทำเพิ่มขึ้น
- (3) ผู้ขับขีมือมอเตอร์ไซด์รับจ้าง - รถสองแถว - รถสามล้อ มีผู้โดยสารมากขึ้น
- (4) มีสินค้าบางอย่าง ที่ไม่มีขายในลำนารายณ์ มาให้เลือกซื้อมากขึ้น
- (5) ไม่หลบเลี่ยงภาษี เหมือนร้านค้าบางราย (จะแจ้งสรรพากรตรวจสอบภายหลัง)
- (6) ร้านค้าปลีกตามหมู่บ้านจะมีแหล่งสินค้าให้เลือกซื้อไปขาย มีกำไรเพิ่มขึ้น
- (7) ชาวลำนารายณ์จะมีอาชีพ - รายได้เพิ่มขึ้น ด้วยการเช่าพื้นที่ค้าขาย อาหาร เครื่องดื่ม และอื่นๆ ทั้งท้องถิ่นจะมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น
- (8) ผู้คนนับแสนนับล้าน จะเข้ามาลำนารายณ์เพื่อใช้เงิน เช่น เติมน้ำมันรถ ซื้ออาหาร เครื่องดื่ม ซื้อยาหากป่วยไข้ และอื่นๆ ทำให้มีเงินสะพัดหมุนเวียนมากขึ้น

(9) สร้างความเจริญให้แก่ลำนารายณ์มากขึ้น และอาจเป็นผลพลอยได้ให้ผู้คนจากที่อื่นอพยพโยกย้ายเข้ามาอยู่ลำนารายณ์มากขึ้น ทำให้จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น การบริโภคเพิ่มขึ้น ระบบการหมุนเวียนของเงินเพิ่มขึ้น เศรษฐกิจก็จะดีขึ้น

โดยกลุ่มดังกล่าวได้มีการรณรงค์และให้ข้อมูลความจริงว่า ผู้ที่เสียประโยชน์มิใช่มีเพียง ตามข้อ (1) – (4) ตามใบปลิวเท่านั้น แต่ผู้เสียประโยชน์จะรวมไปถึงประชาชนทั้งหมดตั้งแต่เกษตรกร ผู้ใช้แรงงาน ข้าราชการพนักงานรัฐวิสาหกิจ ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะผู้บริโภคหรือผู้ผลิต ผู้จำหน่ายสินค้าทุกชนิดในท้องถิ่น ทั้งรายเล็กและใหญ่ เพราะห้างต่างชาติดึงทุนมาก มีสาขามาก จะทำให้ระบบการค้าระบบเศรษฐกิจชุมชนจะถูกทำลายหมดสิ้น จนนำไปสู่การผูกขาดการค้าของประเทศ ทำลายความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ สำหรับกรณีที่จะมาถึงผู้ได้รับประโยชน์นั้น ทางกลุ่มผู้ค้าปลีกรายย่อยลำนารายณ์ยังได้อธิบายโต้แย้งดังต่อไปนี้

ข้อที่ระบุว่า (1) เทศบาลฯ จะได้รับภาษีป้าย - ภาษีโรงเรือน ปีละนับหลายล้านบาท

โต้แย้งว่า ภาษีโรงเรือนจะจัดเก็บเฉพาะอาคารที่ประกอบธุรกิจ ซึ่งถ้าอาคารต่างชาติเพียงแห่งเดียวจะเสียภาษีโรงเรือนเท่ากับโกดังใหญ่หลังเดียวเท่านั้น แต่โรงเรือนร้านค้าทั้งตลาดนับราคารวมกันมากกว่าหลายร้อยหรือหลายพันเท่า ถ้าภายหลังร้านค้าต้องเลิกกิจการไปหลายๆ ก็อาจจะเก็บภาษีได้น้อยลงกว่าปัจจุบัน เทศบาลคงไม่ได้อะไรเพิ่มจากห้างต่างชาติ แต่คนในเทศบาลได้อะไรหรือเปล่าไม่รู้ น่าจะส่งเรื่องให้ปช. และ สตง.ได้เข้ามาตรวจสอบเทศบาล

ข้อที่ระบุว่า (2) มีการจ้างพนักงานนับร้อยคน ทำให้คนลำนารายณ์มีงานทำเพิ่มขึ้น

โต้แย้งว่า งานที่ห้างต่างชาติจะจ้างคนเพิ่มขึ้นมีเพียงไม่กี่ร้อยคน และเงินเดือนก็ไม่มาก ทั้งยังไม่จ้างคนในท้องถิ่นอีกต่างหาก แต่ผลของการเปิดโลดสจจะให้ผู้ค้าขายรายเล็กรายน้อยต้องเลิกกิจการไป จะมีคนลำนารายณ์ตกงานเพิ่มขึ้นจะมาค้าขายอีกก็สู้ห้างต่างชาติไม่ได้

ข้อที่ระบุว่า (3) ผู้ขับขี่มอเตอร์ไซด์รับจ้าง - รถสองแถว - รถสามล้อ มีผู้โดยสารมากขึ้น

โต้แย้งว่า โดยที่ทุกวันนี้ผู้โดยสารของผู้ประกอบการดังกล่าวมีมากอยู่แล้วพอแก่การประกอบอาชีพ แต่ถ้ามีห้างต่างชาติเกิดขึ้นมาธุรกิจเล็กๆ น้อยๆ จะต้องเลิกไปคนจะตกงานมากขึ้น แล้วก็เปลี่ยนอาชีพมาขี่มอเตอร์ไซด์รับจ้างมากขึ้น ทำมาหากินยากขึ้น ค่าคิวน้ำห้างต่างชาติก็จะแพงมาก และมีกลุ่มอิทธิพลซึ่งเป็น รปภ.ห้างมาคุมเรียกเก็บเงินจากคิวมอเตอร์ไซด์อีกส่วนหนึ่ง

ข้อที่ระบุว่า (4) มีสินค้าบางอย่าง ที่ไม่มีขายในลำนารายณ์ มาให้เลือกซื้อมากขึ้น

โต้แย้งว่า สินค้าที่ไม่จำเป็นต่อการครองชีพในตลาดลำนารายณ์มีขายครบและมีการแข่งขันกันอย่างเสรีและเป็นธรรม ผู้บริโภคเลือกซื้อได้ต่อรองได้ไม่ถูกมัดมือชกเอาเปรียบเหมือนห้างต่างชาติ ที่ผู้ซื้อจะไม่มีอำนาจต่อรองเป็นการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการค้าการบริโภคของชุมชน

ข้อที่ระบุว่า (5) ไม่หลบเลี่ยงภาษี เหมือนร้านค้าบางราย (จะแจ้งสรรพากรตรวจสอบภายหลัง)

โต้แย้งว่า ห้างต่างชาติตั้งเป็นรูปบริษัทจึงใช้เทคนิคทางระบบบัญชี หรือช่องโหว่ของกฎหมายภาษีอากร ทำให้ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้หรือเสียก็จะเสียให้น้อยที่สุดด้วยการจ้างนักกฎหมายและนักบัญชีที่มีความสามารถสูง แต่ในขณะที่ผู้ประกอบการรายย่อยไม่สามารถใช้เทคนิคทางบัญชีหักค่าใช้จ่ายหรือใช้วิธีการทางบัญชีเพื่อไม่ต้องจ่ายภาษีได้อย่างห้างต่างชาติ ถ้ารายใดมีรายได้น้อยไม่ถึงเกณฑ์ก็จะประเมิน

หรือคำนวณหักเปอร์เซ็นต์จากยอดขายอย่างไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ไม่เหมือนห้างต่างชาติที่ใช้กลวิธีที่สรรพากรไม่สามารถจะเก็บภาษีได้

ข้อที่ระบุว่า (6) ร้านค้าปลีก (โชห่วย) ตามหมู่บ้านจะมีแหล่งสินค้าให้เลือกซื้อไปขาย มีกำไรเพิ่มขึ้น

โต้แย้งว่าร้านโชห่วยยี่ปัวชาปั๋วอยู่มานานแต่ถูกทำลายหมดแล้วด้วยฝีมือของห้างต่างชาติอย่างไรคุณธรรม ถ้าปล่อยให้ร้านโชห่วย ต้องไปซื้อสินค้าจากห้างต่างชาติก็หมายความว่าประเทศไทยเสียเอกราชทางเศรษฐกิจไปหมดแล้วโดยสิ้นเชิง จากการผู้ขาดการค้าปลีกของต่างชาติ และจะเห็นได้ว่าห้างที่ขาดคุณธรรมยังไปเปิดร้านขนาดเล็กในหมู่บ้าน (Lotus Express) ทำลายร้านโชห่วยตามหมู่บ้านอีก ไม่เหลือที่ให้คนไทยได้ประกอบอาชีพค้าปลีกอีกต่อไปทั้งเป็นการขัดต่อหลักการค้าเสรีอย่างเป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญ

ข้อที่ระบุว่า (7) ชาวลำนาทรายณ์จะมีอาชีพ - รายได้เพิ่มขึ้น ด้วยการเข้าพื้นที่ค้าขาย อาหาร เครื่องดื่ม และอื่นๆ ทั้งท้องถิ่นจะมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น

โต้แย้งว่า ค่าเช่าพื้นที่ของห้างต่างชาติราคาเช่าจะสูงมากกว่า ค่าเช่าตลาด หรือร้านค้าตึกแถว 10 เท่า ถึง 100 เท่า แล้วเอาเงินส่งกลับไปต่างประเทศ ทำให้คนลำนาทรายณ์จนลง หากินยากขึ้น ค่าครองชีพสูงขึ้น ค่าอาหารแพงขึ้นเพราะค่าเช่าแพง เมื่อผู้คนที่ทำงานแล้วรายได้ไม่พอกับค่าใช้จ่ายก็จะมีปัญหาสังคมอาชญากรรมเพิ่มขึ้นเป็นอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

ข้อที่ระบุว่า (8) ผู้คนนับแสน-นับล้าน จะเข้ามาลำนาทรายณ์เพื่อใช้เงิน เช่น เติมน้ำมันรถ ซื้ออาหาร เครื่องดื่ม ซื้อยาหากป่วยไข้ และอื่นๆ ทำให้มีเงินสะพัดหมุนเวียนมากขึ้น

โต้แย้งว่า เมื่อห้างต่างชาติมีสาขามากทุกอำเภอ เป็นไปไม่ได้เลยว่าจะมีคนมาจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น ซ้ำร้ายกว่านั้นห้างมีของขายทุกอย่าง หมายถึงเม็ดเงินก็จะถูกดูดซับไปให้ต่างชาติมาก ทำให้คนลำนาทรายณ์จะต้องหากินฝืดเคืองยิ่งขึ้น หรือคนลำนาทรายณ์เฉลี่ยแล้วจะจนลงและจะเป็นเช่นนี้เหมือนกันหมดทุกอำเภอ ทุกจังหวัดหรือทั้งประเทศ

ข้อที่ระบุว่า (9) จะสร้างความเจริญให้แก่ลำนาทรายณ์มากขึ้น และอาจเป็นผลพลอยให้ผู้คนจากที่อื่นอพยพโยกย้ายเข้ามาอยู่ลำนาทรายณ์มากขึ้น ทำให้จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น การบริโภคเพิ่มขึ้นระบบการหมุนเวียนของเงินเพิ่มขึ้น เศรษฐกิจก็จะดีขึ้น

โต้แย้งว่า ความเจริญของลำนาทรายณ์จะต้องเป็นไปอย่างพอเพียงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระเจ้าอยู่หัวเพื่อความอยู่รอดของชาติ ไม่ใช่ขายชาติขายแผ่นดินเพื่อการบริโภค โดยไม่คำนึงถึงความเป็นทาสของระบบทุนข้ามชาติ ถ้าประเทศเจริญด้วยทุนต่างชาติก็หมายถึงคนไทยจะเป็นเพียงลูกจ้างต่างชาติทั้งๆ ที่เป็นเจ้าของประเทศชาติศักดิ์ศรีความเป็นคนในชาติ

ภาพที่ 10 : ประมวลภาพการรวมกลุ่มเพื่อต่อต้านและคัดค้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่

ภาพที่ 11 : เอกสารคัดค้านการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่

เอา หรือ ไม่เอา โลตัส

เรียน พี่น้องชาวสุพรรณบุรี ชาวอำเภอชัยบาดาล และใกล้เคียง โปรดทราบ
จากการต่อต้าน และสนับสนุน ห้าง **โลตัส** อยู่ขณะนี้ ขอเรียนชี้แจงอย่างเป็นกลางว่า
หากห้าง **โลตัส** มาเปิดสาขาที่สุพรรณบุรี ใครจะได้ประโยชน์ และเสียประโยชน์ดังนี้

ผู้เสียผลประโยชน์

1. ผู้ค้า-ขาย เครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น ทีวี ตู้เย็น พัดลม เป็นต้น
2. ผู้ค้า-ขายโทรศัพท์มือถือ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์
3. ผู้ค้า-ขายเครื่องมือก่อสร้าง และอุปกรณ์ บางชนิด
4. ร้านขายส่งโชห่วย (ไม่ใช่ร้านค้าปลีก) ยาลิ้น 1 หลอด สบู่ 1 ก้อน ไม่มีใครไปซื้อโลตัส

ผู้ได้ประโยชน์

1. เทศบาลฯ จะได้รับภาษีป้าย-ภาษีโรงเรือน บิลระดับล้านบาท
2. มีการจ้างพนักงานบริษัทยักษ์ ทำให้คนสุพรรณบุรีมีงานทำเพิ่มขึ้น
3. ผู้ขับขี้อมอเตอร์ไซด์รับจ้าง - รถสองแถว - รถสามล้อ มีผู้โดยสารมากขึ้น
4. มีสินค้าบางอย่าง ที่ไม่มีขายในสุพรรณบุรี มาให้เลือกซื้อมากขึ้น
5. ไม่หลบเลี่ยงภาษี เหมือนร้านค้าบางราย (จะแจ้งสรรพากรตรวจสอบภายหลัง)
6. ร้านค้าปลีก (โชห่วย) ตามหมู่บ้าน จะมีแหล่งสินค้าให้เลือกซื้อไปขาย มีกำไรเพิ่มขึ้น
7. ชาวสุพรรณบุรีจะมีอาชีพ-รายได้เพิ่มขึ้น ด้วยการเข้าพื้นที่ค้า-ขาย อาหาร-เครื่องดื่ม และอื่นๆ ทั้งท้องถิ่นจะมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น
8. ผู้คนนับแสน-นับล้าน จะเข้ามาสุพรรณบุรี เพื่อใช้เงินเช่น-เติมน้ำมันรถ -ซื้ออาหาร-เครื่องดื่ม-ซื้อของหากป่วยและอื่นๆทำให้มีเงินสะพัดหมุนเวียนมากขึ้น เงินจะวิ่งไปไหน
9. สร้างความเจริญให้แก่สุพรรณบุรีมากขึ้น และอาจเป็นผลพลอยให้ผู้คนที่อื่นอพยพโยกย้ายเข้ามาอยู่สุพรรณบุรีมากขึ้น ทำให้จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น การบริโภคเพิ่มขึ้น ระบบการหมุนเวียนของเงินเพิ่มขึ้น เศรษฐกิจจะดีขึ้น

ทุกท่านจะเห็นได้ว่า หาก ห้างโลตัสเปิดจริง จะมีผู้เสียประโยชน์ไม่เกิน 10 ราย แต่ท้องถิ่นและประชาชนส่วนมากนับแสนนับล้านจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์ จึงอยากให้พี่น้องใช้สติ ปัญญาพิจารณา อย่าได้ตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มผู้เสียประโยชน์เพียงน้อยนิด หากห้าง **โลตัส มาจริง ใครจะต้านได้ ตัวอย่าง ที่ปากช่อง -โคราชและอื่น ๆ ทั้งหากเทศบาลฯไม่เอา เขาก็ขับไปสร้างในเขต **อบต.ชัยนาท** ซึ่งอยู่ติดกับ **เทศบาลสุพรรณบุรี** เรายังจะเสียหายหนัก**

นอกจากการใช้เสรีภาพในการรวมตัวเพื่อชุมนุมคัดค้านต่อต้านดังกล่าวแล้ว มีการรายงานข่าวว่า³¹ เครือข่ายภาคประชาชนได้ใช้สิทธิทางศาลยื่นฟ้องเจ้าหน้าที่ของรัฐ/หน่วยงานของรัฐที่อนุญาตให้ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่เข้ามาเปิดและ/หรือขยายกิจการสาขาต่อศาลปกครองตามเนื้อหาแห่งคดี โดยกล่าวโทษว่า การที่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่รัฐไม่ควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมายผังเมือง เช่น คดีหมายเลขดำเลขที่ 1077/2550³² ที่นายพันธุเทพ สุลีสถิร อดีตประธานสมาพันธ์คนไทยต้านค้าปลีกต่างชาติ ฟ้องเทศบาล

³¹ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน, 22 ตุลาคม 2550.

³² หมายเหตุ : ผู้ฟ้องได้ถอนฟ้องภายหลังจากที่ประชุมคณะอนุกรรมการผังเมืองระดับจังหวัดอ่างทองมีมติ ยกคำอุทธรณ์ของทางเทศบาลต่อคำสั่งเทศบาลศาลเจ้าโรงทองที่จำกัดการก่อสร้างไม่เกิน 200 ตารางเมตร ตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายผังเมืองรวม จ.อ่างทอง ซึ่งเท่ากับว่า แผนการก่อสร้างห้างขนาด 1,000 ตารางเมตรของเทศบาลฯ จำต้องยุติไปโดยปริยาย.

ตำบลศาลเจ้าโรงทอง อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ฐานละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด กรณีไม่ควบคุมการก่อสร้างห้างค้าปลีกใหญ่ เพื่อให้ศาลมีคำสั่งระงับการก่อสร้างห้างเทสโก้

กรณีการที่มีการอนุญาตก่อสร้างโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น คดีหมายเลขดำเลขที่ 1740/2550 ที่นายสมคิด ภาตินทุ กับพวก รวม 11 คน โดยนายอำนาจ สิงห์รีนเรือง ผู้รับมอบอำนาจ ฟ้อง อบต.ทุ่งกระพังโหม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ฐานกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย กรณีมีคำสั่งอนุญาตการก่อสร้างห้างเทสโก้ฯ โดยไม่ชอบ พร้อมทั้งให้ศาลมีคำสั่งระงับการก่อสร้างห้างเทสโก้ฯ หรือคดีหมายเลขดำเลขที่ 1531/2550 ที่นายพงษ์วิน ชัยวิรัตน์ ประธานชุมชนตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี กับพวก รวม 9 คน ฟ้องเทศบาลตำบลสามชุก กับพวก รวม 2 ราย (รวมนายกเทศมนตรี) ฐานออกคำสั่งอนุญาตการก่อสร้างอาคารโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือคดีหมายเลขดำเลขที่ 211/2550 ที่นายสุกิจ พัวไพศาล แกนนำกลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าส่งและค้าปลีก จังหวัดศรีสะเกษ กับพวก รวม 5 คน ฟ้องนายก อบต.โพธิ์ อำเภอมือ จังหวัดศรีสะเกษ ฐานกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยขอให้ศาลมีคำสั่งระงับหรือชะลอการก่อสร้างอาคารแม่โคโร หรือตามคดีหมายเลขดำเลขที่ 153/2550 ที่นายธีรวุฒิ ปันนิม ประธานชมรมพ่อค้าจังหวัดระนอง ฟ้องนายก อบต.บางริน จังหวัดระนอง ฐานออกคำสั่งไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้ศาลมีคำสั่งระงับการก่อสร้างห้างเทสโก้โลตัส

คดีหมายเลขดำเลขที่ 216/2550 ที่นายชัยชาญ ฝอยทอง แกนนำกลุ่มรักบ้านเกิด กับพวก รวม 13 คน ฟ้องนายกเทศมนตรีเมืองกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ กับพวก รวม 2 ราย ฐานกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยขอให้ศาลมีคำสั่งระงับหรือชะลอการก่อสร้างอาคารของเทสโก้ฯ

กรณีฟ้องเจ้าหน้าที่รัฐละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตามคดีหมายเลขดำเลขที่ 262/2550 ที่นายยรรยง เสรีรัตน์ แกนนำกลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าส่งและค้าปลีก จังหวัดชัยภูมิ ฟ้องนายก อบต.บึงคล้า จังหวัดชัยภูมิ กับพวก รวม 3 ราย โดยขอให้ศาลปกครองมีคำสั่งระงับหรือชะลอการก่อสร้างอาคารของ บมจ.สยามแม่โคโร เนื่องจากเป็นการปฏิบัติหน้าที่และละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือคดีหมายเลขดำเลขที่ 210/2550 ที่นายชัยพร วงศ์สถาพร ประธานชมรมพ่อค้าอำเภอเชียงคำ กับพวก รวม 38 คน ฟ้องนายกเทศมนตรีตำบลเชียงคำ กับพวก รวม 2 ราย ฐานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบโดยขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการก่อสร้างห้างเทสโก้โลตัส หรือคดีหมายเลขดำเลขที่ 199/2550 ที่สมาคมพ่อค้าจังหวัดสุโขทัย โดยนายสันติ อมรเสถียรพงศ์ ฟ้อง อบต.บ้านกล้วย เป็นผู้ถูกฟ้องที่ 1 และนายก อบต.บ้านกล้วย เป็นผู้ถูกฟ้องที่ 2 ฐานปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการก่อสร้างห้างบิ๊กซี

มีข้อสังเกตว่า คดีส่วนใหญ่ศาลจะไม่รับฟ้อง เนื่องจากผู้ฟ้องมิใช่ผู้เสียหายโดยตรง

3.5 บทบาทภาครัฐกับการพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ให้แก่ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น

ภายหลังจากมีการรวมตัวคัดค้านในหลายพื้นที่หลายจังหวัดครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศ ภาครัฐได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

3.5.1 มาตรการช่วยเหลือร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น

- โครงการ “รวมพลังช่วยเหลือผู้วิฤต” ของสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้การบริหารจัดการร้านค้าปลีกและค้าส่งสมัยใหม่

- การอบรมร้านค้าปลีก โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า สมาคมผู้ค้าปลีกไทย และหอการค้าไทย ร่วมจัดอบรมผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกขนาดกลางและเล็ก เพื่อให้ทราบแนวทางการปรับตัวในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแข่งขันมากขึ้น แลพัฒนาประสิทธิภาพ

- การเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจร้านค้าปลีก ร้านค้าส่ง ผู้ผลิตและผู้แทนจำหน่าย โดยสนับสนุนให้ผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยรวมกลุ่มกันดำเนินกิจกรรมทางการตลาดเชื่อมโยงเป็นสมาชิก ร้านค้าส่ง และประสานผู้ผลิต ผู้แทนจำหน่าย เพื่อร่วมกันสั่งซื้อและกระจายสินค้า ตลอดจนประสานงานการจัดกิจกรรมทางการตลาดอื่นๆ โดยเริ่มโครงการตั้งแต่ปี 2545 ดำเนินงานในพื้นที่นำร่อง 4 จังหวัด ได้แก่ สุพรรณบุรี นครสวรรค์ ชัยภูมิ และร้อยเอ็ด

- กระทรวงพาณิชย์ได้จัดตั้งบริษัท รวมค้าปลีกเข้มแข็ง จำกัด (Allied Retail Trade - ART) (พ.ศ. 2545) มีทุนจดทะเบียน 395 ล้านบาท โดยมีผู้ถือหุ้น ได้แก่ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (49%) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดย่อม (51%) เพื่อส่งเสริมให้เกิดศูนย์รวบรวมคำสั่งซื้อ ต่อบรรณราคาและเงื่อนไขจากผู้ผลิต ประสานงานสถาบันการเงิน จัดหาสินเชื่อ ติดตามดูแลสร้างระบบจัดส่งและการกระจายสินค้าที่มีประสิทธิภาพให้แก่ผู้ประกอบการไทย

3.5.2 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มีการใช้บทกฎหมายที่มีอยู่ในการแก้ไขปัญหา³³ กล่าวคือ มีการใช้กฎหมายการผังเมือง กฎหมายควบคุมอาคาร และกฎหมายป้องกันการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม มาป้องกันปัญหาการขยายตัวของร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ อาทิ กฎหมายว่าด้วยควบคุมอาคารในส่วนการขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ เป็นต้น หรือกฎหมายผังเมือง เรื่องทำเลที่ตั้งตามผังเมืองรวม หรือกฎหมายป้องกันการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม เรื่องพฤติกรรมในการกีดกันทางการค้า และการเอาเปรียบผู้ประกอบการ เช่น ปัญหาความไม่เป็นธรรมระหว่างร้านค้าปลีกขนาดใหญ่กับผู้ผลิต ซึ่งการจะนำสินค้าไปวางขายที่ร้านค้าปลีกค้าส่งขนาดใหญ่ต้องเสียค่าวางสินค้าจำนวน 1 ล้านบาท รวมถึงข้อเท็จจริงที่ว่า ถ้าขายได้ 1 ล้านยูนิต ผู้ผลิตต้องจ่ายให้ร้านค้าปลีกค้าส่งขนาดใหญ่เพิ่มด้วย อีกทั้งใบโฆษณาสินค้าที่ทางร้านค้าปลีกค้าส่งขนาดใหญ่ผลิตเพื่อแจกจ่ายให้แก่ลูกค้าทางผู้ผลิตต้องจ่ายเองด้วย เป็นต้น³⁴ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) กฎหมายผังเมือง

ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 กำหนดให้เจ้าหน้าที่รัฐจัดทำและดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะในบริเวณเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท เพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองหรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่หรือแทนเมืองหรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหาย เพื่อให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสุลักษณะความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชนและสวัสดิภาพของสังคม เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจสังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรมสถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี หรือเพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

³³ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2550.

³⁴ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย, สรุปโครงการสัมมนาเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปกฎหมายแก่ประชาชน ประจำปี 2552, จ.สุราษฎร์ธานี, 19 สิงหาคม 2552.

2) กฎหมายควบคุมอาคาร

กฎหมายควบคุมอาคาร ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เป็นกฎหมายที่รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปลูกสร้างอาคาร ข้อปฏิบัติของเจ้าของอาคาร การขออนุญาตและการใช้งานอาคาร กฎหมายนี้เป็นกฎหมายแม่บทที่เกี่ยวข้องอาคารมีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมการก่อสร้างอาคาร การก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารโดยให้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นไว้

ในกฎหมายนี้ยังให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกประกาศหรือกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นในกรณีที่เหมาะสมห้ามการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารในบริเวณนั้นเป็นการชั่วคราวได้โดยมีกำหนดระยะเวลา 1 ปี เช่น ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในพื้นที่บางส่วนของท้องที่ระหว่างวันที่ถึงวันที่..... (อาคารพาณิชย์กรรมประเภทค้าปลีกค้าส่ง) ในจังหวัดเชียงใหม่ นครนายก ยโสธรและราชบุรี เป็นต้น

3) กฎหมายป้องกันการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม

กฎหมายการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ได้มีการปรับปรุงแก้ไขมาจากพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. 2522 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ธุรกิจมีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรมและป้องกันการผูกขาดทางการค้าและจำกัดการแข่งขันมีสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าจะติดตามสอดส่องพฤติกรรมของผู้ประกอบธุรกิจโดยมีการกำหนดพฤติกรรมของผู้ประกอบธุรกิจที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันทางการค้าไม่เป็นธรรม ได้แก่

- (1) มีพฤติกรรมที่มีการใช้อำนาจเหนือตลาดที่ไม่เป็นธรรม
- (2) มีพฤติกรรมที่มีการรวมธุรกิจที่อาจมีผลต่อการผูกขาดหรือความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน
- (3) มีพฤติกรรมที่ร่วมกันตกลงกันที่อาจมีผลเป็นการผูกขาด ลดหรือจำกัดการแข่งขัน
- (4) มีพฤติกรรมที่มีการตกลงร่วมกันกับผู้ประกอบธุรกิจนอกประเทศจำกัดโอกาสผู้ซื้อภายในประเทศ
- (5) มีการกระทำที่มิใช่เป็นการแข่งขันโดยเสรีและเป็นธรรม

ดังนั้น กฎหมายนี้จึงเป็นเครื่องมือของรัฐในการกำกับดูแลให้การแข่งขันทางการค้าเป็นไปด้วยความเป็นธรรมทางการค้า

นอกจากนี้ ได้มีการเสนอร่างกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งทั้งจากร่างกฎหมายของกระทรวงพาณิชย์หรือสำนักงานผู้แทนการค้าไทยหรือภาคประชาชน โดยเสนอร่างกฎหมายเข้าสู่กระบวนการทางนิติบัญญัติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 トラบจนถึงทุกวันนี้ร่างกฎหมายดังกล่าวยังไม่ถูกตราเป็นกฎหมาย³⁵

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มเครือข่ายพลังขับเคลื่อนทางสังคมได้สะท้อนภาพที่ตรงกันให้ทราบว่า ไม่เชื่อมั่นกับการแก้ไขปัญหของภาครัฐ³⁶ เนื่องจาก

³⁵ รายละเอียดของร่างกฎหมาย โปรดดูจากภาคผนวก.

³⁶ โดยวิธีสัมภาษณ์และประชุมกลุ่มย่อยกลุ่มเครือข่ายพลังขับเคลื่อนทางสังคม รวม 4 ภูมิภาค.

1) การผลักดันกฎหมายค้ำประกันมีความล่าช้า ต้องผ่านระเบียบพิธีการราชการต่าง ๆ หลายชั้นหลายตอน ซึ่งเข้าทำนอง “กว่าถั่วสุกกาก็ไหม้” และมีไม่น้อยที่เชื่อว่า รัฐบาลมองการเคลื่อนไหวของพวกเขาว่าเป็นอุปสรรคต่อการลงทุนของกลุ่มทุนต่างชาติ

2) การอาศัยมาตรการทางกฎหมายอื่นในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายค้ำประกันเฉพาะ เช่น กฎหมายผังเมือง กฎหมายควบคุมอาคาร นั้น ต้องขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนท้องถิ่นว่าจริงใจมากน้อยเพียงใด แต่ที่สำคัญไม่น้อยที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเองมากกว่าประโยชน์ของส่วนรวม เช่น การซื้อที่ดินเพื่อก่อสร้างห้างขนาดใหญ่ หรือการจัดสรรประโยชน์ในรูปแบบหุ้นหรือหุ้นส่วน เป็นต้น การบังคับใช้กฎหมายจึงมีประสิทธิภาพ

3) กลุ่มเครือข่ายพลังขับเคลื่อนทางสังคมเชื่อว่าการพิทักษ์สิทธิดังกล่าวเป็นไปอย่างโดดเดี่ยว เพราะภาครัฐไม่เคยมีพื้นที่หรือให้ความจริงใจกับร้านค้าปลีกขนาดเล็ก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะอาจกลัวขาดแหล่งทุนสนับสนุนหรืออาจเกรงเงินทุนใหญ่หรืออาจมีผลประโยชน์ทับซ้อน

4) กลุ่มเครือข่ายพลังขับเคลื่อนทางสังคมเชื่อว่า การที่รัฐไม่แสดงจุดยืนอย่างชัดเจนในการสนับสนุนการเคลื่อนไหวของภาคสังคม แต่เลือกสร้างความเชื่อมั่นกับนักลงทุนต่างชาติ เนื่องจากกังวลว่าการสนับสนุนดังกล่าวจะเป็นการส่งสัญญาณที่ผิดๆ ให้แก่นักลงทุนต่างชาติ

5) ในการต่อสู้ที่ผ่านมาห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ได้ใช้สิทธิทางศาลในการดำเนินคดีแก่กลุ่มเครือข่ายพลังขับเคลื่อนทางสังคม โดยเรียกค่าเสียหายเป็นจำนวนเงินมหาศาล ในขณะที่ท่าทีของรัฐบาล ไม่เคยออกมาปกป้องหรือแสดงบทบาทของผู้ประณอมข้อพิพาท ซึ่งตรงกันข้ามกับรัฐบาลต่างประเทศของผู้ประกอบธุรกิจที่แสดงจุดยืนสนับสนุนห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ของตน

เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีห้างค้าปลีกขนาดใหญ่แห่งหนึ่งกำลังพิจารณาถอนทุนเนื่องจากขาดทุน กลับพบว่ารัฐบาลแสดงท่าทีที่เห็นใจและห่วงใยต่อสถานการณ์ เช่น กรณีของห้างคาร์ฟูร์ เป็นต้น

การลงพื้นที่สำรวจข้อมูลพบว่า การขยายตัวเชิงรุกของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่มีระดับความรุนแรงมาก แต่กลุ่มเครือข่ายพลังขับเคลื่อนทางสังคมส่วนใหญ่ก็ยังต่อสู้ แม้ว่าการต่อสู้เรียกร้องแต่ละครั้งต้องใช้ทุนทรัพย์ส่วนตัว หรือเพราะถูกกล่าวหาว่าต่อสู้เพื่อประโยชน์ตนเอง หรือสุ่อย่างไอก็ไม่มีหนทางชนะทุนใหญ่ (มีบางจังหวัดที่ทุนท้องถิ่น ปรับรูปโฉมร้านค้าดั้งเดิมเป็นห้างสมัยใหม่ และบริหารจัดการตามที่รัฐได้แนะนำ ปรากฏว่าขาดทุนและปิดกิจการ) แต่ไม่สำคัญเท่ากับการยืนยันถึงคุณค่าการต่อสู้ของกลุ่มเครือข่ายพลังขับเคลื่อนทางสังคมในทุกพื้นที่ว่า พวกเขาส่วนใหญ่ต่อสู้มานาน นานจนบางคนเหลือช่วงสุดท้ายของชีวิต ซึ่งได้ก้าวข้ามการต่อสู้เพื่อแพะชนะ ไปสู่การต่อสู้เพื่อความถูกต้อง รักษาประโยชน์ของชาติ และอิสรภาพของลูกหลานไทยรุ่นต่อไป การหยัดยืงดังกล่าวจะเป็นการปลุกมโนสำนึกให้แก่สังคม ให้ตระหนักและรู้เท่าทัน โดยมองท่าทีของภาครัฐอย่างมีอุเบกขา トラบเท่าที่รัฐยังปราศจากกระบวนทัศน์ที่เชื่อมั่นและศรัทธาในหลักสิทธิมนุษยชน

3.6 แนวปฏิบัติของต่างประเทศในการควบคุมการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่

มีหลายประเทศที่มีการใช้มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ หรือกลุ่มทุนต่างชาติ เพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดแก่ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นหรือสังคม โดยอาศัยมาตรการควบคุมโครงสร้างหุ้น ควบคุมการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ควบคุมประเภทของการประกอบธุรกิจของคนต่างชาติ รวมถึงการควบคุมพฤติกรรมการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งการศึกษาวินัยนี้มุ่งศึกษา มาตรการทางกฎหมายเฉพาะการควบคุมโครงสร้างของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ ได้แก่

3.6.1 ตัวอย่างมาตรการทางกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นมีพัฒนาการทางกฎหมายในการควบคุมร้านค้าปลีกสมัยใหม่อยู่หลายฉบับ ได้แก่ (1) กฎหมายห้างสรรพสินค้า (Department Store Law) (2) กฎหมายร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ (The Act on the Adjustment of Business Activities of Retail Business at Large-scale Retail Stores (Act No. 109 of 1973)) และ (3) กฎหมายที่ตั้งของร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ (Large Scale Retail Store Law: LSLL)

กฎหมายฉบับแรกใช้บังคับเมื่อ ค.ศ. 1937 โดยบังคับใช้กับห้างสรรพสินค้าที่มีขนาดใหญ่ (1,500 หรือ 3,000 ตารางเมตรขึ้นไป) ขึ้นอยู่กับสภาพของเมืองที่ตั้งห้างสรรพสินค้า เพื่อป้องกันผลกระทบร้านค้าขนาดเล็กให้สามารถแข่งขันได้ โดยกฎหมายได้กำหนดให้ห้างสรรพสินค้าต้องได้รับใบอนุญาตจากรัฐ และกำหนดเงื่อนไข เช่น การก่อสร้าง การขยายสาขา การกำหนดวันเปิดและปิด โดยกำหนดให้ห้างสรรพสินค้าต้องปิดเวลา 18.00 น. และมีวันหยุดในแต่ละเดือนไม่น้อยกว่า 4 วัน

ต่อจากนั้นในปี ค.ศ. 1973 ได้มีการตรากฎหมาย ชื่อว่า “The Act on the Adjustment of Business Activities of Retail Business at Large-scale Retail Stores 1973” มาบังคับใช้แทน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของร้านค้าปลีกสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากห้างสรรพสินค้า เช่น ร้านสะดวกซื้อ ร้านซูเปอร์มาร์เก็ต ฯลฯ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้³⁷

1) ผู้ประกอบกิจการจะต้องส่งรายละเอียดแผนการก่อสร้างให้แก่รัฐมนตรี จากนั้นต้องแถลงแผนการก่อสร้างให้แก่คณะกรรมการตัวแทนจากท้องถิ่น ประกอบด้วยผู้ประกอบการรายย่อยในพื้นที่ ผู้เชี่ยวชาญและตัวแทนผู้บริโภค

2) การพิจารณาอนุญาตให้ประกอบกิจการ รัฐมนตรีจะพิจารณาถึงผลกระทบที่มีต่อร้านค้าขนาดย่อย โดยมีการรับฟังความเห็นจากหอการค้าจังหวัด และรับฟังข้อเสนอแนะระดับจังหวัด รวมถึงคณะกรรมการห้างค้าปลีกขนาดใหญ่

3) การอนุญาตภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

- (1) วันทำการของกิจการ โดยคำนึงถึงวันหยุดทำการทางให้มากขึ้น
- (2) การปรับลดพื้นที่เล็กลง
- (3) เวลาปิดทำการให้เร็วขึ้น

³⁷ จีรศักดิ์ ขาดิอารยะวดี, นโยบายควบคุมห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ ศึกษาเปรียบเทียบกับญี่ปุ่น-ไทย, พ.ศ. 2548, หน้า 45-72.

นายจิรศักดิ์ ขาดอารยะวดี อธิบายว่า การบังคับใช้กฎหมายได้ถูกปรับให้มีความเข้มงวด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการปฏิบัติของผู้มีอำนาจ ซึ่งได้แก่ กลุ่มผลประโยชน์ในท้องถิ่นเพราะพวกเขาคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองเป็นสำคัญ และใช้กฎหมายดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการป้องกันผู้ค้ารายใหม่มิให้เข้ามาในเขตพื้นที่ได้โดยง่าย

ต่อมาในภายหลัง (ค.ศ. 1980 - 1990) ประเทศญี่ปุ่นมีปัญหาทางเศรษฐกิจ ประกอบกับผู้บริโภคมีความต้องการบริโภคที่หลากหลายและมีเสียงมากขึ้น ประกอบกับนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศที่ต้องปรับให้เข้ากับระเบียบเศรษฐกิจโลกมากขึ้น (นโยบายเศรษฐกิจแบบเสรี)³⁸ ส่งผลให้กฎหมายดังกล่าวมีการปรับใช้อย่างผ่อนคลายมากขึ้น

ในปี ค.ศ. 1991 ได้ผ่อนคลายขนาดของร้านค้าปลีก โดยมีการปรับค่านิยามของขนาดห้างประเภท ที่ 1 จาก 1,500 ตารางเมตร เป็น 3,000 ตารางเมตร (เมืองใหญ่ปรับเป็น 6,000 ตารางเมตร) และขนาดห้างประเภท ที่ 2 จาก 500 - 1,500 ตารางเมตร เป็นขนาด 500 - 3,000 ตารางเมตร (เมืองใหญ่ 500 - 6,000 ตารางเมตร) นอกจากนี้ยังผ่อนปรนเรื่องการเวลาปิดของร้านค้าปลีกขนาดใหญ่จาก 18.00 น. เป็น 19.00 น. เป็นต้น

ในปี ค.ศ. 1994 ได้ผ่อนคลายให้ร้านค้าปลีกที่ใช้พื้นที่น้อยกว่า 1,000 ตารางเมตร ไม่อยู่ในบังคับแห่งกฎหมาย หรือการขยายเวลาปิดจาก 19.00 น. เป็น 20.00 น. หรือวันหยุดลดลงจาก 44 วัน เหลือ 24 วัน เป็นต้น

การผ่อนปรนดังกล่าว ส่งผลให้ร้านค้าปลีกที่ไม่อยู่ภายใต้กฎหมายได้กลับมาขยายตัวเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมถึงความสำเร็จของธุรกิจค้าปลีกต่างชาติที่เข้ามาลงทุนและขยายกิจการอย่างรวดเร็ว เช่น ห้าง Toys “R” us ใช้เวลา 6 ปีนับแต่เริ่มเข้ามาลงทุน (ค.ศ. 1991 - 1997) ขยายสาขาในประเทศญี่ปุ่นได้ถึง 46 สาขา เป็นต้น ผลที่ตามมาคือ การเข้าครองตลาดค้าปลีกของกลุ่มทุนต่างชาติ และผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ร้านค้าปลีกท้องถิ่น

พัฒนาการจาก “ควบคุม” เป็น “การห้ามควบคุม” มาสู่ “การป้องกัน”

การผ่อนคลายนโยบายอย่างเคร่งครัดเพื่อควบคุมธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นผลมาจาก SII ในปี ค.ศ. 1989 ทำให้มีการยกเลิกกฎหมาย Large Scale Retail Store และมีการตรากฎหมาย Large Scale Retail Store Location Law มาใช้บังคับแทนในปี ค.ศ. 2000 โดยที่กฎหมายฉบับก่อนนั้นได้ถูกออกแบบมาเพื่อป้องกันร้านค้าปลีกขนาดเล็ก (ธุรกิจท้องถิ่น) ที่อาจได้รับผลกระทบจากธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ โดยระยะแรกวิธีปฏิบัติตามกฎหมายเป็นไปอย่างเคร่งครัด จนผ่อนปรนข้อจำกัดต่างๆ ลดลงท่ามกลางพลวัตทางเศรษฐกิจ ทำให้กฎหมายฉบับดังกล่าวไม่สอดคล้องกับนโยบายทางเศรษฐกิจ แต่กระนั้นประเทศญี่ปุ่นได้ตรากฎหมายฉบับใหม่ขึ้นเปลี่ยนแนวทางจากการควบคุมธุรกิจมาเป็นการลดปัญหาผลกระทบต่อร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม โดยเน้นนโยบายเรื่อง “การอยู่ร่วมกัน” (co-existence)³⁹

³⁸ ข้อสังเกตจากข้อตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศญี่ปุ่นและประเทศสหรัฐอเมริกา หรือ Structural Impediments Initiative (SII) (1989), ว่า “the adjustments that flow from these measures decrease revenues and delay return on investment for store operators and may even discourage or block outright the opening or expansion of new retail stores. This result in restricting the growth of large stores in Japan” ซึ่งถือว่า การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวเป็นการทำการค้าที่ไม่เป็นธรรมและถือเป็นรูปแบบของการกีดกันทางการค้า.

³⁹ A New Era in Japan's Retailing Market Deregulation Paves the Way for Inroads by Foreign Groups,

นอกจากกฎหมายฉบับดังกล่าว ยังมีกฎหมายประกอบอื่น ได้แก่ กฎหมาย City Planning Law และกฎหมาย Small and Medium sized Retail Business Promotion Act อีกด้วย

- กฎหมาย Large Scale Retail Store Location Law (Act on the Measures by Large-Scale Retail Stores for Preservation of Living Environment)

1) เจตนารมณ์

มาตรา 1 การส่งเสริมแนวทางการดำเนินการของธุรกิจค้าปลีก โดยคำนึงถึงที่ตั้งที่เหมาะสม เพื่อวัตถุประสงค์ในการรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่โดยรอบ และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและชุมชนท้องถิ่น และคุณภาพชีวิตของคน

2) แนวทางการดำเนินการของธุรกิจค้าปลีก

มาตรา 4 ได้กำหนดให้รัฐมนตรีกระทรวง Minister of Economy, Trade and Industry กำหนดแนวทางหรือคู่มือ (Guidelines) ในการประกอบธุรกิจค้าปลีก โดยต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อร้านค้าปลีก ตลอดจนการรักษาสภาพแวดล้อม และวิถีชุมชน โดยในคู่มือดังกล่าวจะต้องกำหนดเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) คุณสมบัติของผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่
- (2) โครงการและแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐาน เช่น
 - เรื่องความปลอดภัย ความสะดวกของผู้อยู่อาศัยและผู้ประกอบการค้าและธุรกิจอื่นๆ ในบริเวณโดยรอบของร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ เช่น การจัดที่จอดรถอย่างเพียงพอ และการจัดระเบียบการจราจร
 - เรื่องผลกระทบที่จะเกิดกับวิถีชุมชนโดยรอบ เช่น การใช้เสียง การจัดการด้านสาธารณสุข เป็นต้น

3) การขออนุญาตก่อสร้างธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่

มีขั้นตอนดังนี้

- (1) ผู้ประสงค์ประกอบธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ยื่นขออนุญาตก่อสร้างกับจังหวัด หรือหน่วยงานท้องถิ่นที่รับผิดชอบ
- (2) จัดแสดงแผนการก่อสร้างและโครงการแก่ชุมชนโดยรอบ
- (3) รับฟังความเห็นของชุมชน
- (4) การปรับปรุงแก้ไขตามแนวทาง/คู่มือ
- (5) จังหวัดหรือท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอนุมัติการก่อสร้าง

อนึ่ง กฎหมายฉบับดังกล่าวต้องประกอบกับกฎหมายผังเมือง ซึ่งให้อำนาจเทศบาลเมืองในท้องถิ่นกำหนดผังเมืองกำหนดเงื่อนไขจำกัดขนาดของห้างได้ เพื่อให้การเติบโตของเมืองเป็นไปอย่างเหมาะสม

3.6.2 ตัวอย่างมาตรการทางกฎหมายของประเทศฝรั่งเศส

LoiRaffarin

ปัจจุบันประเทศฝรั่งเศสมีกฎหมาย Raffarin ใช้บังคับเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 1996 โดยปรับแก้จากกฎหมาย Royer ซึ่งกำหนดให้ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีขนาดตั้งแต่ 300 ตารางเมตร ต้องขออนุญาตจากคณะกรรมการฯ ที่เรียกว่า The Departmental Retail Facility Commission หรือในภาษาฝรั่งเศส Commissions départementales d'équipement commercial (CDEC) มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องธุรกิจขนาดเล็ก และจำกัดการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ เช่น กลุ่มทุนเยอรมันที่มีศักยภาพทางการตลาดมากกว่า แต่กระนั้นก็ถูกต่อต้านจากนักลงทุนกลุ่มสหภาพยุโรปว่าเป็นคุกคามการแข่งขันทางการค้าและสร้างความเสียหายแก่ลูกค้าในการซื้อสินค้าหรือบริการราคาถูก⁴⁰

กฎหมายฉบับนี้พัฒนามาจากกฎหมาย Loi Royer ซึ่งได้ตราไว้เมื่อปี ค.ศ. 1973 เพื่อควบคุมการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีขนาดตั้งแต่ 1,000 ตารางเมตร ขึ้นไป จะเห็นได้ว่า นอกจากจะลดขนาดลง ในการขออนุญาตประกอบการต้องผ่านการศึกษถึงผลกระทบเรื่องสภาพท้องถิ่นโดยคณะกรรมการฯ ที่มีนายกเทศมนตรีแห่งท้องถิ่นเป็นกรรมการอีกด้วย

ดร.นิพนธ์ พัวพงศกร ได้อธิบายไว้ในงานวิจัยว่า⁴¹ สาเหตุสำคัญที่ประเทศฝรั่งเศสได้ตรากฎหมาย Loi Royer เนื่องจากเพื่อควบคุมการขยายตัวของร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ป้องกันผลกระทบต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็ก และเพื่อส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันในตลาดค้าปลีกโดยเฉพาะการแข่งขันทางด้านราคา คุณภาพ รวมถึงการบริการและความหลากหลายของสินค้าอันเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้บริโภค แต่ปรากฏว่ากฎหมายฉบับดังกล่าวมีอุปสรรคเรื่องการบังคับใช้เนื่องจาก

- 1) นโยบายการควบคุมการขยายตัวของร้านค้าปลีกขนาดใหญ่เป็นนโยบายที่สวนทางกับความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ
- 2) ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย เช่น การบังคับใช้กฎหมายโดยคณะกรรมการ (CDUC) ขาดความรัดกุม และปัญหาการตัดสินบนคณะกรรมการฯ
- 3) คณะกรรมการมีสัดส่วนที่มาจากผู้แทนผู้บริโภคมีจำนวนน้อย (2 คน) เป็นผลให้ผู้แทนที่มาจากฝ่ายการเมืองท้องถิ่นมีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินอนุญาต

ดังนั้น การตรากฎหมาย LoiRaffarin มาบังคับใช้แทน นอกจากลดขนาดพื้นที่ของร้านค้าปลีกที่ต้องขออนุญาต ยังมีในส่วนของการกำหนดองค์ประกอบคณะกรรมการใหม่ ให้เหลือเพียง 6 คน จาก 7 คน โดยมีนายกเทศมนตรีแห่งท้องถิ่น และกำหนดให้การพิจารณาอนุญาตต้องคำนึงถึงสภาพปัญหาในท้องถิ่นประกอบด้วย

⁴⁰ http://www.libres.org/francais/actualite/archives/actualite%201004/raffarin_a6_4404.htm

⁴¹ นิพนธ์ พัวพงศกร, บทที่ 8 การควบคุมจำนวนร้านค้าปลีกและพฤติกรรมของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ : การศึกษาในต่างประเทศและกฎหมายในประเทศ, 2544, หน้า 232-235.

3.6.3 ตัวอย่างมาตรการทางกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา

ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ หรือ "Big Box Retail" หรือเรียกว่า "Superstores" ที่มีอยู่อย่างแพร่หลายในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แก่ ห้าง WalMart, ห้าง Costco, ห้าง Toys "R" Us เป็นต้น⁴² ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในประเทศสหรัฐอเมริกานั้น ตลาดการค้าปลีกเป็นไปอย่างเสรี ซึ่งจะอาศัยเพียงการป้องกันการแข่งขันที่เอาเปรียบและมีพฤติกรรมที่ไม่เป็นธรรมทางการค้ามากำกับ เช่น Robinson-Patman Act 1936 (พัฒนามาจาก Clayton Act มาตรา 2 ห้ามการเลือกปฏิบัติด้านราคา) ในขณะเดียวกันโดยที่การขยายตัวอย่างเสรีและหลากหลายกลยุทธ์ของบรรดาห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ ย่อมเกิดผลกระทบในระดับชุมชนท้องถิ่น เช่น

- 1) ลดค่าจ้างพนักงาน
- 2) เพิ่มต้นทุนเทศบาล
- 3) การขยายสาขาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
- 4) ร้านค้าปลีกท้องถิ่นแข่งขันลำบากและ
- 5) ผลกระทบต่อลักษณะชุมชน

ประเทศสหรัฐอเมริกานั้นโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินใช้รูปแบบการปกครองประเทศแบบรัฐรวมที่เป็นสหพันธรัฐ (Federal State) ประกอบด้วยมลรัฐต่างๆ และแบ่งการปกครองเป็นสามส่วน คือ การปกครองส่วนกลาง (Federal Government) การปกครองในมลรัฐ (State Government) และการปกครองท้องถิ่น การปกครองในระดับมลรัฐและท้องถิ่นแต่ละมลรัฐจะมีรัฐธรรมนูญเป็นของตนเองเพื่อกำหนดรูปแบบการปกครองหรือความสัมพันธ์ของอำนาจต่างๆ ได้ มลรัฐมีอิสระในการกำหนด (ตรา) กฎหมายต่างๆ ที่บังคับใช้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีทั้งซีตี (City) ทาวน์และทาวน์ชิพ (Town and Township) เคาน์ตี (County) เขตพิเศษ (Special District) และเขตโรงเรียน (School District) เช่นเดียวกันการประกอบธุรกิจค้าปลีกในแต่ละท้องถิ่น รัฐบาลแห่งท้องถิ่นได้ตรากฎหมายที่เรียกว่า "Ordinances" เทียบเคียงกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร หรือข้อบัญญัติเมืองพัทยา

ในกรณีร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ นั้น มีหลายมลรัฐได้ออกกฎหมายเพื่อป้องกันผลกระทบทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจชุมชน การกำกับดูแลสิ่งของและการศึกษาเพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการประกอบการค้าปลีก ขนาดใหญ่ให้มีความเหมาะสมในชุมชน รวมถึงคำแนะนำหรือตัวอย่างของแนวทางการออกแบบมาตรฐานการพัฒนาและจำกัดขนาด เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น City/County: Alameda County⁴³ เมื่อวันที่ 6 มกราคม ค.ศ. 2004 คณะกรรมการเมืองฯ ได้ผ่านข้อบัญญัติเมืองโดย เสียงเอกฉันท์ ในการห้ามร้านค้าปลีกขนาดใหญ่กว่า 100,000 ตารางฟุต (1 ตารางเมตร = 10.76 ตารางฟุต) ที่มีพื้นที่ มากกว่าร้อยละ 10 ที่เป็นร้านของชำ และสินค้าอื่นที่ปลอดภาษีที่มีใช้สินค้าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องผู้ประกอบการขนาดเล็ก และปัญหาด้านการจราจรในเมือง หรือเมือง Greenfield, California ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ต้องมีการจัดทำรายงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนท้องถิ่น หรือเมือง Albuquerque การอนุญาตประกอบกิจการต้องคำนึงเรื่องความแออัดของจราจร ขนาดของสิ่งก่อสร้างผลกระทบต่อชุมชนข้างเคียง ผลกระทบเรื่องเสียง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาสภาพแวดล้อม (Natural) สภาพแห่งท้องถิ่น (Built characteristics) สังคม (Social) วัฒนธรรม (Cultural) และคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น

⁴² <http://www.mrsc.org/Subjects/Planning/BigBoxRetail.aspx>.

⁴³ Adam Clanton, 2004, P.65.

(Historical)⁴⁴ หรือในรัฐ Florida คณะกรรมการ ว่าด้วยการลงทุนได้กำหนดระเบียบว่าการก่อสร้างร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ต้องคำนึงเรื่องของความสวยงามทางสถาปัตยกรรมมากกว่าขนาดของห้าง เส้นทางจราจรทั้งผู้เดินทางเท้าหรือเส้นทางสัญจร ความปลอดภัยหรือมลพิษทางเสียงที่จะเกิดแก่ชุมชนโดยรอบ⁴⁵

สรุปได้ว่า รัฐท้องถิ่นหรือคณะกรรมการแห่งท้องถิ่น ได้มีการกำหนดเงื่อนไขต่างๆ ขึ้นอยู่กับความต้องการของคนในชุมชนและอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายผังเมือง โดยคำนึงเรื่องสภาพแวดล้อม ความปลอดภัยและความสะดวกในด้านการจราจร รวมถึงเรื่องคุณค่าทางจิตใจ เช่น ภาพลักษณ์ของเมือง คุณค่าทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น

3.6.4 แนวทางปฏิบัติที่ดีในการสร้างความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนเรื่อง “การอยู่ร่วมกัน” จากตัวอย่างกรณีประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา

ในการมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมหรือกำกับธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ นั้น มีลักษณะที่ไม่เป็นไปตามนโยบายเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม ซึ่งอาจเป็นเหตุให้เกิดแรงต้านจากภายนอกจนกระทบต่อภาพรวมต่อระบบเศรษฐกิจได้ ดังนั้น ในประเทศญี่ปุ่นจึงมีการผ่อนคลายกฎเกณฑ์ในการควบคุมหรือกำกับลงให้สอดคล้องกับหลักการสากล เช่นเดียวกับประเทศฝรั่งเศสที่มีกฎหมาย Raffarin มาใช้บังคับแทนกฎหมาย Royer (ฉบับเดิม) โดยกำหนดให้ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีขนาดตั้งแต่ 300 ตารางเมตร ต้องขออนุญาตจากคณะกรรมการฯ เพื่อปกป้องธุรกิจขนาดเล็ก และจำกัดการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกานั้นธุรกิจค้าปลีกเป็นไปอย่างเสรี โดยอาศัยเพียงมาตรการทางกฎหมายในการกำกับการพฤติกรรมการค้าเพื่อป้องกันการแข่งขันที่เอาเปรียบและมีพฤติกรรมที่ไม่เป็นธรรมทางการค้าเท่านั้น

สำหรับประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกานั้น มีแนวปฏิบัติที่ดี คือ การมุ่งเน้นนโยบายเรื่อง “การอยู่ร่วมกัน” โดยคำนึงถึงความเหมาะสมเรื่องที่ตั้งของร้านค้า มีวัตถุประสงค์ในการรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่โดยรอบ การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและชุมชนท้องถิ่น และคุณภาพชีวิตของคน สังคม วัฒนธรรม และคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นสำหรับขอบเขตความร่วมมือภายใต้แนวปฏิบัติดังกล่าวนี้ภาครัฐและภาคเอกชนมีภาระหน้าที่คือ

1) ภาครัฐ

(1) ให้อำนาจการปกครองท้องถิ่นกำหนดผังเมืองเพื่อให้การเติบโตของเมืองเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อม สภาพแห่งท้องถิ่น สังคม วัฒนธรรม และคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น

(2) ต้องมีการรับฟังประชาชนถึงผลกระทบที่จะเกิดกับวิถีชุมชนโดยรอบ

(3) ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้มีความโปร่งใสมากขึ้น

⁴⁴ CITY of ALBUQUERQUE SEVENTEENTH COUNCIL.

⁴⁵ <http://www.pascocountyfl.net/devser/sd/dr/ldc/l617.pdf>.

2) ภาคเอกชน

(1) ให้ความร่วมมือเรื่องธรรมาภิบาล เช่น มีการจัดแถลงแผนการก่อสร้างและโครงการแก่ชุมชนโดยรอบหรือมีการรับฟังความเห็นของชุมชน เป็นต้น

(2) ส่งเสริมการจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ประกอบธุรกิจ เช่น ความรับผิดชอบต่อสังคมต่อมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม แรงงานและการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม เป็นต้น

บทที่ 4

ผลกระทบที่มีต่อพฤติกรรม ทศนคติของประชาชน และรูปแบบวิถีชุมชน

นโยบายการพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญเรื่องเศรษฐกิจ โดยขาดการสร้างสมดุลในเรื่องการพัฒนาคนและสังคมย่อมเกิดปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับร้านค้าปลีกดั้งเดิม นอกจากนี้ในระยะยาวย่อมมีผลกระทบต่อพฤติกรรมและทัศนคติของประชาชน รวมถึงรูปแบบวิถีชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะมีผลทำให้ประเทศต้องสูญเสียระบบภูมิคุ้มกันของสังคมไป ในหลายประเทศพบว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้น และการคุ้มครองสิทธิในการทำมาหากินของคนในชุมชนท้องถิ่นที่ยั่งยืนและประสบความสำเร็จมากที่สุด คือ การสร้างจิตสำนึกร่วมกันของคนในสังคม

การสร้างจิตสำนึกร่วมกันนี้มีความจำเป็นต้องผ่านกระบวนการปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติให้ประชาชนได้ตระหนักและเล็งเห็นคุณค่าของสิทธิเสรีภาพ วิถีชุมชนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐกับประชาชน โดยจำเป็นต้องทราบว่าฐานคิดและทัศนคติของประชาชนที่รู้สึกต่อเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างไร

4.1 การศึกษาข้อมูลด้านพฤติกรรมและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่และผลกระทบที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นข้อมูลปฐมภูมิเกี่ยวกับพฤติกรรมและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ ได้จำแนกเป็น 2 รูปแบบ คือ

1) คำถามปลายปิด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา ภูมิลำเนา

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนในฐานะผู้บริโภคที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ ประกอบด้วย 3 คำถาม ได้แก่

- ก. สถานที่ที่เลือกใช้บริการในการซื้อสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภค
- ข. จำนวนครั้งต่อเดือนในการซื้อสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
- ค. เหตุผลที่เลือกสถานที่บริการนั้น

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนในฐานะผู้บริโภคที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ ประกอบด้วย 5 คำถาม ได้แก่

- ก. ความสะดวกในการใช้ชีวิตประจำวันมีความสะดวกมากขึ้น
- ข. ความประหยัดในการซื้อสินค้า
- ค. การรับทราบข้อมูลเรื่องการขยายสาขาธุรกิจค้าปลีกค้าส่งในต่างจังหวัดและชุมชนเพิ่มขึ้น
- ง. นโยบายทางธุรกิจค้าปลีกในการขยายสาขาเข้าไปในระดับอำเภอและชุมชน
- จ. การใช้รูปแบบทางธุรกิจในการลดราคาสินค้าให้ต่ำกว่าทุน เพื่อดึงดูดประชาชนให้ซื้อสินค้าในห้างค้าปลีกขนาดใหญ่

2) คำถามปลายเปิด

ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยได้อธิบายถึงสภาพปัญหาและนโยบายการพัฒนาประเทศทางเศรษฐกิจและสังคมให้ผู้ตอบทราบเบื้องต้นก่อนที่จะถามคำถามในแต่ละประเด็น

ส่วนที่ 4 ได้แก่

- ก. ความเข้าใจถึงนโยบายด้านเศรษฐกิจตามรัฐธรรมนูญ
- ข. ความเข้าใจถึงระบบเศรษฐกิจแบบเสรี
- ค. ความเข้าใจถึงระบบเศรษฐกิจแบบเป็นธรรม
- ง. ผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อร้านค้าปลีกท้องถิ่นดั้งเดิม
- จ. นโยบายของรัฐในการควบคุมการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่
- ฉ. มาตรการป้องกันผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น

4.2 วัตถุประสงค์

ตารางที่ 12 : วัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม

ส่วนที่	คำอธิบาย
ส่วนที่ 1	เพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนที่ 2	เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนในฐานะผู้บริโภคที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่
ส่วนที่ 3	เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนในฐานะผู้บริโภคที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่
ส่วนที่ 4	เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เข้าใจเรื่องผลกระทบที่มีต่อธุรกิจชุมชนท้องถิ่น

4.3 พื้นที่สำรวจข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่เพื่อสำรวจข้อมูล โดยได้แบ่งพื้นที่เป็นภาคต่าง ๆ และมีผู้ตอบแบบสอบถามดังต่อไปนี้

- 1) ภาคเหนือ จำนวน 73 คน
- 2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 375 คน

3) ภาคกลาง จำนวน 126 คน

4) ภาคใต้ จำนวน 108 คน

5) ภาคตะวันออก จำนวน 63 คน

6) ภาคตะวันตก จำนวน 44 คน

7) กรุงเทพฯและปริมณฑล จำนวน 32 คน

รวมทั้งสิ้น 821 คน จากแบบสอบถามทั้งสิ้น 1,500 ชุด (คิดเป็นร้อยละ53) จำแนกรายละเอียดเป็นจังหวัดหลักสำหรับพื้นที่ทำงาน (รวม 16 จังหวัด) ได้แก่

ตารางที่ 13 : ตารางแสดงพื้นที่สำรวจข้อมูลแบบสอบถามและกายภาพ

พื้นที่	จังหวัด
ภาคเหนือ	เชียงใหม่ เชียงราย และพะเยา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ขอนแก่น อุตรธานี นครราชสีมา หนองคาย และเลย
ภาคกลาง	สมุทรปราการ และนครปฐม
ภาคใต้	สงขลา
ภาคตะวันออก	ชลบุรี
ภาคตะวันตก	ราชบุรี และกาญจนบุรี
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	กรุงเทพมหานคร และนนทบุรี

ภาพที่ 12 : ตัวอย่างการสำรวจข้อมูลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.4 การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.4.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1) จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศพบว่า

- เพศชาย	จำนวน 344 คน	คิดเป็นร้อยละ 41.90 (42)
- เพศหญิง	จำนวน 477 คน	คิดเป็นร้อยละ 58.10

2) จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ พบว่า

- ต่ำกว่า 20 ปี	จำนวน 128 คน	คิดเป็นร้อยละ 15.60 (16)
- อายุ 20-40 ปี	จำนวน 519 คน	คิดเป็นร้อยละ 63.20
- อายุ 41-60 ปี	จำนวน 165 คน	คิดเป็นร้อยละ 20.10
- อายุ 60 ปีขึ้นไป	จำนวน 9 คน	คิดเป็นร้อยละ 1.10

3) จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการศึกษา พบว่า

- ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น	จำนวน 41 คน	คิดเป็นร้อยละ 5.00
- ระดับมัธยมศึกษา	จำนวน 187 คน	คิดเป็นร้อยละ 22.80 (23)
- ระดับปริญญาตรี	จำนวน 570 คน	คิดเป็นร้อยละ 69.40
- ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	จำนวน 23 คน	คิดเป็นร้อยละ 2.80 (3)

4) จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามภูมิสำเนา พบว่า

- ภาคเหนือ	จำนวน 73 คน	คิดเป็นร้อยละ 8.90 (9)
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จำนวน 375 คน	คิดเป็นร้อยละ 45.70 (46)
- ภาคกลาง	จำนวน 126 คน	คิดเป็นร้อยละ 15.30
- ภาคใต้	จำนวน 108 คน	คิดเป็นร้อยละ 13.20
- ภาคตะวันออก	จำนวน 63 คน	คิดเป็นร้อยละ 7.60 (8)
- ภาคตะวันตก	จำนวน 44 คน	คิดเป็นร้อยละ 5.40
- กรุงเทพฯและปริมณฑล	จำนวน 32 คน	คิดเป็นร้อยละ 3.90 (4)

4.4.2 ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่

5) จำนวนครั้งในการซื้อสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวันเฉลี่ยโดยในแต่ละเดือน พบว่า

- จำนวน 1-2 ครั้งต่อเดือน	จำนวน 324 คน	คิดเป็นร้อยละ 39.50
- จำนวน 3-4 ครั้งต่อเดือน	จำนวน 288 คน	คิดเป็นร้อยละ 35.10
- จำนวน 5-6 ครั้งต่อเดือน	จำนวน 98 คน	คิดเป็นร้อยละ 11.90 (12)
- จำนวน 7-8 ครั้งต่อเดือน	จำนวน 24 คน	คิดเป็นร้อยละ 2.90 (3)
- จำนวน 9-10 ครั้งต่อเดือน	จำนวน 23 คน	คิดเป็นร้อยละ 2.80 (3)
- จำนวนมากกว่า 10 ครั้งขึ้นไป	จำนวน 64 คน	คิดเป็นร้อยละ 7.80 (8)

6) การเลือกใช้บริการธุรกิจค้าปลีกในการซื้อสินค้าประเภทอุปโภคบริโภค พบว่า

- ร้านค้าปลีกดั้งเดิม (ร้านโชห่วย) จำนวน 163 คน	คิดเป็นร้อยละ 19.90 (20)
- ร้านค้าสะดวกซื้อ (7/11 แฟมิลีมาร์ท) จำนวน 368 คน	คิดเป็นร้อยละ 44.80 (45)
- ซูเปอร์มาร์เก็ต/ห้างสรรพสินค้าทั่วไป จำนวน 123 คน	คิดเป็นร้อยละ 15.00
(อาทิ TOPs ห้างสรรพสินค้าต่างๆ)	
- ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ จำนวน 159 คน	คิดเป็นร้อยละ 19.30
(ซูเปอร์เซ็นเตอร์ อาทิ ห้างคาร์ฟู ห้างเทสโกโลดส์)	
- ใช้บริการประเภทอื่นๆ จำนวน 8 คน	คิดเป็นร้อยละ 1.00

7) เหตุผลจากการเลือกใช้บริการธุรกิจค้าปลีกในการซื้อสินค้าประเภทอุปโภคบริโภค พบว่า

- ความสะดวก	จำนวน 596 คน	คิดเป็นร้อยละ 34.30
- ราคา	จำนวน 307 คน	คิดเป็นร้อยละ 17.66 (18)
- ทำเลที่ตั้ง	จำนวน 247 คน	คิดเป็นร้อยละ 14.21
- ความหลากหลายในสินค้าและบริการ	จำนวน 422 คน	คิดเป็นร้อยละ 24.28
- รูปแบบและวิธีการในการส่งเสริมการขาย	จำนวน 94 คน	คิดเป็นร้อยละ 5.40
- การโฆษณาและประชาสัมพันธ์	จำนวน 46 คน	คิดเป็นร้อยละ 2.65 (3)
- อื่นๆ	จำนวน 26 คน	คิดเป็นร้อยละ 1.50

4.4.3 ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่

8) ความเห็นว่าธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ทำให้การใช้ชีวิตประจำวันมีความสะดวกมากขึ้น
พบว่า

- เห็นด้วย	จำนวน 602 คน	คิดเป็นร้อยละ 73.30
- ไม่เห็นด้วย	จำนวน 90 คน	คิดเป็นร้อยละ 11.00
- ไม่แน่ใจ	จำนวน 129 คน	คิดเป็นร้อยละ 15.70(16)

9) ความเห็นว่าธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ทำให้ประชาชนในฐานะผู้บริโภคซื้อสินค้าในราคา
ประหยัด พบว่า

- เห็นด้วย	จำนวน 422 คน	คิดเป็นร้อยละ 51.40
- ไม่เห็นด้วย	จำนวน 166 คน	คิดเป็นร้อยละ 20.20
- ไม่แน่ใจ	จำนวน 233 คน	คิดเป็นร้อยละ 28.40

10) ความเห็นว่าทราบหรือไม่มีการขยายสาขาธุรกิจค้าปลีกค้าส่งในต่างจังหวัด เข้าไปใน
อำเภอ และชุมชนเพิ่มมากขึ้น พบว่า

- ทราบ	จำนวน 641 คน	คิดเป็นร้อยละ 78.10
- ไม่ทราบ	จำนวน 99 คน	คิดเป็นร้อยละ 12.00
- ไม่แน่ใจ	จำนวน 81 คน	คิดเป็นร้อยละ 9.90 (10)

11) ความเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่กับแผนการตลาดของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ในการ
ขยายสาขาเข้าไปในระดับอำเภอ ชุมชน และหมู่บ้าน พบว่า

- ตอบเห็นด้วย	จำนวน 447 คน	คิดเป็นร้อยละ 54
- ตอบไม่เห็นด้วย	จำนวน 374 คน	คิดเป็นร้อยละ 46

เห็นด้วย จำนวน 447 คน คิดเป็นร้อยละ 54 จำแนกตามประเด็น ดังนี้

(1) สามารถเลือกซื้อสินค้าได้หลากหลาย	คิดเป็นร้อยละ 9.09
(2) มีความสะดวกสบายในการซื้อสินค้า	คิดเป็นร้อยละ 70.13
(3) ร้านค้าโชห่วยจะได้มีการพัฒนาสินค้า	คิดเป็นร้อยละ 0.78 (1)
(4) สร้างความเจริญให้แก่ชุมชน	คิดเป็นร้อยละ 9.09
(5) ส่งเสริมอาชีพให้กับชุมชน	คิดเป็นร้อยละ 2.08
(6) สามารถซื้อสินค้าได้ในราคาประหยัด	คิดเป็นร้อยละ 5.45
(7) มีการกระจายรายได้	คิดเป็นร้อยละ 1.56 (2)
(8) มีการพัฒนาคุณภาพสินค้าบริการอยู่เสมอ	คิดเป็นร้อยละ 1.04
(9) เป็นสิทธิของปัจเจกชน (เอกชน)	คิดเป็นร้อยละ 0.25
(10) เป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับชุมชน	คิดเป็นร้อยละ 0.53 (1)

ไม่เห็นด้วย จำนวน 374 คน คิดเป็นร้อยละ 45.60 (46) จำแนกตามประเด็น ดังนี้

(1) กระทบกับร้านค้าขนาดเล็ก เช่น ร้านโชห่วยในชุมชน	คิดเป็นร้อยละ 75.50 (76)
(2) เป็นการนำเงินให้นายทุนนำออกนอกประเทศ	คิดเป็นร้อยละ 4.96 (5)
(3) เกิดการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยเพิ่มมากขึ้น	คิดเป็นร้อยละ 3.21
(4) เป็นการผูกขาดทางการค้าของเอกชน	คิดเป็นร้อยละ 6.71 (7)
(5) เป็นการทำลายวิถีชีวิตของชุมชน	คิดเป็นร้อยละ 7.29
(6) คนในชุมชนเกิดการว่างงาน	คิดเป็นร้อยละ 2.33

12) ท่านคิดอย่างไรกับการใช้รูปแบบทางธุรกิจในการลดราคาสินค้าให้ต่ำกว่าทุนเพื่อดึงดูดประชาชนให้เข้ามาซื้อสินค้าในห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ พบว่า

- เห็นด้วย เพราะซื้อสินค้าในราคาถูกลง	จำนวน 423 คน	คิดเป็นร้อยละ 51.50 (52)
- ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าปลีกชุมชน		
(ขนาดเล็ก) ไม่สามารถแข่งขันได้	จำนวน 278 คน	คิดเป็นร้อยละ 33.90 (34)
- ไม่แน่ใจ	จำนวน 96 คน	คิดเป็นร้อยละ 11.70 (12)
- อื่นๆ	จำนวน 24 คน	คิดเป็นร้อยละ 2.90 (3)

4.4.4 ส่วนที่ 4 ผลกระทบที่มีต่อธุรกิจชุมชนท้องถิ่น

13) ทราบหรือไม่ว่า แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 กำหนดให้รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรม พบว่า

- ทราบ	จำนวน 332 คน	คิดเป็นร้อยละ 40.40

- ไม่ทราบ	จำนวน 363 คน	คิดเป็นร้อยละ 44.30
- ไม่แน่ใจ	จำนวน 126 คน	คิดเป็นร้อยละ 15.30

14) ท่านเข้าใจถึงระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมหรือไม่ พบว่า

- ทราบ	จำนวน 293 คน	คิดเป็นร้อยละ 35.70 (36)
- ไม่ทราบ	จำนวน 286 คน	คิดเป็นร้อยละ 34.80 (35)
- ไม่แน่ใจ	จำนวน 242 คน	คิดเป็นร้อยละ 29.50

15) ท่านเข้าใจระบบเศรษฐกิจแบบเสรีว่าอย่างไร (ตอบคำถามเชิงลึกอยู่ 235 คน) จำแนกตามประเด็นคำตอบ พบว่า

(1) เป็นการค้าขายหรือทำธุรกิจต่างๆได้อย่างเสรี ปราศจากการผูกขาดหรือการเก็บภาษีโดยไม่มีการแทรกแซงจากรัฐ คิดเป็นร้อยละ 78.30

(2) เป็นการค้าแบบทุนนิยมให้ต่างประเทศและนายทุนเข้ามามีบทบาทในการทำธุรกิจในประเทศเพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 4.68 (5)

(3) เป็นการค้าขายแบบอิสระ แต่ต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 6.81 (7)

(4) เป็นการแข่งขันทางการค้าตามกลไกของตลาด โดยรัฐเข้ามามีบทบาท หรือมีส่วนเกี่ยวข้องในการประกอบธุรกิจบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 3.83 (4)

(5) เป็นการเพิ่มโอกาสทางการแข่งขันทางเศรษฐกิจมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 6.38

16) ท่านเข้าใจถึงระบบเศรษฐกิจแบบเป็นธรรมหรือไม่ พบว่า

- ทราบ	จำนวน 197 คน	คิดเป็นร้อยละ 24.00
- ไม่ทราบ	จำนวน 326 คน	คิดเป็นร้อยละ 39.70 (40)
- ไม่แน่ใจ	จำนวน 298 คน	คิดเป็นร้อยละ 36.30

17) ท่านเข้าใจระบบเศรษฐกิจแบบเป็นธรรมว่าอย่างไร จำแนกตามประเด็นคำตอบ พบว่า

(1) เป็นระบบเศรษฐกิจที่ผู้ประกอบการคำนึงถึงผู้บริโภค โดยมีคุณธรรม จริยธรรม และคำนึงประโยชน์ส่วนรวม ไม่เอาเปรียบหรือปรับราคามากเกินไป คิดเป็นร้อยละ 74.05

(2) เป็นระบบเศรษฐกิจที่ผู้ประกอบการใช้หลักสุจริต มีความเท่าเทียมกันในการประกอบธุรกิจ โดยไม่กระทบต่อธุรกิจประเภทอื่น คิดเป็นร้อยละ 15.27

(3) เป็นระบบเศรษฐกิจที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีโอกาสในการเลือกซื้อได้อย่างเสรี คิดเป็นร้อยละ 4.58 (5)

(4) เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 1.52

(5) เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันและหวังผลกำไร ไม่ได้จำกัดผู้ประกอบการ ต้องมีการเสียภาษีโดยมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่แนะนำและให้ความช่วยเหลือในการประกอบธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 4.58 (5)

18) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขนาดเล็ก พบว่า

- เห็นด้วย	จำนวน 700 คน	คิดเป็นร้อยละ 85.30
- ไม่เห็นด้วย	จำนวน 54 คน	คิดเป็นร้อยละ 6.50 (7)
- ไม่แน่ใจ	จำนวน 67 คน	คิดเป็นร้อยละ 8.20

19) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าผลกระทบตามข้อที่ (18) คือความไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจ พบว่า

- เห็นด้วย	จำนวน 421 คน	คิดเป็นร้อยละ 51.20
- ไม่เห็นด้วย	จำนวน 172 คน	คิดเป็นร้อยละ 21.00
- ไม่แน่ใจ	จำนวน 228 คน	คิดเป็นร้อยละ 27.80 (28)

20) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการใช้กลยุทธ์ลดราคาสินค้าให้ต่ำกว่าทุนเป็นพฤติกรรมการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม พบว่า

- เห็นด้วย	จำนวน 366 คน	คิดเป็นร้อยละ 44.50 (45)
- ไม่เห็นด้วย	จำนวน 250 คน	คิดเป็นร้อยละ 30.50
- ไม่แน่ใจ	จำนวน 205 คน	คิดเป็นร้อยละ 25.00

21) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการที่รัฐเข้าไปควบคุมการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ไม่ให้ขยายตัวไปยังชุมชนย่อย พบว่า

- เห็นด้วย	จำนวน 449 คน	คิดเป็นร้อยละ 54.70 (55)
- ไม่เห็นด้วย	จำนวน 136 คน	คิดเป็นร้อยละ 16.60 (17)
- ไม่แน่ใจ	จำนวน 236 คน	คิดเป็นร้อยละ 28.70 (29)

22) จากข้อ (21) โปรดระบุเหตุผล พบว่า

ผู้ตอบว่าเห็นด้วย	จำนวน 651 คน	คิดเป็นร้อยละ 79.30
ผู้ตอบว่าไม่เห็นด้วย	จำนวน 170 คน	คิดเป็นร้อยละ 20.70 (21)

เห็นด้วย จำนวน 651 คน คิดเป็นร้อยละ 79.30 จำแนกตามประเด็นเหตุผล ดังนี้

- (1) เพื่อความเป็นธรรมในการประกอบอาชีพกับธุรกิจขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 10.50
- (2) ทำให้ธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขนาดเล็กได้รับผลกระทบ คิดเป็นร้อยละ 27.90 (28)
- (3) ทำให้ผู้ประกอบการรายย่อย (โชห่วย) อยู่ได้ คิดเป็นร้อยละ 25.42
- (4) เพื่อไม่ให้เงินทุนออกต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 4.97 (5)
- (5) เป็นการสร้างค่านิยมที่ฟุ่มเฟือย คิดเป็นร้อยละ 2.20
- (6) คุ้มครองธุรกิจขนาดเล็ก (โชห่วย) กระจายรายได้ คิดเป็นร้อยละ 20.18
- (7) เป็นการป้องกันการเอาเปรียบผู้บริโภค คิดเป็นร้อยละ 8.83 (9)

ไม่เห็นด้วย จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 20.70 (21) จำแนกตามประเด็นเหตุผล ดังนี้

(1) เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค	คิดเป็นร้อยละ 15.58 (16)
(2) ไม่ทำให้เกิดความสะดวกสบาย	คิดเป็นร้อยละ 9.10
(3) เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ	คิดเป็นร้อยละ 27.28
(4) จำกัดความต้องการ และความพึงพอใจของผู้บริโภค	คิดเป็นร้อยละ 10.38
(5) ไม่ทำให้เกิดการพัฒนาและการกระจายความเจริญสู่ชุมชน	คิดเป็นร้อยละ 22.08
(6) ปิดกั้นทางเลือกในการบริโภคสินค้าที่หลากหลาย	คิดเป็นร้อยละ 15.58 (16)

23) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการที่รัฐจะมีมาตรการควบคุมธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่มิให้ใช้รูปแบบการค้าที่ต่ำกว่าทุน พบว่า

- เห็นด้วย	จำนวน 349 คน	คิดเป็นร้อยละ 42.50 (43)
- ไม่เห็นด้วย	จำนวน 164 คน	คิดเป็นร้อยละ 20.00
- ไม่แน่ใจ	จำนวน 308 คน	คิดเป็นร้อยละ 37.50 (38)

24) จากข้อ (23) โปรดระบุเหตุผล พบว่า

- เห็นด้วย	จำนวน 614 คน	คิดเป็นร้อยละ 74.80 (75)
- ไม่เห็นด้วย	จำนวน 207 คน	คิดเป็นร้อยละ 25.20

เห็นด้วย จำนวน 614 คน คิดเป็นร้อยละ 74.80 (75) จำแนกตามประเด็นเหตุผล ดังนี้

(1) เพื่อสร้างความเป็นธรรมในการประกอบธุรกิจ	คิดเป็นร้อยละ 23.16
(2) ธุรกิจขนาดเล็ก (เช่น โชห่วย) ได้รับผลกระทบ	คิดเป็นร้อยละ 26.85 (27)
(3) เพื่อป้องกันและควบคุมสินค้าให้มีคุณภาพ	คิดเป็นร้อยละ 5.26
(4) ร้านค้าปลีกขนาดย่อมสามารถขายสินค้าได้	คิดเป็นร้อยละ 17.89 (18)
(5) เป็นมาตรการในการตรึงราคาสินค้าให้เหมาะสม	คิดเป็นร้อยละ 12.63 (13)
(6) เป็นมาตรการในการพยุงสินค้าให้มีการแข่งขันกันได้	คิดเป็นร้อยละ 14.21

ไม่เห็นด้วย จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 25.20 จำแนกตามประเด็นเหตุผล ดังนี้

(1) เป็นทางเลือกของผู้บริโภคที่จะได้ซื้อสินค้าในราคาที่ถูกลง รัฐไม่ควรแทรกแซง	คิดเป็นร้อยละ 50.63 (51)
(2) เป็นกลยุทธ์ทางการตลาด	คิดเป็นร้อยละ 10.13
(3) ทำให้ประชาชนบริโภคสินค้าในราคาที่สูงขึ้น	คิดเป็นร้อยละ 24.05
(4) เป็นมาตรการที่ผิดหลักการค้าแบบเสรีจำกัดสิทธิของกิจการนั้นๆ	คิดเป็นร้อยละ 15.19

25) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการมีมาตรการป้องกันมิให้ธุรกิจค้าปลีกชุมชนท้องถิ่น (โชห่วย) ได้รับผลกระทบจากการแข่งขันกับธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ พบว่า

- เห็นด้วย	จำนวน 579 คน	คิดเป็นร้อยละ 70.10
- ไม่เห็นด้วย	จำนวน 62 คน	คิดเป็นร้อยละ 7.60(8)
- ไม่แน่ใจ	จำนวน 183 คน	คิดเป็นร้อยละ 22.30

26) จากข้อ (25) โปรดระบุเหตุผล พบว่า

- ผู้ตอบว่า เห็นด้วย	จำนวน 738 คน	คิดเป็นร้อยละ 89.90 (90)
- ผู้ตอบว่าไม่เห็นด้วย	จำนวน 83 คน	คิดเป็นร้อยละ 10.10

เห็นด้วย จำนวน 738 คน คิดเป็นร้อยละ 89.90 (90) จำแนกตามประเด็นเหตุผล ดังนี้

(1) เป็นธรรมต่อร้านค้าปลีกชุมชน	คิดเป็นร้อยละ 19.51 (20)
(2) ผู้ประกอบการรายย่อยสามารถแข่งขันกับรายใหญ่ได้	คิดเป็นร้อยละ 12.80 (13)
(3) เป็นการสร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น/ชุมชน	คิดเป็นร้อยละ 29.27
(4) เพื่อรักษาสมดุลทางเศรษฐกิจ	คิดเป็นร้อยละ 5.19
(5) ทำให้เกิดการกระจายรายได้	คิดเป็นร้อยละ 21.95 (22)
(6) ร้านค้าปลีกขนาดเล็กจะได้มีการพัฒนา	คิดเป็นร้อยละ 2.74 (3)
(7) ทำให้ร้านค้าปลีกขนาดเล็ก (ร้านโชห่วย) ขาดรายได้	คิดเป็นร้อยละ 8.54 (9)

ไม่เห็นด้วย จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 จำแนกตามประเด็นเหตุผล ดังนี้

(1) เสรีภาพในการประกอบธุรกิจ	คิดเป็นร้อยละ 83.33
(2) ทำให้คนในชุมชนขาดรายได้	คิดเป็นร้อยละ 16.67 (17)

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปรายละเอียดเป็นรายประเด็นดังต่อไปนี้

1) ความรู้ความเข้าใจเรื่องการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจเสรีที่เป็นธรรม

ประชาชนส่วนมากยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรม

ตารางที่ 14 : ตารางแสดงความรู้ความเข้าใจเรื่องระบบเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง

ประเด็น	ทราบ	ไม่ทราบ	ไม่แน่ใจ
1.1 ภาครัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรม	40	44	15
1.2 ความรู้เรื่องระบบเศรษฐกิจเสรี	36	35	29
1.3 ความรู้เรื่องระบบเศรษฐกิจที่เป็นธรรม	24	40	36

2) ผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม

ประชาชนส่วนมากเห็นว่าธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ส่งผลกระทบต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมและรัฐควรมีระบบการควบคุมและมาตรการป้องกันความไม่เป็นธรรมดังกล่าว

ตารางที่ 15 : ตารางแสดงความเห็นต่อผลกระทบที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม

ประเด็น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ
2.1 ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขนาดเล็ก	85	7	8
2.2 ผลกระทบที่มีความไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจ	36	35	29
2.3 รัฐควรเข้าไปควบคุมการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ไม่ให้ขยายตัวไปยังชุมชนย่อย	55	17	29
2.4 รัฐควรมีมาตรการป้องกันมิให้ธุรกิจค้าปลีกชุมชนท้องถิ่น (โชห่วย) ได้รับผลกระทบจากการแข่งขันกับธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่	70	8	22

4.5 การวิเคราะห์สภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภค

จากการศึกษาและสำรวจข้อมูลในด้านพฤติกรรมและทัศนคติของประชาชน จะพบว่า

1) พฤติกรรมของประชาชนได้เลือกใช้บริการในร้านค้าปลีกสมัยใหม่ ประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ร้านค้าสะดวกซื้อ ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านไฮเปอร์มาร์เก็ต มีสูงเกือบร้อยละ 80 ของประเภทร้านค้าปลีก โดยส่วนใหญ่ของประชาชนระบุว่า ร้านค้าปลีกสมัยใหม่มีความสะดวกสบาย มีสินค้าที่หลากหลายและราคาถูก รวมถึงด้านทำเลที่ตั้งของร้านค้าปลีกสมัยใหม่ที่มีมักจะตั้งอยู่ในเมือง ชุมชน หรือในแหล่งที่เอื้อต่อการเดินทาง

มีเหตุผลในเชิงค่านิยม เช่น ความทันสมัยและรสนิยมของผู้ซื้อ เป็นต้น

2) ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ พบว่า ประชาชนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ประชาชนที่ตอบเห็นด้วยมีร้อยละ 54 ส่วนที่ตอบไม่เห็นด้วยอยู่ร้อยละ 46 สำหรับผู้ที่ตอบว่าเห็นด้วย ได้ให้เหตุผลว่า การขยายสาขาของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ทำให้ตนมีความสะดวกสบายและมีทางเลือกมากขึ้นในการซื้อสินค้า สูงถึงร้อยละ 70 ส่วนเหตุผลที่เหลือ ได้แก่ มีความหลากหลาย ในการซื้อสินค้าหรือบริการ ทำให้ชุมชนท้องถิ่นมีความเจริญ ทำให้ตนสามารถซื้อสินค้าในราคาประหยัด ฯลฯ ในส่วนของการพัฒนาความเจริญให้ชุมชนท้องถิ่นนั้น พิจารณาได้สองนัย คือ (1) การพัฒนาทางวัตถุความทันสมัย และ (2) การกระจายรายได้ให้แก่คนท้องถิ่น

ผู้ที่ตอบว่าไม่เห็นด้วย ให้เหตุผลว่า พฤติกรรมของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม (ร้านค้าเล็ก) สูงถึงร้อยละ 76 และมีเหตุผลอื่นประกอบ เรียงตามลำดับ ดังนี้ (1) ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตชุมชน (2) พฤติกรรมที่ถือเป็นการผูกขาดทางการค้า (3) ทำให้เงินไหลออกนอกประเทศ (4) ส่งเสริมวัฒนธรรมบริโภคนิยม และ (5) ทำให้คนตกงานเนื่องจากร้านค้าปลีกดั้งเดิมปิดกิจการ

3) เรื่องธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่มีศักยภาพในการตั้งราคาสินค้าได้ถูก หรือต่ำกว่าทุนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ประชาชน และเป็นข้อได้เปรียบทางธุรกิจค้าปลีกที่มีศักยภาพด้านทุน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ประชาชนร้อยละ 52 เห็นด้วย แต่เป็นที่น่าสนใจว่า มีประชาชนถึง ร้อยละ 34 ที่ไม่เห็นด้วยกับการใช้ศักยภาพดังกล่าว เนื่องจากทำให้ร้านค้าปลีกขนาดเล็กไม่สามารถแข่งขันได้ ส่วนประชาชนที่ยังไม่แน่ใจหรือเห็นเป็นอย่างอื่นนั้น มีรวมกันร้อยละ 15 ซึ่งคิดว่า หากมีการให้ข้อมูลและเหตุผลของฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยเพิ่มเติม จะทำให้มีอัตราสูงประมาณร้อยละ 49

4) แผนนโยบายด้านเศรษฐกิจตามบทบัญญัติมาตรา 84 (1) “...สนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรม โดยอาศัยกลไกตลาด...” ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นหลักการทางเศรษฐกิจของประเทศ มีประชาชนตอบว่า “ไม่ทราบ” ร้อยละ 44 และประชาชนที่ตอบว่า “ทราบ” ร้อยละ 40 แต่ที่ตอบว่า “ทราบ” มีจำนวนร้อยละ 35 ที่ยังไม่เข้าใจรายละเอียดของระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรม โดยอาศัยกลไกตลาด

นอกจากนี้พบว่า ประชาชนที่ตอบว่าทราบและเข้าใจรายละเอียดของระบบเศรษฐกิจแบบเสรีได้ตอบคำถามเชิงลึกแก่ผู้วิจัยว่า

(1) ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีคือระบบเศรษฐกิจที่เอกชนสามารถประกอบธุรกิจต่างๆ ได้อย่างเสรี โดยปราศจากการแทรกแซงอย่างใด ๆ จากรัฐ

(2) ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีคือระบบเศรษฐกิจที่เปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนและประกอบธุรกิจได้มากขึ้น

(3) ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีคือระบบเศรษฐกิจที่ต้องดำเนินการภายใต้กรอบของกฎหมาย และรัฐสามารถเข้าไปมีบทบาทในการประกอบธุรกิจบางประเภท

เหตุผลตาม (1) และ (2) มีอยู่ร้อยละ 89 ส่วนเหตุผลตาม (3) มีผู้ให้รายละเอียดทำนองเดียวกันนี้เพียงร้อยละ 11 เท่านั้น

หลักจากนั้น ผู้วิจัยได้ให้ข้อมูลแก่ผู้ตอบคำถามว่า ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีต้องมีความสัมพันธ์กับการสร้างความเป็นธรรมหรือการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม มีประชาชนร้อยละ 24 ตอบว่า “ทราบ” แต่ที่เหลือร้อยละ 76 ตอบว่า “ไม่ทราบ” และ “ไม่แน่ใจ”

สำหรับผู้ตอบว่า ทราบและเข้าใจว่าระบบเศรษฐกิจแบบเสรีต้องสัมพันธ์กับเรื่องความเป็นธรรม ได้อธิบายความเข้าใจต่อคำว่าระบบเศรษฐกิจที่เป็นธรรมว่า

(1) ระบบเศรษฐกิจที่เป็นธรรมคือการคำนึงถึงประโยชน์ของผู้บริโภคและส่วนรวม

(2) ระบบเศรษฐกิจที่เป็นธรรมคือการค้าขายที่ประกอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

(3) ระบบเศรษฐกิจที่เป็นธรรมคือการค้าขายที่ไม่เอาเปรียบผู้ประกอบการอื่น

(4) อื่น ๆ เช่น มีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง มีการช่วยเหลือผู้ที่ประสบปัญหา ฯลฯ

ความเข้าใจเรื่องระบบเศรษฐกิจที่เป็นธรรม สามารถจำแนกเป็น 3 เรื่อง ได้แก่ (1) เรื่องให้ความเป็นธรรมต่อผู้บริโภค (2) เรื่องให้ความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการธุรกิจ และ (3) เรื่องความเป็นธรรมต่อสังคม ซึ่งประชาชนที่ตอบคำถามมีความเข้าใจเป็นลำดับดังนี้ เป็นธรรมต่อผู้บริโภค ร้อยละ 74 เป็นธรรมต่อผู้ประกอบการธุรกิจ ร้อยละ 15 และเป็นธรรมต่อสังคม ร้อยละ 11

5) ทศนคติของประชาชนที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ได้จำแนกเป็นประเด็นดังนี้

(1) ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ส่งผลกระทบต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากถึงร้อยละ 85 เห็นด้วยว่า การปิดกิจการของร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นเป็นผลมาจากธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ และประชาชนร้อยละ 51 เห็นว่า การเข้ามาของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ในชุมชนท้องถิ่นเป็นความไม่เป็นธรรมต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม และร้อยละ 45 เห็นว่า การใช้กลยุทธ์ขายสินค้าราคาต่ำกว่าทุนเป็นพฤติกรรมที่เอาเปรียบร้านค้าปลีกดั้งเดิม

(2) สืบเนื่องจาก (1) ประชาชนร้อยละ 55 เห็นว่ารัฐควรมีมาตรการในการควบคุมการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ไม่ให้ขยายตัวไปยังชุมชนระดับย่อย ในขณะเดียวกันมีอยู่ประมาณร้อยละ 45 ที่ตอบว่าไม่เห็นด้วยหรือไม่แน่ใจกับมาตรการในการควบคุมดังกล่าว

สำหรับผู้ที่ตอบว่าเห็นด้วย ให้เหตุผลในการทำงานของการปกป้องร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น มีมากถึงร้อยละ 84 ส่วนที่เหลือร้อยละ 16 ให้เหตุผลอื่น เช่น เพื่อลดค่านิยมสังคมบริโภคนิยม หรือป้องกันการไหลออกของเงินไปต่างประเทศ เป็นต้น ในขณะที่ผู้ที่ตอบว่าไม่เห็นด้วยกับมาตรการแทรกแซงของรัฐดังกล่าว โดยให้เหตุผลว่า เป็นการจำกัดเสรีภาพในการประกอบธุรกิจของเอกชน และทำให้สังคมท้องถิ่นไม่เจริญ ร้อยละ 49 ที่เหลืออีกร้อยละ 51 เห็นว่า เป็นการจำกัดโอกาสของประชาชนในการเข้าถึงสินค้าราคาถูก และหลากหลาย รวมถึงความสะดวกสบายในการบริโภคสินค้าหรือบริการ

(3) ทศนคติของประชาชนเรื่องความช่วยเหลือของรัฐที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น

มีประชาชนสูงถึงร้อยละ 90 ที่ตอบว่า ควรมีมาตรการป้องกันและช่วยเหลือร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น มีเหตุผลดังนี้

- ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นสามารถประกอบกิจการต่อไปได้
- ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนท้องถิ่น
- ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นช่วยรักษาสมดุลทางเศรษฐกิจ
- ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชุมชน

สำหรับประชาชนที่ตอบไม่เห็นด้วยร้อยละ 10 เห็นว่า (1) เป็นการจำกัดเสรีภาพในการประกอบธุรกิจแบบเสรี และ (2) ทำให้ประชาชนในพื้นที่ขาดรายได้ จากการจ้างงานของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่

พฤติกรรมและทัศนคติของประชาชนดังกล่าวที่แสดงออกมาเพื่อตอบสนองต่อแรงจูงใจดังกล่าวข้างต้นนั้น สะท้อนให้เห็นได้ว่า ประชาชนมีความห่วงใยต่อสถานการณ์ของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่จะส่งผลกระทบต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม และควรมีมาตรการป้องกันและช่วยเหลือร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น แต่ปัจจัยที่สำคัญคือ ภาครัฐต้องมีความจริงจังในการสร้างกลไกให้เกิดการค้าที่เป็นธรรม มีมาตรการคุ้มครองธุรกิจท้องถิ่นดั้งเดิมให้สามารถประกอบกิจการต่อไปได้ และปกป้องร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชุมชน

4.5.1 วิถีชีวิตและพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงตามพลวัตทางสังคม

ในรอบกึ่งศตวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยมีอิทธิพลจากกระแสหลักการพัฒนาประเทศ จากสังคมเกษตรกรรมที่วิถีชีวิตของผู้คนอิงธรรมชาติ และระบบสังคมที่เกื้อกูลกัน ไปสู่สังคมเกษตรแบบอุตสาหกรรมที่วิถีชีวิตของผู้คนอยู่ห่างจากธรรมชาติ และระบบโครงสร้างทางสังคมเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น จนกระทั่งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจเป็นสังคมอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างสังคม วิถีชีวิตสังคมชนบทเป็นสังคมเมือง และพฤติกรรมมักคุ้นทางสังคมเป็นความสัมพันธ์เชิงธุรกิจเป็นปัจจัยสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นที่เคยมีบทบาทเป็นแหล่งเชื่อมโยงและเกื้อกูลของคนในชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทลดน้อยถอยลง เพราะแต่เดิมนั้นผู้ประกอบการค้าปลีกดั้งเดิมส่วนใหญ่จะเป็นคนไทยเชื้อสายจีนซึ่งถือระบบคุณธรรมตามความเชื่อลัทธิขงจื้อ ในการประกอบกิจการร้านค้าจึงเป็นเสมือนสะพานเชื่อมระหว่างผู้ผลิตสินค้ากับผู้บริโภคสินค้า และเชื่อมโยงความต้องการสินค้าของคนในพื้นที่ไปยังผู้ผลิตสินค้า รวมถึงเป็นแหล่งเกื้อกูลสำหรับผู้ที่ต้องการสินค้าแต่ขาดแคลนปัจจัยไปใช้ก่อนเท่าที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ

เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนไปตามพลวัต ประเพณีทางการค้าที่เคยถ่ายทอดระบบคุณธรรมตามลัทธิขงจื้อจากรุ่นสู่รุ่นถูกทำลายจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ซึ่งเห็นได้ว่าร้านค้าเช่นนั้นมีจำนวนลดน้อยลง ส่วนมากถูกกลืนตามค่านิยมของกระแสหลัก แต่ร้านค้าปลีกดั้งเดิมใดที่ยังสามารถยึดโยงกับหลักคุณธรรมดังกล่าวได้ ก็ยังคงสามารถยึดโยงกับวิถีชีวิตของคนในสังคมท้องถิ่นได้เช่นกัน

แม้ว่าปัจจุบันความเจริญทางวัตถุนิยมได้ก้าวเข้ามาอย่างถาปนาในนาม “การกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประเทศ” ทำให้พฤติกรรมของประชาชนในฐานะผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไป เช่น การรับประทานอาหารนอกบ้านอย่างสม่ำเสมอ การเลือกซื้อสินค้าที่ร้านค้าปลีกสมัยใหม่ การเป็นศูนย์รวมของวัยรุ่น (Entertainment Complex) รวมถึงค่านิยมความทันสมัย เป็นต้น สิ่งเหล่านั้นนับเป็นปัจจัยภายนอกที่ทำลายต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของสังคมไทย แต่ปัจจัยภายในที่ถือเป็นภูมิคุ้มกัน ได้แก่ การยึดโยงหัวใจของประชาชนผู้บริโภค (ความภักดี) ที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมที่ถือระบบคุณธรรม เพราะความต้องการของประชาชนถือเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐานของปัจเจกชน (Freedom from want) มีอาจบังคับให้เปลี่ยนแปลงได้ หากไม่สามารถยึดโยงทัศนคติที่มีต่อวิถีชุมชนได้

4.5.2 ทัศนคติต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่และผลกระทบที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม

คาลส์ โรเจอร์ ให้ความหมายของทัศนคติว่า หมายถึง ดัชนีชี้ว่าบุคคลคิดและรู้สึกอย่างไรกับคนรอบข้าง วัตถุ หรือสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสถานการณ์ต่างๆ โดยทัศนคติมีรากฐานมาจากความเชื่อที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ ทัศนคติจึงเป็นเพียงความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า และเป็นมิติของการประเมิน เพื่อแสดงว่าชอบหรือไม่ชอบต่อประเด็นหนึ่งๆ ซึ่งถือเป็นการสื่อสารภายในบุคคล (Interpersonal Communication) ที่เป็นผลกระทบมาจากการรับสารอันจะมีผลต่อพฤติกรรมต่อไป¹ จะเห็นได้ว่า ทัศนคติจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของคน เพราะทัศนคติของคนจะเป็นตัวหล่อหลอมให้เกิดเป็นพฤติกรรมของคน ดังนั้น จากการศึกษาถึงทัศนคติของประชาชนที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ และทัศนคติของ

¹ สุรพงษ์ โสธนเสถียร, การสื่อสารเพื่อการจัดการในองค์การธุรกิจ, (กรุงเทพ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2533) น.122.

ประชาชนเรื่องความช่วยเหลือของรัฐที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น ที่กล่าวถึงแล้วนั้น พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้สึกและตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม อันเนื่องมาจากธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ ทั้งนี้ มีปัจจัยมาจากรากฐานยาวนานของโครงสร้างทางสังคมเศรษฐกิจแบบเก่า แต่ประชาชนไม่ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อภาพโดยรวม และองค์ความรู้ที่ครบทุกด้านในการหล่อหลอมให้เกิดเป็นความเชื่อจนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในท้ายที่สุด

4.6 สรุป

อิทธิพลจากกระแสหลักการพัฒนาประเทศได้เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตผู้คนในสังคม รวมถึงรูปแบบวิถีชุมชนที่ต้องเปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมประกอบกับร้านค้าปลีกสมัยใหม่มีศักยภาพในการดึงดูดผู้บริโภค ไม่ว่าจะเป็นการจูงใจในด้านต่างๆ เช่น ความสะดวกสบาย ราคาความหลากหลายของสินค้าและบริการ ทำเลที่ตั้ง และหรือรูปแบบและวิธีการในการส่งเสริมการขายรวมถึงการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ จึงทำให้ร้านค้าปลีกสมัยใหม่เป็นที่นิยมมากกว่าร้านค้าปลีกดั้งเดิม แต่มีข้อสังเกตที่สำคัญและอาจเป็นเงื่อนไขที่ทำให้ร้านค้าปลีกดั้งเดิมสามารถประกอบกิจการอยู่ได้คือ

- 1) การที่ผู้คนจำนวนหนึ่งที่ไม่ทราบถึงแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจที่กำหนดให้รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรม
- 2) การที่ผู้คนจำนวนหนึ่งยังต้องการระบบเศรษฐกิจที่ผู้ประกอบการคำนึงถึงผู้บริโภค โดยมีคุณธรรม จริยธรรม และคำนึงประโยชน์ส่วนรวม ไม่เอาเปรียบหรือปรับราคามากเกินไป
- 3) การที่ผู้คนจำนวนหนึ่งยังเห็นว่า รัฐควรมีมาตรการควบคุมการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ไม่ให้ขยายตัวไปยังชุมชนย่อย
- 4) การที่ผู้คนจำนวนหนึ่งยังคงเห็นว่า รัฐควรมีมาตรการป้องกันร้านค้าปลีกดั้งเดิมมิให้ได้รับผลกระทบจากการแข่งขันกับธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่

บทที่ 5

บทวิเคราะห์ถึงผลกระทบธุรกิจการค้าปลีกขนาดใหญ่กับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

จากการวิจัยข้อเท็จจริงที่ผ่านมาในบทที่ 3 - 4 มีข้อสังเกตสองประการ กล่าวคือ ประการแรก คือ การไม่มีกติกาที่เป็นธรรม ทำให้เกิดความยากจน และความไม่เท่าเทียมกัน และเป็นการละเมิดต่อเสรีภาพในการประกอบอาชีพ เพราะการเปิดการค้าเสรีซึ่งเป็นผลทำให้มีการแข่งขันสูงและเป็นเหตุให้เกิดสภาวะการแข่งขันในการลดราคาสินค้าทำให้เกิดผลกระทบกับธุรกิจขนาดเล็ก (ร้านค้าปลีกดั้งเดิม) ซึ่งไม่สามารถต้านทานธุรกิจขนาดใหญ่ซึ่งมีเงินทุนมากไว้ได้ ทำให้ธุรกิจขนาดเล็กต้องปิดกิจการ ซึ่งเป็นการกระทบกระเทือนต่อหลักการพื้นฐานที่พึงปฏิบัติต่อมนุษย์เรื่องความเป็นธรรม และเป็นการลดทอนจำกัดต่อเสรีภาพในการประกอบอาชีพของบุคคล และประการที่สอง คือ ปราบปรามการทำลายคุณค่าวิถีชุมชน โดยที่การขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกภายใต้กติกาที่ไม่เป็นธรรม ทำให้ร้านค้าปลีกย่อยซึ่งเป็นเศรษฐกิจพื้นฐานของชุมชนไม่สามารถให้อยู่รอดได้ ขาดมิติความหลากหลายของการประกอบอาชีพในชุมชน จึงทำให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในแง่มุมต่างๆ

ในบทต่อไปนี้เป็นบทวิเคราะห์ถึงผลกระทบธุรกิจการค้าปลีกขนาดใหญ่กับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ซึ่งผู้วิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาประเทศเพื่อให้ประเทศมีความเจริญนั้นยังขาดความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้มีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นตามมา ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่เป็นผลพวงมาจากการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืนและไม่สมดุล ตัวอย่างเช่น การผูกขาดทางธุรกิจ ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายของรัฐกับการปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มทุนในระบบอุปถัมภ์ เป็นต้น และอาจตั้งข้อสังเกตได้ว่า การพัฒนาประเทศของไทยจะให้น้ำหนักความสำคัญที่การพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยมีทิศทางสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นเพียงวาทกรรม (Lip services) และกรอบความคิดทางสังคมและสิ่งแวดล้อมมีไว้สำหรับการแก้ไขปัญหาได้สร้างขึ้นในเชิงป้องกัน หรือวางระบบโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมให้เข้มแข็งดังจะเห็นได้จากปรากฏการณ์เปิดเสรีในกลุ่มธุรกิจค้าปลีก

5.1 ปัญหาการขาดความสมดุลของการพัฒนาประเทศ

ในการพัฒนาประเทศเพื่อให้เป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์นั้น ต้องให้ความสำคัญถึงความเข้มแข็งของสิทธิมนุษยชน (Human Rights) ภาคประชาสังคม (Civil Society) และสิ่งแวดล้อม (Environmental) ซึ่งจากการศึกษาในบทที่ 2 พบว่า ประเทศไทยได้มีการจัดทำและใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอย่างเป็นระบบครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2504 มีสาระสำคัญคือ

- 1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (2504 - 2509) มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เช่น การพัฒนาสาธารณูปโภค น้ำประปา โทรศัพท์ การชลประทาน การพัฒนาขยายเขตการศึกษาาระดับอุดมศึกษาสู่ภูมิภาค เป็นต้น

- 2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (2510 - 2514) มุ่งเน้นการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 และสนับสนุนให้เอกชนมีบทบาทในการพัฒนาประเทศ นำทรัพยากรและทุนมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ มีหน่วยงานที่

รับผิดชอบจากคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ เป็นคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (2515 - 2519) ได้เน้นการพัฒนาคน พัฒนาสังคม ควบคู่กันไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ กระจายความเจริญสู่ชนบท นำนโยบายประชารามาใช้เป็นครั้งแรก คือ นโยบายลดอัตราดอกเบี้ยประชากร

4) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (2520 - 2524) มุ่งเน้นการส่งเสริมความเป็นธรรมทางสังคม การกระจายรายได้ มุ่งขยายผลิตผลทางการเกษตรและอุตสาหกรรมส่งออก ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรให้ดีขึ้น

5) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525 - 2529) มุ่งเน้นการลดค่าใช้จ่ายของประเทศ โดยลดโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ เร่งการส่งออกเพื่อรักษาดุลการค้า เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติสภาพแวดล้อม

6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2529 - 2534) มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคม เสริมสร้างความเป็นธรรม พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ทั่วถึง นอกจากนี้ ยังได้เน้นการขยายตัวของเศรษฐกิจ

7) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535-2539) มุ่งเน้นการรักษาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง การกระจายรายได้และพัฒนาสู่ภูมิภาค มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาและดูแลเป็นพิเศษ 6 กลุ่ม คือ กลุ่มเกษตรกรยากจน กลุ่มแรงงานรับจ้างภาคเกษตร กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัว กลุ่มลูกจ้างแรงงานที่มีรายได้น้อย กลุ่มข้าราชการและพนักงานของรัฐ

8) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544) มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของประชากรเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อปรับตนเอง พัฒนาเศรษฐกิจโดยปรับบริหารจัดการที่ทำให้องค์กรเอกชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศให้มากขึ้น

9) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545 - 2549) ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาใช้ในการพัฒนาประเทศ และได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพและยั่งยืน ด้วยการเสริมสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและสังคมให้เข้มแข็ง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ของประเทศให้อยู่ดีมีสุข รู้จักความพอประมาณอย่างมีเหตุผล และระบบคุ้มกันที่ดีควบคู่ไปกับการพัฒนาที่มุ่งสู่คุณภาพในทุกด้าน และการจัดให้มีระบบบริหารจัดการที่ดีในทุกระดับ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

10) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550 - 2554) มุ่งเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้สถานะมนุษย์ที่สมบูรณ์ ได้แก่ การพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ การเสริมสร้างสุขภาวะ การเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ตระหนักถึงคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเสริมสร้างจิตสำนึกด้านสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน การสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ ตลอดจนการปฏิรูปกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ

11) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555 - 2559) แผนฯ ฉบับที่ 11 ทุกภาคส่วนในสังคมไทยเห็นพ้องร่วมกันน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม เพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน มุ่งเน้นการปรับสมดุลของประเทศว่า “ประเทศมีความมั่นคงเป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” มีการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในมิติการพัฒนาต่างๆ ได้แก่ (1) การพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ เช่น การสร้างความเป็นธรรมในสังคมการพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต (2) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่ ทิศทางการเติบโตในรูปแบบใหม่ที่มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง เพื่อลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก เช่น การสร้างความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา หรือการสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศกับการร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคต่างๆ และ (3) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

5.1.1 การพัฒนาประเทศทางเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เมื่อได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาประเทศ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) กับนโยบายของรัฐ ประกอบกับแนวโน้มนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญ ผู้วิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คำแถลงนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน และแนวโน้มนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

โดยทั้งสามปัจจัยนั้นจะมีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เปรียบเสมือนแผนที่ (Roadmap) ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ มีแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เปรียบเสมือนเครื่องกำกับรัฐบาลให้ต้องดำเนินการตามแผนที่ และคำแถลงนโยบายของรัฐบาล เปรียบเสมือนแนวปฏิบัติราชการแผ่นดิน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 - 4 (พ.ศ. 2504 - 2524) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อปรับโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 - 6 (พ.ศ. 2525 - 2534) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อการพัฒนาประเทศที่สมดุลอย่างยั่งยืน

จากการศึกษาถึงแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญฉบับต่างๆ นับแต่ปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา พบว่า ได้บัญญัติรับรองในเรื่องต่างๆ ในเนื้อความทำนองเดียวกันดังต่อไปนี้

1) ทางเศรษฐกิจ

- รัฐสนับสนุนให้เอกชนได้มีการริเริ่มในทางเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2511, 2517, 2521)
- รัฐสนับสนุนให้เอกชนมีบทบาทในทางเศรษฐกิจ โดยที่รัฐไม่พึงประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชน (พ.ศ. 2534, 2538)
- รัฐส่งเสริมสิทธิของบุคคลในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขัน โดยเสรีอย่างเป็นธรรมย่อมได้รับการคุ้มครอง (พ.ศ. 2538, 2540, 2550)

2) ทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

- รัฐต้องบำรุงรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อมและพึงจัดสิ่งเป็นพิษที่ทำลายสุขภาพและอนามัยของประชาชน (พ.ศ. 2521, 2538, 2540, 2550)
- รัฐพึงวางนโยบายประชากรให้เหมาะสมกับทรัพยากรของชาติ ภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม และความเจริญในทางวิทยาการ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศทางเศรษฐกิจ สังคม และเพื่อความมั่นคงของรัฐ (พ.ศ. 2521, 2534, 2540, 2550)
- รัฐวางมาตรการมิให้มีการผูกขาดตัดตอนในทางเศรษฐกิจโดยเอกชน (พ.ศ. 2538, 2540, 2550)

พิเคราะห์ประกอบกับคำแถลงนโยบายของรัฐบาล ช่วงปี พ.ศ. 2500 - 2524 ซึ่งประกอบด้วย คณะรัฐบาลของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จอมพลถนอม กิตติขจร นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ม.ร.ว.เสรี ปราโมช ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นายธานินทร์ กรัยวิเชียร พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ และพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งได้มีนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อการพัฒนาประเทศ

1) นโยบายด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

- การวางระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการรองรับการพัฒนาประเทศ
- การส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรที่เพิ่มมากขึ้น
- การส่งเสริมการลงทุนภาคอุตสาหกรรม
- การขยายพื้นที่การลงทุน
- การแสวงหาตลาดทางการค้าระหว่างประเทศ

2) นโยบายด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

- การลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม
- การพัฒนาการศึกษาและสาธารณสุขพื้นฐาน
- การวางระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน
- การใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาประเทศ
- การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำแถลงนโยบายของรัฐบาล ช่วงปี พ.ศ. 2525 - 2534 ซึ่งประกอบด้วยคณะรัฐบาลของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้มีนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยมีนโยบายทางเศรษฐกิจที่เด่นชัดทั้งเรื่องการสนับสนุนนโยบายเปิดเสรีทางการค้า การส่งเสริมการลงทุนของต่างชาติ การแสวงหาตลาดทางการค้าระหว่างประเทศเพิ่มเติม

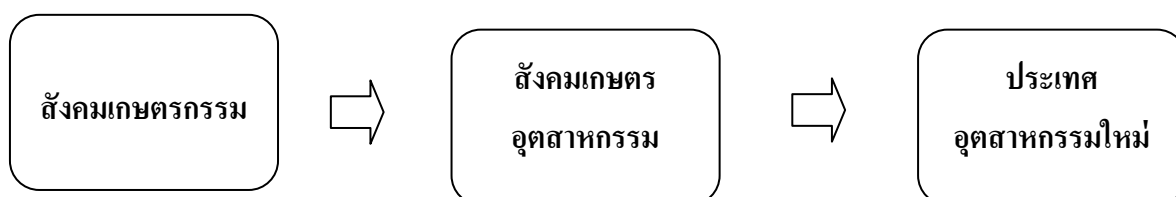
คำแถลงนโยบายของรัฐบาล ช่วงปี พ.ศ. 2535 - 2544 ซึ่งประกอบด้วยคณะรัฐบาลของนายอานนท์ ปันยารชุน พลเอกสุจินดา คราประยูร นายชวน หลีกภัย นายบรรหาร ศิลปอาชา พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ และพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ได้มีนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อการพัฒนาประเทศไปในทิศทางพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจ ส่วนในทางสังคมมีการตระหนักถึงการอนุรักษ์ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำแถลงนโยบายของรัฐบาล ช่วงปี พ.ศ. 2545 - 2556 ซึ่งประกอบด้วยคณะรัฐบาลของ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายสมัคร สุนทรเวช นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้มีนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อการพัฒนาประเทศได้ให้น้ำหนักไปที่การพัฒนาทางเศรษฐกิจเรื่องการสร้างศักยภาพและความเชื่อมั่นของนักลงทุน ส่วนในทางสังคมมีการตระหนักถึงการพัฒนาคน และอนุรักษ์ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนาประเทศเพื่อให้ประเทศมีความเจริญนั้น ทิศทางของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาทางเศรษฐกิจมาโดยตลอด นับแต่เริ่มต้นใช้แผนพัฒนาประเทศจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ซึ่งในช่วงแรกของการรับหลักการพัฒนาประเทศได้มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเรื่องการปรับโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ดังปรากฏคำกล่าวที่ว่า “น้ำไหล ไฟสว่าง ทางดี มีงานทำ” ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 โดยมุ่งสู่การขยายพื้นที่การลงทุนเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เพื่อการส่งออก รวมถึงการส่งเสริมการลงทุนภาคอุตสาหกรรม จนมีคำขวัญติดปากผู้คนว่า “งานคือเงิน เงินคือ งาน บ้านคือสุข”

ในยุคเฟื่องฟูทางเศรษฐกิจไทยสมัยรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ตามนโยบาย “เปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้า” ที่ประเทศไทยได้รู้จัก และคุ้นเคยกับคำว่า ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (New Industry Countries: NICs) และสืบผ่านมาถึงรัฐบาล พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ที่นโยบายศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของอาเซียนในด้านโลจิสติกส์เพื่อการค้าระหว่างประเทศ หรือรัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวช เรื่องการเป็นครัวโลก และประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในกลุ่ม “ประเทศอุตสาหกรรมใหม่” (New Industry Countries : NICs) ดังจะเห็นเป็นพัฒนาการโดยลำดับดังนี้

แต่กระนั้น การพัฒนาประเทศยังขาดความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้มีปัญหามากมาย เกิดขึ้นตามมา เช่น (1) ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ (สถานภาพทางเศรษฐกิจ) (2) ปัญหาความไม่สมดุลของการใช้และเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (3) ปัญหาเรื่องทัศนคติและค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงตามโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอาจรวมไปถึงวิกฤตเศรษฐกิจ ภาวะการถดถอย และปัญหาความขัดแย้งทางสังคม ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่เป็นผลพวงมาจากการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืนและไม่สมดุล และอาจกล่าวได้ว่า “กรอบความคิดมิติทางเศรษฐกิจเรื่อง การค้าเสรีเป็นกรอบคิดที่ตระหนักถึงชนชั้นกลาง โดยไม่คำนึงถึงรากฐานของประเทศ” ตัวอย่างเช่น การผูกขาดทางธุรกิจ ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายของรัฐกับการปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มทุนในระบบอุปถัมภ์ เป็นต้น

ถึงแม้ว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 – ฉบับที่ 11 และนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐจะได้กำหนดทิศทางของการพัฒนาประเทศในมิติทางสังคมและสิ่งแวดล้อมไว้ แต่ดูเหมือนว่าการพัฒนาประเทศของไทยจะให้ความสำคัญแต่เพียงการพัฒนาทางเศรษฐกิจจนขาดดุลภาพของมิติอื่นๆ ดังจะเห็นได้จากปรากฏการณ์เปิดเสรีในกลุ่มธุรกิจค้าปลีกซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไป

5.1.2 ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ของกลุ่มทุนต่างชาติ

1) นโยบายที่พึ่งพิงทุนต่างประเทศ

จากการที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2538 ซึ่งเป็นช่วงเวลาเฟื่องฟูทางเศรษฐกิจ (ยุคทองสบู่) ได้มีแนวทางในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจแบบเปิดเสรี (นโยบายเสรีนิยมทางการค้า) ซึ่งมีสาระสำคัญในการพึ่งพาการลงทุนและการค้าระหว่างประเทศ เนื่องมาจากนโยบายการพัฒนาประเทศทางเศรษฐกิจของไทยได้อิงกับการส่งออกและอาศัยการลงทุนจากต่างประเทศเป็นปัจจัยสำคัญ กล่าวคือประเทศไทยมีการอาศัยนโยบายการพึ่งพิงทุนภายนอกมาโดยตลอด นับตั้งแต่ระยะแรกของการพัฒนาประเทศ ได้แก่ การขอรับการสนับสนุน การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign direct investment: FDI) และเมื่อประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ยิ่งทำให้แนวทางการพึ่งพิงทุนต่างชาติยิ่งมีมากขึ้นกว่าเดิม (การกู้ยืมเงินจาก IMF รวมถึงการเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มทุนต่างชาติ) เหตุเช่นนี้ ทำให้นโยบายทางเศรษฐกิจจึงต้องสัมพันธ์กับหลักสากลอย่างเคร่งครัด ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในแถบเอเชียอย่างประเทศเกาหลีใต้แล้ว ประเทศดังกล่าวสามารถกำหนดนโยบายที่มีลักษณะผ่อนคลายเป็นตัวของตัวเองได้มากกว่าประเทศไทย

2) นโยบายการเปิดเสรีทางการค้า

ประเทศไทยมีนโยบายเชิงรุกทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และให้ความสำคัญต่อการเพิ่มปริมาณการค้าให้มากขึ้นเพื่อสนับสนุนให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโต สำหรับการเปิดเสรีการค้า สาขาธุรกิจค้าปลีก มีเหตุผลว่าจะช่วยสนับสนุนต่อเศรษฐกิจโดยรวม อีกทั้งผู้บริโภคสามารถหาซื้อสินค้าที่หลากหลายในราคาที่ถูกลง แต่กระนั้นในการเปิดเสรีทางการค้าต้องพิจารณาว่าในทางปฏิบัติมีการเปิดให้ต่างชาติเข้ามาประกอบธุรกิจได้มากน้อยเพียงใด เพื่อป้องกันการผูกขาดหรือกระจุกตัวโดยผู้ประกอบการเพียงไม่กี่รายเท่านั้น นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการส่งเสริมให้มีการแข่งขันภายในประเทศ มากกว่ามุ่งไปใช้ประโยชน์จากการลงทุนของกลุ่มทุนต่างชาติเท่านั้น ดังนั้น การเปิดเสรีการค้าจึงมีหลักการขั้นพื้นฐานเรื่อง “หลักการเปิดเสรีแบบก้าวหน้าโดยลำดับ” อย่างค่อยเป็นค่อยไป

ตามที่ได้กล่าวแล้วในบทที่ 2 และมีข้อสังเกตว่า การเปิดเสรีการค้าตามความตกลงขององค์การการค้าโลกนั้น ไม่อยู่บนหลักการและเหตุผลตามเจตนารมณ์ของการเปิดเสรีทางการค้า ได้แก่ “การส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เพื่อประโยชน์ของผู้บริโภคและเพื่อเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการในประเทศ” และไม่ตั้งอยู่บนหลักการพื้นฐานเรื่อง “หลักการเปิดเสรีแบบก้าวหน้าโดยลำดับ” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ธุรกิจค้าปลีกเป็นการค้าบริการที่ไม่ต้องอาศัยนวัตกรรมขั้นสูง และเป็นการประกอบธุรกิจที่สร้างอาชีพให้ทุกระดับ จึงไม่จำเป็นต้องรีบเร่งในการเปิดเสรีแต่อย่างใด

นอกจากนี้ การเปิดเสรีในสาขารัฐกิจดังกล่าว โดยไม่มีแผนรองรับ จึงปรากฏข้อเท็จจริงว่า ธุรกิจการค้าปลีกของกลุ่มคนไทย ทั้งกลุ่มทุนท้องถิ่น หรือร้านค้าปลีกดั้งเดิมต้องได้รับผลกระทบจากการเข้ามาสู่ตลาดค้าปลีกของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่

5.1.3 มาตรการการช่วยเหลือร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นเป็นเพียงการแก้ไขเฉพาะหน้า

ภายหลังจากร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นได้รับผลกระทบจากธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ ภาครัฐได้กำหนดมาตรการให้ความช่วยเหลือต่างๆ และอาศัยมาตรการทางกฎหมาย ตามที่ได้กล่าวถึงในบทที่ 3 ดังนี้

1) มาตรการช่วยเหลือร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น

ภายหลังจากการเข้าสู่ตลาดของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ ทำให้ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นประสบปัญหาและอุปสรรคทางการค้า โดยมีการเรียกร้องให้รัฐช่วยเหลือร้านค้าปลีกดั้งเดิม และรัฐได้มีมาตรการช่วยเหลือ ดังนี้

(1) การฝึกอบรมร้านค้าปลีกดั้งเดิม

ก. โครงการ “รวมพลังช่วยสู้วิกฤต” ของสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้การบริหารจัดการร้านค้าปลีกและค้าส่งสมัยใหม่

ข. การอบรมร้านค้าปลีก โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า สมาคมผู้ค้าปลีกไทย และหอการค้าไทย ร่วมจัดอบรมผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกขนาดกลางและเล็ก เพื่อให้ทราบแนวทางการปรับตัวในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแข่งขันมากขึ้นและพัฒนาประสิทธิภาพ

(2) การรวมกลุ่มร้านค้าปลีกดั้งเดิมเพื่อสร้างอำนาจต่อรอง

ก. การเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจร้านค้าปลีก ร้านค้าส่ง ผู้ผลิต และผู้แทนจำหน่าย โดยสนับสนุนให้ผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยรวมกลุ่มกันดำเนินกิจกรรมทางการตลาดเชื่อมโยงเป็นสมาชิกร้านค้าส่ง และประสานผู้ผลิต ผู้แทนจำหน่าย เพื่อร่วมกันสั่งซื้อและกระจายสินค้า ตลอดจนประสานงานการจัดกิจกรรมทางการตลาดอื่นๆ โดยเริ่มโครงการตั้งแต่ปี 2545 ดำเนินงานในพื้นที่นำร่อง 4 จังหวัด ได้แก่ สุพรรณบุรี นครสวรรค์ ชัยภูมิ และร้อยเอ็ด

ข. กระทรวงพาณิชย์ได้จัดตั้งบริษัท รวมค้าปลีกเข้มแข็ง จำกัด (Allied Retail Trade - ART) (พ.ศ. 2545) มีทุนจดทะเบียน 395 ล้านบาท โดยมีผู้ถือหุ้นได้แก่ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (49%) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดย่อม (5.1%) เพื่อส่งเสริมให้เกิดศูนย์รวบรวมคำสั่งซื้อ ตีราคาและเงื่อนไขจากผู้ผลิต ประสานงานสถาบันการเงินจัดหาสินเชื่อ ติดตามดูแล สร้างระบบจัดส่งและกระจายสินค้าที่มีประสิทธิภาพให้แก่ผู้ประกอบการไทย

ดังนี้ จะเห็นว่า มีการสร้างองค์ความรู้เรื่องการบริหารจัดการองค์กร หรือการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจค้าปลีก ร้านค้าส่ง ผู้ผลิต และผู้แทนจำหน่าย หรือมาตรการสนับสนุนด้านการเงิน อาทิ การจัดตั้งบริษัทรวมค้าปลีกเข้มแข็ง (ART) หรือการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดย่อม หรือ การสนับสนุนแหล่งเงินทุนจากสถาบันทางการเงินเฉพาะกิจ ฯลฯ เป็นมาตรการแก้ไขเฉพาะหน้า มิใช่เป็นมาตรการป้องกันและหรือแก้ไขปัญหในระยะยาว

ผู้วิจัย พบว่า มาตรการที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่รัฐจำเป็นต้องเข้ามามีบทบาทในการเสริมสร้างศักยภาพ เพื่อรองรับนโยบายเสรีการค้าบริการ สาขาธุรกิจค้าปลีก ในมิติในการป้องกัน มิใช่มีมิติในการแก้ไขปัญหา เปรียบเทียบความแตกต่างได้กับมาตรการของรัฐในการกำกับดูแลภาคธุรกิจสถาบันการเงินภาครัฐได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยมีการวางแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 1 และระยะที่ 2 เพื่อปรับโครงสร้างธุรกิจสถาบันทางการเงิน เพื่อสร้างเสถียรภาพให้แก่กลุ่มธุรกิจสถาบันการเงิน

ให้มีศักยภาพในการแข่งขัน ก่อนเปิดเสรีภาคการเงินอย่างเต็มรูปแบบภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก เช่น ในระหว่างการปฏิรูปสถาบันการเงิน มีนโยบายไม่อนุญาตให้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจสถาบันการเงินแก่นักลงทุนรายใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนทัศน์ของรัฐมองว่าธุรกิจสถาบันทางการเงินเป็นตัวกลางของระบบเศรษฐกิจ (หัวใจ) หรืออาจขยายบทบาทเป็นระบบเศรษฐกิจในอนาคตตามรูปแบบ Universal Banking ที่เป็นเช่นนี้ เพราะรัฐมองว่า ธุรกิจค้าปลีก (คนชาติ) เป็นเพียงภาคธุรกิจซึ่งถือเป็นส่วนย่อยหนึ่งของระบบเศรษฐกิจของประเทศเท่านั้น โดยปราศจากการยึดโยงความสัมพันธ์ของธุรกิจค้าปลีก (คนชาติ) กับคุณภาพชีวิตคน (สังคม) รากฐานวัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม อันเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ยอมรับกันเป็นสากล

การเปรียบเทียบข้อเท็จจริงดังกล่าว ยืนยันได้ว่า ธุรกิจค้าปลีกที่ผู้ประกอบการเป็นกลุ่มทุนครอบครัวขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือกลุ่มทุนท้องถิ่น ซึ่งมีอยู่จำนวนมาก และกระจายไปทุกภาคส่วนของประเทศถูกปล่อยปละละเลย แต่รัฐกลับสนับสนุนให้กลุ่มทุนขนาดใหญ่เข้ามาทำธุรกิจนี้ โดยปราศจากการมีมาตรการรองรับที่เหมาะสม นั่นเท่ากับเป็นการตอกย้ำกระบวนทัศน์ของรัฐที่ให้ความสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจจะด้อยกว่าเศรษฐกิจรากฐาน

2) มาตรการทางกฎหมาย

(1) โดยที่ปัจจุบันมีความพยายามในการอาศัยกฎหมายที่มีอยู่เป็นเครื่องมือในการต่อสู้เพื่อป้องกันมิให้เกิดธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ขยายสาขาลงสู่ระดับชุมชนย่อย ดังนี้

ก. กฎหมายผังเมือง ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงความหมายของคำว่า “การผังเมือง” ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งให้ความหมายว่า การวาง จัดทำและดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะในบริเวณเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท เพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองหรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่ หรือแทนเมืองหรือส่วนของเมืองที่ได้รับเสียหาย เพื่อให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสุขลักษณะความสะอาดสวยงาม ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินความปลอดภัยของประชาชน และสวัสดิภาพของสังคม เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมเพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี เพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ เห็นว่า

- แม้ว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายผังเมือง มิได้มีวัตถุประสงค์สำหรับการป้องกันผลกระทบของธุรกิจขนาดใหญ่โดยตรงก็ตาม แต่เป็นเรื่องการจัดระเบียบในการใช้พื้นที่หรือการทำโซนนิ่งเพื่อจัดพื้นที่ส่งเสริมทางเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม หรือเพื่อรักษาความงามทางสถาปัตยกรรม หรือรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ต้องขึ้นอยู่กับหลักคิดของภาครัฐ/รัฐบาลท้องถิ่นว่า ได้ตระหนักถึงคุณค่าของร้านค้าปลีกดั้งเดิมในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนท้องถิ่นหรือไม่

- การบังคับใช้กฎหมายในประเทศไทยควรหลีกเลี่ยงการตีความ หรือการใช้ดุลพินิจเพื่อปรับใช้กฎหมาย เช่น เจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดว่า “เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม” ซึ่งอาจตีความได้ว่า ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่ขยายสาขา/กิจการ ทั้งการจัดตั้งห้างร้านขนาดใหญ่ หรือลดขนาดพื้นที่ เป็นการกระทบต่อเศรษฐกิจชุมชน และคุณภาพของคน (สังคม) เพราะทำให้ร้านค้าปลีกดั้งเดิมต้องปิดกิจการหรือได้รับผลกระทบ หรืออาจตีความได้เช่นกันว่า ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับความสะดวก มีการกระตุ้นทางเศรษฐกิจจังหวัด และส่งเสริมภาพลักษณ์จังหวัดในการเรื่องความเจริญ เป็นต้น

เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีของประเทศญี่ปุ่นแล้ว จะพบว่า เจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวมีวัตถุประสงค์โดยตรงเพื่อการรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่โดยรอบ และคำนึงถึงผลกระทบต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น รวมถึงเศรษฐกิจชุมชน เช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งรัฐบาลแห่งท้องถิ่นได้ตรากฎหมายท้องถิ่น เพื่อป้องกันผลกระทบในด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจชุมชน สภาพแวดล้อมความปลอดภัยและความสะดวกในการจราจร และเรื่องคุณค่าทางวัฒนธรรม

ข้อสังเกต มาตรการทางกฎหมายของประเทศทั้งสองได้รับการผลักดันจากร้านค้าปลีกรายย่อย สังคม ชุมชน และนักการเมืองท้องถิ่น เพื่อรักษาผลประโยชน์ของสังคมท้องถิ่น แต่รูปแบบการกำจัดสิทธิต้องพลิกแพลงเป็นเรื่องสิ่งแวดล้อม ผังเมือง และวิถีชุมชน

ข. กฎหมายควบคุมอาคาร ที่มีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดมาตรการในการควบคุมเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร มิใช่เรื่องการจัดขยายสาขาของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่โดยตรง ดังนั้น จึงต้องขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นผู้ถือปฏิบัติตามกฎหมาย จะอาศัยกฎหมายดังกล่าวเพื่อปกป้องสิทธิของประชาชน ดังเช่นต่างประเทศตามที่ได้อ้างอิงข้างต้น

(2) ตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 ว่าปัจจุบันมีการร่างกฎหมายชื่อว่า “ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง พ.ศ.” ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการตรากฎหมายและยังไม่เป็นกฎหมาย

ร่างกฎหมายนี้มีขึ้นเพื่อจัดระเบียบการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งบางประเภท เพื่อให้การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งทุกประเภทดำรงอยู่ได้ตามสภาพเศรษฐกิจการค้าและสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่น รวมทั้งให้มีมาตรการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิม โดยจัดให้มีคณะกรรมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย มาตรการ และแผนการจัดระบบการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง รวมทั้งเสนอแนะต่อรัฐมนตรี เพื่อกำหนดนโยบายสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิมให้มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายธุรกิจ ทั้งนี้ เพื่อลดต้นทุนสินค้า ค่าขนส่ง และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและมีความเข้มแข็ง

อย่างไรก็ตาม ด้วยสถานการณ์ของการขยายสาขาธุรกิจการค้าปลีกขนาดใหญ่ ทำให้มีการกล่าวว่า กว่าที่กฎหมายฉบับดังกล่าวนี้จะถูกประกาศใช้ ร้านค้าปลีกดั้งเดิมก็คงตายหมด หรือกว่าถ้าจะสุกกว่านี้ใหม่ และที่สำคัญเมื่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ได้ขยายสาขารุกคืบอย่างสมบูรณ์แล้ว การมีกฎหมายดังกล่าว อาจเป็นการกีดกันผู้ประกอบการรายใหม่ที่จะเข้าสู่ตลาดค้าปลีกก็เป็นไปได้

5.2 ผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่กับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

5.2.1 การละเมิดสิทธิมนุษยชนทางกระบวนการทัศน์และนโยบายของรัฐ : รัฐต้องให้ความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจเสรีที่เป็นธรรม

1) ภาครัฐในฐานะผู้กำเนิดกติกา ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลและควบคุมผู้เล่นต้องมีหน้าที่สำคัญในการวางกรอบกติกาเพื่อให้เกิดความเสมอภาคอย่างเป็นธรรม

2) ความรับผิดชอบของภาครัฐในการกำหนดมาตรการการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของร้านค้าปลีกดั้งเดิมหรือร้านค้าสมัยใหม่ของคนไทยไว้ก่อนล่วงหน้าก่อนมีการเปิดเสรีภาคธุรกิจค้าปลีก (แผนพัฒนาร้านค้าปลีกดั้งเดิม)

3) หลักคิด/กระบวนทัศน์ของรัฐบาลต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

4) คุณภาพชีวิตของคนในสังคม เช่น การมีงานทำ การมีอิสรภาพ เสรีภาพในการประกอบอาชีพ ฯลฯ ถือเป็นคุณค่าความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) และพื้นฐานความเป็นธรรมในสังคม (Justice)

จากการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของธุรกิจการค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อประเทศไทย และผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น ในบทที่ 3 (3.3) พบว่า มีร้านค้าปลีกดั้งเดิมจำนวนมากต้องปิดกิจการลง เพราะไม่สามารถแข่งขันกับร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ได้ ซึ่งมีการเปรียบเทียบว่า “**ร้านค้าปลีกดั้งเดิม เป็นนกมวยรุ่นไลท์ชิลล์ชกกับนกมวยรุ่นเฮฟวี่เวท**” ซึ่งหมายถึง ธุรกิจขนาดใหญ่” ย่อมไม่สามารถแข่งขันกันได้ ฉะนั้นใครคนนั้น ซึ่งต้องตั้งประเด็นถามว่า “ตามปกติแล้วจะไม่มีผู้จัดการแข่งขันคนใดปล่อยให้มีการแข่งขันเช่นนั้นเป็นแน่แท้” หรือ “ย่อมไม่มีผู้แข่งขัน ไม่มีทางสู้ได้ เข้าต่อสู้เช่นกัน” เหมือนดังที่นักปรัชญาสมัยกรีก Aristotle กล่าวไว้ว่า “การปฏิบัติต่อคนที่เสมอภาคกันอย่างเท่าเทียมคือความเป็นธรรม และการปฏิบัติต่อคนที่ไม่เสมอภาคกันอย่างเท่าเทียมกัน คือ ความไม่เป็นธรรม เพราะในความเป็นจริงมนุษย์เราไม่เท่าเทียมกัน และยิ่งที่ใดมีเสรีภาพมากขึ้นย่อมปราศจากความเสมอภาค”

ดังนั้น จากผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่า ธุรกิจการค้าปลีกขนาดใหญ่เป็นผู้เล่น (Player) ที่เล่นตามกติกาที่รัฐกำหนดไว้ และหากไม่ปฏิบัติตามกฎกติกา เช่น มีการเอาเปรียบผู้บริโภค (ราคา คุณภาพ และความปลอดภัย) หรือ มีพฤติกรรมต้องห้ามตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 เช่น มาตรา 25 (1) กำหนดหรือรักษาระดับสินค้าซื้อหรือขายสินค้าหรือค่าบริการอย่างไม่เป็นธรรม (2) กำหนดเงื่อนไขในลักษณะที่เป็นการบังคับโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมอย่างไม่เป็นธรรม ให้ผู้ประกอบการธุรกิจอื่นซึ่งเป็นลูกค้าของตนต้องจำกัดการบริการ การผลิต การซื้อหรือการจำหน่ายสินค้า หรือต้องจำกัดโอกาสในการเลือกซื้อหรือขายสินค้า การได้รับหรือการให้บริการ หรือในการจัดหาสินค้าจากผู้ประกอบการธุรกิจอื่น (3) ระบุ ลด หรือจำกัดการบริการ การผลิต การซื้อ การจำหน่าย การส่งมอบการนำเข้าในราชอาณาจักรโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ทำลายหรือทำให้เสียหายซึ่งสินค้าเพื่อลดปริมาณให้ต่ำกว่าความต้องการของตลาด (4) แทรกแซงการประกอบธุรกิจของผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือตามมาตรา 26 การรวมธุรกิจ อันอาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน หรือการตกลงอัตราค่ากันตามมาตรา 27 ซึ่งเป็นกระทำการอันเป็นการผูกขาด หรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันในตลาดสินค้าใดสินค้าหนึ่งหรือบริการใดบริการหนึ่ง ผู้ประกอบการเหล่านั้นต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

ในส่วนความรับผิดชอบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อผู้ประกอบการร้านค้าปลีกดั้งเดิม ซึ่งถือเป็นผู้เล่นคนหนึ่งที่ได้รับผลกระทบต้องปิดกิจการจนกลายเป็นเหยื่อด้วยแล้วนั้น ย่อมถือเป็นโอกาสทางธุรกิจการค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งเสรีภาพในการประกอบธุรกิจที่ปราศจากกติกาที่เป็นธรรม ดังนั้น จึงถือเป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลในฐานะเป็นผู้กำหนดกติกา ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลและควบคุมผู้เล่น และย่อมมีหน้าที่สำคัญในการวางกรอบกติกาเพื่อให้เกิดความเสมอภาคอย่างเป็นธรรม

จากการศึกษาในบทที่ 2 และ 3 พบว่า การที่ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทย และมีการขยายสาขาในหลายรูปแบบนั้น มีเหตุปัจจัยมาจากนโยบายเศรษฐกิจเสรี ซึ่งถือได้ว่าเป็นกระบวนทัศน์หลักของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศ และนอกจากนี้ข้อเท็จจริงยังปรากฏว่า รัฐบาลได้เอื้อประโยชน์ต่อนักลงทุนต่างชาติในธุรกิจค้าปลีก โดยมีการส่งเสริมการลงทุนตามที่ได้อธิบายไว้ในบทที่ 2

ประกอบกับการละเลยเพิกเฉยของรัฐในการกำหนดมาตรการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของร้านค้าปลีกดั้งเดิมหรือร้านค้าปลีกสมัยใหม่ของคนไทยไว้ก่อนล่วงหน้า เพราะอย่างน้อยที่สุดให้ร้านค้าปลีกดั้งเดิมหรือร้านค้าปลีกสมัยใหม่ของคนชาติได้มีโอกาสเตรียมความพร้อมและเสริมศักยภาพรองรับการแข่งขันเสรี

การไม่กระทำในฐานะที่ตนมีหน้าที่ต้องกระทำเพื่อปกป้องพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน และอยู่ในวิสัยที่สามารถคาดเห็นได้ (Foresee ability) เนื่องจากมีตัวอย่างเป็นกรณีศึกษาจากหลายประเทศย่อมแสดงให้เห็นว่า กระบวนทัศน์ของรัฐในการกำหนดนโยบายและวิธีการปฏิบัติราชการ โดยไม่ได้คำนึงถึงคุณภาพชีวิตของปัจเจกชนและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ของกลุ่มทุนต่างชาติ เช่น การต้องปิดกิจการของร้านค้าปลีกดั้งเดิม การว่างงาน การถูกจำกัดโอกาสในการประกอบอาชีพค้าปลีก และการสร้างความไม่เป็นธรรมให้แก่สังคม ผู้วิจัยพบว่า **ทิศทางดังกล่าวส่งเสริมให้เกิดการล่วงละเมิดต่อคุณค่าความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) และทำลายพื้นฐานความเป็นธรรมในสังคม (Justice)** ซึ่งถือเป็นหลักพื้นฐานในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ดังปรากฏตามเจตนารมณ์ของปฏิญญาสากล ในอารัมภบทที่มีข้อความว่า:

Whereas recognition of the inherent dignity and of the equal and foundation of freedom, justice and peace in the world ... (The Universal Declaration of Human Rights, 1948)

5.2.2 เสรีภาพในการประกอบอาชีพ

ผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ทำให้ร้านค้าปลีกดั้งเดิม หรือร้านโชห่วยต้องเลิกกิจการ เนื่องจากไม่สามารถสู้กับทุนขนาดใหญ่ได้ ทั้งนี้ รวมถึงผลข้างเคียง เช่น เกษตรกรที่ปลูกพืชผักส่งขายให้กับพ่อค้าแม่ค้าขาดรายได้ เนื่องมาจากร้านขายของชำและร้านโชห่วยเลิกกิจการหรือขายไม่ได้ หรือสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางด้านอาชีพขนาดใหญ่ และทำให้เกิดความไม่มั่นคงในอาชีพการงานของพ่อค้าแม่ค้าและเกษตรกรที่ปลูกพืชผัก อันเนื่องมาจากภาวะขาดทุนและขายพืชผักไม่ได้จนต้องล้มเลิกกิจการหรือปิดตัวไป

ผู้วิจัย พบว่า ประเทศไทยปกครองด้วยระบบประชาธิปไตยและมีระบบเศรษฐกิจแบบเสรี โดยหลักการรัฐย่อมไม่มีหน้าที่ดำเนินการทางเศรษฐกิจเอง แต่ควรปล่อยให้เป็นที่ของเอกชนและกลไกตลาด แต่รัฐมีหน้าที่สำคัญคือการกำกับดูแลให้การดำเนินการทางธุรกิจของเอกชนเป็นไปโดยเสรีและเป็นธรรม

เสรีภาพในการประกอบอาชีพเป็นหลักสากลที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญในประเทศเศรษฐกิจเสรี รวมถึงประเทศไทยที่รับรองเสรีภาพในการประกอบอาชีพไว้ในมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ว่า

มาตรา 43 “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดการระเบียบ การประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือขัดขวางไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน”

ดังนั้น เพื่อคุ้มครองเสรีภาพในการประกอบอาชีพ รัฐควรสร้างความเป็นธรรมให้เกิดในเวทีการค้าเสรีโดยอาศัยนโยบายจำแนกเป็นภูมิคุ้มกัน ในการปกป้องสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพของร้านค้าปลีกดั้งเดิมขนาดเล็ก ให้มีพื้นที่สำหรับการคุ้มครองการทำกินของคนไทย เช่น การกำหนดเขตพื้นที่การกำหนดเวลาปิดเปิดและวันหยุดทำการ เป็นต้น

5.2.3 พฤติกรรมและทัศนคติของประชาชนในฐานะผู้บริโภคกับสิทธิมนุษยชน

ประชาชนชาวเกาหลีใต้มีทัศนคติลบต่อสินค้าต่างประเทศเพราะเชื่อว่าห้างต่างชาติจะโอนถ่ายเงินกลับประเทศของตน จึงมีสำนึกร่วมต่อการปกป้องผลประโยชน์ของผู้ประกอบการท้องถิ่น

ประชาชนชาวญี่ปุ่นตระหนักว่า ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นถือเป็นธุรกิจกระดูกสันหลังของประเทศและมีคุณค่าเชิงวัฒนธรรมของสังคม

จากการสำรวจข้อมูลเรื่องทัศนคติของประชาชนในฐานะผู้บริโภคที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ ในบทที่ 4 ซึ่งพบว่า ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของวิถีชุมชน และค่านิยมของคนในสังคม สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

1) พิจารณาจากอัตตวิสัย กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นผลมาจากทัศนคติของผู้คน ซึ่งตามหลักสิทธิมนุษยชนแล้ว เห็นว่าเป็นเสรีภาพของมนุษย์อย่างเต็มที่ ในความปรารถนาสิ่งต่างๆ อย่างมีอิสรภาพบนพื้นฐานการเคารพสิทธิผู้อื่น แต่กระนั้นยังต้องวิเคราะห์เพิ่มเติมว่า หากผู้คนได้ทราบข้อมูลและมีองค์ความรู้ถึงผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ต่างชาติแล้ว จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมหรือไม่ เทียบเคียงกับประเทศเกาหลีใต้ที่มีวัฒนธรรมชาตินิยมและสำนึกต่อผลประโยชน์ของผู้ประกอบการท้องถิ่นที่ประชาชนมีทัศนคติลบต่อสินค้าต่างประเทศ เพราะเชื่อว่าห้างต่างชาติจะโอนถ่ายเงินกลับประเทศของตน หรือประเทศญี่ปุ่นที่ร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นถือเป็นธุรกิจกระดูกสันหลังของประเทศและมีคุณค่าเชิงวัฒนธรรมของสังคม

2) พิจารณาจากภาวะวิสัย กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงวิถีชุมชนถือเป็นผลพวงของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ กรณีดังกล่าวสามารถเทียบเคียงประเทศเม็กซิโก ซึ่งมีการเปิดเสรีการค้าปลีกให้กลุ่มทุนต่างชาติ โดยกลุ่มทุนประเทศสหรัฐอเมริกาได้เข้าไปลงทุนในธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่และขยายสาขาอย่างมากในประเทศเม็กซิโก และนำเข้าข้าวโพดราคาถูก (รัฐบาลอุดหนุน) ไปขายทำให้เกษตรกรชาวเม็กซิโกที่มีอาชีพปลูกข้าวโพดตกงาน ต้องอพยพไปเมืองใหญ่เพื่อขยายแรงงานแทน กรณีเช่นนี้ถือเป็นการทำลายวิถีชุมชน ซึ่งตามหลักสิทธิมนุษยชนถือว่าบุคคลมีสิทธิในการรักษาความเป็นชุมชนท้องถิ่น เทียบเคียงตามมาตรา 66 และ 67 ประกอบมาตรา 71 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่กำหนดให้บุคคลมีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของชาติ

5.2.4 สรุป

1) การไม่มีกติกาที่เป็นธรรม ทำให้เกิดความยากจนและความไม่เท่าเทียมกันและเป็นการละเมิดต่อเสรีภาพในการประกอบอาชีพ

การเปิดการค้าเสรีซึ่งเป็นผลทำให้มีการแข่งขันสูงและเป็นเหตุให้เกิดสภาวะการแข่งขันในการลดราคาสินค้าทำให้เกิดผลกระทบกับธุรกิจขนาดเล็ก (ร้านค้าปลีกดั้งเดิม) ซึ่งไม่สามารถต้านทานธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีเงินทุนมากไว้ได้ ทำให้ธุรกิจขนาดเล็กต้องปิดกิจการซึ่งเป็นการกระทบกระเทือนต่อหลักการพื้นฐานที่พึงปฏิบัติต่อมนุษย์เรื่องความเป็นธรรม (Justice) และเป็นการลิดรอนจำกัดต่อเสรีภาพในการประกอบอาชีพของบุคคล

2) ทำลายคุณค่าวิถีชุมชน

การขยายตัวของธุรกิจค้าปลีก ภายใต้กติกาที่ไม่เป็นธรรม ทำให้ร้านค้าปลีกย่อยซึ่งเป็นเศรษฐกิจชุมชนไม่สามารถให้อยู่รอดได้ จึงทำให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน

บทที่ 6

สรุป และเสนอแนะ

6.1 สรุปผลงานวิจัย

ในประเทศไทยนับแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา มีการรวมตัวกันของร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นและหรือร้านค้าปลีกสมัยใหม่ของกลุ่มทุนไทยเพื่อคัดค้านและต่อต้านธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ของกลุ่มทุนต่างชาติที่เข้ามาประกอบกิจการหรือขยายสาขาในประเทศไทย ในระยะเริ่มต้นของปฏิริยาเป็นการต่อต้านจากกลุ่มทุนท้องถิ่น ต่อมา ภายหลังร้านค้าปลีกดั้งเดิมขนาดเล็กหรือที่เรียกในภาษาพื้นบ้านว่า “ร้านโชห่วย” ได้เข้าร่วมการต่อต้านอย่างต่อเนื่อง และได้ขยายเขตออกไปทุกภูมิภาคของประเทศ ทั้งนี้ เพราะตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 เรื่อยมาจนปัจจุบัน ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ได้ดำเนินกลยุทธ์ทางการตลาด โดยปรับรูปแบบให้มีขนาดเล็กลงและลดขนาดพื้นที่ร้านค้า เพื่อขยายกิจการสาขาไปสู่ชุมชนระดับย่อย เช่น อำเภอ ชุมชนท้องถิ่น และหมู่บ้าน การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวส่งผลกระทบต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมในท้องถิ่น ทำให้ร้านค้าปลีกดั้งเดิมต้องปิดกิจการหลายราย โดยร้านค้าปลีกดั้งเดิมที่ประสบปัญหาได้เรียกร้องให้รัฐกำหนดมาตรการในการควบคุมและป้องกันผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อร้านค้าดั้งเดิมท้องถิ่นเรื่อยมา

งานวิจัยนี้ พบว่า ภาครัฐได้ตอบสนองโดยการพยายามสร้างมาตรการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น อาทิ โครงการรวมพลังโชห่วยสู้วิกฤติ หรือการจัดตั้ง บริษัท รวมค้าปลีกเข้มแข็ง จำกัด (ART) หรือการจัดอบรมให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการร้านค้าปลีกสมัยใหม่แก่ผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกขนาดกลางและเล็ก หรือการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจค้าปลีก ร้านค้าส่ง ผู้ผลิต และผู้แทนจัดจำหน่าย และ มีนโยบายในการใช้มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่แล้วมาแก้ไขปัญหาของการขยายสาขาธุรกิจค้าปลีกต่างชาติในระดับย่อย ได้แก่ กฎหมายผังเมือง และกฎหมายควบคุมอาคาร และยังได้อาศัยกฎหมายการแข่งขันทางการค้าเข้าช่วยสนับสนุนในกรณีที่ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่รายใดมีพฤติกรรมที่มีลักษณะเอาเปรียบผู้ประกอบการอื่น หรือผูกขาดตัดตอนทางการค้า รวมถึงกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับกรณีที่มีพฤติกรรมเอาเปรียบผู้บริโภคประกอบด้วย ซึ่งจัดได้ว่าเป็นการใช้มาตรการกฎหมายทางอ้อม

ในส่วนมาตรการทางกฎหมายโดยตรงนั้น พบว่า ภาครัฐได้พยายามผลักดันร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง พ.ศ. ซึ่งมีวัตถุประสงค์ควบคุมการจัดระเบียบการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง เพื่อให้การประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งทุกประเภท สามารถดำรงอยู่ได้ตามสภาพทางเศรษฐกิจการค้าและสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่น แต่การตรากฎหมายฉบับนี้ ถูกวิพากษ์วิจารณ์โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องว่าไม่ได้ช่วยผู้ค้ารายย่อย ซึ่งสถานการณ์ปัจจุบันยังคงอยู่ในระหว่างขั้นตอนการตราเป็นกฎหมาย¹

¹ นางสาวบุษบา จิราธิวัฒน์ ประธานสมาคมผู้ค้าปลีกไทย กล่าวแสดงความคิดเห็นว่า สมาคมต้องการให้รัฐบาลปัจจุบัน ยกเลิกการผลักดันร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ค้าปลีกค้าส่ง พ.ศ. กลับมาพิจารณาอีกครั้งจากขณะนี้ อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลชุดใหม่โดยที่สมาคมออกมาเคลื่อนไหวให้รัฐบาลมีการทบทวนการออก พ.ร.บ.ดังกล่าว เพราะเห็นว่าเมื่อเปลี่ยนรัฐบาลก็จะต้องออกมาแสดงเจตนารมณ์ให้ทราบ ขณะที่ร่าง พ.ร.บ.ค้าปลีกฯ หากคลอดกฎหมายออกมาจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทยในอนาคต โดยเฉพาะการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (เออีซี) ในปี 2558

เอกสารวิจัยฉบับนี้ชี้ให้เห็นว่า กระบวนทัศน์ในการพัฒนาประเทศไทยมีความเชื่อมโยงกับหลักการสากลอย่างแนบแน่น เนื่องจากประเทศไทยได้อำศัยนโยบายการดึงดูดเงินทุนภายนอกมาโดยตลอด เริ่มต้นตั้งแต่การขอรับการสนับสนุนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) การขอรับการสนับสนุนงบประมาณและการลงทุนจากรัฐบาลของชาติที่ให้ความอนุเคราะห์ รวมถึงการขอรับการสนับสนุนจากองค์กรระหว่างประเทศ อาทิ ธนาคารโลก (World Bank) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF) หรือธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asia Development Bank : ADB) และได้ดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจโดยมุ่งเน้นการส่งออกสินค้าเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ เพื่อยืนยันถึงความศรัทธาในหลักสากลทางเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกประเภทสมาชิกก่อตั้งขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization) ซึ่งมีผลผูกพันให้ประเทศสมาชิกสร้างขอบข่ายความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศ และยึดนโยบายเสรีนิยมทางการค้า (Liberalize International Trade) เพื่อเพิ่มช่องในการเข้าถึงตลาดทางการค้า และความร่วมมือเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและการลงทุน และมีพันธะกรณีในการพัฒนาการเปิดเสรีการค้า สาขาธุรกิจค้าปลีก ซึ่งแม้ว่าเจตนารมณ์ของการเปิดเสรีการค้าบริการจะมีหลักพื้นฐาน 3 ประการ ได้แก่ (1) หลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (2) หลักความโปร่งใส และ (3) หลักการเปิดเสรีแบบก้าวหน้าโดยลำดับ หรือแบบค่อยเป็นค่อยไป แต่นักวิเคราะห์มองว่านโยบายเศรษฐกิจเสรีของประเทศไทยคล้อยไปทางการเจรจาเปิดเสรีแบบก้าวกระโดดมากกว่าวิธีการเจรจาแบบก้าวหน้า (Progressive) ตามหลักการข้อ (3) ข้างต้น

ดังนั้น การที่กระบวนทัศน์การพัฒนาประเทศวางน้ำหนักไปที่มิติด้านเศรษฐกิจ ยังผลให้นโยบายการพัฒนาประเทศและการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย สะท้อนภาพการพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ส่วนกระบวนทัศน์มิติทางสังคมและมิติทางสิ่งแวดล้อมเป็นเพียงวาทกรรม หรืออย่างดีที่สุดเป็นได้เพียงนโยบายลำดับรอง เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาประเทศทาง“วัตถุ”แต่ไม่ได้พัฒนา“คน”

อย่างไรก็ดี การวางกลยุทธ์ในการพัฒนาประเทศ ในลักษณะดังกล่าว มีขึ้นนานมาแล้ว เมื่อประเทศไทยประสบปัญหาทางเศรษฐกิจขั้นรุนแรงในปี พ.ศ. 2540 ภาครัฐต่าง ๆ อันประกอบด้วยภาคต่างประเทศ ภาคธุรกิจ ภาคสถาบันการเงิน รวมถึงภาครัฐเรือน ต่างประสบปัญหาการขาดสภาพคล่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจโดยรวม ทำให้ประเทศไทยต้องพึ่งพิงทุนต่างชาติเรื่อยมา ตัวอย่างที่ชัดเจน ได้แก่ การขอกู้ยืมเงินจาก IMF ของภาครัฐ และการสร้างมาตรการเอื้อประโยชน์เพื่อให้กลุ่มทุนต่างชาตินำเงินเข้ามาลงทุนในประเทศ การตรากฎหมายเศรษฐกิจ 11 ฉบับ กฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ในปี พ.ศ. 2542 เป็นต้น ประวัติศาสตร์ชี้ชัดว่า ผลพวงของนโยบายและมาตรการส่งเสริมของรัฐที่ผ่านมา ประกอบกับความได้เปรียบทางเศรษฐกิจ

เพราะเป็นการควบคุมผู้ประกอบการในประเทศมากเกินไป จึงต้องการให้ภาครัฐทบทวนร่างดังกล่าวให้มีความทันสมัยมากขึ้น รวมทั้งการนิยามธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ที่ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงสู่การขายสินค้าผ่านออนไลน์ (อี-คอมเมิร์ซ) ซึ่งต้องนำเรื่องนี้เข้าไปกำกับดูแลด้วย ที่สำคัญจะต้องครอบคลุมทั้งระบบตั้งแต่ผู้ผลิต พ่อค้าคนกลางทุกระดับ ผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยดั้งเดิม และสมัยใหม่ทั้งหมด "พ.ร.บ.ค้าปลีกฯ ไม่ควรมีเลย เพราะร่างพ.ร.บ.ดังกล่าวเป็นการจำกัดผู้ประกอบการค้าปลีกสมัยใหม่ของไทยเองไม่ให้เติบโตเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีมาตรการที่ชัดเจนในการช่วยเหลือเพิ่มการแข่งขันให้ร้านค้าปลีกรายย่อยดั้งเดิม ประกอบกับปัจจุบันช่องทางค้าปลีกมีรูปแบบใหม่ๆ เกิดขึ้นมาก ทั้งโดเร็กต์เซลล์ ออนไลน์ จึงต้องตีความ ร่าง พ.ร.บ.นี้ ใหม่ [ออนไลน์], 9 ตุลาคม 2556, แหล่งที่มา http://www.thanonline.com/index.php?option=com_Content&view=article&id=124910:2012-06-01-06-51-41&catid=106:marketing&Itemid=456.

ของกลุ่มทุนต่างชาติ กลุ่มทุนเหล่านี้จึงได้เข้ามาประกอบกิจการและลงทุนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการลงทุนสาขาธุรกิจค้าปลีกด้วยเช่นกัน

นอกเหนือจากผลกระทบที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมแล้ว เอกสารวิจัยฉบับนี้ ยังได้แสดงให้เห็นถึงผลกระทบทางสังคมของการรับนโยบายการเปิดเสรีทางการค้า (ธุรกิจค้าปลีก) ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของประชาชน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชุมชนในระยะยาวอีกด้วย หากแต่การเปลี่ยนแปลงนี้ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการปลูกปั่น มิได้เกิดขึ้นตามความต้องการของชุมชน และมีพยานหลักฐานที่ยืนยันว่า สิทธิของชุมชนที่จะเลือกวิถีชีวิตที่เหมาะสม และความสุขทางสังคมที่ยั่งยืนได้ถูกทำลายไป เพราะการยอมรับให้กระบวนการค้าปลีกเข้าแทรกซึมวิถีชีวิตของชุมชน เพื่อประโยชน์ทางการค้า และการค้ากำไรอย่างปราศจากข้อจำกัด

เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ อาทิ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า มีการใช้มาตรการทางกฎหมายในลักษณะของการกำหนดรายละเอียดปลีกย่อยทางอ้อม ในการป้องกันผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อร้านค้าดั้งเดิมท้องถิ่น เช่น การจัดระเบียบการจราจร การจัดระเบียบพื้นที่ตั้ง หรือมาตรการเพื่อความปลอดภัย เป็นต้น งานวิจัยนี้พบว่ามาตรการทางกฎหมายมิได้เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญในการปกป้องร้านค้าดั้งเดิมท้องถิ่น แต่ปัจจัยที่ทำให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ไม่กลืนกินร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นหรือร้านค้ากลุ่มทุนชาติ ได้แก่ **“การสร้างจิตสำนึกร่วมกัน”** ของปัจเจกชนชุมชน และสังคม ให้ตระหนักถึงคุณค่าในความดีของการมีอยู่ของร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น ซึ่งเปรียบได้กับ **“กระดูกสันหลังของเศรษฐกิจชุมชน”** และความงามของความหลากหลายในการประกอบอาชีพของคนท้องถิ่น โดยยึดโยงกับกระบวนการพัฒนาที่สมดุลอย่างยั่งยืนอันมีสิทธิมนุษยชนควบคู่กับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาประเทศสืบไป

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้วิจัยเสนอความเห็นว่ ควรทบทวนการอนุญาตในเรื่องการขายตัวของร้านค้าปลีกสมัยใหม่โดยชะลอไว้เป็นการชั่วคราวก่อน และพิจารณาถึงความเปราะบางของชุมชน โดยรัฐต้องปกป้องรักษาสิทธิมนุษยชนควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ทิศทางพัฒนาประเทศของไทยควรวางอยู่บนกรอบความคิดเรื่อง **“การพัฒนาอย่างยั่งยืน”** (Sustainable Development) ตามที่ได้กำหนดอยู่ในแผนพัฒนาประเทศและแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน รัฐต้องบูรณาการกรอบความคิดในการบริหารงานของภาครัฐ โดยการบริหารปกครองของภาครัฐในระบอบประชาธิปไตยนั้น ต้องคำนึงถึงสิทธิในการพัฒนาซึ่งมีหลักสำคัญประการแรกว่า ภาครัฐมีหน้าที่จัดระเบียบทางเศรษฐกิจที่เหมาะสมต่อการพัฒนาคุณภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ประการที่สอง ภาครัฐมีหน้าที่ต้องกระจายรายได้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่คนในสังคม และประการสุดท้าย คือ การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ นโยบายข้างต้นต้องได้รับการถ่ายทอดไปสู่หน่วยงานภาครัฐส่วนท้องถิ่น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาชนมีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดต่อการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่ภาคปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยก่อนที่จะดำเนินมาตรการในทางปฏิบัติใดๆ ภาครัฐควรมีการชะลอการอนุญาตขายตัวของร้านค้าปลีกสมัยใหม่ไว้เป็นการชั่วคราวก่อน จนกว่าจะแน่ใจว่ารัฐมีกลไกคุ้มครองที่พร้อมเพรียงแล้ว

ภายใต้กรอบแนวคิดดังกล่าวมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและมาตรการในทางปฏิบัติสำหรับป้องกันผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่กับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 13 : ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อมาตรการในทางปฏิบัติ

6.2.1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อมาตรการควบคุมโครงสร้างของการประกอบธุรกิจค้าปลีก

การเข้ามาของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีสร้างผลกระทบต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม คือ การลดขนาดของร้านค้าปลีกสมัยใหม่ เพื่อขยายตัวให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ และมีการแทรกตัวเข้าสู่ชุมชนขนาดเล็กๆ ทำให้ร้านค้าปลีกดั้งเดิมได้รับผลกระทบ เนื่องจากมีศักยภาพในการแข่งขันที่แตกต่างกัน แต่การเข้าสู่ตลาดอย่างรวดเร็วและครอบคลุมของร้านค้าปลีกสมัยใหม่นี้ ภาครัฐไม่มีมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมโครงสร้างและรูปแบบการประกอบธุรกิจค้าปลีก ดังนั้น เพื่อเป็นการปกป้องระบบเศรษฐกิจชุมชนและคุ้มครองสิทธิในการทำมาหากินของผู้ประกอบกิจการชุมชน จึงเห็นควรกำหนดมาตรการในทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 1) ภาครัฐควรมีการตรากฎหมายควบคุมการขยายสาขาของร้านค้าปลีกสมัยใหม่ โดยเฉพาะการลดขนาดในพื้นที่เขตชุมชนเมือง
- 2) การพิจารณาอนุญาตให้ประกอบกิจการหรือขยายสาขาของร้านค้าปลีกสมัยใหม่ ควรมีการพิจารณาถึงผลกระทบที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม ร้านค้าชุมชน และมีการรับฟังความเห็นจากหอการค้าจังหวัดและรับฟังข้อเสนอแนะระดับจังหวัด
- 3) การพิจารณาอนุญาตให้ประกอบกิจการหรือขยายสาขาของร้านค้าปลีกสมัยใหม่ ควรมีการพิจารณาถึงผลกระทบเรื่องการรักษาสภาพแวดล้อมและวิถีชุมชน และรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชน รวมถึงการทำประชาคมในพื้นที่

ภาครัฐควรทบทวนนโยบายการบังคับใช้กฎหมายผังเมือง เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการขยายตัวของร้านค้าปลีกสมัยใหม่ โดยต้องคำนึงถึงเรื่องการปกป้องและส่งเสริมพื้นที่ที่มีความมั่งคั่งให้เป็นแหล่งงานที่หลากหลายของชุมชน ได้แก่ การกำหนดพื้นที่เศรษฐกิจชุมชน

ภาครัฐต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังต่อพฤติกรรมทางการค้าที่เป็นการทำลายการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม เช่น การใช้วิธีการลดราคาสินค้าบางประเภทให้ต่ำกว่าต้นทุน เป็นต้น

6.2.2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อมาตรการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับร้านค้าปลีกดั้งเดิม

- 1) ภาครัฐควรมีการจัดโครงการอบรมพัฒนาศักยภาพของร้านค้าปลีกดั้งเดิมอย่างต่อเนื่องและจริงจัง
- 2) ภาครัฐควรมีการจัดสรรงบประมาณหรือจัดหาสินเชื่อเพื่ออุดหนุนในการปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานและรูปแบบทางการค้าให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 3) ภาครัฐควรมีการสนับสนุนให้ร้านค้าปลีกดั้งเดิมเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำและเงื่อนไขพิเศษเพื่อปรับปรุงร้านค้าของตนให้มีศักยภาพแข่งขันได้

6.2.3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อมาตรการป้องกันโดยสร้างความเข้มแข็งให้กับร้านค้าปลีกดั้งเดิม

- 1) ภาครัฐต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชน โดยความร่วมมือเพื่อบูรณาการระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองท้องถิ่น ภาคเอกชนและภาคประชาชน ได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรท้องถิ่น หอการค้าจังหวัด และตัวแทนร้านค้าชุมชน
- 2) ภาครัฐควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิจารณาถึงการป้องกันปัญหาระบบเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรมหรือการลงทุนจากปัจจัยภายนอกที่จะมีผลกระทบต่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติหรือระดับชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น
- 3) ภาครัฐควรมีการส่งเสริมให้เกิดการจัดตั้งเครือข่ายผู้ประกอบการร้านค้าปลีกดั้งเดิมทั้งในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น โดยมีการสนับสนุนให้มีกองทุนเพื่อส่งเสริมงานเครือข่ายร้านค้าปลีกดั้งเดิม เพื่อใช้เป็นทุนอุดหนุนและสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับบรรณารักษ์ การศึกษาและรวบรวมเกี่ยวกับข้อมูลทางสถิติและข้อเท็จจริงของสถานการณ์การค้าปลีกในแต่ละพื้นที่ มาตรการเฝ้าระวัง ตลอดจนการเผยแพร่ข้อมูลและการประชาสัมพันธ์
- 4) ภาครัฐควรมีการประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ในการจัดทำประมวลจริยธรรมทางธุรกิจเรื่องการอยู่ร่วมกันของชุมชนเข้มแข็ง โดยขอความร่วมมือและสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนระบบเศรษฐกิจชุมชน เช่น การจ้างแรงงานท้องถิ่น การเป็นแหล่งกระจายสินค้ากระจายรายได้ให้แก่ร้านค้าปลีกดั้งเดิม เป็นต้น

6.2.4. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อมาตรการสร้างจิตสำนึกร่วมกัน

จากการศึกษา พบว่า สาเหตุหนึ่งของปัญหาเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจเสรีที่เป็นธรรมและผลกระทบที่มีต่อธุรกิจชุมชนท้องถิ่น ซึ่งการขาดองค์ความรู้นี้ได้ส่งผลต่อการขาดจิตสำนึกร่วมกันของคนในสังคม ดังนั้น เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาในระยะยาว จึง

เห็นควรเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจต่อเรื่องดังกล่าว และปลูกฝังค่านิยมในการตระหนักถึงผลประโยชน์ส่วนรวมและหลักความรับผิดชอบร่วมกัน ดังต่อไปนี้

1) ภาครัฐต้องมีการถ่ายทอดการปลูกฝังนโยบายเรื่องการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืนไปสู่ส่วนราชการทุกระดับ เพื่อให้เกิดหลักคิดและแนวทางสู่การปฏิบัติที่ยึดกรอบคิดที่ถูกต้องตรงกัน กล่าวคือ การปลูกฝังเรื่องการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต้องอยู่บนฐานของหลักความยุติธรรมของคนในสังคม เช่น โอกาสของการเข้าถึงและได้ใช้ทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน การกระจายการลงทุนและผลประโยชน์ตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาอย่างเหมาะสม การสร้างความเป็นธรรมในระบบเศรษฐกิจและการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน

2) ภาครัฐต้องดำเนินการทบทวนและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยการสร้างจิตสำนึกร่วมกันระหว่างคนในสังคม และปลูกฝังให้เกิดความตระหนัก การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และความรับผิดชอบร่วมกัน

3) ภาครัฐต้องมีการสนับสนุนให้มีการสร้างเครือข่ายเพื่อการทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิด ประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสาร และการเรียนรู้ระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร ตลอดจนแหล่งความรู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยให้มีความตระหนักถึงความสำคัญของร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่นหรือร้านค้าโชห่วยในฐานะกลไกสำคัญของเศรษฐกิจชุมชน ประกอบด้วย

(1) การสร้างความรู้ความเข้าใจต่อหลักคิดเรื่องการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

(2) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสาธารณชนและภาคประชาชนให้มีการตื่นตัวในการวางแผนวิสัยทัศน์สังคมที่หลากหลาย

(3) กำหนดแนวทางปฏิบัติที่ดีในการสร้างความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนเรื่องการอยู่ร่วมกัน การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและชุมชนท้องถิ่นและคุณภาพชีวิตของคน สังคม วัฒนธรรม และคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น โดยวิธีการการใช้สื่อสารสนเทศ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือจัดเวทีสาธารณะในการเสริมสร้างการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเคลื่อนไหวของภาคประชาชนรวมถึงการพัฒนาไปสู่การบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษาในทุกระดับ

6.2.5. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อมาตรการในการติดตามและประเมินการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐ

1) ควรมีการสร้างระบบประเมินและติดตามการดำเนินงานของภาครัฐโดยภาคประชาชนถึงแนวทางการพัฒนาประเทศว่าเป็นไปตามแผนพัฒนาประเทศและแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐหรือไม่

2) ควรมีการจัดตั้งองค์กรภาคีเพื่อพิทักษ์สิทธิในการพัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบจากผู้แทนองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ได้แก่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม มีหน้าที่จัดทำข้อเสนอแนะและติดตามการดำเนินตามนโยบายการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนและตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และเสนอรายงานประจำปีต่อรัฐสภา โดยเปิดเผยต่อประชาชน ในประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 นโยบายและการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมในการคุ้มครองจากระเบียบ
ทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจที่เหมาะสมต่อการพัฒนา

ประเด็นที่ 2 นโยบายและการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมในการปรับปรุงคุณภาพชีวิต
ของประชาชนบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมและประชาชนได้รับความคุ้มครองต่อการกระจายผลประโยชน์
ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรม

ประเด็นที่ 3 นโยบายและการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมในเรื่องของโอกาสที่
เท่าเทียมกันสำหรับประชาชนทุกคนในการเข้าถึงทรัพยากรพื้นฐาน การศึกษา การบริการสาธารณสุข
อาหาร ที่อยู่อาศัย การจ้างงานและการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม

ประเด็นที่ 4 นโยบายและการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมในการส่งเสริมระเบียบ
เศรษฐกิจใหม่ บนพื้นฐานความเสมอภาคเท่าเทียมกันการพึ่งพากันและกันและผลประโยชน์ร่วมกัน

3) ภาครัฐควรมีการดำเนินการรายงานและแสดงผลการดำเนินการ รวมทั้งปัญหาและ
อุปสรรคในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้งตามที่กำหนดไว้ใน
รัฐธรรมนูญอย่างจริงจัง

บรรณานุกรม

หนังสือ

กรมการค้าภายใน, กระทรวงพาณิชย์. โครงการศึกษาผลกระทบของการแข่งขันและการรวมตัวของผู้ประกอบการค้าปลีกขนาดใหญ่ในประเทศที่มีต่อผู้บริโภคและร้านค้าปลีกขนาดเล็ก. กรุงเทพฯ: ซีเออินเตอร์เนชั่นแนลอินฟอร์เมชั่น, 2542.

กอบศักดิ์ ภูตระกูล, ดอน นาครทรรพและหลัษฎ์ รอดประเสริฐ. รายงานการวิจัยเรื่อง การเปิดเสรีภาคสถาบันการเงินไทยภายใต้กรอบ WTO และแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548).

คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย. บันทึกความเห็นและข้อเสนอแนะคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายเรื่องกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง. [ม.ป.ท.].

คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. การประชุมทางวิชาการ ปี 2553 การพัฒนาชนบทที่ยั่งยืน. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา, 2553.

ดำรงศักดิ์ ชัยสนิท. การบริหารการค้าปลีก. กรุงเทพฯ: วังอักษร, 2536.

ประคอง เตกฉัตร. พระราชบัญญัติการค้าปลีก. [ม.ป.ท.].

ผาสุก พงษ์ไพจิตร. การต่อสู้ของทุนไทย 2 การเมืองวัฒนธรรมเพื่อความอยู่รอด. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, 2549.

ภัทรกร พลพาธรรม. การบริหารการค้าปลีกและการค้าส่ง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, [ม.ป.ป.].

มรกต จรจวบโชค. อำนาจต่อรองทางการค้าของธุรกิจค้าปลีกไทย. กรุงเทพฯ : [ม.ป.พ.], 2547.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญรวม 3 ฉบับ. ขอนแก่น : สำนักงานกฎหมายนิติรัฐ, 2550.

ร่าง พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง พ.ศ.สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

วารุณี ตันตวงศ์วานิช. ธุรกิจการค้าปลีก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2552. วิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, สถาบัน. รายงานการวิจัยเรื่องการค้าปลีกของไทย : ผลกระทบของการแข่งขันจากผู้ประกอบการค้าปลีกขนาดใหญ่จากต่างประเทศ (The Retail Business in Thailand : Impact of the Large Scale Multinational Corporation Retailers). กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2545.

สิรินดา บุญญะนิธิ. การเปลี่ยนแปลงและปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในธุรกิจค้าปลีกในเขตเทศบาลเมืองอุดรธานี. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.], 2549.

อรุณี ผลน้อย. แหล่งเปลี่ยนค้าปลีก-ค้าส่ง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ป็นสัน, 2546.

บทความในวารสาร

กฤต ไกรจิตติ. ภายใต้อนุวัตรการความตกลงทั่วไปด้วยการค้าบริการของ WTO. วารสารกฎหมายปีที่ 26 ฉบับที่ 2 : 1-30.

กฤษณา บัวเข้มทอง. ธุรกิจไทยแข่งขันอย่างไรในโลก. สารวิจัยธุรกิจปีที่ 8 ฉบับที่ 53.

วิทยานิพนธ์

จิรศักดิ์ ขาดิอารยะวดี. นโยบายควบคุมห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ ศึกษาเปรียบเทียบญี่ปุ่น-ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.

บุญทิพา จิตต์สุทัศน์. รัฐกับการคุ้มครองดูแลผู้บริโภคในธุรกิจค้าปลีก ประเภทห้างสรรพสินค้า : ศึกษาเฉพาะในเขตกรุงเทพฯ. สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.

บุษญา เจริญพงศ์. การเปิดเสรีการประกอบธุรกิจค้าปลีกของคนต่างด้าวในประเทศไทย: วิเคราะห์ในกรอบของกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.

พรทิพย์ ตันติบัณฑิต. การศึกษาผลกระทบของธุรกิจขนาดใหญ่ต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็ก กรณีศึกษา ร้านปิงพาณิชย์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาระดับปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2547.

มนตรี ยะรังสี. การเปิดเสรีการค้าบริการของไทยสาขาค้าปลีกภายใต้กฎเกณฑ์ของ WTO. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

สัญญาตรา จดจำ. แนวโน้มธุรกิจค้าปลีกไทย. บทความจากบอร์ดการศึกษา EXECUTIVE MBA รุ่น 15, วิทยาลัย
บัณฑิตศึกษาการจัดการมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.

อลิษา เกษทองมา. การศึกษาผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ต่อธุรกิจการค้าปลีกแบบดั้งเดิมในเขตอำเภอ
สว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, วิทยาลัยบัณฑิตศึกษา
การจัดการมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.

บทความในหนังสือพิมพ์

กมล กมลตระกูล. ตลาดสดกับมิติทางด้านวัฒนธรรม. ประชาชาติธุรกิจ (23 มีนาคม 2552): 37.

กุลชา จรุงกิจอนันต์. บทบาทของผู้แทนการค้าไทยกับร่างกฎหมายค้าปลีก. กรุงเทพธุรกิจ (14 เมษายน 2553).

ขอนแก่นระดมต้านโลตัสหวั่นธุรกิจชุมชนเจ๊ง. โพสต์ทูเดย์ (4 สิงหาคม 2552): A9.

ค้าปลีกปี52เติบโตต่ำสุด. ผู้จัดการรายวัน (28 กันยายน 2552): 31.

จ้องฮุบคาร์ฟูร์. ASTVผู้จัดการรายวัน (9 กรกฎาคม 2553).

ข้าแหละ 2 ร่วง พ.ร.บ.ธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง ก.พาณิชย์ & ผู้แทนการค้า ใครเจ๋งกว่ากัน. ประชาชาติธุรกิจออนไลน์
(5 ธันวาคม 2552).

โชว์ห่วย3จว.รวมพลังต้านเทสโก้โลตัส. ผู้จัดการรายวัน (15 กรกฎาคม 2552) : 5.

โชว์ห่วยเกาะสมุยฮือประท้วงด้านห้างต่างชาติขยายสาขา. แนวหน้า (20 กุมภาพันธ์ 2552) : 23.

โชว์ห่วยขอนแก่น อุดรฯจี้มาร์คชะลอเปิดเทสโก้เร่งใช้กฎหมายค้าปลีกฯ. ผู้จัดการรายวัน (5 สิงหาคม 2552): 5.

โชว์ห่วยนัด 4 ส.ค.ทำหนังสือถึงอธิบดียุทธเทสโก้ บีกรีนบุกชุมแพ. ผู้จัดการรายวัน (30 สิงหาคม 2552): 5.

โชว์ห่วยเมืองพลน้ำตา ร่วงรายได้หดหนึ่เพิ่มหลังตลาดโลตัสเปิด. ผู้จัดการรายวัน (17 สิงหาคม 2552) : 5.

โชว์ห่วยลำปางเล็งยื่นป.ป.ช.ขวางแม่โครเปิด ปิดทางออกข้อบัญญัติเทศบาลฯ ขัดกฎหมาย. ผู้จัดการรายวัน (21
พฤษภาคม 2552) : 11.

เตือนใจ เจริญพงษ์. ร่าง พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งพ.ศ.การรอคอยของกลุ่มโชว์ห่วย. มติชน
รายวัน (22 ตุลาคม 2552).

นักวิชาการทุน กม.ค่าปลีกยังไม่มีมาตรฐานดูแลผู้บริโภค. ผู้จัดการออนไลน์(29 มิถุนายน 2551).

บานาน่า. ส่องกฎหมายค่าปลีกวอนมาจากคนทำงาน. โพสต์ทูเดย์(20 สิงหาคม 2552) : B6.

ประเดิมทำประชาพิจารณ์กฎหมายโลตัสน้ำตาล 633 สาขา บิ๊กซี 77 สาขา. เดลินิวส์(19 กันยายน 2552).

ปรีชา วรเศรษฐสิน. มาตรการควบคุมยักษ์ใหญ่ค่าปลีกในต่างประเทศ. ผู้จัดการ(25 พฤศจิกายน 2545).

มุมมองนักกฎหมายกับปัญหายักษ์ค่าปลีกที่แตกต่าง. ผู้จัดการรายวัน(2 ตุลาคม 2552) : 29.

ระดมสมองโซ่ช่วยรับมือแม่โคร. คมชัดลึก(18 กันยายน 2552) : 8.

รัฐบาลไทยลั่นพร้อมช่วยคาร์ฟูร์ ชงเข้า ครม.สัปดาห์หน้า. ไทยรัฐ(8 กรกฎาคม 2553).

ร่างแก้ไข พ.ร.บ.ธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง. ประชาชาติธุรกิจ(26 มีนาคม 2550) : 2

รุมต้านเทสโก้ โลตัส คาร์ฟูร์เปิดสาขาปากน้ำโพ สองแคว. ผู้จัดการรายวัน(11 สิงหาคม 2552) : 5.

สร้อยญา แดงอินทวัฒน์. ทุนค้าปลีกไทยฮึดแข่งต่างชาติรวมพลตั้งสมาคมพัฒนาฯ จักร์ทุน. กรุงเทพธุรกิจ(5 พฤศจิกายน 2552) : 32.

———. กฎหมายค้าปลีกไปไม่ถึงฝั่ง ต่อเวลายักษ์ใหญ่เร่งปูพรมแผนขยายการลงทุนของกลุ่มผู้ประกอบการค้าปลีก. กรุงเทพธุรกิจ(10 ธันวาคม 2552) : 24.

สาระสำคัญของร่างพ.ร.บ.ธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง. ประชาชาติธุรกิจ(1 กุมภาพันธ์ 2550).

หอประชุมร่วมรัฐสภาบังคับใช้กฎหมายค้าปลีกประคองโซ่ช่วยให้อยู่รอด. แนวหน้า(23 ตุลาคม 2552) : 23.

อัตรารองฟ้าทุบโซ่ช่วยเจ๊งเอกชนซีแย่งลูกค้า อด ยอดขายร่วง. แนวหน้า(2 กุมภาพันธ์ 2552) : 12.

อุดรติงเอกชนร่วมแก้บิ๊กค้าปลีกข้ามถิ่น. ฐานเศรษฐกิจ(27 สิงหาคม 2552) : 25.

รายงานการประชุมทางวิชาการ

อัครพงษ์ เวชยานนท์ และคณะ. สรุปสัมมนารับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้อยู่ใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีก หรือค้าส่ง(focus group) เรื่อง กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง, 2552.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กมล กมลตระกูล. ค้าปลีกข้ามชาติกับหน้าที่รัฐยักยักค้าปลีกข้ามชาติกับหน้าที่ของรัฐในการคุ้มครองวิถีชีวิตชุมชน. [ออนไลน์]. [ม.ป.ป.]. แหล่งที่มา: http://www.geocities.com/kamoltrakul_kamol/articles5.html [6 พฤษภาคม 2553]

———. ยักยักค้าปลีกข้ามชาติกับหน้าที่ของรัฐในการควบคุมวิถีชีวิตชุมชน. [ออนไลน์]. 2551. แหล่งที่มา: www.nidambe11.net/ekonomiz/document/retailshop_thai.doc [6 พฤษภาคม 2553]

กุลฉัตร ฉัตรกุล ณ อยุธยา. สถานการณ์ค้าปลีกค้าส่งทั่วไปในประเทศไทย 2007-2008. [ออนไลน์]. 2551. แหล่งที่มา: <http://www.banmuang.co.th/cconomic.asp?id=13453324> [6 พฤษภาคม 2553]

คาร์ฟูร์เตรียมถอนตัวออกจากไทย. [ออนไลน์]. 2553. แหล่งที่มา: <http://www.postoday.com> [7 กรกฎาคม 2553]

ค้าปลีกลูกฮือด้านโลตัส ตะลุยบดขยี้ไม่ยั้ง ทำศึก. ชุมชนมวอดวาย. [ออนไลน์]. 2553. แหล่งที่มา: <http://retailthai.com/index.php/uncategorized/korat-lotus> [6 พฤษภาคม 2553]

ธุรกิจค้าปลีกตลาดเวเนซุเอลา. [ออนไลน์]. [ม.ป.ป.]. แหล่งที่มา: <http://www.depthai.go.th/DEP/DOC/52/52002773.doc> [6 พฤษภาคม 2553]

ประเภทธุรกิจค้าปลีก. [ออนไลน์]. 2545. แหล่งที่มา: <http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2002q4/article2002dec21p3.htm> [11 กรกฎาคม 2553]

ปรีชา วรเศรษฐสิน. สรุปสาระสำคัญในการสัมมนา รับฟังความคิดเห็น เรื่อง กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง. [ออนไลน์]. 2552. แหล่งที่มา: <http://www.lrc.go.th/meeting/law/DocLib/Forms/AllItems.aspx> [6 พฤษภาคม 2553]

เปรียบเทียบการแก้ไขปรับปรุง ร่างพรบ. การประกอบธุรกิจค้าปลีก ค้าส่ง. [ออนไลน์]. 2550. แหล่งที่มา: <http://www.The Krungthepturakij> [6 พฤษภาคม 2553]

พีระพงษ์ กิติเวชโกศลวัฒน์. กฎหมายค้าปลีก. [ออนไลน์]. [ม.ป.ป.]. แหล่งที่มา: www.peerapong.com [6 พฤษภาคม 2553]

———. การเปลี่ยนแปลงระบบธุรกิจค้าปลีกประเทศไทย. [ออนไลน์]. [ม.ป.ป.]. แหล่งที่มา: www.peerapong.com [6 พฤษภาคม 2553]

มาตรการเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง พ.ศ.[ออนไลน์]. [ม.ป.ป.]. แหล่งที่มา: <http://www.ryt9.com/s/cabt/91528>[12 กรกฎาคม 2553]

ร่าง พ.ร.บ. ค้าปลีก เครื่องมือผิดประเภทในการช่วยเหลือ.[ออนไลน์].2550. แหล่งที่มา: <http://www.supasupsip.com> [12 กรกฎาคม 2553]

เราควรมีกฎหมายควบคุมโมเดิร์นเทรดหรือไม่.[ออนไลน์].2552. แหล่งที่มา: <http://ppvoice.thainhf.org/index.php?module=article&page=detail&id=597> [19 ตุลาคม 2552]

วิพากษ์ร่างพ.ร.บ.ค้าปลีกฯ (A Critique of The Draft Retail and Wholesale Business Act). [ออนไลน์].[ม.ป.ป.]. แหล่งที่มา: <http://www.kriengsak.com/node/208> [19 ตุลาคม 2552]

วิวัฒนาการของการค้าปลีกในประเทศไทย ซึ่งเกี่ยวกับห้างสรรพสินค้า.[ออนไลน์].2552. แหล่งที่มา: http://www.marketeer.co.th/inside_detail.php?inside_id=997 [6 พฤษภาคม 2553] เส้นทางออกค้าปลีกไทย.[ออนไลน์].2552. แหล่งที่มา: <http://thaicons.thainhf.org> [6 พฤษภาคม 2553]

อนาคตของ ECR กับธุรกิจค้าปลีกในประเทศไทย.[ออนไลน์].[ม.ป.ป.]. แหล่งที่มา: <http://mkpayap.paya.p.ac.th/course/mk361/Hompages/Content/article/ECRThailand.doc> [6 พฤษภาคม 2553]

เอชอาร์ในธุรกิจค้าปลีก.[ออนไลน์].[ม.ป.ป.]. แหล่งที่มา: <http://www.nidambe11.net> [6พฤษภาคม 2553]

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ข้อมูลอ้างอิงเหตุผลและคำตอบ

**ข้อมูลอ้างอิงเหตุผลและคำตอบประกอบข้อ (11), (15), (17), (22), (24), (26) (คำถามปลายเปิด)
สำหรับใช้ประกอบบทที่ 4**

ในการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ได้มีการใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยได้อธิบายถึงสภาพปัญหาและนโยบายการพัฒนาประเทศทางเศรษฐกิจและสังคมให้ผู้ตอบทราบเบื้องต้นก่อนที่จะถามคำถามในแต่ละประเด็น ได้แก่

- ความเข้าใจถึงนโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐตามรัฐธรรมนูญ
- ความเข้าใจถึงระบบเศรษฐกิจแบบเสรี
- ความเข้าใจถึงระบบเศรษฐกิจแบบเป็นธรรม
- ผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีต่อร้านค้าปลีกท้องถิ่นดั้งเดิม
- นโยบายของรัฐในการควบคุมการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่
- มาตรการป้องกันผลกระทบที่มีต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิมท้องถิ่น

หมายเหตุ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 821 คน

ข้อมูลอ้างอิงเหตุผลและคำตอบประกอบข้อ (11), (15), (17), (22), (24), (26) (คำถามปลายเปิด)
 ข้อ 11. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับนโยบายทางธุรกิจค้าปลีกค้าส่งในการขยายสาขาเข้าไปในระดับอำเภอและชุมชน

เห็นด้วย

1. เห็นด้วย เพราะคนจะได้มีสิทธิตัดสินใจ เลือกซื้อได้หลากหลาย
2. เห็นด้วย เพราะอาจสะดวก ไม่เปลืองเวลาและได้เลือกซื้อสินค้าเพิ่มมากขึ้น
3. เห็นด้วย เพราะสะดวก, ใกล้, มีสินค้าหลากหลายให้เลือก
4. เห็นด้วย เพราะสะดวกซื้อ
5. เห็นด้วย เพราะทำให้ประชาชนมีความสะดวกแต่ธุรกิจนั้น ต้องเป็นของคนไทยนะ
6. เห็นด้วย เพราะมีความสะดวกมากขึ้นประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
7. เห็นด้วย เพราะ สะดวกสบาย
8. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าเล็กๆต้องขาดทุนและอาจเลิกกิจการ
9. เห็นด้วย เพราะสะดวกต่อผู้บริโภค และลดการผูกขาดสินค้าปลีกโซ่ห่วย
10. เห็นด้วย เพราะทุกชุมชนจะได้รับความสะดวกในการซื้อเครื่องอุปโภค บริโภคอย่างทั่วถึง
11. เห็นด้วย เพราะราคาจะถูกกว่าร้านค้าย่อยตามบ้าน อาหารก็มีให้เลือกหลากหลาย
12. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ชุมชนนั้นเจริญขึ้น
13. เห็นด้วย เพราะอาจจะทำให้ชุมชนนั้นมีการพัฒนาขึ้น
14. เห็นด้วย เพราะสะดวกดีในการซื้อ/ขาย
15. เห็นด้วย เพราะสะดวกสบายดี
16. เห็นด้วย เพราะมีความสะดวก มีมาตรฐานทำให้มีการจ้างงานเกิดขึ้นในชุมชน
17. เห็นด้วย เพราะจะได้เพิ่มความสะดวกสู่ชุมชน
18. เห็นด้วย เพราะแต่ต้องส่งเสริมอาชีพให้กับคนในชุมชนและมีผลประโยชน์ที่เป็นธรรม
19. เห็นด้วย เพราะทำให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพและราคาประหยัด
20. เห็นด้วย เพราะทางชุมชนจะได้ซึ่งของที่ถูกรับซื้อที่ละมากๆ
21. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ชุมชนเหล่านั้นมีความเจริญรุ่งเรืองมากกว่าที่เป็นอยู่
22. เห็นด้วย เพราะสะดวกสบายคุณภาพสินค้าดีและหลากหลาย
23. เห็นด้วย เพราะจะได้มีความสะดวกมากขึ้นกว่าเดิม
24. เห็นด้วย เพราะทำให้ความสะดวกสบายต่อประชาชนที่อยู่ชนบทและที่ห่างไกล
25. เห็นด้วย เพราะสะดวกในการเดินทางและให้บริการ
26. เห็นด้วย เพราะจะสะดวกสบายมากขึ้น
27. เห็นด้วย เพราะจะสะดวกสบายในการอุปโภคมากขึ้น
28. เห็นด้วย เพราะทำให้สะดวกในการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน
29. เห็นด้วย เพราะความสะดวกสบายเพิ่มขึ้น
30. เห็นด้วย เพราะจะได้สะดวกในการซื้อสินค้าที่ต้องการได้
31. เห็นด้วย เพราะสะดวกสบายต่อการหาซื้อ
32. เห็นด้วย เพราะสะดวกกับผู้ซื้อ
33. เห็นด้วย สร้างความพัฒนาในตัวชุมชนและประชาชนได้รับความสะดวกเพิ่มมากขึ้น

34. เห็นด้วย เพราะจะได้มีทางเลือกเพิ่มขึ้นและราคาสินค้าเพิ่มการแข่งขันกันในการขายด้วย
35. เห็นด้วย ดีหลาย ๆ อย่าง
36. เห็นด้วย เพราะทำให้ประชาชนในชุมชนมีความสะดวกสบายไม่ต้องเข้าไปซื้อในตัวจังหวัด
37. เห็นด้วย เพราะเป็นการขายความเจริญสู่ชุมชน
38. เห็นด้วย มีความสะดวกสบาย
39. เห็นด้วย สะดวกในการจับจ่ายและมีสินค้าทุกประเภท
40. เห็นด้วย ทำให้มีความหลากหลาย
41. เห็นด้วย เพราะทำให้มีสินค้าให้เลือกหลากหลาย
42. เห็นด้วย เพราะเวลาซื้อของจะได้ไม่ต้องขับรถไปไกล
43. เห็นด้วย สะดวกมากขึ้น
44. เห็นด้วย เพราะสามารถที่จะส่งเสริมให้เศรษฐกิจในชุมชนพัฒนาและดีตามลำดับ
45. เห็นด้วย เพราะทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกมากขึ้น แต่หากมีจำนวนมากไปก็ไม่ดีเพราะไปกระทบร้านเล็ก ๆ
46. เห็นด้วย เพราะจะได้เกิดความสะดวกสบายสำหรับอำเภอหรือตำบลที่อยู่ห่างไกล
47. เห็นด้วย เพราะเพิ่มความเจริญ ได้ของถูก ร้านค้าต้องรู้จักปรับปรุงคุณภาพ
48. เห็นด้วย เพราะเป็นการสะดวกสบายสำหรับชุมชนในการซื้อสินค้าไม่ต้องสิ้นเปลืองค่าโดยสาร
49. เห็นด้วย เพราะเป็นความสะดวกสบายในชุมชน
50. เห็นด้วย เพราะเป็นการกระจายรายได้
51. เห็นด้วย เพราะพัฒนาคุณภาพชีวิต
52. เห็นด้วย ทำให้สะดวก
53. เห็นด้วย เพราะสะดวก ง่ายต่อการซื้อของ ไม่ต้องเดินทางไปซื้อไกล
54. เห็นด้วย เพราะเพิ่มความสะดวกให้กับประชาชน
55. เห็นด้วย เพราะจะได้สะดวกและทั่วถึง
56. เห็นด้วย สะดวกดี
57. เห็นด้วย สะดวกดี
58. เห็นด้วย เพราะร้านค้าก็จะได้พัฒนาคุณภาพสินค้าการบริการอยู่ตลอดเวลา
59. เห็นด้วย เพราะเป็นสิทธิของทางธุรกิจ
60. เห็นด้วย เพราะทำให้สะดวกในการซื้อ
61. เห็นด้วย เพราะประชาชนได้ซื้อสินค้าในราคาที่สบายมากขึ้น
62. เห็นด้วย เพราะความสะดวกในการซื้อหา
63. เห็นด้วย เพราะทำให้มีความสะดวกสบายมากขึ้น
64. เห็นด้วย จะได้สะดวกสบายมากขึ้น
65. เห็นด้วย เพราะประชาชนจะได้รับการบริโภคอย่างทั่วถึง
66. เห็นด้วย เพราะประชาชนจะได้รับการบริการอย่างทั่วถึง
67. เห็นด้วย เพราะสะดวกสบายขึ้น
68. เห็นด้วย เพราะความสะดวกสบาย
69. เห็นด้วย เพราะทำให้ซื้อสินค้าได้สะดวกขึ้น

70. เห็นด้วย เพราะทำให้สะดวกต่อการเดินทางและสินค้ามีความหลากหลาย
71. เห็นด้วย เพราะสะดวก ประชาชนที่บ้านไกลจะได้ไม่ลำบากในการขับรถเข้าในเมือง
72. เห็นด้วย เพราะจะช่วยให้คนแถวนั้นไม่ต้องออกไปซื้อของไกล
73. เห็นด้วย เพราะจะได้สะดวกในการซื้อ
74. เห็นด้วย เพราะมีความสะดวกสบายมีสินค้าให้เลือกมาก
75. เห็นด้วย เพราะสะดวกสบายต่อประชาชน
76. เห็นด้วย เพราะสะดวก
77. เห็นด้วย เพราะเราสามารถซื้อสินค้าได้ในเวลาที่ต้องการ เช่น 20.00 น. แต่ร้านโชห่วย 6 โมง ก็ปิดแล้ว
78. เห็นด้วย เพื่อความสะดวกสบายและเจริญรุ่งเรือง
79. เห็นด้วย เพราะทำให้เกิดทางเลือกที่หลากหลายแก่ผู้บริโภค
80. เห็นด้วย เพราะสะดวกสบายและราคาประหยัดขึ้น
81. เห็นด้วย เพราะผู้บริโภคจะได้รับความเป็นธรรมในราคาของสินค้าและจะมีการแข่งขันของร้านค้าย่อย ทำให้ผู้บริโภคได้รับประโยชน์
82. เห็นด้วย เพราะพัฒนาเศรษฐกิจ ส่งเสริมการตลาด
83. เห็นด้วย สะดวก ราคาถูก
84. เห็นด้วย สะดวกสบาย
85. เห็นด้วย เพราะจะได้สะดวกมากขึ้น
86. เห็นด้วย เพราะจะได้มีความสะดวกและประหยัด
87. เห็นด้วย เพราะจะได้ซื้อสะดวก ไม่ไกลจากบ้าน
88. เห็นด้วย เพราะสะดวกบายต่อชุมชน
89. เห็นด้วย เพราะจะได้เจริญ สะดวกและเดินทางไม่ไกล
90. เห็นด้วย เพราะจะได้สะดวกสบายมากขึ้น
91. เห็นด้วย เพราะทำให้สะดวกในการซื้อของมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล
92. เห็นด้วย เพราะ จะมีความสะดวกสบายในการซื้อสินค้าอุปโภคมากขึ้น
93. เห็นด้วย เพราะสะดวกในการซื้อสินค้า
94. เห็นด้วย เพราะสะดวกสบาย ทันสมัย
95. เห็นด้วย เพราะทำให้ต่างอำเภอชุมชนมีสถานที่ซื้อของ
96. เห็นด้วย เพราะ การขยายธุรกิจทำให้ชุมชนมีรายได้ เนื่องจาก แรงงานการจ้างงาน
97. เห็นด้วย ชุมชนจะได้เจริญ
98. เห็นด้วย เพราะจะได้มีความเจริญเข้าสู่ชุมชน
99. เห็นด้วย เพราะสะดวกสบายต่อผู้ที่อยู่ในเขตอำเภอ หรือที่ชุมชนต่างๆ
100. เห็นด้วย เพราะ ชุมชนได้มีความสะดวกสบายในการจับจ่ายใช้สอย
101. เห็นด้วย เพราะเมื่อมีธุรกิจเข้ามาในชุมชนความเจริญก็จะตามมา
102. เห็นด้วย เพราะทำให้สะดวกสบายมากขึ้น
103. เห็นด้วย เพราะจะได้มีความสะดวกสบายมากขึ้น
104. เห็นด้วย เพราะ สินค้าได้กระจายกระจายทำให้เป็น การกระจายสินค้าและการกระจายรายได้
105. เห็นด้วย เพราะ ทำให้ประชาชนในพื้นที่นั้นๆ มีความสะดวกสบาย และมีตัวเลือกในการใช้จ่ายมาก

กว่าเดิม

106. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ชุมชนมีทางเลือกในการซื้อสินค้ามากขึ้น
107. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ระบบเศรษฐกิจในชุมชนมีการยกระดับขึ้น
108. เห็นด้วย เพราะ ประชาชนจะได้ซื้อของราคาถูก
109. เห็นด้วย เพราะผู้คนจะได้ซื้อเองในราคาประหยัด คุณภาพ
110. เห็นด้วย เพราะจะสะดวกมากยิ่งขึ้น
111. เห็นด้วย เพราะมีความสะดวกสบายมากขึ้น
112. เห็นด้วย เพราะมีเงินสะพัด
113. เห็นด้วย เพราะทำให้สะดวกในการซื้อของ
114. เห็นด้วย เพราะสามารถซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคได้หลายอย่างภายใต้ใจทีเดียว
115. เห็นด้วย เพราะเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภค
116. เห็นด้วย เพราะมีความสะดวกสบายมากขึ้น ราคาเป็นมาตรฐาน
117. เห็นด้วย เพราะทำให้ง่ายต่อการใช้บริการและประหยัดค่าใช้จ่าย
118. เห็นด้วย เพราะชุมชนมีเงินใช้และราคาถูก
119. เห็นด้วย เพราะราคาลดลง
120. เห็นด้วย เพราะสินค้าถูกลง
121. เห็นด้วย เพราะประหยัดและสะดวก มีสินค้าให้เลือกเยอะกว่า
122. เห็นด้วย เพราะเป็นการเปิดทางเลือก
123. เห็นด้วย เพราะมีความสะดวกสบายมากขึ้น
124. เห็นด้วย เพราะผู้ที่อยู่ในแถบนั้นจะสะดวกสบายไม่ต้องไปซื้อสินค้าในตัวจังหวัด
125. เห็นด้วย เพราะ สะดวกสบาย และซื้อสินค้าในราคาที่ถูก
126. เห็นด้วย เพราะความสะดวกสบายมากขึ้น
127. เห็นด้วย เพราะทำให้ชุมชนเจริญ
128. เห็นด้วย เพราะ ประชาชนมีทางเลือกที่หลากหลาย
129. เห็นด้วย เพราะคนต่างถิ่นจะได้สะดวกจับจ่ายใช้สอย
130. เห็นด้วย เพราะสะดวกสินค้าเยอะดี
131. เห็นด้วย เพราะขยายความสะดวกสู่ชุมชน
132. เห็นด้วย เพราะประชาชนในชนบทได้ไม่ต้องเดินทางไกล
133. เห็นด้วย เพราะทำให้มีความสะดวกสบายมากขึ้น
134. เห็นด้วย เพราะการบริการเคาน์เตอร์เซอร์วิสส่งต่อชีวิตมากขึ้น
135. เห็นด้วย เพราะช่วยลดภาระค่าใช้จ่าย
136. เห็นด้วย เพราะเพิ่มความสะดวกสบายและหลากหลายของสินค้า
137. เห็นด้วย เพราะอำนวยความสะดวก
138. เห็นด้วย เพราะสะดวกดี
139. เห็นด้วย เพราะสะดวกสบาย
140. เห็นด้วย เพราะจะได้กระจายสินค้าให้กับประชาชนที่อยู่ห่างไกล
141. เห็นด้วย เพราะประชาชนจะได้ซื้อของในราคาถูก

142. เห็นด้วย เพราะจะได้สะดวกสำหรับผู้ที่บ้านอยู่ไกลๆ
143. เห็นด้วย เพราะช่วยเพิ่มความสะดวกให้แก่ชุมชน
144. เห็นด้วย เพราะความสะดวกสบาย แต่การเป็นสินค้าที่เป็นของคนไทย สาขาคนไทย
145. เห็นด้วย เพราะสะดวกดี
146. เห็นด้วย เพราะจะได้มีจำนวนมากขึ้น
147. เห็นด้วย เพราะมีให้เลือกสรรหลายอย่าง
148. เห็นด้วย เพราะจะได้สะดวก
149. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านโชห่วยธรรมดาไม่ค่อยมีคนเข้า ธุรกิจค้าปลีกที่มาเปิดสาขาใหม่ส่วนมากเป็นของต่างชาติไม่ใช่ของคนไทย
150. เห็นด้วย เพราะจะทำให้สินค้าที่ลงไปชุมชนราคาถูกลงและเป็นสิทธิของผู้จำหน่ายสินค้า
151. เห็นด้วย เพราะทำให้เลือกซื้อสินค้าได้หลากหลายมากขึ้น
152. เห็นด้วย เพราะจะได้สินค้าหลากหลาย
153. เห็นด้วย เพราะเป็นทางเลือกในเขตอำเภอและชุมชน
154. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้เกิดความสะดวกสบายของผู้บริโภค
155. เห็นด้วย เพราะทำให้การดำเนินชีวิตมีความสะดวกมากขึ้น
156. เห็นด้วย เพราะประชาชนซื้อสินค้าได้ในราคาที่ถูกลงกว่าเดิม
157. เห็นด้วย เพราะมีผลกระทบมากกับร้านค้าขายของชำไม่สามารถแข่งขันได้
158. เห็นด้วย เพราะเพิ่มโอกาสแก่ประชาชน
159. เห็นด้วย เพราะราคาถูกและสะดวก
160. เห็นด้วย เพราะมีความสะดวกสบายในการไปซื้อ
161. เห็นด้วย เพราะเพื่อความสะดวกมากขึ้น
162. เห็นด้วย เพราะสะดวกสบาย
163. เห็นด้วย เพราะจะมีที่ซื้อสินค้าน้าหลากหลายเปรียบเทียบราคาได้
164. เห็นด้วย เพราะราคาถูกกว่า
165. เห็นด้วย เพราะจะได้มีความสะดวกในการซื้อ แต่ต้องมีเรื่องราคาเข้ามาดูแล
166. เห็นด้วย เพราะสะดวกครบครัน
167. เห็นด้วย เพราะหลากหลายสินค้า และความสะดวกสบาย
168. เห็นด้วย เพราะอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในท้องถิ่น
169. เห็นด้วย เพราะสะดวกดี
170. เห็นด้วย เพราะในชนบทไม่ต้องออกมาซื้อของที่ในเมืองทำให้ในเมืองรถติด
171. เห็นด้วย เพราะทำให้ความสะดวก
172. เห็นด้วย เพราะสะดวกง่ายแก่การซื้อขาย มีสินค้าบริการที่หลากหลาย
173. เห็นด้วย เพราะทำให้ คนในชุมชนมีความสะดวกมากขึ้น
174. เห็นด้วย เพราะเกิดความสะดวกต่อชุมชน
175. เห็นด้วย เพราะทำให้มีความสะดวกในการซื้อสินค้า
176. เห็นด้วย เพราะคนในชุมชนได้มีความสะดวกมากขึ้น
177. เห็นด้วย เพราะกระจายสินค้าทั่วถึง ราคาสินค้าลดลง

178. เห็นด้วย เพราะทำให้คนมี ความสะดวก
179. เห็นด้วย เพราะราคาจะได้ถูกๆ
180. เห็นด้วย เพราะทำให้ประชาชนที่อยู่ในเขตนั้นสะดวกในการบริโภคและอุปโภค
181. เห็นด้วย เพราะสะดวกต่อประชาชน
182. เห็นด้วย เพราะจะได้มีสินค้าที่หลากหลายมากขึ้นจากเดิม
183. เห็นด้วย เพราะจะได้สะดวกในการซื้อของมาอุปโภค บริโภค
184. เห็นด้วย เพราะสะดวกมีทางเลือกมากขึ้น
185. เห็นด้วย เพราะเพื่อเป็นการขยายความเจริญสู่ชุมชน แต่ต้องไม่ทำให้ความเป็นอยู่ของชุมชนเปลี่ยนแปลง
186. เห็นด้วย เพราะเป็นการกระจายสินค้าประเภทให้เข้าสู่ประชาชนในอำเภอหรือชุมชนมากยิ่งขึ้น
187. เห็นด้วย เพราะนำความเจริญและสะดวกสบายเข้าสู่ชุมชน
188. เห็นด้วย เพราะเพิ่มความหลากหลายในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ
189. เห็นด้วย เพราะเพิ่มความสะดวก
190. เห็นด้วย เพราะเป็นการขยายโอกาสการอุปโภคเพิ่มขึ้น
191. เห็นด้วย เพราะส่งเสริมให้ชุมชนมีความเจริญ พัฒนาขึ้น
192. เห็นด้วย เพราะสร้างความเจริญให้กับพื้นที่
193. เห็นด้วย เพราะสะดวกสบาย
194. เห็นด้วย เพราะเมื่อความสะดวกสบายในการใช้จ่าย
195. เห็นด้วย เพราะทำให้ประชาชนที่อยู่ในอำเภอและชุมชนสะดวกในการซื้อสินค้าไม่ต้องเดินทางไกล
196. เห็นด้วย เพราะทำให้ เกิดความสะดวกสบาย
197. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ซื้อสินค้าได้สะดวกสบาย
198. เห็นด้วย เพราะเพิ่มความสะดวกสบายแก่ผู้บริโภค
199. เห็นด้วย เพราะจะได้ทั่วถึงในการค้า
200. เห็นด้วย เพราะประชาชนในท้องถิ่นสามารถซื้อสินค้าได้สะดวก และเลือกได้หลากหลาย
201. เห็นด้วย เพราะจับจ่ายสินค้าได้สะดวกขึ้น
202. เห็นด้วย เพราะคนที่ไกลตัวเมืองจะได้สะดวกขึ้น
203. เห็นด้วย เพราะได้สินค้าที่มีประสิทธิภาพ
204. เห็นด้วย เพราะเพิ่มความสะดวกในการจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น ไม่ต้องเปลืองค่าเดินทาง
205. เห็นด้วย เพราะสามารถเลือกสินค้าได้หลากหลาย
206. เห็นด้วย เพราะจะช่วงเพิ่มความสะดวกในการซื้อสินค้าให้แก่ประชาชนในที่ห่างไกล
207. เห็นด้วย เพราะเพิ่มความความสะดวกสบายให้กับชุมชนมากขึ้น
208. เห็นด้วย เพราะจะทำให้มีสินค้าที่หลากหลายและสะดวกในการเลือกซื้อ
209. เห็นด้วย เพราะทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสินค้าได้อย่างทั่วถึง
210. เห็นด้วย เพราะเพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภค
211. เห็นด้วย เพราะจะได้ซื้อได้สะดวกง่ายและราคาที่ถูก
212. เห็นด้วย เพราะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง
213. เห็นด้วย เพราะจะได้มีความสะดวกสบาย

214. เห็นด้วย เพราะคนในอำเภอจะได้ไม่ต้องเดินทางไกลๆ
215. เห็นด้วย เพราะประชาชนได้รับความสะดวกมากขึ้น
216. เห็นด้วย เพราะคนในชุมชนจะได้เดินทางไปซื้อในเมืองสร้างความสะดวกต่อชุมชนมากยิ่งขึ้น
217. เห็นด้วย เพราะเป็นการกระจายสินค้าเข้าสู่ที่ชุมชน ทำให้ประชาชนสะดวกมากขึ้น
218. เห็นด้วย เพราะสะดวกไม่ต้องเดินทางมาซื้อไกล
219. เห็นด้วย เพราะประชาชนจะได้รับความสะดวกมากยิ่งขึ้น
220. เห็นด้วย เพราะเพิ่มทางเลือกให้คนใจเขตต่างอำเภอ
221. เห็นด้วย เพราะเพื่อความเท่าเทียมกันทางสังคม และมีความสะดวกและมีทางเลือกการบริโภคมากขึ้น
222. เห็นด้วย เพราะเพิ่มความสะดวกสบาย
223. เห็นด้วย เพราะทั่วถึงดี สะดวกสบาย เจริญ
224. เห็นด้วย เพราะทำให้ผู้บริโภคมีความสะดวกสบายมากขึ้น
225. เห็นด้วย เพราะเพิ่มความสะดวกสบายมาก และบางครั้งร้านโชห่วยชอบขายแพงเกินไป
226. เห็นด้วย เพราะจะได้ความสะดวกสบาย
227. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ชุมชนสะดวกสบายมากขึ้น ไม่ต้องล ากเข้าไปในเมือง
228. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายมากขึ้นและประหยัดเวลาในการเดินทาง
229. เห็นด้วย เพราะทำให้มีความสะดวกในการไปซื้อหรือรับบริการเมื่ออยู่ในอ เภอหรือชุมชน
230. เห็นด้วย เพราะทำให้ชีวิตสะดวกสบายมากขึ้น
231. เห็นด้วย เพราะสามารถซื้อสินค้าได้ในราคาที่ถูกลง
232. เห็นด้วย เพราะสะดวกและทำให้สินค้ามีหลากหลายราคาถูกลงด้วย
233. เห็นด้วย เพราะทำให้ราคาในการซื้อลดลง
234. เห็นด้วย เพราะสะดวกมากขึ้น
235. เห็นด้วย เพราะทำให้เกิดความสะดวกสบาย
236. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ประชาชนมีความสะดวกแต่ไม่ควรที่จะให้มันมากเกินไปจนทำลายร้านค้ารายย่อย
237. เห็นด้วย เพราะเกิดความสะดวกในชุมชนที่ห่างไกลให้เข้าถึงสินค้ามากขึ้นอีกทั้งยังประหยัดอีกด้วย
238. เห็นด้วย เพราะสะดวก
239. เห็นด้วย เพราะเพิ่มความสะดวกให้กับเขตอำเภอและมีความเจริญขึ้น
240. เห็นด้วย เพราะเป็นการกระจายสินค้าสู่ชุมชนอย่างทั่วถึง
241. เห็นด้วย เพราะประชาชนได้บริโภคของถูกและเกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นในระดับชุมชน
242. เห็นด้วย เพราะสะดวกขึ้น
243. เห็นด้วย เพราะนำพาความเจริญมาสู่ชุมชน
244. เห็นด้วย เพราะคนในชุมชนจะได้รับความสะดวกสบาย
245. เห็นด้วย เพราะสะดวกสบาย
246. เห็นด้วย เพราะทำให้คนในชุมชนมีความสะดวกสบายมากขึ้น
247. เห็นด้วย เพราะเป็นการเสริมสร้างความสะดวกให้แก่ชุมชน
248. เห็นด้วย เพราะจะได้มีความสะดวกมากขึ้น
249. เห็นด้วย เพราะจะทำให้สะดวกในการซื้อสินค้าและบริการ

250. เห็นด้วย เพราะสะดวก
251. เห็นด้วย เพราะจะได้มีความสะดวกสบายมากขึ้น
252. เห็นด้วย เพราะทำให้ผู้ที่อยู่ในชุมชนได้ซื้อสินค้าในราคาที่ถูกลงและสะดวก
253. เห็นด้วย เพราะสะดวกในการซื้อ
254. เห็นด้วย เพราะสะดวกในการซื้อ
255. เห็นด้วย เพราะสะดวกในการซื้อสินค้าที่ใกล้บ้าน
256. เห็นด้วย เพราะจะได้ไม่ต้องไปไกล สะดวกขึ้น
257. เห็นด้วย เพราะสร้างความสะดวกให้แก่คนในชุมชน
258. เห็นด้วย เพราะเป็นการกระจายความเจริญสู่ชุมชน
259. เห็นด้วย เพราะมีความสะดวกมากขึ้น การกระจายสินค้าเป็นไปอย่างทั่วถึง
260. เห็นด้วย เพราะเป็นการพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้า
261. เห็นด้วย เพราะทำให้สะดวกมากยิ่งขึ้น
262. เห็นด้วย เพราะจะได้สะดวกในการไปซื้อสินค้า
263. เห็นด้วย เพราะทำให้เกิดความสะดวกสบายในระดับท้องถิ่นเกิดความหลากหลายและทันสมัย
264. เห็นด้วย เพราะสะดวกแก่ชุมชน ที่จะได้ไม่ต้องเดินทางไกล ๆ
265. เห็นด้วย เพราะทำให้สะดวกในการจับจ่ายมากขึ้น
266. เห็นด้วย สะดวก ถูก
267. เห็นด้วย เพราะสะดวกในการซื้อเนื่องจากถ้าจะให้เข้าไปซื้อในตัวจังหวัดต้องใช้เวลาในการเดินทางนาน
268. เห็นด้วย เพราะประชาชนได้ซื้อในราคาถูก
269. เห็นด้วย เพราะชาวบ้านจะได้ไม่ต้องมาซื้อในตัวเมือง
270. เห็นด้วย เพราะคนต่างอำเภอสามารถซื้อของได้อย่างสะดวก
271. เห็นด้วย เพราะทำให้สะดวกมากขึ้น
272. เห็นด้วย เพราะเป็นการเปิดการค้าแบบเสรี
273. เห็นด้วย เพราะทำให้คนในชุมชนสะดวก
274. เห็นด้วย เพราะสะดวกมีสินค้าให้เลือกมากมาย
275. เห็นด้วย เพราะทำให้คนในชุมชนมีทางเลือกในการซื้อสินค้ามากขึ้น
276. เห็นด้วย เพราะนำความเจริญสู่ตัวชุมชน
277. เห็นด้วย เพราะเป็นการกระจายโอกาสทางการค้าและบริการแก่ประชาชน
278. เห็นด้วย เพราะจะทำให้เกิดความสะดวก
279. เห็นด้วย เพราะจะได้อำนวยความสะดวกให้ประชาชน
280. เห็นด้วย เพราะจะสนองความต้องการสินค้าของผู้บริโภคได้ในพื้นที่ที่ห่างไกลจากย่านธุรกิจ
281. เห็นด้วย เพราะทำให้ประชาชนสามารถซื้อสินค้าได้ในราคาที่ถูกลง
282. เห็นด้วย เพราะทำให้ชุมชนมีการพัฒนา
283. เห็นด้วย เพราะทำให้มีความสะดวกมากขึ้น ประชาชนจะได้ไม่ต้องเข้าเมืองมาซื้อของ
284. เห็นด้วย เพราะคนที่อาศัยในชุมชนไม่ต้องเดินทางไกลเพื่อมาซื้อสินค้าในเมือง
285. เห็นด้วย เพราะคนในชุมชนได้สะดวกในการอุปโภคบริโภค
286. เห็นด้วย เพราะจะได้เพิ่มความสะดวกให้กับผู้ที่อาศัยในชุมชน

287. เห็นด้วย เพราะสะดวกต่อการหาซื้อสำหรับผู้คนที่อยู่ในชุมชน
288. เห็นด้วย เพราะเพื่อความสะดวกของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน
289. เห็นด้วย เพราะความสะดวกสบายในการจับจ่าย
290. เห็นด้วย เพิ่มทางเลือกให้แก่ประชาชน และการกระตุ้นให้ผู้ค้าปลีกในชุมชนนั้นมีการปรับตัวไปในทางที่ดีขึ้น
291. เห็นด้วย เพราะทำให้ประชาชนมีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น
292. เห็นด้วย เพราะเพื่อเพิ่มความสะดวกให้แก่ประชาชน
293. เห็นด้วย เพราะสะดวกในการเดินทางและอยู่ใกล้บ้าน
294. เห็นด้วย เพราะทำให้สะดวกในการเดินทางไปซื้อ
295. เห็นด้วย สะดวก
296. เห็นด้วย ได้รับความสะดวกและบริการที่หลากหลาย
297. เห็นด้วย เพราะมีการกระจายการบริโภคมากขึ้น ทำให้คนในระดับชุมชนมีอาชีพ
298. เห็นด้วย เพราะจะได้เกิดความเจริญแพร่ไปในชุมชนและลดการผูกขาดสินค้าของร้านค้า
299. เห็นด้วย เพราะประชาชนซื้อสินค้าในราคาที่ถูกลง
300. เห็นด้วย เพราะเป็นการกระจายสินค้าให้ถึงมือผู้บริโภคที่สะดวกในการเดินทางไปซื้อสินค้า
301. เห็นด้วย เพราะความสะดวกในการใช้ประโยชน์ของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ
302. เห็นด้วย เพราะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่คนในระดับชุมชน
303. เห็นด้วย เพราะขยายโอกาสให้คนในชุมชนได้มีโอกาสซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ และสะดวกสบาย
304. เห็นด้วย เพราะทำให้ชุมชนเจริญขึ้น
305. เห็นด้วย เพราะสามารถเพิ่มความสะดวกให้กับชุมชน
306. เห็นด้วย เพราะสามารถทำให้สินค้าหลากหลาย สะดวก
307. เห็นด้วย เป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น ไม่ต้องให้คนในชุมชนต้องเข้าเมืองกรุง
308. เห็นด้วย เพราะทำให้ประชาชนสามารถซื้อสินค้าได้ง่ายและหลากหลายมากขึ้น
309. เห็นด้วย เพราะประชาชนจะมีความสะดวกในการเลือกซื้อสินค้าเพิ่มมากขึ้น
310. เห็นด้วย นำความเจริญสู่ชนบท
311. เห็นด้วย เพราะเป็นการพัฒนาชุมชนให้มีความสะดวกเป็นศูนย์รวมการซื้อสินค้าทุกชนิด
312. เห็นด้วย เพราะจะได้มีสินค้าที่หลากหลายขึ้น ประชาชนมีทางเลือกในการเลือกซื้อมากขึ้น
313. เห็นด้วย เพราะสะดวกในการเดินทาง เป็นการช่วยโลกประหยัดพลังงานได้ด้วย
314. เห็นด้วย เพราะช่วยให้เกิดการกระจายสินค้าและบริการและทำให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าในราคาถูก
315. เห็นด้วย เพราะสะดวก
316. เห็นด้วย เพราะจะทำให้เจริญมากขึ้น เกิดความสะดวกกับชุมชนมากขึ้น
317. เห็นด้วย เพราะจะมีสินค้าต่อความต้องการ
318. เห็นด้วย เพราะมีสินค้าหลากหลาย ราคาถูก สะดวกสบาย
319. เห็นด้วย เพราะจะเป็นการเพิ่มความสะดวกสบายต่ออำเภอและชุมชน
320. เห็นด้วย เพราะกระจายสินค้าได้ทั่วถึงความต้องการ
321. เห็นด้วย เพราะเป็นการกระจายเพื่อให้ประชาชนเดินทางสะดวก
322. เห็นด้วย เพราะประชาชนจะได้รับความสะดวกมากขึ้น ไม่ต้องเดินทางไกล

323. เห็นด้วย เพราะราคาถูก ประหยัด
324. เห็นด้วย เพราะทำให้เกิดความสะดวกมากขึ้น
325. เห็นด้วย เพราะสะดวกสบาย
326. เห็นด้วย เพราะชุมชนจะได้มีความสะดวกสบายมากขึ้น
327. เห็นด้วย เพราะความสะดวกสบาย
328. เห็นด้วย เพราะสะดวกและมีสินค้ามากขึ้น เป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภค
329. เห็นด้วย เพราะเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับผู้ซื้อ
330. เห็นด้วย เพราะเพื่อความสะดวกของผู้บริโภค
331. เห็นด้วย เพราะเพื่อความสะดวก
332. เห็นด้วย เพราะจะได้จับจ่ายอย่างสะดวก
333. เห็นด้วย เพราะขยายความสะดวกสบายให้กับคนในระดับชุมชน
334. เห็นด้วย เพราะแบ่งความเจริญ
335. เห็นด้วย เพราะทำให้ประชาชนที่อยู่ห่างไกลมีความสะดวกสบาย
336. เห็นด้วย เพราะสะดวก แล้วก็มีราคาถูก
337. เห็นด้วย เพราะจะมีความสะดวกในการซื้อมากยิ่งขึ้น
338. เห็นด้วย เพราะให้ความสะดวกสบายมากขึ้น
339. เห็นด้วย เพราะประชาชนจะได้สะดวกในการจับจ่าย
340. เห็นด้วย เพราะทำให้คนในชุมชนมีทางเลือกเพิ่มมากขึ้น
341. เห็นด้วย เพราะสามารถหาซื้อของใช้ได้ง่าย
342. เห็นด้วย เพราะความสะดวกของประชาชน
343. เห็นด้วย เพราะจะได้มีสินค้าหลากหลาย
344. เห็นด้วย เพราะสะดวกใกล้บ้าน
345. เห็นด้วย เพราะสะดวก
346. เห็นด้วย เพราะสะดวก
347. เห็นด้วย เพราะความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น
348. เห็นด้วย เพราะสร้างทางเลือกให้ผู้บริโภคมากขึ้น เพิ่มการแข่งขันในธุรกิจ
349. เห็นด้วย เพราะลดการเดินทางในการเข้าเมืองไปซื้อสินค้า
350. เห็นด้วย เพราะสะดวกต่อคนในชุมชน
351. เห็นด้วย เพราะเพื่อความเสมอภาคในการบริโภคของผู้บริโภคแต่งตั้งค่านึงถึงอาชีพ การขายของประชาชนในชุมชน
352. เห็นด้วย เพราะประชาชนได้ประหยัดมากขึ้น
353. เห็นด้วย เพราะประชาชนจะได้มีรายได้
354. เห็นด้วย เพราะสินค้าปลีกมีราคาถูก
355. เห็นด้วย เพราะใช้สินค้าถูกกว่า
356. เห็นด้วย เพราะได้ใช้สินค้าราคาประหยัดกว่า
357. เห็นด้วย เพราะจะเป็นการลดต้นทุนของผู้ขายของที่ทำให้สินค้ามีราคาถูกขึ้นมากกว่า
358. เห็นด้วย เพราะยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชน

359. เห็นด้วย เพราะเป็นการขยายการค้าเข้าสู่ชุมชนเป็นการขยายสิ่งอื่นๆตามไปด้วย
360. เห็นด้วย เพราะเพื่อเพิ่มความต้องการและสะดวกให้กับผู้บริโภค
361. เห็นด้วย เพราะทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกมากขึ้น
362. เห็นด้วย เพราะประชาชนจะได้ใช้สินค้าในราคาที่ถูกลง รวมทั้งความสะดวกสบายในการจับจ่าย
363. เห็นด้วย เพราะเป็นความสะดวกสบายในลักษณะของชุมชน
364. เห็นด้วย เพราะมีสินค้าให้เลือกเยอะ
365. เห็นด้วย เพราะเพิ่มความสะดวกสบายให้กับ ผู้ที่อยู่ต่างอำเภอห่างไกลจากตัวเมือง
366. เห็นด้วย เพราะได้มีความหลากหลายของสินค้าอุปโภคบริโภค
367. เห็นด้วย เพราะทำให้สามารถเลือกซื้อสินค้าได้หลากหลายและบริการต่าง ๆ
368. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ประชาชนมีความสะดวกสบายในชีวิตมากขึ้น
369. เห็นด้วย เพราะทำให้ ชีวิตสะดวกสบายมากขึ้น
370. เห็นด้วย เพราะชาวบ้านชุมชนจะได้ใช้สอยในด้านต่าง ๆ
371. เห็นด้วย เพราะทำให้ผู้บริโภคมีความสะดวกสบายในการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค
372. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้อำเภอชุมชนได้มีโอกาสเลือกซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค
373. เห็นด้วย เพราะทำให้คนในชุมชนสะดวกขึ้น
374. เห็นด้วย เพราะจะได้สะดวก รวดเร็ว ไม่ต้องเดินทางไกลเพื่อซื้อสินค้า
375. เห็นด้วย เพราะทำให้สะดวกในการซื้อสินค้ามากขึ้น ขยายสาขาทุกทิศทั่วไทย
376. เห็นด้วย เพราะมีความสะดวกสบายไม่ต้องมาซื้อไกลถึงในเมือง
377. เห็นด้วย เพราะสร้างความเจริญสู่ชุมชน
378. เห็นด้วย เพราะประชาชนจะได้มีความสะดวกในการอุปโภคบริโภค
379. เห็นด้วย เพราะเพิ่มความสะดวกในการซื้อของคนในชุมชน
380. เห็นด้วย เพราะเมื่อมีการแข่งขันทางการค้ามากขึ้นทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบ
381. เห็นด้วย เพราะทำให้สะดวกในการเดินทางไม่ต้องเดินทางไกล ๆ
382. เห็นด้วย เพราะห้างหรือร้านค้าสะดวกซื้อที่มีมากขึ้น
383. เห็นด้วย เพราะสะดวกต่อผู้คนในชุมชน
384. เห็นด้วย เพราะสินค้ากระจายได้มากขึ้น
385. เห็นด้วย เพราะเป็นการพัฒนาความเจริญสู่ท้องถิ่น

ข้อ 11. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับนโยบายทางธุรกิจค้าปลีกค้าส่งในการขยายสาขาเข้าไปในระดับอำเภอและชุมชน

ไม่เห็นด้วย

1. ไม่เห็นด้วย เพราะทำเพื่อประโยชน์นายทุน
2. ไม่เห็นด้วย เพราะเงินออกนอกประเทศ
3. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านโชห่วยขาดรายได้ ธุรกิจค้าปลีก น่าจะมีจังหวัดละ 2 แห่ง
4. ไม่เห็นด้วย เพราะกระทบต่อธุรกิจชุมชนขนาดเล็ก
5. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการทำร้านค้าปลีกประเภทอื่นได้รับความขาดดุลเพราะคนจะนิยมเข้าร้านค้าที่มีชื่อเสียง

6. ไม่เห็นด้วย เพราะจะไปแย่งตลาดโซห่วยในระดับชุมชน
7. ไม่เห็นด้วย เพราะจะไปแย่งตลาดโซห่วยในระดับชุมชน
8. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านโซห่วยขายไม่ได้ชิครับ
9. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการผูกขาดทางการค้าอาจทำให้นิเวศน์ชุมชนเสียหาย
10. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านโซห่วยไม่มีรายได้ และต้องเลิกกิจการ
11. ไม่เห็นด้วย เพราะมันจะทำให้การจ่ายฟุ่มเฟือย ร้านขายปลีกที่ใกล้บ้านอยู่ไม่ได้
12. ไม่เห็นด้วย เพราะอาจเกิดการผูกขาดทางการค้า
13. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการทำงานระบบเศรษฐกิจของอำเภอชุมชน เงินทุนไปอยู่กับนายทุน
14. ไม่เห็นด้วย เพราะจะเปียดเบียนชุมชนที่เคยพึ่งตนเอง
15. ไม่เห็นด้วย เพราะไปทำธุรกิจแบบโซห่วยที่คุ้มกันได้ต่อรองกันได้จะหายไป
16. ไม่เห็นด้วย เพราะนโยบายจะเข้ามาควบคุมรายได้ของคนในชุมชน ทำให้มีความขัดแย้งนายทุนใหญ่กับรายย่อย
17. ไม่เห็นด้วย เพราะประโยชน์ที่ได้ของคนในท้องถิ่นนั้นไม่ได้จริง
18. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้การค้าในชุมชนได้มีเสถียรภาพ
19. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการทำลายวิถีชีวิตของชุมชน
20. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำลายพัฒนาการการเรียนรู้ของชุมชนมากขึ้น
21. ไม่เห็นด้วย เพราะการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกิดขึ้น
22. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้เกิดภาวะปลาใหญ่กินปลาเล็ก
23. ไม่เห็นด้วย เพราะจะเป็นการผูกขาด
24. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ขาดเงินทุนหมุนเวียนภายในชุมชน
25. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าของชุมชนขาดรายได้
26. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกอำเภอ-ชุมชน ไม่สามารถแข่งขันได้
27. ไม่เห็นด้วย เพราะอาจทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนไป
28. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ โซห่วยในระดับอำเภอและจังหวัดถูกเอาเปรียบ ถูกผูกขาด ขาดรายได้
29. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ธุรกิจค้าปลีกส่งขนาดเล็กเกิดผลกระทบได้รับความเสียหาย
30. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านขนาดเล็กยังไม่ปรับปรุงพัฒนาไม่มีความรู้
31. ไม่เห็นด้วย เพราะคนในชุมชนจะโดนแย่งงาน แย่งจากการค้าขาย เป็นสาเหตุของการว่างงาน
32. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าปลีกขนาดเล็กไม่สามารถดำเนินงานต่อไปได้
33. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านโซห่วยจำหน่ายสินค้าไม่ได้
34. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าปลีกเกิดความเดือดร้อนในการค้าขาย อาจค้าขายได้น้อยลง
35. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ชาวบ้านไม่ได้ขายสินค้าตามธรรมชาติของตน เช่น 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านของคนไทยเอง
36. ไม่เห็นด้วย เพราะคนในชุมชนขาดรายได้และตกงาน
37. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ชาวบ้านไม่ได้ขายสินค้าตามธรรมชาติของตน เช่น 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านของคนไทยเอง
38. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ชาวบ้านไม่ได้ขายสินค้าตามธรรมชาติของตน เช่น 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านของคนไทยเอง

39. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ชาวบ้านไม่ได้ขายสินค้าตามธรรมชาติของตน เช่น 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านของคนไทยเอง
40. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ชาวบ้านไม่ได้ขายสินค้าตามธรรมชาติของตน เช่น 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านของคนไทยเอง
41. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ชาวบ้านไม่ได้ขายสินค้าตามธรรมชาติของตน เช่น 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านของคนไทยเอง
42. ไม่เห็นด้วย เพราะอาจทำให้ผู้บริโภคไปซื้อสินค้านั้นแล้วแม่ค้ารายย่อยขาดรายได้
43. ไม่เห็นด้วย เพราะเบียดเบียนรายได้ของร้านค้าปลีกเล็กๆ
44. ไม่เห็นด้วย เพราะอาจส่งผลกระทบต่อร้านค้ารายย่อยที่ทำมาหากินในระแวงนั้น
45. ไม่เห็นด้วย เพราะธุรกิจค้าปลีกมีสาขาใหญ่ตามมมเมืองอยู่แล้ว
46. ไม่เห็นด้วย เพราะฟุ่มเฟือย
47. ไม่เห็นด้วย เพราะไม่ได้กระจายรายได้ให้กับประชาชนทุกคน
48. ไม่เห็นด้วย เพราะส่งสารร้านเก่าแก่ที่ตั้งมานานและเห็นใจร้านโชห่วยอื่นๆ
49. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าในละแวกนั้นล าบาก
50. ไม่เห็นด้วย เพราะถึงแม้ว่าจะสะดวกแต่การอาศัยทำมาหากินของชุมชนที่ค้าขายจะไม่ได้
51. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านขายปลีกตามชุมชนบางร้านเดือดร้อนต้องปิดกิจการถึงเหลือมีการต่อต้าน ธุรกิจการขยายสาขาแต่ก็มีการการจัดสร้างขึ้นเช่นเดิม ตามที่เห็นมาไม่ยอมรับตามหมู่บ้านและชุมชน
52. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านโชห่วยต่างจังหวัดขาดรายได้หรืออยู่ไม่ได้เลย
53. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านเล็ก ๆ จะอยู่ไม่ได้
54. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้มีผลต่อผู้ค้าเดิมในพื้นที่ ส่วนมากผลิตภัณฑ์ที่ขายไม่ใช่ของจากในพื้นที่เองเอาของจากข้างนอกมาขายแต่ของจากข้างในขายไม่ได้ ไม่สร้างรายได้ให้กับชุมชน
55. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยขาดรายได้
56. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าขนาดเล็กขาดทุน
57. ไม่เห็นด้วย เพราะส่งสารร้านสะดวกซื้อภายในชุมชนไม่มีรายได้หากมีการขยายสู่ตัวอำเภอ
58. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้รายโชห่วยมีปัญหา ขายไม่ได้
59. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการทำให้ประชาชนที่ทำอาชีพค้าขายต้องยกเลิกกิจการ
60. ไม่เห็นด้วย เพราะจะไปมีผลกระทบของคนค้าขาย
61. ไม่เห็นด้วย เพราะกระทบธุรกิจขนาดเล็กของชาวบ้าน
62. ไม่เห็นด้วย เพราะอยากให้ชุมชนกระจายรายได้เอง
63. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการเปิดกิจการแข่งขันกับกิจกรรมของคนในอำเภอและชุมชน
64. ไม่เห็นด้วย เพราะธุรกิจส่วนใหญ่เป็นห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่จะเป็นของชาวต่างชาติ
65. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าเล็ก ๆ ร้านธรรมดาอาจจะขายไม่ได้
66. ไม่เห็นด้วย เพราะแย่งตลาดคู่ค้าที่ไม่มีทางสู้
67. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยจะเจ๊ง
68. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านขายของขนาดเล็กไม่มีกำไร
69. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้ารายย่อยอยู่ไม่ได้

70. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้เกิดปัญหาด้านการขายในชุมชน ร้านค้าขายได้กำไรน้อย
71. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าย่อยสูญเสีรายได้
72. ไม่เห็นด้วย เพราะส่งผลกระทบต่อผู้ค้าขายรายย่อย
73. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ประชาชนสิ้นเปลือง สงสารร้านในชุมชน
74. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าชาวบ้านไม่ได้รับการอุดหนุนมากนัก
75. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการขยายของชาวต่างชาติ ทำให้เงินออกนอกประเทศ
76. ไม่เห็นด้วย เพราะมันเป็นทุนนิยมที่ไม่รับผิดชอบสังคม
77. ไม่เห็นด้วย เพราะคนจนที่ประกอบกิจการนี้ สู้ไม่ได้ ไม่มีเงินทุน
78. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยจะขายไม่ได้ ต้องยุบกิจการ
79. ไม่เห็นด้วย เพราะชาวบ้านไม่มีรายได้จากการขายของและประชาชนมักง่าย
80. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้คนในชุมชนขาดรายได้
81. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าเล็กขาดรายได้
82. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้คนในชุมชนขาดรายได้เพราะธุรกิจขนาดใหญ่เป็นของคนภายนอก
83. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ธุรกิจค้าขายย่อมไม่ได้รับผลกำไรหรือไม่ได้รับการนิยมนิรโทษจากลูกค้า
84. ไม่เห็นด้วย เพราะมีผลต่อร้านโชห่วย
85. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าขนาดเล็กในชุมชนได้รับความเดือดร้อน ยอดขายลดลง
86. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้มีกลุ่มคนบางกลุ่มเดือดร้อน เช่น ร้านค้าขนาดเล็ก ร้านโชห่วย
87. ไม่เห็นด้วย เพราะส่งผลกระทบต่อผู้ค้าขาย
88. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ส่งผลกระทบต่อร้านโชห่วยสะดวกเกินไปไม่ดี
89. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าในชุมชนต้องปิดกิจการไป เพราะสู้ธุรกิจค้าปลีกไม่ได้
90. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าชุมชนจะขาดรายได้ รายได้ไม่กระจายสู่ชุมชน
91. ไม่เห็นด้วย เพราะโชห่วยเจ๊ง
92. ไม่เห็นด้วย เพราะไม่รู้เรื่อง
93. ไม่เห็นด้วย เพราะผู้ประกอบการรายย่อยได้รับผลกระทบ
94. ไม่เห็นด้วย เพราะเงินบาทต้องส่งออกนอกประเทศ และร้านค้าในชุมชนก็จะแย่งเศรษฐกิจ
95. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ลักษณะของชุมชนเปลี่ยนแปลง
96. ไม่เห็นด้วย เพราะส่งผลกระทบต่อส่วนที่ตั้งอยู่เดิม
97. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ธุรกิจปลีกย่อยต้องปิดกิจการและมี ความเดือดร้อน
98. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าในชุมชนได้รับผลกระทบ
99. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ยืตติความสะดวกสบายมากขึ้น และส่งผลกระทบต่อธุรกิจท้องถิ่น
100. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการทำลายวิถีชีวิตของคนในชุมชน
101. ไม่เห็นด้วย เพราะล่อลวงพื้นที่ประชาชน
102. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้คนในชุมชนที่ค้าขายเช่นร้านโชห่วยเดือดร้อน
103. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าย่อยในชุมชนขายของไม่ได้ เศรษฐกิจในชุมชนไม่ดี
104. ไม่เห็นด้วย เพราะทำลายระบบตลาดชุมชน ทำให้ผู้ค้ารายย่อยไม่เกิดรายได้
105. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านขายของในพื้นที่อยู่ไม่ได้ และทำให้ คนในพื้นที่มีอาชีพทำน้อยลง
106. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านโชห่วยเสีรายได้

107. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยจะขายไม่ได้
108. ไม่เห็นด้วย เพราะมีความสะดวกสบาย
109. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าขนาดเล็กเดือดร้อน
110. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าขนาดเล็กจะประสบปัญหาต่างๆ
111. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ธุรกิจร้านค้าปลีก ค้าส่งที่มีอยู่แล้วอาจจะปิดทำการได้
112. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการกีดกันทางด้านการค้าของธุรกิจค้าปลีกตามชุมชน ส่งผลให้เกิดการว่างงาน
113. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าเล็กๆ ในชุมชนเกิดผลกระทบจากการขายและว่างงาน
114. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าที่อยู่ในชุมชนเดือดร้อน
115. ไม่เห็นด้วย เพราะมีผลกระทบต่อร้านค้าปลีกของชุมชนนั้นๆ
116. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าปลีกรายย่อยได้รับผลกระทบ
117. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านโชห่วยในชุมชนขายของไม่ดีเท่าเดิม
118. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าในแถบนั้นมีปัญหา
119. ไม่เห็นด้วย เพราะเงินไหลออกนอกประเทศ และทำให้ร้านค้าโชห่วยขายของไม่ได้
120. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านโชห่วยขนาดเล็กอยู่ไม่ได้ ทำให้ขาดรายได้
121. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าโชห่วยหรือประชาชนที่ประกอบอาชีพค้าขายจะมีผลกระทบ
122. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกขนาดเล็กได้ รับผลกระทบ
123. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าปลีกต้องล้มกิจการ
124. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้ารายย่อยล้มเลิกกิจการ
125. ไม่เห็นด้วย เพราะถ้าในระดับอำเภอก็น่าจะดีแต่ถ้ามีการสำรวจจากร้านค้าย่อย
126. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ธุรกิจขนาดย่อยขายไม่ได้
127. ไม่เห็นด้วย เพราะกระทบต่อการประกอบอาชีพของร้านค้าในชุมชน
128. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าโชห่วยจะขายไม่ได้และทำให้เกิดความเสียหายหลายอย่างตามมา
129. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าโชห่วยได้รับความเดือดร้อน
130. ไม่เห็นด้วย เพราะไม่ได้ช่วยส่งเสริมการค้าขายภายในชุมชน
131. ไม่เห็นด้วย เพราะเนื่องจากการทำให้การสร้างธุรกิจสินค้าในชุมชนรายได้ไม่เกิดการหมุนเวียน
132. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าในชุมชนขาดรายได้ จำนวนขายลดลง เพราะรอขายราคาต่อหน้า
133. ไม่เห็นด้วย เพราะต่อไปจะนำไปสู่การผูกขาดทางการค้าของธุรกิจค้าปลีก
134. ไม่เห็นด้วย เพราะส่งผลกระทบต่อการขายของในชุมชน
135. ไม่เห็นด้วย เพราะไม่อนุรักษ์ของไทย
136. ไม่เห็นด้วย เพราะในแง่ความสะดวกอาจจะใช่ แต่ด้านรายได้มีผลต่อคนในชุมชน
137. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วย ตลาดสดจะไม่ได้ขาย เพราะขายไม่ได้
138. ไม่เห็นด้วย เพราะสินค้าประจำท้องถิ่นจะขายไม่ได้และร้านค้าปลีกขาดทุน
139. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าขนาดเล็กมีความเดือดร้อน
140. ไม่เห็นด้วย เพราะคนไทยควรจะช่วยเหลือกัน
141. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าปลีกในชุมชนได้รับผลกระทบ
142. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าขนาดเล็กลำบาก
143. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยก็จะขายไม่ได้ ประชาชนก็ลำบาก

144. ไม่เห็นด้วย เพราะมันไปกระทบแก่การอยู่กินของร้านค้าในบริเวณนั้น
145. ไม่เห็นด้วย เพราะประเทศไทยเสียดุลมากเกิดไปเพราะถ้ามีร้านที่ซื้อได้สะดวกและราคาถูกคนก็ต้องเลือกมากกว่า
146. ไม่เห็นด้วย เพราะส่งผลกระทบต่อร้านค้าปลีกหลายแห่งในชุมชน
147. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าในชุมชนมีปัญหาขาดรายได้
148. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าใกล้บ้านหายไปเรื่อยๆ ไม่ก็เปลี่ยนไปเป็น 7-11
149. ไม่เห็นด้วย เพราะบางทีมีมากไปอาจส่งผลกระทบต่อผู้ขายร้านค้าเล็กๆ
150. ไม่เห็นด้วย เพราะส่งผลกระทบต่อผู้ค้ารายย่อย และผลิตสินค้าขนาดเล็ก/กลางไม่สามารถขยายธุรกิจได้
151. ไม่เห็นด้วย เพราะผู้ค้าขายรายย่อยเดือดร้อน
152. ไม่เห็นด้วย เพราะแย่งงานชาวบ้าน
153. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกย่อยอื่นๆจะขายไม่ออก
154. ไม่เห็นด้วย เพราะไปกระทบต่อร้านค้าที่มีอยู่แล้วและวิถีชีวิตความเป็นอยู่
155. ไม่เห็นด้วย เพราะจะกระทบต่อร้านค้าขนาดเล็ก
156. ไม่เห็นด้วย เพราะรบกวนแบบแผนดั้งเดิมของชุมชน รกหูรกตา ให้คนสบายเกินไป
157. ไม่เห็นด้วย เพราะมีผลกระทบต่อร้านค้ารายย่อย
158. ไม่เห็นด้วย เพราะโซห่วยขายไม่ดี
159. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการแข่งขันการค้าขายของประชาชน
160. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ผู้ค้ารายย่อยขายสินค้าไม่ได้
161. ไม่เห็นด้วย เพราะเหมือนเป็นการผูกขาดการค้ากันๆ การแลกเปลี่ยนเงินระหว่างพื้นจะมีน้อยลง
162. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าที่มีอยู่แล้วขายของลำบาก และบางที่ค่านิยมของคนบางกลุ่มชอบไปซื้อตามห้างที่ราคาเท่ากันกับร้านโซห่วย
163. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการละเมิดการค้าขายกับบุคคลอื่นภายในประเทศ
164. ไม่เห็นด้วย เพราะละเมิดการค้าที่ประกอบอาชีพค้าขาย และไม่สนับสนุนสินค้าในประเทศ
165. ไม่เห็นด้วย เพราะผู้ขายรายย่อยไม่สามารถแข่งขันได้
166. ไม่เห็นด้วย เพราะกระทบชาวบ้านที่ขายของ
167. ไม่เห็นด้วย เพราะไปขัดทางการค้าร้านโซห่วยแถวบ้าน
168. ไม่เห็นด้วย เพราะส่วนใหญ่ที่อยู่ต่างอำเภอหรือชุมชนไม่มีความจำเป็นต้องซื้อของทุกวันและทำให้ร้านค้าปลีกขาดรายได้
169. ไม่เห็นด้วย เพราะแม้จะทำให้สะดวกยิ่งขึ้นแต่ทำให้เกิดนิสัยการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเงินตราไหลออกนอกประเทศ
170. ไม่เห็นด้วย เพราะอาจทำให้ร้านค้าขนาดเล็กไม่ได้ขาย
171. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้เงินหมุนเวียนเข้าไปในธุรกิจมากกว่าประชาชนหมู่บ้าน
172. ไม่เห็นด้วย เพราะว่าร้านค้าปลีกในหมู่บ้านจะซบเซา
173. ไม่เห็นด้วย เพราะมีผลกระทบต่อร้านค้าปลีกขนาดเล็ก
174. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าขายปลีกขนาดเล็กๆ จะอยู่ไม่ได้
175. ไม่เห็นด้วย เพราะส่งผลกระทบต่อประชาชนที่มีอาชีพค้าขายซึ่งเป็นร้านโซห่วยขนาดย่อม

176. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการสร้างความกดดันให้แก่ร้านค้าปลีกชุมชน
177. ไม่เห็นด้วย เพราะอาจจะมีผลกระทบต่อธุรกิจรายย่อย
178. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการเปิดบังคับกับผู้ค้ารายย่อย ควรมีอาณาเขตแน่นอนในการขยายสาขาไม่ควรมีทั่วไป
179. ไม่เห็นด้วย เพราะเข้าไปทำลายเศรษฐกิจในระดับชุมชนและครัวเรือน
180. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านโชห่วยไม่สามารถอยู่ไปได้เพราะทุนไม่มากเท่าธุรกิจค้าปลีกค้าส่งรายใหญ่
181. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าย่อยในอำเภออาจค้าขายไม่ดี
182. ไม่เห็นด้วย เพราะส่งผลกระทบต่อธุรกิจร้านค้าโชห่วยของคนในชุมชน
183. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านโชห่วย ผู้ประกอบการหลายรายต้องปิดกิจการ
184. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยอาจจะไม่จำเป็นอีกต่อไปถ้าธุรกิจประเภทนี้เข้ามา
185. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าโชห่วยขาดรายได้
186. ไม่เห็นด้วย เพราะจะเป็นการบังคับร้านโชห่วยต่างๆ ซึ่งมีอยู่จำนวนมาก
187. ไม่เห็นด้วย เพราะจะกระทบต่อธุรกิจค้าปลีกในชุมชน
188. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าในชุมชนถูกแย่งลูกค้า
189. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกขนาดเล็กขาดรายได้ ไม่ยุติธรรมต่อร้านค้าปลีกย่อย
190. ไม่เห็นด้วย เพราะความวุ่นวายและการใช้จ่ายสูงขึ้น
191. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าเล็กๆ ขาดรายได้
192. ไม่เห็นด้วย เพราะธุรกิจขนาดเล็กเดิมจะไม่ได้กำไร
193. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้กิจการร้านค้าในพื้นที่ขาดทุน รายได้ลดลง
194. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ประชาชนขาดรายได้
195. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าแต่ละที่ในชุมชนได้รับผลกระทบ
196. ไม่เห็นด้วย เพราะให้ชุมชนหรืออำเภอมีย่านค้าปลีกมากกว่า
197. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านโชห่วยขายของไม่ได้
198. ไม่เห็นด้วย เพราะเอาเปรียบผู้ค้าปลีกคนอื่น
199. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้แม่ค้าขายของไม่ออก
200. ไม่เห็นด้วย เพราะไม่ทำเป็น ในชุมชนมีร้านค้าอยู่ได้
201. ไม่เห็นด้วย เพราะกระทบต่อร้านโชห่วย
202. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการกั้นทางการค้าของพวกร้านโชห่วย
203. ไม่เห็นด้วย เพราะขัดต่อหลักมนุษยธรรมและการกระจายรายได้
204. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านโชห่วยและธุรกิจการค้ากันก็เป็นของต่างชาติทำให้เงินออกนอกประเทศ
205. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าปลีกขนาดเล็กเดือดร้อนและขาดรายได้
206. ไม่เห็นด้วย เพราะตัดโอกาสทางธุรกิจของร้านโชห่วย
207. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าในชุมชน ขาดรายได้ และไม่อาจจะขายได้
208. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านของชำได้รับผลกระทบ
209. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าแบบชุมชนหรือในครัวเรือนของประชาชนขาดทุนขาดกำไรเข้าครอบครัวเกิดปัญหาตามมา

210. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ชาวบ้านที่ค้าขายในชุมชนไม่มีรายได้
211. ไม่เห็นด้วย เพราะเพิ่มคุณภาพชีวิต
212. ไม่เห็นด้วย เพราะโซห่วยลำบาก
213. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ผู้ค้าขายไม่สามารถขายสินค้าได้
214. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านโซห่วยไม่สามารถขายสินค้าได้
215. ไม่เห็นด้วย เพราะมีผลกระทบที่อาจส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน
216. ไม่เห็นด้วย เพราะกระทบผู้ค้าร้านเล็กซึ่งเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก
217. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ธุรกิจค้าปลีกในชุมชนจะได้รับผลกระทบอย่างมาก คือ ไม่สามารถแข่งขันได้
218. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ธุรกิจโซห่วย หรือร้านค้าย่อยได้รับผลกระทบจากการประกอบการ
219. ไม่เห็นด้วย เพราะสิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ
220. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ชาวบ้านร้านโซห่วยไม่มีรายได้ในการขายของ
221. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านโซห่วยขายไม่ได้
222. ไม่เห็นด้วย เพราะจะเกิดความไม่เป็นธรรมเกิดผลกระทบต่อร้านค้าขนาดเล็กในชุมชน
223. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้พ่อค้าแม่ค้าในตลาดขายสินค้าได้
224. ไม่เห็นด้วย เพราะการแข่งขันทางการค้ากันในชุมชนเล็ก ๆ สูงเกินไปถ้าให้ร้านร้านค้าดังกล่าวไม่อาจสู้ราคาที่ถูกลงกว่าในห้างได้
225. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นธุรกิจค้าปลีกค้าส่งส่วนใหญ่เป็นของต่างชาติ
226. ไม่เห็นด้วย เพราะคนที่อยู่ในชุมชนเคยซื้อร้านไหนเราก็จะซื้อร้านนั้น
227. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการเข้าไปแย่งตลาดของร้านค้าในชุมชน
228. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้เกิดผลกระทบกับร้านโซห่วย ร้านโซห่วยไม่สามารถที่จะแข่งขันได้
229. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ความเป็นกันเองของชาวบ้านหายไป วิถีความเป็นชาวบ้านเปลี่ยนไป
230. ไม่เห็นด้วย เพราะธุรกิจในส่วนของระดับอำเภอและชุมชน อาจจะทำให้เสียส่วนแบ่งทางการตลาด
231. ไม่เห็นด้วย เพราะชาวบ้านจะขายของไม่ได้
232. ไม่เห็นด้วย เพราะมีผลต่อร้านค้าเล็กๆ เพราะจะขายไม่ได้
233. ไม่เห็นด้วย เพราะกระทบต่อการประกอบอาชีพของร้านโซห่วยในระดับชุมชน
234. ไม่เห็นด้วย เพราะอาจทำให้ส่วนแบ่งตลาดในพื้นที่นั้นๆ ลดลงได้
235. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ธุรกิจขายปลีกขนาดเล็กเสียหายและปิดตัวลงในที่สุด
236. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าปลีกรายย่อยได้รับความเดือดร้อน
237. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านโซห่วยเล็กๆ อยู่ไม่ได้
238. ไม่เห็นด้วย เพราะปัจจุบันก็มีมากเพียงพอต่อความต้องการอยู่แล้ว
239. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าปลีกค้าส่งในระดับอำเภอและชุมชนมีรายได้ลดลง
240. ไม่เห็นด้วย เพราะแต่ละธุรกิจค้าปลีกส่งส่วนใหญ่เป็นของต่างประเทศเงินจะไหลออกนอกประเทศ
241. ไม่เห็นด้วย เพราะจะมี ปัญหาต่อร้านค้าเล็กๆ ในชุมชน
242. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าในอำเภอไม่สามารถขายของต่อได้
243. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ประเทศชาติเสียดุลการค้า
244. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านโซห่วยไม่สามารถแข่งขันได้
245. ไม่เห็นด้วย เพราะการขายธุรกิจค้าปลีกในชุมชน จะทำให้ร้านค้าที่มีอยู่เดิมจะขายไม่ได้

246. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านโชห่วยตามหมู่บ้าน ชุมชนได้รับความเดือดร้อน
247. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้ารายย่อยขาดทุน สู้กับธุรกิจใหญ่ไม่ได้
248. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าขนาดเล็กๆไม่สามารถขายสินค้าได้
249. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าในชุมชนได้รับผลกระทบ
250. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกขาดรายได้
251. ไม่เห็นด้วย เพราะตัดสิทธิของชาวบ้าน
252. ไม่เห็นด้วย เพราะส่วนใหญ่ของต่างชาติ การขยายสาขาจะทำให้เงินทุนไทยออกไปข้างนอก
253. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ลายระบบทุนและเศรษฐกิจระดับล่างในชุมชนนั้น
254. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ ธุรกิจย่อยขาดรายได้
255. ไม่เห็นด้วย เพราะยังเร็วเกินไปที่จะขยายเข้าสู่ระดับอำเภอหรือชุมชนเพราะจะทำให้ โชห่วย เดือดร้อน
256. ไม่เห็นด้วย เพราะอยากให้คนในชุมชนช่วยกันแบบโบราณ
257. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ธุรกิจขนาดเล็กขาดทุน
258. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ห้างของคนในชุมชนขาดรายได้ เงินรั่วไหลออกนอกประเทศมากมาย
259. ไม่เห็นด้วย เพราะที่บ้านจะไม่ Classic โดยเฉพาะชนบทอยากให้คงความเป็นวิถีชนบท
260. ไม่เห็นด้วย เพราะส่งผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจชุมชน
261. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ผู้ค้ารายย่อยที่มีทุนน้อยกว่าเสียรายได้
262. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าโชห่วยไม่มีรายได้
263. ไม่เห็นด้วย เพราะควรที่จะมีเฉพาะในตัวเมืองเพราะถ้าขยายไปในชุมชนร้านค้าในชุมชนจะหมด
264. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าทั่วไปจะขายไม่ได้
265. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ธุรกิจขนาดเล็กมีจ านวนลดลง
266. ไม่เห็นด้วย เพราะมีผลกระทบต่อร้านค้าเล็ก ๆ
267. ไม่เห็นด้วย เพราะอาจจะขาดทุน
268. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการแย่งอาชีพของคนในชุมชน เช่นแม่ค้า
269. ไม่เห็นด้วย เพราะกระทบโชห่วย
270. ไม่เห็นด้วย เพราะมีสินค้าให้เลือกมากกว่าราคาประหยัดกว่า
271. ไม่เห็นด้วย เพราะโชห่วยเดือดร้อน
272. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ธุรกิจรายย่อยของคนไทยเองขาดรายได้
273. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการเข้าไปแย่งพื้นที่ในการค้าขายของคนในชุมชน
274. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าขนาดเล็กเกิดผลกระทบทำให้ขาดรายได้
275. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าธรรมดาของชาวบ้านขาดรายได้
276. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการขยายของธุรกิจแบบนี้มีผลต่อร้านขายของธรรมดาเล็กๆ ที่อยู่ชุมชน
277. ไม่เห็นด้วย เพราะธุรกิจค้าปลีกค้าส่งมาแย่งรายได้ของผู้ค้าที่มีอยู่เดิมในชุมชน
278. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าขนาดเล็กซึ่งเป็นร้านของคนไทยจะไม่ได้ขาย
279. ไม่เห็นด้วย เพราะสิ้นเปลือง และทำให้ประชาชนใช้จ่ายเกินความเป็นจริง
280. ไม่เห็นด้วย เพราะภายในชุมชนไม่จำเป็นที่จะบริโภคขนาดนั้น
281. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ธุรกิจค้าปลีกเล็กๆ ที่ชาวบ้านทำกันอยู่ไม่สามารถแข่งขันได้
282. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าเล็ก ๆ ไม่สามารถขายของได้

283. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าโชห่วยขายไม่ได้และปิดกิจการในที่สุด
284. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการทำลายอาชีพค้าขายปลีกของชุมชนที่มีอยู่แล้ว
285. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการทำให้ไปแข่งขันกับร้านค้าที่มีอยู่แล้ว
286. ไม่เห็นด้วย เพราะในเขตชุมชนที่มีจำนวนประชากรน้อย ถ้าคนจำนวนนี้ไปซื้อของกับธุรกิจขนาดใหญ่
287. ไม่เห็นด้วย เพราะเยอะแล้ว
288. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าในชุมชนขาดรายได้จากการขายสินค้า
289. ไม่เห็นด้วย เพราะลดการกระทบรายได้ให้แก่ประชาชน
290. ไม่เห็นด้วย เพราะเงินจะออกจากชุมชน
291. ไม่เห็นด้วย เพราะอาจทำให้ผู้ค้าในชุมชนขาดรายได้
292. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าเล็ก ๆ มีผลกระทบ
293. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการไปแทรกแซงร้านค้าปลีก ก
294. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าปลีกขนาดเล็กและชุมชนได้รับผลกระทบ
295. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ตลาดหรือร้านค้าเล็กๆ ไม่ได้ขาย
296. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าปลีกขนาดเล็กได้รับผลกระทบ
297. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ประชาชนในอำเภอหรือในชุมชนขาดรายได้ มีรายได้ลดลง
298. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าปลีกในชุมชนขาดรายได้
299. ไม่เห็นด้วย เพราะบางทีจะเป็นการลดรายได้แก่ผู้ค้ารายเล็กๆ ควรตั้งอยู่ในเมืองใหญ่ก็พอ
300. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าขนาดเล็กจะได้รับผลกระทบคือรายได้หรือขายได้น้อยลง
301. ไม่เห็นด้วย เพราะควรที่จะขยายไปทั้งจังหวัดด้วยเลย
302. ไม่เห็นด้วย เพราะแย่งการทำมาหากินของร้านโชห่วย
303. ไม่เห็นด้วย เพราะผู้คนในชุมชนสามารถค้าขายกันเองได้อยู่แล้ว
304. ไม่เห็นด้วย เพราะจะขัดแย้งผลประโยชน์กับผู้ขายสินค้าภายในหมู่บ้าน
305. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้เกิดการแบ่งงานจากชาวบ้านที่เคยทำอาชีพนี้มาก่อน
306. ไม่เห็นด้วย เพราะชุมชนหรือหน่วยการค้าขนาดเล็กไม่สามารถแข่งขันได้
307. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านสะดวกซื้อขายของไม่ได้
308. ไม่เห็นด้วย เพราะชาวบ้านจะไม่สามารถขายของในตลาดได้
309. ไม่เห็นด้วย เพราะไปแย่งอาชีพคนในชุมชนนั้น ๆ
310. ไม่เห็นด้วย เพราะคิดว่าจะล้มเหลว
311. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าโชห่วยเจ๊ง
312. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ผู้ค้ารายย่อยในต่างอำเภอค้าขายลำบากขึ้น
313. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการเอาเปรียบทางการแข่งขันของกลุ่มผู้มีอำนาจจำนวนมากกว่าร้านค้าปลีก
314. ไม่เห็นด้วย ชุมชนไม่สามารถแข่งขันได้
315. ไม่เห็นด้วย เพราะจะส่งผลกระทบต่อสินค้าชุมชน
316. ไม่เห็นด้วย เพราะถึงแม้จะมีความสะดวกเพิ่มขึ้นแต่ส่งผลกระทบกับร้านโชห่วยในชุมชน
317. ไม่เห็นด้วย เพราะในชุมชนมีร้านค้าของชาวบ้านอยู่แล้ว จะเข้าไปแย่งรายได้
318. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ โชห่วยที่อยู่ในชุมชนได้รับผลกระทบ
319. ไม่เห็นด้วย เพราะทำลายดุลการค้าของคนในชุมชน เงินรั่วไหลออกต่างประเทศ

320. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าขนาดเล็กขายของไม่ได้
321. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้คนรู้สึกสะดวกสบายมากกว่าเดิมขายแต่ของที่แพงแต่ถ้าไม่มีธุรกิจเขาก็จะ
322. ไม่เห็นด้วย ทำของเกี่ยวกับภูมิปัญญาทางบ้านมาขายซึ่งกันและกัน
323. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านโชห่วยไม่สามารถค้าขายได้ ทางที่ดีควรทำแค่ในระดับจังหวัดเท่านั้น
324. ไม่เห็นด้วย เพราะไปเบียดเบียนวิถีชีวิตของผู้ค้ารายย่อยในท้องถิ่นเร็วเกินไป
325. ไม่เห็นด้วย เพราะมีผลกระทบอย่างมากกับร้านโชห่วย
326. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าขนาดเล็กได้รับผลกระทบเกิดการผูกขาด
327. ไม่เห็นด้วย เพราะธุรกิจส่วนมากเป็นของต่างชาติทำให้คนไทยขาดรายได้
328. ไม่เห็นด้วย เพราะมีในตัวเมืองก็เพียงพอแล้ว
329. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าเล็กๆ ขายไม่ได้
330. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าของคนไทยขายไม่ได้ เงินไหลออกนอกประเทศ
331. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกชุมชนไม่สามารถแข่งขันได้
332. ไม่เห็นด้วย เพราะถ้าร้านขนาดใหญ่และเป็นของนายทุนต่างชาติจะกระทบต่อร้านค้าโช
333. ไม่เห็นด้วย เพราะห่วยของชุมชนเกิดเป็นระบบผูกขาดต่อร้านขนาดใหญ่เพียงร้านเดียว
334. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าในชุมชน เช่น ร้านโชห่วยได้รับผลกระทบจากธุรกิจที่มาจาก
335. ไม่เห็นด้วย เพราะนายทุนขนาดใหญ่เอาเปรียบคนตัวเล็ก
336. ไม่เห็นด้วย เพราะจะแย่งตลาดร้านค้าปลีกรายย่อย
337. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าปลีกในระดับอำเภอและชุมชนเสียเปรียบทางเศรษฐกิจ
338. ไม่เห็นด้วย เพราะเราควรอนุรักษ์ความเป็นชนบทให้คงอยู่
339. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าโชห่วยไม่มีโอกาสได้หายใจ
340. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้เจ้าของร้านค้าตามหมู่บ้านเกิดผลกระทบ
341. ไม่เห็นด้วย เพราะอาจทำให้ร้านค้าปลีกเสียโอกาส

15. จากข้อ(14) ท่านเข้าใจระบบเศรษฐกิจแบบเสรีว่าอย่างไร

1. คิดว่าการดำเนินการธุรกิจเป็นอย่างไรก็ได้ ไม่จำกัดนั้นที่ว่าห้ามค้าปลีกห้ามตั้งเกินจำนวนนั้นๆ
2. เป็นการค้าที่ไม่ถือเอาการผูกขาดสินค้าและมีอิสระอาจไม่ส่งพ่อค้าคนกลางอีก
3. มีอิสระในการค้า ทั้งประเภทกิจการทางการสินค้า
4. เป็นการเปิดการค้าให้ทุกคนมีโอกาสในการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจทั้งนี้ให้ เป็นไปตามกลไกตลาด
5. การแข่งขันอย่างเป็นธรรมและปราศจากการแทรกแซงจากรัฐ
6. คิดอย่างทุน “ทุนต่อกำไรเยอะ”
7. การมีอิสระทางการค้า
8. เข้าใจว่าการพัฒนาเศรษฐกิจแบบอิสระใครใคร่ค้าใคร่ขาย
9. ทุกคนมีสิทธิทำการค้าได้อย่างอิสระและตามความสามารถในการทำการค้าความสามารถนั้นเท่าๆกัน
10. เป็นระบบสามารถซื้อขายแลกเปลี่ยนกันได้อย่างเสรี แข่งกันมากเป็นการผลิตสินค้าเพิ่มขึ้น
11. ชุมชนต้องเข้าไปพึ่งนายทุน
12. ระบบเสรีที่เกิดขึ้น คือ การเปิดเสรีทางการค้าการลงทุนให้ทุกคนแข่งขันกันได้
13. ทุกคนทุกกลุ่มชนชาติมีโอกาสที่เท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงความสามารถ

14. เป็นแบบทุนนิยมให้ต่างประเทศและนายทุนเข้ามาจับบาทบาทมากขึ้น
15. การให้อำนาจกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ทลายวิธีการค้าชุมชนและคุมอำนาจทางเศรษฐกิจโลก
16. การแข่งขัน การค้า มากขึ้นลดการจำกัดพื้นที่มากจนก็ได้แข่งขันกันที่ราคา
17. เอกชนมีเสรีภาพทางการค้า รัฐไม่บังคับ หรือควบคุมมาก
18. เป็นการถ้ายโดยเปิดโอกาสให้เข้าหากิจการแข่งขันเสรีปล่อยไปตามกลไกราคาให้ราคาสินค้าเป็นไปตามความต้องการทางตลาด
20. ทำเป็นโดยเสรี
21. มีการแข่งขันทางการค้าอย่างเป็นธรรมและมีเสรี
22. ไม่มีการกีดกันทางการค้าและการลงทุน เป็นการต่อสู้ทางการตลาดแบบเสรี
23. เกิดการค้ารายได้เสีย อยากขายอะไรแข่งกันใครก็ได้ มีเสรีภาพในการประกอบการค้า
24. เป็นระบบที่ผู้ประกอบการดำเนินการธุรกิจเช่นใดก็ได้ トラบใดที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย
25. การค้าอย่างเสรี และเป็นธรรม ไม่ถูกจำกัดสิทธิ
26. การค้าขายหรือทำธุรกิจต่างๆ ได้อย่างเสรีปราศจากการผูกขาด หรือภาษี
27. เป็นระบบที่ผู้ประกอบการกิจการทุกราย สามารถเป็นเจ้าของและดำเนินการบริหารได้อย่างเต็มที่
28. การค้าแบบเปิดให้ทุกคนร่วมด้วย
29. ใครต้องการซื้อสินค้า ใครต้องการขายสินค้าก็ขายได้
30. ผู้ขายมีสิทธิค้าขายอย่างเสรี
31. ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการประกอบการธุรกิจ ไม่ว่าขนาดเล็กหรือใหญ่
32. ไม่ปิดกั้นการขายราคาเท่าเทียมกัน
33. ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน
34. เศรษฐกิจแบบอิสระเสรี
35. มีการค้าแบบธุรกิจของตนเอง
36. คือค้าขายแบบอิสระอาจจะโกงหรือทุจริตได้
37. ผู้ซื้อเป็นอิสระ
38. ให้สิทธิและอิสระในการประกอบอาชีพตามกฎหมายทั้งนี้ต้องอยู่ในความเป็นธรรมภายใต้กฎหมาย
39. สามารถขายได้ทุกที่
40. เป็นการลงทุนที่สามารถใช้ทรัพยากรที่มากเกินไปหรือการค้าแบบเสรีที่ไม่ได้อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญที่อาจจะไม่เป็นธรรม
41. การค้าขายแบบเสรีไม่มีการกีดกันทางการค้า
42. ไม่มีการแทรกแซงให้เป็นไปตามกลไกตลาด
43. แบบไม่มีข้อผูกมัดทางการค้า
44. การรับสินค้าจากต่างประเทศมาขายโดยไม่เสียภาษีหรือลดค่าภาษีลง
45. ทุกคนมีสิทธิทางเศรษฐกิจเท่ากัน
46. ใครมียาวสาวได้สาวเอา
47. สามารถค้าขายได้อย่างอิสระบนพื้นฐานความถูกต้อง
48. ระบบเศรษฐกิจเสรีคือการค้าขายยังงี้ก็ได้แต่ต้องทำตามกฎ
49. ขายได้ตามใจ แต่อย่าไปรบกวนผู้อื่น

50. การค้าแบบอิสระ ไม่มีข้อผูกมัด
51. ค้าขายได้อย่างเสรี โดยไม่มีกฎเกณฑ์ใด ๆ
52. เป็นการแข่งขันอย่างเสรี
53. การทำธุรกิจอะไรก็ได้ที่สุจริต
54. การค้าขายได้อย่างเสรี
55. มีการซื้อโดยไม่มีข้อจำกัด
56. ขายตามกลไกตลาดไม่ผิดกฎหมายไม่เอาเปรียบใคร มีเสรีภาพในการขาย
57. สามารถทำธุรกิจตามกฎหมายได้อย่างเสรี
58. อินเทอร์เน็ต
59. คือใครซื้ออะไรก็ได้
60. การซื้อขายสินค้าทางอินเทอร์เน็ต
61. ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ
62. สามารถทำธุรกิจอย่างไรก็ได้โดยไม่ผิดกฎหมาย
63. มีการซื้อขายกันอย่างอิสระ เพียงตัวกฎหมายควบคุมบางส่วน
64. การที่จะบริโภคและประกอบการได้อย่างอิสระ
65. ภาคเอกชนมีบทบาทเต็มที่โดยมีรัฐบาลเข้ามากำกับดูแล
66. คือทำการค้าขายแบบไม่ผูกมัด
67. การค้าโดยที่รัฐบาลไม่เข้ามาแทรกแซง
68. การแข่งขันเป็นไปตามกลไกตลาด
69. เป็นการแข่งขันสมบูรณ์ ไม่กีดกันทางการค้า ผู้ค้ารายใหม่เข้ามาตลาดได้ง่าย
70. การทำธุรกิจอย่างอิสระภาพในทุกๆธุรกิจ แต่ต้องทำตามกฎรัฐธรรมนูญ
71. ค้าขายตามกลไกตลาด และไม่ถูกกีดกันจากรัฐ
72. การค้าขายอย่างเสรี
73. ต่างชาติเข้ามาลงทุนเปิดการค้าเสรี
74. ใครใคร่ค้าช้างค้า ใครใคร่ค้าม้า
75. ให้มีการค้าขายได้อย่างเร็ว โดยรัฐไม่เข้ามาแทรกแซง
76. การค้าขายสินค้าแบบไม่ต้องเสียภาษี
77. สามารถค้าขายได้ตามสถานที่ต่างๆอย่างอิสระ
78. ทุนนิยม
79. มีการค้าขายอย่างอิสระ
80. เอกชนมีสิทธิเต็มที่ในการทำ ธุรกิจ
81. ไม่มีการผูกขาดการค้า
82. ก็ค้าขายแบบใดก็ได้ ไม่จำกัดวิธีการ
83. รัฐบาลไม่อุ้มธุรกิจทำให้บริษัทขนาดใหญ่สามารถแข่งขันได้มากกว่า
84. ทุกคนสามารถประกอบธุรกิจด้านใดก็ได้ ที่ใดก็ได้
85. ทุกที่มีสิทธิ์แข่งขันเท่าเทียมกัน
86. ทุกคนมีสิทธิจับจ่ายซื้อของอย่างเป็นธรรม ไม่ถูกเอาเปรียบ

87. มีความอิสระในการแข่งขัน
88. ใครใคร่ขายของ
89. ใครจะขายอะไรก็ได้
90. ทุกกิจการสามารถแข่งขันกันได้ ทำให้เกิดการพัฒนาของสินค้า
91. ระบบเศรษฐกิจแบบมีการค้าขายกันอย่างเปิดกว้างไม่กีดกันทางการค้า
92. ของทุกสิ่งอย่างสามารถขายได้ในราคาที่ดีทั้งสองฝ่าย
93. การค้าขายที่มีอิสระปราศจากการครอบงำของรัฐ
94. มีการค้าขายได้อย่างอิสระเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจระดับชุมชน
95. ใครใคร่ค้าม้าค้า ใครใคร่ค้าช้างค้า
96. อยากขายอะไรก็ขาย แต่ไม่ผิดกฎหมาย และไม่เดือดร้อนใคร
97. ซื้อ-ขายกันอย่างเปิดเผยไม่มีข้อผูกมัด
98. ใครจะทำอะไรก็ได้
99. มีสิทธิขายได้ตามเสรี ตามกรอบกฎหมาย
100. การค้าขายอย่างอิสระ
101. เป็นระบบที่ให้ความเสรีในด้านการค้าการลงทุน การส่งออก นำเข้าสินค้าปลอดการควบคุมเสรี
102. การค้าขายอย่างไรที่ไหนกับใครก็ได้
103. นายทุนต่างประเทศสามารถเข้ามาทำธุรกิจการค้าได้โดยเสรี
104. เป็นการไม่กีดกันในการจัดตั้ง ในการขายสินค้า และการโฆษณาบางส่วน
105. ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการค้า สินค้า
106. ใครอยากจะขายอะไรอยากทำอะไรก็ได้
107. นายทุนจากต่างประเทศสามารถมาทำการค้าและลงทุนได้ในประเทศ
108. มีสิทธิ์ที่จะทำการค้าต่างๆได้ โดยถูกต้องตามกฎหมาย
109. ไม่เสียภาษีการค้า
110. เลือกตามสิ่งที่ชอบ จะขายก็ได้
111. มีสิทธิในการซื้อขาย
112. ไม่เก็บภาษี
113. เปิดโอกาสให้ทุกธุรกิจมีโอกาสทำธุรกิจได้ทุกที่
114. เอกชนดำเนินการได้อย่างเสรี แบบทุนนิยม มีความเลื่อมล้ำ ทางชนชั้นมาก
115. Free trade Area
116. การแข่งขันแบบเป็นธรรมปราศจากการผูกขาดและความเหลื่อมล้ำ
117. เอกชนลงทุนเต็มที่ ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อได้ตามความพอใจสูงสุด
118. เศรษฐกิจมีการแข่งขันกันสมบูรณ์
119. มีการแข่งขันกันอย่างเต็มที่
120. เป็นระบบเศรษฐกิจที่ให้เอกชนประกอบกิจกรรมเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างเสรี โดยรัฐไม่เข้ามาแทรกแซงจนเกินไป
121. ค้าขายโดยเสรี ตามสมัญสุโขทัย
122. เป็นระบบที่ใครมีทุนก็ทำการค้าได้มาก

123. ให้อิสระกับผู้ประกอบการ
124. เอกชนมีอิสระด้านการตลาด เช่น ห้างขนาดใหญ่
125. ทุกคนมีเสรีอิสระที่แตกต่างกัน
126. การค้าอิสระ
127. มีการแข่งขันทางเศรษฐกิจอย่างเสรี อาจจะได้ผลดีและผลเสีย
128. ให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนได้ง่าย และเยอะ
129. สามารถทำการค้าแข่งขันกันได้อย่างอิสระ
130. การค้าแบบเสรีไม่มีการเก็บภาษี
131. การค้าโดยเสรีโดยรัฐไม่ยุ่งเกี่ยว
132. การค้าขายแบบเปิดกว้าง มีการแข่งขันกันอย่างสมบูรณ์ โดยไม่มีการควบคุมจากฝ่ายใด
133. การค้าแบบเสรีโดยรัฐไม่แทรกแซง
134. เพื่อการแข่งขัน
135. มีการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรี รัฐแทรกแซงน้อยที่สุด
136. การค้าไม่จำกัด เสรีภาพของผู้ขาย
137. การค้าที่ไม่ผูกขาดทางเศรษฐกิจ
138. เปิดโอกาสให้เกิดการประกอบกิจกรรมของเศรษฐกิจอย่างอิสระไม่โดนจำกัดคุณสมบัติหรือด้านต่างๆ
139. ทุกคนมี อิสระในการค้า
140. เน้นความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ใครขยันกว่า เก่งกว่าก็จะประสบความสำเร็จมากกว่า
141. ทุกคนมีสิทธิเศรษฐกิจเท่ากัน
142. มีอิสระในการค้าอย่างเสรี
143. เศรษฐกิจที่มีอิสระในการค้าขาย /ผลิต
144. ทำให้ผู้ผลิตผลิตสินค้าด้วยศักยภาพที่ดีที่สุด และจำหน่ายในราคาให้ผู้บริโภคพึงพอใจที่สุด
145. รัฐไม่ควรเข้ามากำหนดนโยบาย หรือเข้ามาแทรกแซง
146. เปิดกว้างใครจะท มาค้าขายก็ได้
147. การเปิดตลาดให้กว้างขึ้น ไม่มีการผูกขาดทางการค้า
148. การเปิดระบบการค้าแบบเสรีโดยไม่มีรัฐเข้ามาแทรกแซง
149. การทำการค้าอย่างอิสระไม่ต้องอยู่ในความควบคุมของรัฐบาล
150. เป็นการค้าที่ให้เสรีในการเข้าสู่ตลาดธุรกิจ
151. มีการแข่งขันโดยไม่ปิดกั้นการทำธุรกิจ
152. มีการแข่งขันมากไม่จัดตั้งกลุ่มรวมตัวทางธุรกิจ
153. แข่งขันกันตามกลไกทางตลาดโดยไม่แทรกแซงโดยรัฐบาล
154. ธุรกิจสามารถดำเนินโดยเสรีภาพปราศจากการควบคุมจากรัฐบาล
155. ซึ่งขายทำธุรกิจก็อย่างเร็วรัฐไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง
156. ไม่มีการกำหนดราคา
157. มีการซื้อขายกันอย่างเสรี ไม่จำกัดสิทธิ์ ไม่ผูกขาดเป็นไปตามกลไกตลาด
158. การแข่งขันการค้าที่เท่าเทียมกัน รัฐไม่แทรกแซงทางธุรกิจ หรือเข้ามายุ่งน้อยมาก
159. ไม่มีการกีดกันทางการค้า รัฐบาลไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง

160. ทุกคนมีสิทธิในการซื้อขายสินค้าอย่างเสรี
161. อิสระ
162. มีการค้าขายอย่างอิสระ
163. มีการขายที่เป็นธรรม ไม่มีการผูกขาด
164. แข่งขันได้อย่างเสรี
165. เป็นการค้าที่ไม่มี การผูกขาดกับรัฐ แต่รัฐก็ควรจะให้การดูแลและช่วยเหลือ
166. การที่ให้ผู้ประกอบการเข้ามาได้อย่างง่ายดายในตลาด
167. รัฐไม่ควรแทรกแซง
168. สามารถประกอบธุรกิจได้อย่างเสรีโดยรัฐไม่เข้ามาแทรกแซง
169. มีการซื้อขายสินค้ากันอย่างเสรี
170. มีการทำธุรกิจต่างๆ โดยมีรัฐเข้ามาเกี่ยวข้องน้อยที่สุด เอกชนมีบทบาทมากที่สุด
171. อิสระในการดำเนินงาน
171. สามารถค้าขายได้ตามแบบที่ตนเองกำหนดไม่ต้องกำหนดตามหลักและต้องยึดหลักของกฎหมาย
171. มีการแข่งขันอย่างเสรี และเป็นธรรมไม่ผูกขาด
172. เป็นการค้าที่ไม่มีพรหมแดนและไม่ต้องเสียภาษีในการค้าขาย
173. ทุกธุรกิจสามารถประกอบกิจการได้โดยอิสระปราศจากการควบคุมจากรัฐบาล
174. เป็นตลาดที่เปิดกว้างในด้านการค้าขายและธุรกิจที่มีเสรีภาพ
175. การดำเนินธุรกิจที่ไม่มีการควบคุมจากรัฐบาล
176. มีการค้าขายโดยเสรี ให้สิทธิในการท ำธุรกิจแก่ผู้ประกอบการอย่างเต็มที่
177. ให้ความเสรีภาพต่อการค้า
178. มีการดำเนินธุรกิจอย่างเสรี เข้าออกตลาดได้ง่าย กลไกทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
179. มีเสรีในการประกอบธุรกิจไม่มีการบังคับ
180. การที่กลไกของตลาดตามอุปสงค์ อุปทานรัฐไม่เข้ามาเกี่ยวข้อง เข้าง่าย ออกง่าย
181. ทุกประกอบการทำธุรกิจได้โดยรัฐไม่แทรกแซง
182. คือระบบเศรษฐกิจที่ห้ามรัฐบาลเข้ามาแทรกแซง
183. มีการค้าแบบเสรี และเป็นธรรม
184. เสรีภาพในการแข่งขันอย่างเต็มที่
185. เป็นระบบที่ให้ผู้บริโภคและผู้ผลิตสามารถเลือกที่จะซื้อขายได้ตามเสรี
186. มีการแข่งขันทางเศรษฐกิจอย่างสมบูรณ์ ผู้ขายต้องมีการปรับตัวและคิดกลวิธีการขายใหม่ๆ ซึ่งมีผลดีต่อผู้บริโภคในการเลือกซื้อ
187. ประชาชนมีเสรีในการประกอบอาชีพ มีอิสระในการเลือกประกอบอาชีพ
188. ไม่มีภาษี
189. ซื้อขายได้ตามความต้องการ แต่ราคาต้องอยู่ในจุดสมดุลเป็นไปตามกลไกราคา
190. มีอิสระในการดำเนินการ
191. เอกชนสามารถแข่งขันกันได้อย่างเต็มที่
192. การดำเนินธุรกิจที่เป็นอิสระ
193. ไม่เข้าใจ

194. สามารถทำการค้าได้ โดยต้องขออนุญาตและไม่ขัดต่อกฎหมายสามารถทำได้
195. มีการแข่งขันกันอย่างเสรี รัฐไม่แทรกแซง
196. ระบบที่ให้มีการแข่งขันได้โดยเสรี ขาดจากการบังคับ ควบคุม
197. ระบบเศรษฐกิจแบบเสรี ผู้ใดทำการค้าขายได้ตามเสรี แต่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย
198. ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีจะเปิดโอกาสการลงทุนให้กับนายทุนแบบเต็มที่โดยรัฐบาลจะไม่เข้าไปแทรกแซงในการดำเนินการลงทุน
199. เรื่องมันยาว เอาสั้นๆ ว่าการค้าแบบเสรี
200. เปิดโอกาสให้มีการค้าขายกันได้โดยสะดวกสบาย
201. ผู้ทำการแลกเปลี่ยนมีเสรีอย่างเต็มที่
202. เปิดโอกาสให้ลงทุนอย่างเสรี ทุกคนสามารถกระทำการทางเศรษฐกิจได้ ภายใต้กฎหมายแต่เอกชนก็ต้องจ่ายภาษีอัตราก้าวหน้าแก่รัฐ รัฐบาลไม่เข้าไปแทรกแซง
203. เป็นการแข่งขันในตลาดเนื่อง ๆ โดยไม่มีการแทรกแซงจากกลุ่มอำนาจใด ๆ
204. ทุกคนมีสิทธิทำธุรกิจทั้งการค้าและบริการ
205. เป็นการประกอบธุรกิจค้าปลีกที่ผู้ประกอบการต้องแข่งขันกันเอง
206. ใครจะขายอะไรก็ได้
207. ระบบเศรษฐกิจที่เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันกันได้อย่างเสรี
208. มีการค้าขายแบบอิสระเสรี ไม่มีการควบคุม
209. เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันกันอย่างเสรี เป็นไปตามกลไกการตลาด
210. รัฐไม่เข้ามาแทรกแซงกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
211. ค้าขายเสรี รัฐไม่เข้ามาควบคุมหรือจัดการ
212. ระบบเศรษฐกิจแบบเสรี เป็นการค้าที่ปราศจากอำนาจการควบคุมของรัฐ
213. การค้าขายอย่างมีอิสระ
214. ขายของอย่างเสรีรัฐไม่มายุ่งหรือควบคุมเกินไป
215. ทุนเป็นใหญ่ ปลาเล็กกินปลาใหญ่
216. สามารถซื้อขายแลกเปลี่ยนทางการค้าได้อย่างเสรี
217. ไม่มีการผูกขาดทางการค้า
218. สามารถทำธุรกิจแบบใดก็ได้ไม่กระทบต่อบุคคลอื่น
219. ขายอะไรก็ได้ที่ถูกกฎหมาย
220. เศรษฐกิจแบบปลดปล่อย หรือภาษีอัตราต่ำ ๆ โดยมีการตกลงร่วมกัน
221. ค้าขายได้อย่างเสรี
222. ทำให้ชาวต่างชาติสามารถเปิดธุรกิจหรือมาลงทุนในไทยได้อย่างเสรี
223. ใครจะทำการค้าก็ได้
224. ทุกคนมีสิทธิที่จะเลือกซื้อสินค้าและผู้ประกอบการสามารถค้าขายแบบไม่มีข้อผูกมัด
225. เศรษฐกิจแบบค้าขายแบบเสรี อยู่นอกการควบคุมของรัฐบาล
226. เอกชนมีสิทธิค้าขาย
227. ให้ทำการค้าการขายได้อย่างเสรี
228. ค้าขายแบบยุติธรรม ไม่เอาไรต์เอาเปรียบกัน

229. ผู้ค้า และลูกค้า มีการเลือกโดยไม่ถูกจ ากัดสิทธิในการเลือก
230. สามารถซื้อขายและแข่งขันทางการค้าได้อย่างเสรียุติธรรม
231. การค้าอย่างอิสระเสรีโดยผู้ลงทุนจะเป็นใครก็ได้
232. เป็นการแข่งขันด้านราคาอย่างเสรี
233. เปิดกว้างไม่ผูกขาดกับผู้ใดผู้หนึ่ง ใคร ๆ ก็มีสิทธิ ที่จะค้าขายได้
234. ค้าขายโดยไม่มีการผูกขาด ใครอยากทำอะไรก็ได้ในกฎหมาย
235. สามารถแข่งขันการทำธุรกิจไม่อย่างอิสระ มีการแข่งขันตลอดเวลา
236. ผู้ใดมีความประสงค์จะทำอะไรก็มีสิทธิได้เต็มที่
237. ทุกคนสามารถทำธุรกิจที่ถูกต้องตามกฎหมายได้อย่างเสรี
238. ทุกคนมีสิทธิที่จะค้าขายแบบเสรี ตามกำลังทุนของตัวเอง
239. ใครอยากขายก็ขายได้ถ้าไม่ผิดกฎหมาย
240. ทุกคนสามารถซื้อขายของทุกอย่างทุกประเภทได้ตามเสรี
241. สามารถค้าขายได้โดยเสรีไม่ถูกกีดกันทางการค้า
242. เปิดกว้างให้ประชาชนสามารถเลือกซื้อสินค้าโดยไม่มีการบังคับ
243. ทุกคนมีสิทธิในการค้าขายอย่างเท่าเทียมกัน
244. การค้าขายขนาดเล็กไม่ต้องจดทะเบียนหรือขึ้นทะเบียนจากรัฐ

ข้อ 17 จากข้อ (16) ท่านเข้าใจระบบเศรษฐกิจแบบเป็นธรรมว่าอย่างไร

1. มีความยุติธรรมในการซื้อ
2. น่าจะเป็นการค้าขายที่มีความยุติธรรม ราคาเป็นธรรม ไม่เอาเปรียบ
3. คำนึงถึงผู้บริโภค
4. สมเหตุสมผลในการแข่งขัน
5. ไม่กดหรือโกงราคาจนเกินไปไม่เอาเปรียบผู้บริโภค
6. การประกอบธุรกิจแบบไม่มีผลกระทบต่อธุรกิจประเภทอื่นๆ
7. เข้าใจว่าการพัฒนาเศรษฐกิจแบบไม่แบ่งแยกแย่งชิงกัน
8. ต้องรู้จักกันทั้งผู้ผลิตและผู้แปรรูป ทุกคนจะต้องไม่เอาเปรียบกัน
9. พิจารณาแบบรอบด้านไม่คำนึงเพียงแค่อำนาจเท่านั้น
10. เป็นระบบที่ใครก็ได้เข้ามาในระบบตลาดไม่จำประชาชนที่มีผลผลิตทางการเกษตรเข้ามาแลกเปลี่ยนกัน
11. การค้าที่พึงพาอาศัยกันทั้งระบบ
12. เป็นการค้าเกื้อกูลรายได้ที่ไม่ตัดขาดทีเดียว
13. ต้องแข่งขันผลกำไรจากการขาย ระหว่างผู้ผลิต/ผู้ขาย
14. เป็นระบบเศรษฐกิจที่กิจการต่างๆที่เจ้าของกิจการรายใหญ่ใช้หลักสุจริตไม่ลดราคาเพื่อเลือกลูกค้า จะทำให้กิจการรายย่อยเสียเปรียบเนื่องจากมีทุนน้อย
15. ยุติธรรมต่อผู้บริโภค ทั้งทางด้านราคาและคุณภาพ ของสินค้า
16. ผู้ประกอบการต้องคำนึงถึงประโยชน์และผู้บริโภคอย่างเป็นธรรมและผู้ประกอบการขนาดใหญ่จะต้องไม่ผูกขาดแต่ผู้เดียวโดยแต่ละฝ่ายต้องสามารถถ้อยที่ถ้อยอาศัยกันได้
17. มีการแข่งขันในการทำธุรกิจโดยใช้นโยบายที่เท่าเทียม ไม่ทุ่มตลาด ไม่มีนโยบายบีบบังคับ

18. ไม่ถูกกดราคา ค้าอย่างเท่าเทียม ไม่ถูกแข่งขันอย่างไม่เป็นธรรม
19. ระบบเศรษฐกิจที่ผู้ประกอบการคำนึงผู้บริโภค โดยมีคุณธรรมจริยธรรม และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม
20. ทุกองค์กรไม่ว่าจะใหญ่หรือเล็กควรมีความเท่าเทียมกัน
21. ให้ประโยชน์กับร้านต่างๆอย่างเท่าเทียมกัน
22. มีการค้าที่เป็นธรรมทั้งในชุมชนและในเมือง
23. ทุกเศรษฐกิจสามารถกำหนดราคาซื้อขายได้ตามเหมาะสม
24. ทำให้ยุติธรรมมากที่สุด
25. ค้าขายคิดถึงผู้บริโภคแบบตรงไปตรงมาไม่ขายเกินต้นทุนให้มาก
26. ผู้ซื้อ-ผู้ขายเป็นอิสระ มีสิทธิเท่าเทียมกัน
28. มีความเสมอในการขายมี การแข่งขันกันอย่างเสรีต้องเป็นไปตามกฎหมาย
29. เศรษฐกิจแบบเป็นธรรมที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเป็นธรรมไม่เอาเปรียบกัน
30. เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีความซื่อสัตย์และโปร่งใส
31. มีความเป็นธรรมต่อผู้บริโภค
32. กระจายรายได้
33. ไม่เดือดร้อนต่อผู้ร้อนต่อผู้อื่น ไม่เอาเปรียบเอาเปรียบ ไม่เห็นแก่ตัว
34. คือการไม่เอาเปรียบผู้บริโภค
35. ราคาต้องไม่แพงเกินไป ไม่เอาเปรียบผู้บริโภค
36. มีความยุติธรรมของทุกฝ่าย
37. ความเป็นสิทธิเสรีภาพ
38. น่าจะเป็นการทำธุรกิจที่มีหน่วยงานได้รับรองและให้ความช่วยเหลือแนะนำ
39. ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ
40. ซื้อเองตามราคาที่ติดไว้ โดยไม่มีการกำหนดราคาใหม่
41. การทำกิจการในทางที่เป็นกลาง
42. มีราคาการซื้อ การขายที่ยุติธรรม ไม่เอาเปรียบ
43. ไม่ค่อยแน่ใจ
44. ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ
45. มีความเสมอภาค
46. ไม่เอาเปรียบจนเกิดความพอดี โดยคำนึงถึงสังคมด้วย
47. สิทธิ เท่าเทียมกัน ทำตามกลไกตลาด ไม่บิดเบือน
48. การที่ประกอบกิจการหรือการบริโภค จะต้องมีความเท่าเทียมไม่เอาเปรียบผู้บริโภคในทุกๆด้าน
49. ไม่เอาเปรียบผู้บริโภค
50. มีความซื่อตรงต่อคู่ค้าและบริการอย่างสุจริต
51. ระบบเศรษฐกิจในระบบจะไม่ถูกเอาเปรียบ
52. ความเป็นธรรม คุณธรรมในการค้าเศรษฐกิจ
53. ไม่โกงราคาสินค้า
54. ความเท่าเทียม
55. ทุกคนมีสิทธิค้าขาย มีเสรีภาพในการซื้อขาย

56. เป็นธรรมในเรื่องราคาสินค้า ไม่ควรแพงเกินไป ควรให้เหมาะสมกับสินค้า
57. เป็นกลาง
58. คู่ค้าทุกขนาดควรมีความเป็นธรรม ไม่ทำให้คู่ค้ารายเล็กเสียเปรียบและเสียโอกาสทางธุรกิจ
59. ให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายโดยไม่ปล่อยละเลย
60. ขายอย่างยุติธรรม
61. การแข่งขันโดยที่ตั้งราคาเท่ากัน
62. ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะขายสินค้า ราคาที่เท่ากันทุกพื้นที่
63. ไม่เอาเปรียบประชาชน บอกข่าวสารกับประชาชน
64. การค้าขายสินค้าด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
65. ค่าขายในราคาและสิ่งอื่นๆที่ส่งผลดีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
66. การไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน
67. ต้องเสียภาษี
68. การค้าต้องให้ความเป็นธรรมกับทุกภาคส่วน
69. ไม่ขายตัดราคา
70. แข่งขันกันอย่างเท่าเทียม
71. ยุติธรรมต่อผู้บริโภค
72. ไม่มีการเอาเปรียบ
73. ไม่มีการโกงราคา มีราคาที่ยุติธรรม สินค้ามีประสิทธิภาพ
74. ระบบการการค้าที่ไม่ส่งผลกระทบต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
75. การที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงราคาในการเสนอซึ่งกันและกันโดยมีกำไรเป็นค่าตอบแทนกำไรในที่นี้มากกว่าทุนเพียงน้อยนิด
76. ไม่มีการกีดกันทางการค้า ควรดำเนินไปอย่างถูกต้องโปร่งใส และไม่เอาเปรียบ
77. มีความยุติธรรมทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค
78. การค้าในระบบ
79. สามารถทำให้อุตสาหกรรมการค้าสามารถแข่งขันได้อย่างสมดุลแลเท่าเทียมกันมากที่สุด
80. ไม่เอาเปรียบ
81. เป็นธรรมแก่ผู้ซื้อและผู้ขาย
82. ไม่เอาเปรียบผู้บริโภค
83. เศรษฐกิจที่มีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง มีการประกันราคา
84. ต้องคำนึงถึงผู้ประกอบการรายย่อยและผู้บริโภคด้วย
85. รัฐต้องการกำหนดกฎหมายธุรกิจขึ้นมาเป็นมาตรการเพื่อสร้างความเป็นธรรม
86. การดำเนินธุรกิจแบบไม่เอารัดเอาเปรียบกันและกันทั้งผู้ค้าและผู้บริโภค
87. ระบบที่ผู้แข่งขันทางธุรกิจในตลาดมีความเท่าเทียมไม่มีผู้ใดมีอำนาจเหนือตลาด
88. ไม่ให้ผู้มีอำนาจเหนือตลาดได้กำหนดบทบาทของผู้ค้ารายอื่น
89. การที่ธุรกิจต่างดำเนินธุรกิจภายใต้ความถูกต้องไม่เอาเปรียบผู้บริโภค
90. ทำระบบเศรษฐกิจแบบเอื้อเฟื้อต่อธุรกิจขนาดเล็ก ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภคด้วย
91. ราคายุติธรรม

92. การแข่งขันทางการค้าที่เท่าเทียมกัน
93. เท่าเทียมกัน ไม่กีดราคา ไม่เห็นแก่กำไรเพียงอย่างเดียว
94. ไม่มีการทุจริต เอาัดเอาเปรียบ
95. มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม
96. ไม่เอาัดเอาเปรียบกับตัวลูกค้า คู่ค้าและคู่แข่งทางธุรกิจ
97. ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคต่างยอมรับด้วยความเต็มใจในสินค้าที่ซื้อและขาย
99. ไม่เอาเปรียบผู้บริโภคด้วยการโก่งราคาสินค้า
100. ไม่เหลื่อมล้ำธุรกิจอื่นๆ
101. มีความยุติธรรมทุกระดับ
102. มีความเสมอภาคในการค้าขาย
103. การประกอบธุรกิจต้องไม่เอาเปรียบผู้บริโภค
104. มีความเสมอภาคระหว่างผู้ประกอบการขนาดใหญ่และรายย่อยไม่ให้เกิดการเอาัดเอาเปรียบ
105. ให้ความสำคัญแก่การค้า
106. มีความเสมอภาคกัน ไม่ขายของเกินหน้ากัน
107. เป็นธรรมแก่ผู้บริโภค
108. ไม่เอาเปรียบกัน
109. ต้องมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมไม่เอาเปรียบผู้บริโภค
110. ไม่มีการเอาัดเอาเปรียบกัน มีสิทธิเสรีภาพในการค้า
111. เศรษฐกิจที่ลดการค้าความโปร่งใสและยุติธรรม
112. ให้โอกาสทุกคนในการทำธุรกิจเท่ากัน
113. ไม่เอาัดเอาเปรียบต่อผู้บริโภค
114. ความเป็นธรรมในด้านการแข่งขันโดยมีความเป็นธรรมขั้นพื้นฐานแก่ทุกฝ่าย
115. ไม่เอาัดเอาเปรียบผู้บริโภค
116. มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอาเปรียบ
117. ผู้ผลิตไม่เอาเปรียบผู้บริโภค ผลิตต้องออกมามีคุณภาพที่ดีที่สุด สมดุลที่สุด
118. ให้ความสำคัญแก่ทุกฝ่าย ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค
119. ระบบเศรษฐกิจแบบเป็นธรรมคือ ไม่เอาเปรียบผู้บริโภคในการทำการค้าของผู้ผลิต
120. การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยไม่ละเมิดผู้อื่น
121. ไม่เอาัดเอาเปรียบประชาชน
122. ขายของแบบที่ราคาต้นทุนและราคาขายเท่าเทียมกัน
123. ไม่เอาเปรียบผู้บริโภค
124. ก็ให้ความสำคัญแก่ผู้บริโภค
125. คือระบบเศรษฐกิจที่ยุติธรรม มีการค้าแบบเสรี เป็นธรรม ไม่โก่งราคา
126. เป็นการให้สิทธิแก่ผู้บริโภคมีสิทธิในการตัดสินใจเพื่อตนเองอย่างเสรี
127. ต้องไม่เอาเปรียบผู้บริโภค
128. มีการแข่งขันอย่างยุติธรรมทำให้พ่อค้าแม่ค้าได้รับความเป็นธรรมทุกคน
129. ระบบเศรษฐกิจแต่ถึงแม้มีการแข่งขันกันแต่อยู่ภายใต้การควบคุมของระบบคุณธรรม

130. มีคุณธรรมโดยคำนึงถึงผู้ขายรายอื่น
131. การค้าขายไม่เป็นธรรมที่รัฐไม่ผูกขาดการค้า
132. มีความเป็นธรรมในด้านราคาสินค้า คุณภาพ ช่วยบำรุงสังคม

ข้อ 22. จากข้อ(23)ระบุเหตุผล

เห็นด้วย

1. เห็นด้วย รักษาฐานเศรษฐกิจ
2. เห็นด้วย ถ้าควบคุมการเจริญเติบโตก็จะทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้นก่อให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียน
3. เห็นด้วย เพราะจะทำให้เงินไม่หมุนเวียนภายในชุมชน
4. เห็นด้วย ไม่เช่นนั้นธุรกิจการค้าปลีกค้าส่งขนาดเล็กก็ขายไม่ได้
5. เห็นด้วย จะมีการกระจายรายได้ที่ทั่วถึง เพราะธุรกิจขนาดใหญ่ เงินทุนเยอะสามารถทำโปรโมชันต่างๆ ได้
6. เห็นด้วย เพื่อความเป็นธรรมแก่ชุมชนและลดการแข่งขันทางการค้า
7. เห็นด้วย ที่จะไม่ทำให้ราษฎรใช้จ่ายอย่างเปลืองและจะทำให้ร้านค้าปลีกอยู่ได้
8. เห็นด้วย เป็นการควบคุมไม่ให้ธุรกิจปลีกคุมเศรษฐกิจให้ชาวบ้านได้ซื้อสินค้าที่แพงและไม่มีคุณภาพ
9. เห็นด้วย เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้หรือช่วยเหลือร้านค้าย่อยให้เทียมกันและเป็นธรรม
10. เห็นด้วย รัฐต้องช่วยค้าปลีกเพื่อคงวิถีเดิม
11. เห็นด้วย เพราะจะทำให้การเรียนรู้การร่วมกิจกรรมจะมากขึ้นสังคมถูกพัฒนา
12. เห็นด้วย ทำให้ร้านค้าเล็กๆมีที่ยืน
13. เห็นด้วย จะทำให้รวมการพึ่งพาอาศัยกันในชุมชนลดน้อยลงซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาตามมาในอนาคต
14. เห็นด้วย อยากให้มีการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น
15. เห็นด้วย เพื่อเป็นการป้องกันการผูกขาดการค้าปลีกในอนาคตซึ่งต่อไปเราจะไม่อำนาจต่อราคาได้
16. เห็นด้วย ควรควบคุมเพื่อให้ร้านโชห่วยหรือร้านค้าปลีกย่อยดำเนินธุรกิจต่อไปได้
17. เห็นด้วย เพราะเป็นการต่อลมหายใจของผู้ประกอบการรายย่อยให้สามารถอยู่ได้
18. เห็นด้วย เพื่อความเป็นธรรมในการประกอบอาชีพกับธุรกิจขนาดเล็ก
19. เห็นด้วย ตัดกั้นการเอาเปรียบโชห่วยเล็กๆ
20. เห็นด้วย ในปัจจุบันให้ธุรกิจดังกล่าวขยายเข้าไปย่อมมีผลกระทบต่อร้านขนาดเล็กเป็นอย่างมาก
21. เห็นด้วย เพื่อความเป็นธรรมทางการค้า ซึ่งเป็นสิทธิของประชาชน ตาม พ.ร.บ.
22. เห็นด้วย ป้องกันการว่างงานของคนไทย และการถูกชาวต่างชาติครอบงำ เงินไหลออกนอกประเทศ
23. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าปลีกการค้าได้อย่างไม่ต้องกลัวว่าจะทำกิจการของตนต้องขาดทุนหรือต้องเลิกกิจการไปได้
24. เห็นด้วย เห็นใจร้านค้าปลีกขนาดเล็ก
25. เห็นด้วย เพราะทำให้การค้าคงตัว
26. เห็นด้วย เพาะจะได้ไปแข่งกันค้าขาย
27. เห็นด้วย เพราะทำให้ธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขนาดเล็กได้รับผลกระทบ
28. เห็นด้วย เพราะจะเป็นการช่วยพยุงให้ร้านค้าปลีกขนาดเล็กดำเนินกิจการต่อไปได้

29. เห็นด้วย เพราะรัฐควบคุมราคาสินค้า
30. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าปลีกในชุมชนต้องปิดลง
31. เห็นด้วย เพื่อให้ธุรกิจขนาดย่อยยังสามารถทำต่อไปได้
32. เห็นด้วย เพราะดีมาก
33. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ธุรกิจขนาดเล็กในชุมชนนั้นๆ สามารถอยู่ต่อไปได้
34. เห็นด้วย ความเป็นธรรม
35. เห็นด้วย เพราะชุมชนย่อยก็จะจับจ่ายไม่สะดวก
36. เห็นด้วย ทำให้ธุรกิจชุมชนอยู่ต่อไปได้
37. เห็นด้วย รัฐบาลต้องเข้ามาดูแลเรื่องเศรษฐกิจ บริโภคทุกคนในชุมชน
38. เห็นด้วย เพราะยังไปเปิดแม่ค้าโชห่วยย่าน
39. เห็นด้วย เพราะหากขยายไปได้ทุกๆ ที่ร้านค้าปลีกขนาดเล็กและโชห่วยอยู่ไม่ได้
40. เห็นด้วย ช่วยพยุงร้านค้าย่อยส่วนมากไว้
41. เห็นด้วย ทำให้ผู้ค้ารายย่อยหรือผู้ค้ารายเดิมเดือดร้อน
42. เห็นด้วย เพราะการขยายตัวของธุรกิจขนาดใหญ่ส่งผลต่อการท มาหากิจของคน
43. เห็นด้วย เพราะถึงแม้ว่าจะทำให้มีสินค้าหลากหลายแต่ก็ส่งผลต่อร้านค้าเล็ก ๆ
44. เห็นด้วย เพราะถึงขยายธุรกิจขนาดใหญ่เข้าสู่ชุมชนจะทำให้ร้านค้าเล็ก ๆ ปิดตัวลง
45. เห็นด้วย เพราะจะได้กำหนดราคาให้ผู้บริโภคสามารถยอมรับในราคาได้
46. เห็นด้วย เพราะอาจจะกระทบต่อผู้ค้ารายย่อย
47. เห็นด้วย เพราะผู้ประกอบการรายย่อยก็ไม่มีอำนาจไปสู้พอ
48. เห็นด้วย จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจค้าส่งขนาดเล็ก
49. เห็นด้วย เพื่อการค้าที่เป็นธรรม
50. เห็นด้วย จะได้ไม่ให้เงินไทยออกนอกประเทศมาก
51. เห็นด้วย จะทำให้ผู้ประกอบการรายย่อยสามารถอยู่ได้
52. เห็นด้วย เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและกระจายรายได้สู่ชุมชน
53. เห็นด้วย ร้านขายปลีกจะเจ๊ง
54. เห็นด้วย ทำให้ค้าย่อยมีเงินหมุนเวียนในชุมชน
55. เห็นด้วย จะได้ราคาพอดีกัน ไม่มีข้างไหนแพง/ถูก.
56. เห็นด้วย เดี่ยวร้านโชห่วยไม่ได้ขาย
57. เห็นด้วย จะขายลดราคาที่ได้ไกลชุมชนได้ แต่คุณไม่ควรลงมาแข่งกับชุมชน
58. เห็นด้วย เพื่อไม่ให้คนงานจนลงไปอีก
59. เห็นด้วย เพราะทำให้ธุรกิจค้าปลีกไม่มีผลกระทบกับกิจการค้าของคนในชุมชน
60. เห็นด้วย ส่งผลต่อชุมชน
61. เห็นด้วย เป็นธรรมกับทุกฝ่าย
62. เห็นด้วย ชุมชนต้องการหมุนเวียนเงินในชุมชนเอง
63. เห็นด้วย ถ้าไม่ควบคุมร้านเล็ก ๆ จะขายไม่ได้
64. เห็นด้วย เพราะแย่งอาชีพชาวบ้าน
65. เห็นด้วย รัฐจะช่วยกำหนดคุณภาพชีวิตของชุมชนย่อย

66. เห็นด้วย ทำให้ธุรกิจชุมชนไม่มีปัญหา
67. เห็นด้วย การที่รัฐบาลเข้าไปควบคุม
68. เห็นด้วย เพื่อความเป็นธรรม
69. เห็นด้วย เพื่อความเหมาะสมหลายบริบทต่าง ๆ
70. เห็นด้วย เพราะรัฐควรสนับสนุนให้ร้านโชห่วยอยู่รอดได้ ดีกว่าสนับสนุนค้าปลีกขนาดใหญ่
71. เห็นด้วย ในระดับชุมชนควรใช้ชุมชนแข่งขันกันภายใน
72. เห็นด้วย เป็นสิทธิในการขาย
73. เห็นด้วย โชห่วยเจ๊ง
74. เห็นด้วย เพราะจะไม่มีเงินหมุนเวียนในประเทศ เศรษฐกิจก็จะย่ำแย่
75. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าขนาดเล็กหรือโชห่วยอยู่ต่อไปได้
76. เห็นด้วย เพราะเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่ต้องดูแลแม่ค้าโชห่วย
77. เห็นด้วย สร้างค่านิยมการฟุ่มเฟือย
78. เห็นด้วย เพราะเป็นการแย่งลูกค้า
79. เห็นด้วย เพราะต้องควบคุมและให้อยู่ในขอบเขตเพื่อจะได้ไม่ละเมิดต่อชุมชนนั้น ๆ
80. เห็นด้วย ทำให้เศรษฐกิจ ชุมชนดีขึ้น
81. เห็นด้วย ราคาถูก
82. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านโชห่วยสามารถอยู่ได้
83. เห็นด้วย ร้านโชห่วยขาดรายได้
84. เห็นด้วย ถ้าขายในชุมชนจะมีผลต่อการค้าขนาดย่อม ทำให้เศรษฐกิจชุมชนเสียหาย
85. เห็นด้วย ดี
86. เห็นด้วย เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่มีการขยายตัวมากเกินไปจนส่งผลกระทบต่อทางธุรกิจค้าปลีกรายย่อย
87. เห็นด้วย เพราะจะทำให้มีความยุติธรรม ต่อร้านค้าโชห่วย
88. เห็นด้วย เพราะเป็นอีกทางที่จะช่วยธุรกิจ SME ในชุมชนให้อยู่ได้
89. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ธุรกิจเล็กๆไม่ถูกเอาเปรียบ
90. เห็นด้วย เพราะเนื่องจากการช่วยเหลือและควบคุมไม่ให้ธุรกิจต่างชาติเข้ามาแทรกแซง
91. เห็นด้วย เพราะการที่ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่เข้าไปในชุมชนย่อยจะได้ให้ร้านค้าขนาดเล็กเกิด
92. เห็นด้วย อากาารรัฐไม่เข้ามาควบคุมนั้น ธุรกิจค้าปลีกในชุมชนรายย่อยก็จะได้รับความเสียหาย
93. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านโชห่วยมีผลกระทบมาก ขายไม่ดี
94. เห็นด้วย เพราะทำให้ผู้ค้าปลีกชุมชนมีรายได้บ้าง
95. เห็นด้วย ถ้าธุรกิจค้าปลีกขยายเข้าไปในชุมชน ร้านค้ารายย่อยจะอยู่ไม่ได้
96. เห็นด้วย หากรัฐเข้ามาควบคุมร้านโชห่วยในชุมชนก็ยังสามารถค้าขายได้
97. เห็นด้วย เพราะจะเป็นการช่วยร้านค้าขนาดเล็กให้อยู่ได้
98. เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกขนาดใหญ่มักเป็นของต่างชาติทำให้ผลประโยชน์ไม่ตกที่ประเทศและเป็นการแย่งหรือกีดกันสินค้าปลีกทางอ้อม
99. เห็นด้วย จะทำให้ธุรกิจค้าปลีกต้องล้ม
100. เห็นด้วย จะทำให้ร้านค้าปลีกล้มเลิกกิจการ

101. เห็นด้วย จะทำให้ธุรกิจการค้ามีการควบคุมราคาสินค้าและการบริการที่ดีแก่ผู้ใช้บริการ
102. เห็นด้วย เพราะจะกระจายกับร้านชุมชนย่อย
103. เห็นด้วย ร้านค้าปลีกขนาดเล็กจะได้ไม่มีรายได้ตกลง
104. เห็นด้วย เพราะจะได้ช่วยร้านค้าขนาดเล็ก
105. เห็นด้วย เพราะส่งเสริมการค้าขายเองกระจายรายได้ภายในชุมชนของตนเอง
106. เห็นด้วย เพราะเป็นการกระจายรายได้ภายในชุมชน
107. เห็นด้วย ทำให้เกิดการพัฒนาในชุมชนและสะดวก
108. เห็นด้วย เพื่อไม่ให้กระทบต่อเศรษฐกิจ
109. เห็นด้วย สะดวกดี ราคาถูกลง ซื้อสินค้าที่อาจมีคุณภาพมากขึ้น
110. เห็นด้วย เพราะจะส่งผลกระทบต่อโซ่ห่วงโซ่ไป
111. เห็นด้วย ทุกอย่างจะได้เป็นธรรม
112. เห็นด้วย ถ้าขยายไปยังชุมชนประชาชนจะมีแรงจูงใจในการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยมากขึ้น
113. เห็นด้วย เพื่อคุ้มครองกิจการของร้านค้าขนาดเล็กๆ
114. เห็นด้วย เพราะดี
115. เห็นด้วย จะได้ให้ชุมชนมีรายได้และประชาชนไม่เดือดร้อน
116. เห็นด้วย ธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็กจะเดือดร้อนขายสินค้าไม่ได้
117. เห็นด้วย ร้านค้าปลีกขนาดเล็กจะได้ขายสินค้าได้
118. เห็นด้วย เพื่อเสริมสร้างรายได้
119. เห็นด้วย ร้านค้าปลีกได้อยู่ได้ ส่งเสริมการมีรายได้
120. เห็นด้วย ให้ประชาชนมีรายได้
121. เห็นด้วย ประชาชนจะได้ครองชีพได้อยู่
122. เห็นด้วย เพราะอยากให้เป็นการสร้างอาชีพแก่ชุมชนมากกว่าให้กับผู้มีอาชีพแล้ว
123. เห็นด้วย จะได้เป็นระบบมากขึ้น
124. เห็นด้วย เป็นการอนุรักษ์ โซ่ห่วงโซ่ไว้
125. เห็นด้วย เนื่องจากผู้ค้ารายเล็กเป็นการกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชน ทำให้เกิดเงินหมุนเวียนภายในประเทศ
126. เห็นด้วย ธุรกิจขนาดใหญ่ล้วนมีผู้ประกอบการบริหารเป็นชาวต่างชาติ เงินทองจึงรั่วไหลออกต่างประเทศ
127. เห็นด้วย เพราะสงสารชาวบ้าน
128. เห็นด้วย ควรมีการกระจายรายได้ให้แก่ประชาชน
129. เห็นด้วย ร้านอื่นขายไม่ได้
130. เห็นด้วย ร้านค้าจะไม่เดือดร้อน
131. เห็นด้วย มั่นรบกวนชีวิตประจำวัน มั่นรุกรุกตา วิธีชีวิตเปลี่ยนไป
132. เห็นด้วย ร้านค้ารายย่อยจะได้มีโอกาสพัฒนา
133. เห็นด้วย เมื่อร้านค้าปลีกโซ่ห่วงโซ่จะได้อยู่ได้
134. เห็นด้วย จะเอาเปรียบร้านเล็กๆมาก
135. เห็นด้วย ไม่ควรอย่างยิ่ง

136. เห็นด้วย เพราะช่วยให้ผู้คนที่มีการร้านโชห่วยยังมีอาชีพ
137. เห็นด้วย ถูกแล้ว
138. เห็นด้วย ประชาชนไม่มีหนทางทำกิน
139. เห็นด้วย ผู้ค้ารายย่อยจะได้มีอาชีพมีรายได้
140. เห็นด้วย ในชุมชนบางแห่งมีธุรกิจขนาดใหญ่ใกล้เคียงกันมากจนเกิดปัญหาต่างๆ ตามมาในชุมชน
141. เห็นด้วย เพื่อควบคุมการจำหน่ายและเพื่อความเป็นธรรมในการค้าขาย
142. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจแถวบ้านจะได้ยังชีพอยู่ได้
143. เห็นด้วย จะได้ไม่ละเมิดในอาชีพและไม่สนับสนุนสินค้าต่างประเทศ
144. เห็นด้วย รัฐควรมีส่วนช่วยในการกำหนดราคาสินค้าไม่ให้สูงหรือต่ำเกินไป
145. เห็นด้วย เพราะจะไม่เป็นการลำบากต่อร้านค้าแถวชุมชน
146. เห็นด้วย จะได้ไม่เป็นการเอาเปรียบมากเกินไป
147. เห็นด้วย ทำให้ผู้บริโภคมีช่องทางเลือกซื้อ ร้านโชห่วยยังพอจะมีช่องทางค้าขาย
148. เห็นด้วย เป็นการให้ความเป็นธรรมกับร้านค้าขนาดเล็ก
149. เห็นด้วย เพราะถ้าขายยตัวเข้าไปในชุมชน ร้านค้าปลีกในชุมชนก็จะขายไม่ได้
150. เห็นด้วย เพราะว่าร้านค้าในชุมชนจะไม่สามารถแข่งขันได้
151. เห็นด้วย ไม่ให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่มาส่งผลกระทบต่อผู้ค้าปลีกขนาดเล็กมากเกินไป
152. เห็นด้วย เพราะช่วยให้ ผู้ค้าโชห่วยในระดับชุมชนได้มีการค้าขายบ้าง
153. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ผู้ประกอบการรายย่อยสามารถอยู่ได้ ไม่เกิดการแย่งงาน
154. เห็นด้วย เป็นการเปิดโอกาสให้ โชห่วยขนาดเล็กสามารถทำมาหากินได้
155. เห็นด้วย เพราะรัฐได้ช่วยเหลือชุมชนย่อยให้สามารถดำเนินธุรกิจให้ต่อไปได้
156. เห็นด้วย เพราะธุรกิจปลีกขนาดใหญ่จะมีผลกระทบต่อชุมชนผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไป
157. เห็นด้วย เพราะหากมีการควบคุมจะทำให้ไม่เกิดการแย่งลูกค้าร้านโชห่วยมากเกินไป
158. เห็นด้วย ไม่ทำลายเศรษฐกิจระดับชุมชน
159. เห็นด้วย ถ้าร้านค้าปลีกขนาดใหญ่มากเกินไป จะทำให้ร้านโชห่วยอยู่ไม่ได้ เพราะเรื่องของทุน
160. เห็นด้วย เพราะจะลูกค้าชุมชนย่อยมากเกินไป
161. เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยอาจจะไม่มีความสำคัญและคนในชุมชนอาจจะขาดรายได้
162. เห็นด้วย เพราะร้านค้าโชห่วยในชุมชนสามารถที่จะเปิดกิจการได้ คนในชุมชนก็จะมีรายได้
163. เห็นด้วย เพราะสร้างคามยุติธรรม
164. เห็นด้วย เพื่อความเป็นธรรม
165. เห็นด้วย เพราะจะได้ช่วยเหลือชุมชน
166. เห็นด้วย เพราะคุ้มครองธุรกิจค้าปลีกในชุมชน
167. เห็นด้วย ธุรกิจชุมชนจะอยู่ไม่ได้
168. เห็นด้วย เพราะจะได้ช่วยเหลือร้านค้าย่อย
169. เห็นด้วย เพราะจะได้เป็นธรรมกับร้านค้าปลีกขนาดเล็ก
170. เห็นด้วย เพราะเกิดความยุติธรรมกับร้านค้าเล็กๆ
171. เห็นด้วย ถ้าไม่ควบคุมร้านค้าปลีกย่อยไม่มีรายได้
172. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านโชห่วยในชุมชนต้องหายไปเนื่องจากคนส่วนใหญ่เข้าร้านที่สะดวกสบายกว่า

173. เห็นด้วย เพราะต้องมีมาตรการควบคุมเพื่อไม่ให้ขยายกระทบต่อเศรษฐกิจในระดับชุมชน (รัฐไม่ทำใครจะทำ)
174. เห็นด้วย เพราะศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจขนาดเล็กไม่อาจจะสู้ธุรกิจขนาดใหญ่ได้
175. เห็นด้วย เพราะร้านค้าขายปลีกชุมชนขนาดย่อมจะไม่ได้รับผลกระทบ
176. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยเหลือร้านโชห่วยให้ราคาคำรงอยู่ได้
177. เห็นด้วย จะได้กระจายรายได้ให้กับโชห่วยได้มากขึ้น
178. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยเหลือพ่อค้าแม่ค้าในชุมชนให้มีรายได้
179. เห็นด้วย ช่วยการค้าในชุมชน
180. เห็นด้วย เพราะบางครั้งก็ควรที่จะจำกัดไม่ให้ขยายจนเกินไป
181. เห็นด้วย เพราะช่วยร้านโชห่วยอยู่รอด
182. เห็นด้วย ทำให้เกิดการกระจายได้มากขึ้น
183. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าในชุมชนได้รับความเป็นธรรม
184. เห็นด้วย ไม่ต้องการให้ร้านขนาดเล็กเสียรายได้
185. เห็นด้วย เพราะธุรกิจขนาดเล็กทำให้ขายไปเรื่อยๆที่ใหญ่กว่าแทนที่
186. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยให้มีการแข่งขันแบบเสมอภาคกันระหว่างธุรกิจการค้าขนาดเล็กกับขนาดใหญ่
187. เห็นด้วย เพราะจะได้มีการกระจายรายได้สู่คนต่างๆในจำนวนมาก
188. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ธุรกิจค้าปลีกส่งขนาดเล็กหรือโชห่วยไม่ได้รับความเดือดร้อนหรือผลกระทบ
189. เห็นด้วย เพราะถ้าร้านค้าขนาดใหญ่เข้าไปยังชุมชนจะทำให้ชุมชนอยู่ไม่ได้ เงินไม่เข้าชุมชน
190. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยเหลือร้านค้าขนาดย่อม
191. เห็นด้วย เพราะทำให้ ร้านค้าในระดับย่อยถูกแย่งลูกค้า
192. เห็นด้วย เพราะได้เปิดโอกาสให้ธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขนาดเล็กได้ดำเนินกิจการ
193. เห็นด้วย ให้เกิดความเป็นธรรมกับร้านค้าในชุมชน
194. เห็นด้วย เพราะค้าปลีกชุมชนจะได้อยู่ได้ ชาวบ้านจะได้มีรายได้ไม่ใช่นายทุนใหญ่อย่างเดียว
195. เห็นด้วย เพราะหากรัฐไม่เข้าไปควบคุม ธุรกิจในครัวเรือนมีมาก่อนจะประสบปัญหา
196. เห็นด้วย เพราะไม่ทำให้ธุรกิจค้าปลีกซัดตัวลง
197. เห็นด้วย ให้ความเท่าเทียมกันในการขาย
198. เห็นด้วย ทำให้ร้านค้าชุมชนยังสามารถขายได้
199. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าโชห่วยยังสามารถขายของได้
200. เห็นด้วย เพราะจะได้เกิดปัญหาน้อยลง
201. เห็นด้วย ส่งผลกระทบต่อธุรกิจขนาดเล็ก
202. เห็นด้วย โชห่วยขายไม่ได้
203. เห็นด้วย เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดเล็ก
204. เห็นด้วย เพื่อป้องกันการส่งผลกระทบ
205. เห็นด้วย เพราะควบคุมกิจกรรมของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่อยู่ในขอบเขตเหมาะสมเพื่อไม่ให้กระทบธุรกิจ
206. เห็นด้วย ทำให้ธุรกิจขนาดเล็กได้ขายของได้มากขึ้น

207. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าในชุมชนขาดรายได้
208. เห็นด้วย เพราะถ้าธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ เข้าไปยังชุมชนก็จะทำให้ชุมชนขายไม่ได้
209. เห็นด้วย ก็ร้านโชห่วย จะขายไม่ได้
210. เห็นด้วย จะได้ทั่วถึงเหมือนเดิม
211. เห็นด้วย เพราะถ้าไม่ควบคุม ชาวบ้านตาต่าๆก็ไม่ต้องทำมาหากินอะไรกันเลย
212. เห็นด้วย จะได้มีความเป็นธรรมกับธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็ก
213. เห็นด้วย เพราะเป็นการขยายโอกาสทางการค้าของพ่อค้าแม่ค้าขายในชุมชน
214. เห็นด้วย เพราะก่อให้เกิดรายได้กับบุคคลที่มีอาชีพไม่สูงมากนัก หรือเป็นการกระจายรายได้
215. เห็นด้วย เพราะธุรกิจปลีกลย่อมมีความลำบากในการขายสินค้า
216. เห็นด้วย เพราะเป็นการสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อยขนาดเล็ก
217. เห็นด้วย เพราะอาจส่งผลให้ธุรกิจค้าปลีกชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการแข่งขันกับธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่
218. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าขนาดเล็กขายของได้
219. เห็นด้วย เพราะเพื่อเป็นการป้องกันการเอาเปรียบผู้บริโภค
220. เห็นด้วย เพราะเพิ่มรักษาความเท่าเทียมและทำให้ธุรกิจขนาดใหญ่เอาผลประโยชน์มากเกินไปทำให้ธุรกิจ
221. เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกส่งจะได้รับความเป็นธรรม
222. เห็นด้วย ประชาชนได้ซื้อของในราคาที่ประหยัด
223. เห็นด้วย เพราะประชาชนที่ทำอาชีพร้านขายของขนาดเล็ก จะได้ดำเนินธุรกิจต่อไปได้
224. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยเหลือธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็ก
225. เห็นด้วย เพราะจะได้ช่วยให้ธุรกิจขนาดย่อมสามารถอยู่ได้
226. เห็นด้วย เพราะชุมชนสามารถขายของได้
227. เห็นด้วย เพราะจะเป็นการจำกัดแทรกแซง เพื่อให้กลไกตลาดมีความสมดุล
228. เห็นด้วย เพราะช่วยให้ชาวบ้านมีรายได้
229. เห็นด้วย เพราะถ้าขยายเข้าไปถึงชุมชนจะทำให้ประชาชนหันไปซื้อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่
230. เห็นด้วย ทำให้รายได้ของคนในชุมชนตกกับคนกลุ่มเดียวเป็นคนต่างชาติหรือนายทุน
231. เห็นด้วย เพราะธุรกิจค้าปลีกในชุมชนจะได้ไม่ได้รับผลกระทบมากเกินไป
232. เห็นด้วย เพื่อให้ไม่เกิดการผูกขาด
233. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยเหลือธุรกิจขนาดเล็กให้สามารถอยู่ได้
234. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านโชห่วยอยู่ไม่ได้
235. เห็นด้วย จะทำให้คนมีงานทำ
236. เห็นด้วย เพราะทำให้ธุรกิจปลีกลขนาดใหญ่มีการขยายตัว น้อยลงและให้ร้านโชห่วยมีรายได้เพิ่มมากขึ้น
237. เห็นด้วย เมื่อร้านค้าขนาดใหญ่เข้าสู่ชุมชนก็ทำให้ไม่มีสินค้าหลากหลาย
238. เห็นด้วย เพราะร้านค้าขนาดเล็กไม่สามารถแข่งขันได้
239. เห็นด้วย เพราะหากร้านค้าปลีกขยายตัวไปถึงชุมชนย่อยมากๆอาจจะทำให้กระทบต่อร้านค้าย่อยของประชาชน
240. เห็นด้วย เพราะถ้าธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ขยายตัวไปชุมชนย่อยจะทำให้ร้านโชห่วยขายของไม่ได้

241. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยเหลือร้านค้าขนาดเล็ก
242. เห็นด้วย เพราะจะช่วยลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นต่อร้านโชห่วยภายในชุมชนนั้น
243. เห็นด้วย ช่วยเหลือธุรกิจขนาดเล็ก
244. เห็นด้วย เพราะทำให้ประชาชนไม่มีอาชีพ
245. เห็นด้วย จะทำให้ร้านโชห่วยเกิดผลกระทบต่อยอดขาย
246. เห็นด้วย จะไม่กระทบกับรายย่อย
247. เห็นด้วย เป็นจะทำให้ร้านค้าปลีกขนาดย่อยขายของไม่ได้เกิดผลกระทบต่อร้านค้าปลีกย่อยและชุมชน
248. เห็นด้วย ร้านโชห่วยจะขายไม่ได้
249. เห็นด้วย ร้านค้าปลีกในชุมชนจะได้ไม่ถูกแข่งผู้บริโภค
250. เห็นด้วย ซื้อสินค้าที่ถูกกว่า
251. เห็นด้วย เพราะซื้อสินค้าถูก
252. เห็นด้วย เป็นการช่วยเหลือร้านค้าขนาดเล็ก และเป็นการควบคุมให้ธุรกิจขนาดใหญ่ จำกัดแต่ในเมือง
253. เห็นด้วย เป็นการช่วยเหลือชุมชนย่อย
254. เห็นด้วย ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่อาจมีอำนาจในการกำหนดราคาสินค้า ทำให้ส่งผลกระทบต่อร้านค้ารายย่อย
255. เห็นด้วย เพราะถ้าไม่มีการควบคุมจะทำให้ร้านค้าปลีกรายย่อยได้รับผลกระทบ
256. เห็นด้วย เพราะหากปล่อยให้มามากเกินไปอาจทำให้เกิดการแบ่งปันที่ไม่เป็นธรรม
257. เห็นด้วย เพราะช่วยไม่ให้ร้านค้าย่อยส่งผลกระทบในการขาดรายได้
258. เห็นด้วย จะทำให้เกิดผลกระทบต่อรายโชห่วยข้าง
259. เห็นด้วย จะได้ไม่ส่งผลต่อโชห่วยให้สามารถกระจายรายได้ได้
260. เห็นด้วย ไม่สามารถกระจายรายได้
261. เห็นด้วย เพราะธุรกิจปลีกขนาดเล็กที่อยู่ในชุมชนจะไม่เดือดร้อน
262. เห็นด้วย เพราะธุรกิจขนาดเล็กได้รับความไม่เป็นธรรม
263. เห็นด้วย ช่วยคนในชาติให้มีรายได้เงินทองไม่รั่วไหล
264. เห็นด้วย ควรจะควบคุมจำกัดพื้นที่ประชิดกันเพราะทุกวันนี้ร้านสะดวกซื้ออยู่ห่างกันแค่ 300 เมตร
265. เห็นด้วย ชุมชนสามารถมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น เพราะสามารถรู้เหมือนคนในเมือง
266. เห็นด้วย จะได้เป็นธรรม
267. เห็นด้วย ธุรกิจขนาดเล็กจะสามารถอยู่ต่อไปได้
268. เห็นด้วย ค่าหากห้างค้าปลีกใหญ่มีสาขามากเกินไปจะส่งผลกระทบต่อรายได้ของชุมชนชั้นล่างที่ขาย
269. เห็นด้วย สินค้าไม่ได้
270. เห็นด้วย จะไม่มีการเอาเปรียบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขนาดเล็ก
271. เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกโชห่วยจะคงขายได้อยู่
272. เห็นด้วย เพราะถ้าธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ขยายตัวมากเกินไปจะทำให้ร้านโชห่วยไปชุมชนปิด
273. เห็นด้วย เพราะจะส่งผลกระทบต่อผู้ที่ประกอบอาชีพขายของชำ
274. เห็นด้วย มีผลต่อการประกอบอาชีพชาวค้าขาย
275. เห็นด้วย เพื่อให้ร้านค้าขนาดเล็กอยู่ได้
276. เห็นด้วย ขยายสินค้าชนิดต่างๆ

277. เห็นด้วย เนื่องจากธุรกิจปลีกส่วนใหญ่ มักจะมีหุ้นส่วนเป็นชาวต่างชาติ ทำให้เงินไหลออกนอกประเทศ
278. เห็นด้วย ทำให้แย่งอาชีพคนในชุมชนอีก
279. เห็นด้วย หากไม่ควบคุม โชห่วยตาย
280. เห็นด้วย ร้านค้ารายย่อยจะได้มีรายได้
281. เห็นด้วย ทำให้ราคาไม่สูงเกินความเป็นจริงและช่วยผู้ค้าปลีกขนาดเล็กให้ต่อสู้ได้
282. เห็นด้วย เพราะร้านขนาดย่อมจะได้ขายได้
283. เห็นด้วย ทำให้ร้านค้าในชุมชนมีความสามารถในการแข่งขันให้เพิ่มมากขึ้น
284. เห็นด้วย ร้านเล็ก ๆ จะได้มีโอกาสเติบโต
285. เห็นด้วย เพื่อให้ร้านค้าปลีกขนาดเล็กยังดำรงอยู่ได้
286. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าชุมชนขายไม่ได้
287. เห็นด้วย เพราะหากรัฐไม่เข้าไปควบคุมจะทำให้ธุรกิจในชุมชนย่อยแข่งขันไม่ได้ รายได้ไม่กระจายตัว
288. เห็นด้วย เพราะจะช่วยเหลือการค้าของผู้ประกอบการค้าขายและความเท่าเทียมกันของผู้บริโภค
289. เห็นด้วย เพราะธุรกิจขนาดใหญ่มีมากเกินไป
290. เห็นด้วย เพราะธุรกิจขนาดเล็กก็จะดำรงอยู่ได้โดยไม่มีคู่แข่งขนาดใหญ่
291. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ธุรกิจขนาดเล็กสามารถเติบโตและอยู่ได้
292. เห็นด้วย บริษัทค้าปลีกขนาดใหญ่มีเงินลงทุนมากทำให้ร้านค้าโชห่วยขายของไม่ได้
293. เห็นด้วย เพื่อความเป็นธรรมแก่ร้านค้าปลีกขนาดเล็ก
294. เห็นด้วย ทำให้ร้านค้าภายในชุมชนสามารถเปิดกิจการต่อไปได้
295. เห็นด้วย ทำให้ร้านค้าปลีกในชุมชนอยู่ได้
296. เห็นด้วย สงสารผู้ทำการค้าขนาดย่อม
297. เห็นด้วย ถ้าไม่ทำแบบนี้ โชห่วยเดือดร้อน ต่อไปก็ต้องไปแต่ห้างซีเกียจไป
298. เห็นด้วย ร้านค้าขนาดเล็กจะได้มีรายได้
299. เห็นด้วย ต้องกำหนดขอบเขตไม่อย่างนั้นจะควบคุมการขายตัวไม่ได้
300. เห็นด้วย จะได้ไม่ส่งผลกระทบต่อร้านค้าชุมชน
301. เห็นด้วย จะทำให้ผู้ค้าขายภายในชุมชนได้มีรายได้
302. เห็นด้วย เพราะร้านค้าขนาดเล็กได้รับผลกระทบและไม่จำเป็นต้องขยายมากไปกว่านี้
303. เห็นด้วย ทำให้ร้านโชห่วยขนาดเล็กขายไม่ดี
304. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ธุรกิจขนาดย่อมและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนมีรายได้ดีขึ้น และไม่ได้
305. เห็นด้วย รับผลกระทบ
306. เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกขนาดเล็กจะได้ไม่มีผลกระทบ
307. เห็นด้วย ทำให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้
308. เห็นด้วย ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่จะได้ไม่ขยายตัวไปยังชุมชนย่อยเพิ่มมากขึ้น
309. เห็นด้วย เพราะเพื่อไม่ให้ร้านค้าปลีก ในชุมชนเสียลูกค้า
310. เห็นด้วย เป็นการช่วยเหลือร้านค้าเล็ก ๆ ให้พออยู่ได้
311. เห็นด้วย จะทำให้มีการแข่งขันทางการค้า ซึ่งประโยชน์ส่วนใหญ่ตกสู่ผู้บริโภค
312. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าในชุมชนขาดรายได้
313. เห็นด้วย จะรวกกันไปไหน บางห้างก็ไม่ใช้ของคนไทย

314. เห็นด้วย เพื่อให้มีรายได้หมุนเวียนในชุมชนนั้น ๆ
315. เห็นด้วย หากไม่มีการควบคุม ร้านค้าขนาดเล็กจะแข่งขันด้วยลำบาก
316. เห็นด้วย หากรัฐเข้ามาควบคุมธุรกิจขนาดใหญ่เพื่อให้เป็นธรรมแก่ธุรกิจขนาดย่อมทำให้ธุรกิจ
317. เห็นด้วย ขนาดย่อมมีโอกาสทางการแข่งขัน
318. เห็นด้วย เพราะถ้าธุรกิจการค้าปลีกขนาดใหญ่ขยายตัวในชุมชนน้อย จะส่งผลให้ร้านค้าเล็ก ๆ ไม่
319. เห็นด้วย สามารถประกอบธุรกิจได้
320. เห็นด้วย ควรมีการทำการสำรวจความต้องการของคนในชุมชนซึ่งรวมถึงร้านค้าตามชุมชนด้วย
321. เห็นด้วย ชุมชนย่อมเขาก็มีการค้ากันอยู่แล้ว จะไปขยายไปเพื่ออะไร
322. เห็นด้วย ถ้าขยายมากเกินไปอย่างไม่มีขีดจำกัดก็จะส่งผลต่อธุรกิจขนาดย่อมเป็นอย่างมาก
323. เห็นด้วย แบ่งรายได้ชาวบ้าน
324. เห็นด้วย เป็นการช่วยประชาชน
325. เห็นด้วย เพราะเป็นการควบคุมไม่ให้ขยายเข้าไปในชุมชนเป็นการช่วยเหลือให้ร้านค้าย่อยมีโอกาสได้
326. เห็นด้วย ขายสินค้า
327. เห็นด้วย เพราะจะได้ไม่เบียดเบียนผู้ ค้ารายย่อย
328. เห็นด้วย เป็นการให้ชุมชนสามารถซื้อขายแข่งขันกันได้ในฐานเศรษฐกิจที่สามารถแข่งขันทางการค้า
329. เห็นด้วย อย่างเป็นธรรมในชุมชน
330. เห็นด้วย ช่วยให้ธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขนาดเล็กยังคงดำเนินอยู่ได้
331. เห็นด้วย เพราะจะส่งผลกระทบต่อร้านค้าปลีกในชุมชน
332. เห็นด้วย เพราะจะได้ขยายรายได้กระจายรายได้ไปยังชุมชน
333. เห็นด้วย กำหนดขอบเขตของธุรกิจไม่ให้เข้าไปจนเกินควร
334. เห็นด้วย เพราะการขยายค้าเข้าไปในชุมชนย่อมจะทำให้ร้านค้าปลีกขนาดย่อมจะต้องยุบการค้า
335. เห็นด้วย พื้นที่ถ้าไปขายของอาจแจ้งหรือขาดทุนได้
336. เห็นด้วย ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ส่วนใหญ่เป็นของต่างชาติ และของคนรวมนั้นเราไม่ควรให้คนรวน
337. เห็นด้วย และคนต่างชาติมากดขี่คนจนคนไทย
338. เห็นด้วย เพราะอาจทำให้สินค้าไม่มีคุณภาพ
339. เห็นด้วย เพราะธุรกิจส่วนมากเป็นของต่างชาติยิ่งขยายมากต่างชาตก็ยิ่งได้มาก
340. เห็นด้วย ส่งผลกระทบต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็ก
341. เห็นด้วย เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดการค้าขายผูกขาด
342. เห็นด้วย หากขยายลงไปชุมชนย่อยอาจทำให้เกิดการกีดกันการประกอบอาชีพบางอย่าง
343. เห็นด้วย เพราะจะได้ทำให้ร้านค้าเล็ก ๆ ขายได้
344. เห็นด้วย เพราะโซ่ห่วงในชุมชนจะขายไม่ได้
345. เห็นด้วย เพราะหากรัฐไม่เข้าไปควบคุมธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ธุรกิจขนาดเล็กจะอยู่ไม่ได้
346. เห็นด้วย เพราะจะช่วยให้ร้านค้าปลีกชุมชนอยู่ได้โดยไม่ให้ร้านขนาดใหญ่เข้ามาตีตลาด
347. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าในชุมชนยังสามารถขายได้ และไม่ต้องแข่งขันกับทุนใหญ่
348. เห็นด้วย เพื่อการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม
349. เห็นด้วย รัฐควรสร้างความเป็นธรรมให้แก่ประชาชน
350. เห็นด้วย ร้านค้าขนาดเล็กจะขาดรายได้

351. เห็นด้วย เป็นการควบคุมการขยายตัวของธุรกิจให้ดีขึ้น
 352. เห็นด้วย จะทำให้เกิดความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย

ไม่เห็นด้วย

1. ไม่เห็นด้วย เพราะในชุมชนอาจจะเรียกร้องอยากมีต้องดูความต้องการในชุมชนด้วยรัฐอย่าสรุปเอง
2. ไม่เห็นด้วย เพราะจะเป็นการทำให้ผู้ประกอบการร้านค้าเล็กๆนั้นเสียเปรียบ
3. ไม่เห็นด้วย เพราะน่าจะให้ชาวบ้านมีรายได้ก่อน เมื่อเศรษฐกิจดีขึ้นค่อยเข้าไป เพราะชุมชนไทยยังไม่
น่าจะเหมาะกับแบบนี้
4. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกขนาดเล็กไม่สามารถแข่งขันได้
5. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าในชุมชนไม่สามารถดำเนินการได้
6. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการกีดกันมากเกินไป ทุกคนมีสิทธิ์ทำได้
7. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นประโยชน์ส่วนรวม
8. ไม่เห็นด้วย เพราะรัฐต้องให้ความเสมอภาคในการขยายตัวของธุรกิจเพื่อความเจริญของผู้ขาย
9. ไม่เห็นด้วย เพราะไม่ถูกต้อง
10. ไม่เห็นด้วย เพราะถ้ามีห้างสรรพสินค้ามาเปิดที่ชุมชนจะเกิดการจ้างงาน มีผลประโยชน์ของคนทั้งชุมชน
แต่ร้านโชห่วยเปิดเองขายเองได้กำไรคนเดียว
11. ไม่เห็นด้วย เพราะอาจมีผลเสียมากทั้งสองฝ่ายส่งผลให้ความเดือดร้อนทั้งผู้บริโภคและผู้ขาย
12. ไม่เห็นด้วย เพราะอาจมีการไม่สุจริตของการค้า
13. ไม่เห็นด้วย เพราะควรกระจายรายได้ให้ทั่วถึงชุมชน
14. ไม่เห็นด้วย เพราะถ้าหากธุรกิจปลีกขนาดใหญ่ไม่เข้าถึงชุมชนคนในชุมชนก็ซื้อสินค้าในราคาแพง
15. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นกลยุทธ์ที่จะขยายกิจการให้เข้าถึงผู้บริโภค
16. ไม่เห็นด้วย เพราะชุมชนย่อยจะได้สะดวกยิ่งขึ้น
17. ไม่เห็นด้วย เพราะปิดกั้นความสามารถในการซื้อของประชาชน
18. ไม่เห็นด้วย เพราะจะไม่เกิดการแข่งขันทำให้ราคาสินค้าสูงมากผู้บริโภคถูกเอาเปรียบ
19. ไม่เห็นด้วย เพราะมันเป็นกลยุทธ์ไว้ดึงดูดลูกค้า
20. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ชุมชนได้ซื้อของแพง
21. ไม่เห็นด้วย เพราะจะเป็นการเคร่งครัดมากเกินไป
22. ไม่เห็นด้วย เพราะอาจเป็นของเอกชนได้
23. ไม่เห็นด้วย เพราะประชาชนชนอาจต้องการ
24. ไม่เห็นด้วย เพราะการให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ขยายตัวเข้าถึงชุมชนย่อยเพื่อความสะดวกต่อการ
เดินทาง
25. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นสิทธิที่จะขยายกิจการของธุรกิจขึ้น (เพิ่มสาขา)
26. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าไม่โง่งราคามาก
27. ไม่เห็นด้วย เพราะการค้าควรมีการยับยั้ง
28. ไม่เห็นด้วย เพราะไม่มีการกระจายความเจริญ
29. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้การค้าไม่ขยายตัว
30. ไม่เห็นด้วย เพราะประชาชนถึงจะได้ซื้อสินค้าราคาถูก

31. ไม่เห็นด้วย เพราะจะส่งผลกระทบต่อการค้าในชุมชน
32. ไม่เห็นด้วย เพราะความเสรี
33. ไม่เห็นด้วย เพราะประชาชนมีอิสระเป็นของตัวเองถ้าควบคุมต้องเป็นประชาชน
34. ไม่เห็นด้วย เพราะชุมชนย่อยจะได้สะดวกมีห้างมาความเจริญอื่นๆก็จะตามมาด้วย
35. ไม่เห็นด้วย เพราะสุดท้ายแล้วประโยชน์ ควรจะตกอยู่ที่ผู้บริโภคมากกว่า ผู้ประกอบการ
36. ไม่เห็นด้วย เพราะในร้านชุมชนยังมีของหรือบางอย่างไม่เพียงพอ
37. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นเรื่องของเอกชน คือประเทศชาติควรพัฒนาได้แล้วนะ
38. ไม่เห็นด้วย เพราะชุมชนย่อยน่าจะมีทางเลือกในการซื้อสินค้าหลากหลาย
39. ไม่เห็นด้วย เพราะต้องยึดระบบการค้าเสรี
40. ไม่เห็นด้วย เพราะไม่อยากให้รัฐเข้าไปขยายร่วมมือกับร้านค้าปลีก
41. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน
42. ไม่เห็นด้วย เพราะเศรษฐกิจแบบเสรีนั้นรัฐไม่ควรเข้ามายุ่งเกี่ยวกับเอกชน
43. ไม่เห็นด้วย เพราะหากรัฐควบคุมเศรษฐกิจถือว่าเป็นเสรี
44. ไม่เห็นด้วย เพราะต้องได้รับความเท่าเทียมกัน ประเทศก็มีการค้าแบบเสรีเป็นทุนนิยม รัฐไม่เข้าไปยุ่ง
45. ไม่เห็นด้วย เพราะควรจัดหลักการค้าอย่างเสรี
46. ไม่เห็นด้วย เพราะรัฐบาลต้องดูแลคนทุกระดับเพราะเป็นรัฐบาล
47. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ชุมชนไม่มีความเจริญมากกว่าเดิม
48. ไม่เห็นด้วย เพราะทุกคนก็มีเสรีในการทำกิจการ และการที่ขายธุรกิจนี้ก็เป็นประโยชน์ให้คนที่อยู่ไกลห่าง
49. ไม่เห็นด้วย เพราะการขยายไปยังชุมชนทำให้ประชาชนมีโอกาสซื้อสินค้ามากขึ้น
50. ไม่เห็นด้วย เพราะชุมชนจะไม่ได้ใช้สินค้าราคาถูก
51. ไม่เห็นด้วย เพราะผู้คนในชุมชนมีสิทธิ์ที่ซื้อสินค้าในราคาที่ต่ำกว่าทุน เช่นเดียวกับคนในเมืองและสินค้านั้น
52. ไม่เห็นด้วย ไม่เป็นธรรมต่อผู้ประกอบการรายย่อย
53. ไม่เห็นด้วย เพราะถ้ามีการขยาย ตัวไปยังชุมชนย่อยจริงๆ ก็จะทำให้ชุมชนมีการพัฒนาและเจริญขึ้น
54. ไม่เห็นด้วย เพราะธุรกิจค้าส่งขนาดเล็กควรมีการปรับตัวเพื่อดึงดูดลูกค้าเนื่องจากการบริการของธุรกิจใหญ่ทำให้ผู้คนเลือกใช้บริการที่นั่น
55. ไม่เห็นด้วย เพราะขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริโภค ความพึงพอใจ
56. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ชุมชนขาดสินค้าที่ทันสมัย
57. ไม่เห็นด้วย เพราะว่าเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ
58. ไม่เห็นด้วย เพราะรัฐบาลให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่เข้าไปขยายตัวในชุมชนเพื่อสะดวกในการซื้อของ
59. ไม่เห็นด้วย เพราะจะให้ร้านค้าปลีกเอาเปรียบหรือค่ะ
60. ไม่เห็นด้วย เพราะจะไม่เกิดการพัฒนาในชุมชนย่อย
61. ไม่เห็นด้วย เพราะบ้านเมืองจะได้เจริญอะไรที่ไร้คุณภาพจะได้หมดไป
62. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการจำกัดความเจริญให้อยู่เฉพาะในเมือง
63. ไม่เห็นด้วย เพราะต้องมีการแข่งขันอย่างเสรี
64. ไม่เห็นด้วย เพราะในชุมชนต้องมีการประกอบอาชีพทำให้ขาดรายได้หรือความพรั่งพร้อมในเมืองถ้า
65. ไม่เห็นด้วย เพราะประชาชนพากันไปซื้อของในเมือง

66. ไม่เห็นด้วย เพราะเท่ากับว่าเป็นการจำกัดสิทธิการลงทุนทำธุรกิจของภาคเอกชน
67. ไม่เห็นด้วย เพราะถึงแม้ การขยายห้างค้าปลีกขนาดใหญ่เข้าชุมชนอาจดูเหมือนทำให้ร้านโชห่วยขายไม่ได้
68. ไม่เห็นด้วย เพราะถ้าประชาชนไม่พอใจราคาสินค้าในห้างค้าปลีกขนาดใหญ่เขาก็จะกลับมาซื้อโชห่วย
69. ไม่เห็นด้วย เพราะทุกคนมีสิทธิเป็นการแข่งขันทางการค้า
70. ไม่เห็นด้วย เพราะในเมื่อผู้บริโภคเองมีสิทธิในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าเอง ดังนั้น ถ้าจะมีการขยาย
71. ไม่เห็นด้วย เพราะธุรกิจไปยังชุมชนย่อยจริงก็คงไม่เสียหายอะไร
72. ไม่เห็นด้วย เพราะควรเพิ่มทางเลือกในการซื้อสินค้าให้กับผู้บริโภคมากขึ้น
73. ไม่เห็นด้วย เพราะผู้ค้าคนกลางตามเขตชุมชนย่อยชอบขายของกินราคา
74. ไม่เห็นด้วย เพราะสินค้าจะได้มีหลากหลายมากขึ้น
75. ไม่เห็นด้วย เพราะผู้บริโภคมีสิทธิในการที่จะเลือกซื้อสินค้าได้
76. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ทางเลือกในการซื้อของในราคาที่ประหยัดมีลดลง
77. ไม่เห็นด้วย เพราะนั่นเป็นการลดทางเลือกของคนในชุมชน เกิดการผูกขาดการซื้อขายสินค้าในชุมชน
78. ไม่เห็นด้วย เพราะในห้างราคาแพงกว่า
79. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้การแข่งขันเป็นไปอย่างเสรี เปิดทางเลือกของผู้บริโภคที่ต้องการได้รับการบริการรวมทั้งสินค้าที่ดีและหลากหลายกว่า
80. ไม่เห็นด้วย เพราะชุมชนจะไม่สะดวกสบาย
81. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการควบคุมที่มีประโยชน์ต่อร้านค้าขนาดเล็ก
82. ไม่เห็นด้วย เพราะประชาชนต้องการซื้อสินค้าราคาถูก แต่รัฐบาลยังกีดกันทำให้ต้องได้ซื้อในราคาที่แพง

ข้อ 24. จากข้อ (23) โปรดระบุเหตุผล

เห็นด้วย

1. เห็นด้วย เพราะร้านค้าโชห่วยจะได้ต่อสู้และคงอยู่คู่ชาติ
2. เห็นด้วย เพราะไม่จั้นธุรกิจการค้าปลีกค้าส่งขนาดเล็กก็ขายไม่ได้
3. เห็นด้วย เพราะร้านค้าย่อยจะได้ขายได้บ้าง
4. เห็นด้วย เพราะเพื่อความเป็นธรรมในการค้าขาย
5. เห็นด้วย เพราะเหมือนกับรอ
6. เห็นด้วย เพราะเป็นการแข่งขันกับรายย่อย ทำให้ผู้บริโภคหันมาซื้อธุรกิจขนาดใหญ่และถูกกว่า แต่แท้จริงบริษัทได้กำหนดราคามากอยู่ดีเพราะขายได้มาก และทำให้ผู้ผลิตวัตถุดิบคือเกษตรกรได้รับผลกระทบไปด้วย
7. เห็นด้วย เพราะเป็นวิธีการใช้เล่ห์กลบางส่วนบางสินค้าแต่ขึ้นราคาสินค้าอื่นเพิ่มราคา
8. เห็นด้วย เพราะใช้รัฐบาลควบคุมการผลิตและการขายของธุรกิจขนาดใหญ่
9. เห็นด้วย เพราะต้องไม่ มีการกดขี่แรงงาน
10. เห็นด้วย เพราะชุมชนจะมีกิจกรรมต่อเนื่อง
11. เห็นด้วย เพราะจะทำให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่
12. เห็นด้วย เพราะเอาเปรียบห้างค้าปลีกขนาดเล็ก
13. เห็นด้วย เพราะช่วยตรึงราคาให้เหมาะสม

14. เห็นด้วย เพราะก็ดี ถ้าทำได้จริง
15. เห็นด้วย เพราะจะได้ไม่เป็นการต่อราคาร้านค้าย่อย
16. เห็นด้วย เพราะเป็นการป้องกันการรุ่มตลาดของธุรกิจประเภทนี้
17. เห็นด้วย เพราะร้านค้าเล็กๆ จะได้ทำการค้าต่อไปได้
18. เห็นด้วย เพราะธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็กจะสามารถดำเนินต่อไปได้ ทำให้ประชาชนมีทางเลือกได้มากขึ้น
19. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าปลีกขาดทุน เศรษฐกิจในชุมชนไม่ดีขึ้น
20. เห็นด้วย เพราะเอาเปรียบผู้ประกอบการรายย่อย
21. เห็นด้วย เพราะจะได้เป็นธรรมต่อร้านค้าขนาดย่อมตามชุมชน
22. เห็นด้วย เพราะจะทำให้เกิดการแข่งขันกับร้านค้าขนาดเล็ก
23. เห็นด้วย เพราะเราจะได้ความยุติธรรม
24. เห็นด้วย เพราะมีความเท่าเทียมในด้านราคารูปแบบว่ามีความเสมอภาคกัน
25. เห็นด้วย เพราะจะได้ไม่ส่งผลกระทบต่อร้านค้าปลีกชุมชนท้องถิ่น
26. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ ธุรกิจขนาดอื่นๆเสียหายได้
27. เห็นด้วย เพราะความเป็นธรรม
28. เห็นด้วย เพราะจะได้ไม่กดขี่และแย่งร้านเล็กๆ
29. เห็นด้วย เพราะลดรายจ่ายการซื้อสินค้า
30. เห็นด้วย เพราะช่วยพยุงให้มีการแข่งขันกันได้
31. เห็นด้วย เพราะจะได้ไม่กระทบกับร้านโชห่วย
32. เห็นด้วย เพราะการแข่งขันจะไม่เกิดขึ้น หรือเกิดขึ้นไม่ได้ เพราะธุรกิจขนาดเล็กสู้แข่งขันไม่ได้
33. เห็นด้วย เพราะทำให้มีความสมดุลกัน
34. เห็นด้วย เพราะธุรกิจ SME ซึ่งมีต้นทุนที่สูงกว่าไม่สามารถแข่งขันได้ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อ SME
35. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ธุรกิจเล็กๆได้ขายดี
36. เห็นด้วย เพราะเนื่องจากธุรกิจใหญ่มีต้นทุนที่สูงสามารถทำกลยุทธ์ได้ดีกว่า
37. เห็นด้วย เพราะลดการแข่งขันในร้านขนาดเล็ก
38. เห็นด้วย เพราะถ้ามีสินค้าต่ำกว่าทุนมาขายผู้บริโภคจะไปซื้อสินค้าในราคาถูกๆ และคนขายรายย่อยก็จะได้แข่งขันกันสูง
39. เห็นด้วย เพราะถ้าขายต่ำกว่าทุนร้านโชห่วยก็จะสามารถสู้การแข่งขันกับธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ได้
40. เห็นด้วย เพราะถ้าธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ ขยายตัวจะทำให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็กมียอดขายที่ลดลงและไม่เป็นธรรม
41. เห็นด้วย เพราะมีเช่นนั้นร้านค้าปลีกขนาดเล็กก็จะมีรายได้
42. เห็นด้วย เพราะธุรกิจขนาดเล็กจะอยู่ไม่ได้
43. เห็นด้วย เพราะจะได้ไม่กระทบร้านปลีกย่อยมาก
44. เห็นด้วย เพราะ ดี
45. เห็นด้วย เพราะเพื่อควบคุมสินค้าให้มีคุณภาพ
46. เห็นด้วย เพราะไม่เอาเปรียบกัน
47. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพ

48. เห็นด้วย เพราะส่งผลกระทบต่อชุมชนร้านค้าโชห่วย เป็นการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม
49. เห็นด้วย เพราะธุรกิจชุมชนลดน้อยลง
50. เห็นด้วย เพราะประหยัดเพิ่มขึ้น
51. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านโชห่วยขายของไม่ได้
52. เห็นด้วย เพราะเพื่อไม่เป็นดังลูกค้าเกินไป ลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับร้านค้าขนาดเล็ก
53. เห็นด้วย เพราะราคาสินค้าไม่แพง
54. เห็นด้วย เพราะเกษตรกรจะได้ ไม่ถูกกดราคา
55. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าขนาดเล็กขายไม่ได้
56. เห็นด้วย เพราะสินค้าอื่นจะขายไม่ได้
57. เห็นด้วย เพราะมีทุนต่ำ
58. เห็นด้วย เพราะทำให้ห้างไม่เยอะเกิน
59. เห็นด้วย เพราะควรควบคุมกับคุณภาพสินค้า
60. เห็นด้วย เพราะสร้างความเป็นธรรมต่อผู้ผลิตรายเล็ก/กลาง
61. เห็นด้วย เพราะร้านเล็กๆจะได้มีสิทธิแข่งขัน
62. เห็นด้วย เพราะจะได้ซื้อของถูก
63. เห็นด้วย เพราะเพื่อไม่ให้เอาเปรียบผู้ผลิต ผู้บริโภคและผู้อื่นๆ
64. เห็นด้วย เพราะร้านค้ารายย่อยจะได้มีโอกาสแข่งขันกับธุรกิจรายใหญ่
65. เห็นด้วย เพราะไม่เอาเปรียบ
66. เห็นด้วย เพราะละเมิดสิทธิ
67. เห็นด้วย เพราะเอาเปรียบร้านโชห่วย
68. เห็นด้วย เพราะการขายในราคาต่ำทำให้คนซื้อ 많 การผลิตก็จะมาก ทรัพยากรลดลง
69. เห็นด้วย เพราะเห็นใจร้านโชห่วย
70. เห็นด้วย เพราะเพื่อความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย
71. เห็นด้วย เพราะจะเป็นการเสียเปรียบของร้านค้าทั่วไปที่มีทุนต่ำ
72. เห็นด้วย เพราะเพื่อรักษาผลประโยชน์
73. เห็นด้วย เพราะจะทำให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ขาย
74. เห็นด้วย เพราะเปิดโอกาสให้ร้านค้าชุมชนได้แข่งขัน
75. เห็นด้วย เพราะถ้าขายสินค้าที่ต่ำกว่าทุนร้านค้าก็ขายสินค้าไม่ได้
76. เห็นด้วย เพราะร้านค้าโชห่วยจะขายของไม่ได้
77. เห็นด้วย เพราะร้านค้าเล็กๆจะขายไม่ได้
78. เห็นด้วย เพราะการที่ธุรกิจค้าปลีกมีกลยุทธ์เช่นนั้นทำให้การดึงดูดมากขึ้น เงินไหลออกต่างประเทศมากขึ้น
79. เห็นด้วย เพราะการที่ทำเช่นนี้จะทำให้ประชาชนไม่เข้าร้านโชห่วย ทำให้โชห่วยขาดทุนและอยู่ต่อไปไม่ได้
80. เห็นด้วย เพราะสามารถควบคุมราคาได้
81. เห็นด้วย เพราะเป็นการทำให้ร้านค้าโชห่วยไม่สามารถแข่งขันได้
82. เห็นด้วย เพราะถ้าลดราคาต่ำกว่าทุน คุณภาพสินค้าก็จะลดลง

83. เห็นด้วย เพราะถ้ามีการค้าต่ำกว่าชุมชนผู้คนก็จะไปยังร้านค้าปลีกมากกว่าร้านโชห่วยธรรมดา
84. เห็นด้วย เพราะเพื่อคงความเป็นมาตรฐาน
85. เห็นด้วย เพราะเพื่อคุ้มครองตลาดครัวเรือน
86. เห็นด้วย เพราะทุกคนจะต้องมีสิทธิขายของราคาเท่ากัน
87. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในธุรกิจขนาดเล็ก
88. เห็นด้วย เพราะลดการดึงดูดของผู้คน
89. เห็นด้วย เพราะไม่เป็นธรรมกับร้านที่มีขนาดเล็กกว่า
90. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้เกิดการแข่งขันอย่างชุมชน
91. เห็นด้วย เพราะช่วยควบคุมให้ระบบเศรษฐกิจให้อยู่ในระบบที่เป็นธรรมเปิดโอกาสให้โชห่วยมีโอกาสได้ผลประโยชน์มากขึ้น
92. เห็นด้วย เพราะจะทำให้การแข่งขันระหว่างการค้าขนาดเล็กไปได้ทำให้เกิดความสะดวกรมากขึ้น
93. เห็นด้วย เพราะเกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม
94. เห็นด้วย เพราะทำให้เสมอภาคกับร้านโชห่วยธรรมดา
95. เห็นด้วย เพราะชาวบ้านจะได้ขายของได้บ้าง
96. เห็นด้วย เพราะมันจะทำให้ธุรกิจขนาดเล็กหายไป
97. เห็นด้วย เพราะประชาชนส่วนใหญ่จะหันไปใช้ของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่กันหมดทำให้พวกร้านเล็กเสียเปรียบ
98. เห็นด้วย เพราะในเรื่องตลาด
99. เห็นด้วย เพราะจะได้เกิดความแข่งขันที่เป็นธรรม
100. เห็นด้วย เพราะจะได้มีความเป็นธรรม
101. เห็นด้วย เพราะร้านค้าโชห่วยจะได้แข่งขันกัน
102. เห็นด้วย เพราะเกิดความไม่เป็นธรรม
103. เห็นด้วย เพราะไม่เป็นการตัดราคาคู่แข่ง
104. เห็นด้วย เพราะการควบคุมที่ดีทำให้ทุกระดับอยู่ได้
105. เห็นด้วย เพราะสินค้าที่ต่ำกว่าทุนอาจมีคุณภาพไม่ดี
106. เห็นด้วย เพราะทำให้ โชห่วยขายของไม่ได้
107. เห็นด้วย เพราะจะได้ไม่เกิดการแข่งขันทำให้ธุรกิจชุมชนท้องถิ่นได้รับผลกระทบ
108. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ธุรกิจขนาดอื่นๆ
109. เห็นด้วย เพราะถ้าไม่ควบคุมก็ไม่มีใครเข้าตลาด
110. เห็นด้วย เพราะไม่ให้เอาเปรียบธุรกิจขนาดเล็ก
111. เห็นด้วย เพราะเพื่อไม่ให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ใช้การประหยัดจากปริมาณซื้อมาเป็นข้อได้เปรียบ
112. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าปลีกชุมชน ไม่สามารถแข่งขันได้
113. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านขนาดเล็กที่ต้นทุนสูงไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้
114. เห็นด้วย เพราะจะได้ใช้สินค้าในราคาถูก
115. เห็นด้วย เพราะเพื่อทำให้ขายสินค้าได้พอดีไม่เบียดเบียนธุรกิจขนาดเล็กมากเกินไป
116. เห็นด้วย เพราะเพราะทำให้ราคาสินค้าเท่าเทียมกัน
117. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านโชห่วยขายของได้น้อยลง

118. เห็นด้วย เพราะถ้าขายต่ำกว่าทุน ธุรกิจขนาดเล็กอาจจะได้รับผลกระทบได้
119. เห็นด้วย เพราะเพื่อการแข่งขันที่เป็นธรรม
120. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าปลีกขนาดย่อยไม่สามารถขายสินค้าได้ ไม่สามารถแข่งขันได้จนอาจต้องปิดกิจการไป
121. เห็นด้วย เพราะเป็นธรรมทั้งสองฝ่าย
122. เห็นด้วย เพราะเนื่องจากการที่ร้านค้ารายย่อยซื้อสินค้าอาจไม่ได้ต่ำกว่าราคาทุนทำให้อาจไม่สามารถเกิดการแข่งขันได้
123. เห็นด้วย เพราะจะได้ไม่ส่งผลกระทบต่อร้านค้าขนาดเล็ก
124. เห็นด้วย เพราะเป็นการเปิดการค้าเสรี ไม่ผูกขาด
125. เห็นด้วย เพราะถ้าไม่เข้าไปควบคุมจะทำให้ โชห่วยขายของไม่ได้
126. เห็นด้วย เพราะสินค้ามีคุณภาพ
127. เห็นด้วย เพราะสงสารประชาชนที่ประกอบธุรกิจรายย่อย
128. เห็นด้วย เพราะช่วยเหลือผู้บริโภค
129. เห็นด้วย เพราะธุรกิจขนาดย่อยก็ไม่มีกำลังพอที่จะสามารถลดสินค้าต่ำกว่าทุนได้อาจส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงาน
130. เห็นด้วย เพราะเพื่อไม่ให้กระทบผู้ค้ารายย่อย
131. เห็นด้วย เพราะสินค้าที่ราคาต่ำกว่าทุนที่นำมาจำหน่ายอาจจะมีมาตรฐานและคุณภาพต่ำ
132. เห็นด้วย เพราะการขายสินค้าราคาต่ำเกินไปจะทำให้ได้เปรียบคู่แข่งมากเกินไป
133. เห็นด้วย เพราะร้านค้าเล็กๆ จะได้ขายได้ด้วย
134. เห็นด้วย เพราะเพื่อกำหนดขอบเขตจะเป็นการปกป้องธุรกิจขนาดเล็ก
135. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าย่อยสามารถขายสินค้าได้
136. เห็นด้วย เพราะเราจะได้ซื้อสินค้าที่ถูก ๆ
137. เห็นด้วย เพราะจะได้ไม่กดราคาของผู้ค้าปลีกขนาดเล็ก
138. เห็นด้วย เพราะธุรกิจปลีกขนาดใหญ่ต้องซื้อสินค้าจากโรงงานในราคาที่ถูกลงไป
139. เห็นด้วย เพราะจะได้ไม่เอาเปรียบคนไทย
140. เห็นด้วย เพราะทำให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็กไม่สามารถแข่งขันได้
141. เห็นด้วย เพราะร้านค้าขนาดเล็กจะได้ขายได้
142. เห็นด้วย เพราะร้านค้าย่อยๆ จะได้ไม่ถูกกดให้ขายเท่าทุน และร้านค้าย่อยก็จะขายไม่ได้
143. เห็นด้วย เพราะร้านค้าขนาดเล็กอาจมีโอกาสเจ๊งได้
144. เห็นด้วย เพราะธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ มีกำลังซื้อที่มากซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่ยุติธรรม ใน การที่ค้าสินค้าต่ำกว่าทุน เพราะสามารถซื้อสินค้าในราคาที่ถูกลงกว่าปกติ เพราะซื้อปริมาณมาก ทำให้การขาดทุนลดความเสียหายกว่าผู้ค้ารายย่อย
145. เห็นด้วย เพราะร้านค้ารายย่อยจะได้มีผลกระทบลดลง
146. เห็นด้วย เพราะเป็นกลยุทธ์ในการดึงลูกค้าที่รายย่อยไม่สามารถทำได้
147. เห็นด้วย เพราะเป็นทางเลือกอีกทางให้กับผู้บริโภคในการลดรายจ่าย
148. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้ร้านค้ามีโอกาสในการแข่งขัน
149. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้สินค้าราคาถูกและลดการขยายสาขาของร้านขายปลีกขนาดใหญ่

150. เห็นด้วย เพราะเพื่อมาตรฐานสินค้าและความเสมอภาคของผู้บริโภค
151. เห็นด้วย เพราะร้านค้าทั่วไปจะได้ขายได้
152. เห็นด้วย เพราะจะได้เป็นทางเลือกให้ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้าธุรกิจขนาดเล็กได้
153. เห็นด้วย เพราะเพื่อไม่ให้ร้านค้าขายสินค้าราคาสูงกว่าทุน
154. เห็นด้วย เพราะจะได้มีความเป็นธรรมต่อร้านโชห่วย
155. เห็นด้วย เพราะเป็นธรรมต่อร้านโชห่วย
156. เห็นด้วย เพราะจะได้เป็นธรรมกับร้านค้าย่อยที่เล็กกว่า
157. เห็นด้วย เพราะประชาชนจะไม่ไปซื้อที่เดียว
158. เห็นด้วย เพราะทำให้ธุรกิจขนาดย่อมขายสินค้าได้ตามปกติ
159. เห็นด้วย เพราะจะได้มีการแข่งขันที่เป็นธรรม
160. เห็นด้วย เพราะประชาชนในชุมชนหรือร้านค้าขนาดเล็กจะได้มีรายได้บ้างและสามารถแข่งขันได้
161. เห็นด้วย เพราะทำให้ธุรกิจค้าอื่นอาจขาดทุน
162. เห็นด้วย เพราะหากค้าปลีกขนาดใหญ่ใช้วิธีนี้ ค้าขนาดเล็กจะแข่งขันด้วยไม่ได้
163. เห็นด้วย เพราะร้านค้าในชุมชนจะได้ประกอบการได้
164. เห็นด้วย เพราะควรมีการเข้ามาควบคุมบ้าง มิปล่อยให้เสรีเกินไป
165. เห็นด้วย เพราะมีความยุติธรรมให้กับสังคม
166. เห็นด้วย เพราะถ้าต่ำมากเกินไปธุรกิจขนาดย่อมก็ต้องถูกปิดตัว
167. เห็นด้วย เพราะจะได้ไม่เกิดการเอาเปรียบในการแข่งขันระหว่างร้านค้าปลีกขนาดใหญ่กับโชห่วย
168. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าขนาดเล็กสามารถแข่งขันได้
169. เห็นด้วย เพราะความเป็นธรรม ความยุติธรรม
170. เห็นด้วย เพราะจะได้มีการแข่งขันอย่างยุติธรรมกับผู้ค้าขายเล็ก ๆ
171. เห็นด้วย เพราะการแข่งขันจะได้เป็นไปอย่างที่เหมาะสม
172. เห็นด้วย เพราะเพื่อสร้างความเป็นธรรมให้กับธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขนาดเล็ก
173. เห็นด้วย เพราะควบคุมได้ให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ลดราคามากจนกระทบร้านโชห่วย
174. เห็นด้วย เพราะจะทำให้มีผลกระทบต่อร้านโชห่วย ร้านขายของชำเล็ก ๆ
175. เห็นด้วย เพราะเป็นการตัดทอนรูปแบบการค้าในแบบอื่นให้ใช้ได้ไม่ไ้ผล
176. เห็นด้วย เพราะถ้าลดราคา ผู้คนก็จะแห่ไปซื้อทำให้ร้านเล็ก ๆ ขายไม่ได้
177. เห็นด้วย เพราะการที่รัฐเข้ามาควบคุมการประกอบธุรกิจของเอกชนควรทำเพียงเพื่อป้องกันการที่ประชาชนถูกเอาเปรียบนั้นดีแล้ว
178. เห็นด้วย เพราะเป็นการแข่งขันทางธุรกิจที่ไม่เป็นธรรมสำหรับร้านโชห่วยที่ต้องหาเงินเลี้ยงชีพไปวัน ๆ
179. เห็นด้วย เพราะราคาไม่ควรจะแตกต่างกัน

ข้อ 24. จากข้อ (23) โปรดระบุเหตุผล

ไม่เห็นด้วย

1. ไม่เห็นด้วย เพราะประชาชนต้องการซื้อสินค้าที่มีราคาถูกกว่าทุนหรือราคาประหยัดอยู่แล้ว
2. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ประชาชนบริโภคค้าในราคาสูง
3. ไม่เห็นด้วย เพราะผู้ลงทุนควรจะเป็นคนกำหนดราคาเองเพราะเงินกำหนดกำไรขาดทุน

4. ไม่เห็นด้วย เพราะผมเชื่อว่า สินค้าที่ต่ำกว่าทุนคงไม่มีมากขนาดนั้น น่าจะเป็นแค่โปรโมชันอย่างหนึ่ง
5. ไม่เห็นด้วย เพราะผิดหลักการค้าเสรี
6. ไม่เห็นด้วย เพราะไม่เป็นธรรม เพราะเป็นผลดีต่อผู้บริโภค
7. ไม่เห็นด้วย เพราะสินค้าต่ำกว่าทุนดีแล้ว แต่ควรควบคุมกำไรจัดตั้งมากกว่า
8. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกขนาดเล็กหลายแห่งก็ได้ประโยชน์จากการลดราคานี้ด้วยและเป็นผลดีต่อผู้บริโภค
9. ไม่เห็นด้วย เพราะอาจทำให้ผู้ค้ารายย่อยขาดรายได้ไป
10. ไม่เห็นด้วย เพราะจะได้ซื้อของที่ถูกลง
11. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกก็ยังได้อยู่เพราะคนในชุมชนก็ยังซื้อ อที่ร้านค้าปลีกอยู่ดี
12. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นไปตามสิทธิมนุษยชน
13. ไม่เห็นด้วย เพราะสินค้าหลายๆชนิดสามารถเป็นทางเลือกของคนรายได้ต่ำได้
14. ไม่เห็นด้วย เพราะถือว่าเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดอย่างหนึ่ง
15. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นกลยุทธ์ในการทำธุรกิจ
16. ไม่เห็นด้วย เพราะบางครั้งประชาชนก็ต้องการของถูก เนื่องจากไม่ค่อยมีเงินในการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน
17. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นสิทธิของกิจการ เพราะผลได้หรือเสียมันก็เกิดจากกิจการเอง
18. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ข้าพเจ้าไม่ได้ซื้อสินค้าในราคาที่ถูกลง
19. ไม่เห็นด้วย เพราะอยากซื้อสินค้าที่มีราคาถูกลง
20. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นทางเลือกของผู้บริโภคที่จะได้ซื้อสินค้าในราคาที่ถูกรัฐไม่ควรแทรกแซง
21. ไม่เห็นด้วย เพราะสินค้าจะมีราคาแพง
22. ไม่เห็นด้วย เพราะกระทบต่อร้านค้าย่อย
23. ไม่เห็นด้วย เพราะในบางครั้งควรคือกำไรสู่ประชาชน
24. ไม่เห็นด้วย เพราะผู้ซื้อจะซื้อในราคาที่แพงขึ้น
25. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นผลประโยชน์แก่ผู้บริโภค
26. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ประชาชนซื้อสินค้าที่ถูกลงและเป็นการกระตุ้นการซื้อ
27. ไม่เห็นด้วย เพราะได้ซื้อสินค้าน่าราคาถูก
28. ไม่เห็นด้วย เพราะกระทบต่อผู้บริโภค
29. ไม่เห็นด้วย เพราะผู้บริโภคได้สิ่งที่ดีกว่า
30. ไม่เห็นด้วย เพราะอยากได้ของถูก
31. ไม่เห็นด้วย เพราะเดี๋ยวก็ได้ซื้อของแพงหรือ
32. ไม่เห็นด้วย เพราะกระทบสิทธิในการค้าขาย
33. ไม่เห็นด้วย เพราะรัฐไม่ควรแทรกแซงกลไกตลาด แต่ต้องแก้ที่พ่อค้าคนกลางมากกว่า
34. ไม่เห็นด้วย เพราะสงสารชาวบ้าน
35. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ต้องซื้อสินค้าในราคาแพง เพราะค่าครองชีพก็สูงขึ้น
36. ไม่เห็นด้วย เพราะจะเอาเปรียบร้านเล็กๆ
37. ไม่เห็นด้วย เพราะไม่ควร
38. ไม่เห็นด้วย เพราะไม่เป็นธรรมกับร้านย่อย

39. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นสิทธิส่วนบุคคล
40. ไม่เห็นด้วย เพราะดีอย่างเสียอย่าง
41. ไม่เห็นด้วย เพราะการที่สินค้าที่ราคาต่ำกว่าทุนทำให้ สามารถซื้อของในราคาถูก และการลดราคาเป็นแค่บางช่วงเท่านั้น
42. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งในการทำการค้าของธุรกิจนั้นๆ
43. ไม่เห็นด้วย เพราะมันเป็นสิทธิ
44. ไม่เห็นด้วย เพราะผู้บริโภคต้องการซื้อสินค้าในราคาถูก
45. ไม่เห็นด้วย เพราะจำไม่ได้ซื้อของในราคาถูก
46. ไม่เห็นด้วย เพราะการค้าสินค้าที่ต่ำกว่าทุนก็เปรียบเสมือนการคืนกำไรให้กับลูกค้า
47. ไม่เห็นด้วย เพราะอยากซื้อของในราคาถูก ต้องให้ประชาชนเลือกเอาว่าจะต้องไปซื้อที่ไหน
48. ไม่เห็นด้วย เพราะธุรกิจปลั๊กขนาดใหญ่ขายต่ำกว่าทุนมากกว่าร้านโชห่วยซื้อของราคาถูกทำให้ขายถูก
49. ไม่เห็นด้วย เพราะรูปแบบการค้าสินค้าอาจไม่มีคุณภาพ
50. ไม่เห็นด้วย เพราะราคาต่ำกว่าทุนทำให้ผู้บริโภคสามารถซื้อสินค้าได้ในราคาที่ถูกต้องเหมาะสมกับเศรษฐกิจแบบนี้
51. ไม่เห็นด้วย เพราะเราก็ได้ประโยชน์จากการขายสินค้านั้น
52. ไม่เห็นด้วย เพราะราคาจะแพงกว่าปกติ ไม่ประหยัด
53. ไม่เห็นด้วย เพราะถ้าสินค้าต่ำกว่าทุน ผู้ผลิตก็ไม่มีแรงจูงใจในการผลิตเพราะไม่ได้กำไร ผลิตไปวันๆ สินค้าก็ไม่มีคุณภาพ
54. ไม่เห็นด้วย เพราะธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ก็จะขายสินค้าต่ำกว่าทุนแต่มันก็ขึ้นอยู่กับผู้บริโภคว่าจะซื้อที่ไหน
55. ไม่เห็นด้วย เพราะรายได้จะไปกระจายไปสู่ชุมชนย่อย
56. ไม่เห็นด้วย เพราะหากสินค้าถูกลงก็จะเป็นผลดีกับผู้บริโภค
57. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการเพิ่มการค้าใช้จ่ายของผู้มีรายได้น้อย
58. ไม่เห็นด้วย เพราะผู้คนมีสิทธิซื้อสินค้าในราคาต่ำกว่าทุน
59. ไม่เห็นด้วย เพราะสินค้าจะมีราคาแพง
60. ไม่เห็นด้วย เพราะผู้บริโภคซื้อของถูก
61. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าในราคาถูกบ้าง
62. ไม่เห็นด้วย เพราะธุรกิจขนาดเล็กไม่สามารถแข่งขันได้
63. ไม่เห็นด้วย เพราะราคาถูกย่อมดีกว่า เพราะจ่ายน้อยกว่า
64. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นแนวทางการบริหาร
65. ไม่เห็นด้วย เพราะบุคคลที่ ไปต้องซื้อสินค้าในราคาที่สูงขึ้น ถ้าอยากให้ประชาชนที่ซื้อสินค้าที่ไปร้านค้า ก็ควรที่จะปรับราคาสินค้าให้เหมาะสม หรือจัดโปรโมชั่นแข่งขันกับร้านค้าขนาดใหญ่
66. ไม่เห็นด้วย เพราะเพื่อเป็นการประกอบธุรกิจเพื่อแสวงหากำไรและเลือกแนวทางของตนเอง
67. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ผู้บริโภคซื้อร้านค้าที่แพง
68. ไม่เห็นด้วย เพราะเกิดผลดีกับผู้บริโภค
69. ไม่เห็นด้วย เพราะประชาชนซื้อสินค้าได้ถูกลง
70. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ผู้บริโภคขาดทางเลือกในการบริโภคได้

71. ไม่เห็นด้วย เพราะจะได้มีการกระจายรายได้ที่มากขึ้น
72. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการแทรกแซงการประกอบธุรกิจมากเกินไป
73. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าปลีกย่อยจำหน่ายสินค้าได้น้อยลง
74. ไม่เห็นด้วย เพราะผู้บริโภคไม่ได้ประโยชน์
75. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกในชุมชนไม่สามารถที่จะใช้กลยุทธ์ในการลดราคาต่ำกว่าทุนได้
76. ไม่เห็นด้วย เพราะประชาชนจะได้ไม่ต้องซื้อสินค้าราคาแพง
77. ไม่เห็นด้วย เพราะประชาชนบางคนยังต้องการสินค้าในจำนวนมากเพื่อนำไปใช้จึงจำกัดด้านราคาพอควร
78. ไม่เห็นด้วย เพราะเราสามารถขยโอกาสเลือกซื้อของถูกได้
79. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นสิทธิของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่
80. ไม่เห็นด้วย เพราะผู้บริโภคมีทางเลือกน้อยลง
81. ไม่เห็นด้วย เพราะบุคคลในเมืองใหญ่ได้รับผลกระทบในการซื้อสินค้าที่มีราคาแพง
82. ไม่เห็นด้วย เพราะบริโภคจะไม่ได้ซื้อสินค้าที่ถูก
83. ไม่เห็นด้วย เพราะถือเป็นกลยุทธ์ในการขายสินค้าดึงดูดลูกค้า
84. ไม่เห็นด้วย เพราะถ้าขายถูกกว่าทุนจะทำให้ผู้ค้ารายย่อยขายของไม่ได้
85. ไม่เห็นด้วย เพราะในรูปแบบการขายผู้ซื้อต้องการสินค้าที่มีราคาต่ำเพื่อเป็นการลดต้นทุนค่าครองชีพ
86. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นเสรีภาพการขายไม่ควรมีการบังคับ
87. ไม่เห็นด้วย เพราะการที่ขายต่ำกว่าทุนในการช่วยให้ผู้บริโภคสามารถประหยัดทรัพย์ในการใช้จ่ายได้
88. ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้สินค้าของร้านค้าเล็กๆ แพงขึ้นและประชาชนจะลำบากขึ้น
89. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าราคาแพงขึ้น
90. ไม่เห็นด้วย เพราะสำหรับบุคคลที่ต้องการซื้อของที่ละมาก ๆ เพื่อความประหยัด

ข้อ 26. จากข้อ (25) โปรดระบุเหตุผล

เห็นด้วย

1. เห็นด้วย เพราะตามที่สังเกตเห็น
2. เห็นด้วย เพราะช่วยให้รายได้ไม่น้อยกว่าการค้าปลีกใหญ่แน่นอน
3. เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยอาจขาดทุนได้
4. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้มีการกระจายรายได้สู่ชุมชนบ้าง
5. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้ผู้ขายในท้องถิ่นมีรายได้และสร้างครอบครัวได้
6. เห็นด้วย เพราะความเป็นธรรม
7. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านนี้สามารถดำรงตัวอยู่ได้
8. เห็นด้วย เพราะให้การค้าขายไปอย่างยุติธรรม และร้านค้าท้องถิ่นไม่เดือดร้อน
9. เห็นด้วย เพราะธุรกิจขนาดใหญ่จะได้เอาใจเอาเปรียบร้านค้าปลีกในชุมชนท้องถิ่นได้
10. เห็นด้วย เพราะจะได้มีความมั่นคงทางรายได้
11. เห็นด้วย เพราะทุกคนมีสิทธิทางเศรษฐกิจ
12. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยร้านค้าปลีกขนาดเล็ก
13. เห็นด้วย เพราะจะได้มีความเสมอภาคขึ้น
14. เห็นด้วย เพราะทำให้ประชาชนมีรายได้ เน้นเศรษฐกิจพอเพียง เอาสินค้าที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน

- ออกมาสนับสนุนกันดีกว่า
15. เห็นด้วย เพราะพ่อค้า แม่ค้า ที่เข้ามาขายต่างก็อยากได้ผลกำไรในการลงทุน
 16. เห็นด้วย เพราะคนไทยด้วยกัน รักกันไว้เถิด เราเกิดร่วมแดนไทย
 17. เห็นด้วย เพราะธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็กจะดำเนินธุรกิจโดยประชาชน การป้องกันไม่ให้ธุรกิจได้รับผลกระทบจึงเป็นการช่วยให้ประชาชนมีอาชีพมากยิ่งขึ้น
 18. เห็นด้วย เพราะจะได้เป็นการกระจายรายได้แก่ชุมชน ไม่ให้เงินออกนอกประเทศ
 19. เห็นด้วย เพราะคนไทยส่วนใหญ่เป็นรากหญ้า ไม่มีกำลังที่จะไปต่อสู่กับกลุ่มทุนขนาดใหญ่ได้
 20. เห็นด้วย เพราะเนื่องจากความสามารถพัฒนาการขอร้านโชห่วยควรมีการป้องกันก่อนต่อไป ซึ่งควรมีการให้ความรู้ในการปรับปรุงร้านและการบริการ
 21. เห็นด้วย เพราะจะได้รับความเท่าเทียม “ลืมนตาอำปาก” ไม่มีการผูกขาด
 22. เห็นด้วย เพราะเป็นการป้องกันและไม่ถูกธุรกิจขนาดใหญ่ค้าแข่งขันไม่สามารถอยู่ได้
 23. เห็นด้วย เพราะเป็นธรรมต่อร้านค้าปลีกชุมชน
 24. เห็นด้วย เพราะเขาจะได้ยิ้มออก
 25. เห็นด้วย เพราะร้านค้าชุมชนจะได้มีเสถียรภาพมาก
 26. เห็นด้วย เพราะประชาชนส่วนที่ทำการธุรกิจค้าปลีกเพื่อดำรงชีพ เป็นการช่วยคนในท้องถิ่น และอนุรักษ์ความเป็นไทยด้วย
 27. เห็นด้วย เพราะอยากให้ โชห่วยทนอยู่ต่อไปได้ โดยไม่เดือดร้อน
 28. เห็นด้วย เพราะจะเป็นการกระจายรายได้ให้ได้ รับความเป็นธรรมทุกคน
 29. เห็นด้วย เพราะเกิดการหมุนเวียนทางการเงินในชุมชน
 30. เห็นด้วย เพราะแต่ไม่ต้องมีมาตรการป้องกันก็ได้ เขาจะไปกันเอง
 31. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ชุมชนไม่ต้องมองกับการยุ่งยากทางกฎหมาย
 32. เห็นด้วย เพราะอำนาจการต่อสู้ของธุรกิจขนาดย่อมสู้ใหญ่ไม่ได้รัฐต้องคุ้มครอง
 33. เห็นด้วย เพราะเมื่อตราธุรกิจของชุมชนดั้งเดิมไว้
 34. เห็นด้วย เพราะจำเป็นต้องมีมาตรการเพื่อไม่ให้เศรษฐกิจชุมชนล่มให้ชุมชนมีเงินทุนหมุนเวียนใน ทำให้เงินไม่ไหลออกนอกประเทศ
 35. เห็นด้วย เพราะเป็นหลักการค้าเสรี
 36. เห็นด้วย เพราะเหมือนกับบรอ
 37. เห็นด้วย เพราะเพื่อความ เป็นธรรมทางการค้า
 38. เห็นด้วย เพราะเป็นการส่งเสริมรายได้ชุมชนในตัว
 39. เห็นด้วย เพราะเหมือนเป็นการขยายรายได้ไปให้ธุรกิจขนาดเล็ก และก็อยากให้ธุรกิจขนาดเล็กมีมาตรฐาน
 40. เห็นด้วย เพราะการจัดระเบียบระบบการค้า คุณภาพของสินค้า รวมไปถึงการบริการอีกด้วย
 41. เห็นด้วย เพราะแต่ร้านค้าโชห่วยต้องปรับปรุงคุณภาพในการให้บริการด้วย
 42. เห็นด้วย เพราะทำให้ประชาชนมีรายได้ ไม่ขาดทุนหากต้องแข่งขันกับห้างขนาดใหญ่
 43. เห็นด้วย เพราะอยากให้มีการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่นมากกว่านี้
 44. เห็นด้วย เพราะบางที่ควรทำให้ฐานเล็กๆดำเนินธุรกิจไปได้
 45. เห็นด้วย เพราะอยากให้มี โชห่วย

46. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าขนาดเล็กสู้ไม่ไหว
47. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ผู้ทำธุรกิจค้าปลีกชุมชนมีโอกาสแข่งขันกับธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่
48. เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกเป็นธุรกิจขนาดเล็กทุนน้อยไม่ให้อำนาจธุรกิจขนาดใหญ่มาเองเรื่องทุนที่แตกต่างมาแข่งขัน
49. เห็นด้วย เพราะร้านค้ารายย่อยมีมากถ้าล้มลงคงมีคนว่างงานเยอะ
50. เห็นด้วย เพราะเพื่อที่ธุรกิจรายย่อยสามารถแข่งขันกับรายใหญ่ได้อย่างเสมอภาค
51. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ธุรกิจขนาดเล็กอยู่ได้ ไม่จั้นธุรกิจขนาดใหญ่ ก็ครองตลาดเงินไม่ได้หมุนเวียนในชุมชน
52. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้ร้านโชห่วยได้ขายสินค้าได้
53. เห็นด้วย เพราะถ้ามีร้านค้าปลีกที่ใหญ่กว่า สะดวกกว่า ร้านมีรูปแบบดีกว่าก็จะทำให้คนเลือกใช้บริการมากกว่า
54. เห็นด้วย เพราะเพื่อช่วยให้บุคคลที่ทำธุรกิจโชห่วยสามารถประกอบธุรกิจต่อไปได้ ไม่ตกราง
55. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ ธุรกิจเท่าเทียมกัน
56. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนจากธุรกิจใหญ่ที่จะมาแทน
57. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยเหลือธุรกิจค้าปลีกตามชุมชนท้องถิ่น
58. เห็นด้วย เพราะควรมีมาตรการนี้เพื่อให้ผู้ทำโชห่วยอยู่ได้
59. เห็นด้วย เพราะน้อยต่อการขาดทุน
60. เห็นด้วย เพราะจะได้มีความแข่งขันกันต่ า
61. เห็นด้วย เพราะถือเป็นการช่วยร้านโชห่วยให้สามารถสู้กับตลาดใหญ่ได้
62. เห็นด้วย เพราะจะได้เกิดความเป็นธรรม ต่อผู้ค้าไม่เป็น ผู้ค้าปลีกขนาดใหญ่ขนาดย่อม
63. เห็นด้วย เพราะจะช่วยให้ร้านโชห่วยอยู่ได้ไม่ต้องเดือดร้อน
64. เห็นด้วย เพราะมีมาตรการเพื่อป้องกันราคาสินค้าไม่ให้ต่างกันมากเกิดไป ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกได้หลากหลาย
65. เห็นด้วย เพราะประชาชนตามท้องถิ่นจะได้มีรายได้
66. เห็นด้วย เพราะถ้าใช้มาตรการป้องกันจะทำให้ร้านค้าปลีกอยู่ได้
67. เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยจะสามารถแข่งขันในชุมชนได้ต่อไป และยังเป็นการอนุรักษ์ร้านโชห่วยได้อีกด้วย
68. เห็นด้วย เพราะชุมชนก็ยังมีร้านค้าโชห่วยก็ยังขายได้อยู่
69. เห็นด้วย เพราะเป็นการที่จะทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่ม และมีเงินหมุนเวียนในชุมชน
70. เห็นด้วย เพราะจะได้ช่วยร้านค้าที่ได้รับผลกระทบโดยตรง
71. เห็นด้วย เพราะประชาชนที่ประกอบอาชีพค้าขายหรือโชห่วยจะได้มีรายได้มากขึ้น
72. เห็นด้วย เพราะจะช่วยให้อำนาจธุรกิจค้าปลีกอยู่รอด
73. เห็นด้วย เพราะดี
74. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้ามีรายได้มีงานทำ
75. เห็นด้วย เพราะสงสารธุรกิจค้าปลีกในชุมชน
76. เห็นด้วย เพราะเพื่อความเป็นธรรม
77. เห็นด้วย เพราะเพื่อความเป็นธรรม

78. เห็นด้วย เพราะเพื่อความเป็นธรรม
79. เห็นด้วย เพราะจะได้มีความยุติธรรมในการค้าแบบเร็วมากขึ้น
80. เห็นด้วย เพราะผู้ประกอบการร้านค้าจะได้อยู่ได้
81. เห็นด้วย เพราะต่างคนก็ต่างทำมากหากิน ควรเห็นใจซึ่งกันและกัน
82. เห็นด้วย เพราะโชห่วยจะได้ขายได้
83. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยเหลือ
84. เห็นด้วย เพราะเพื่อรักษาสกุลของเศรษฐกิจ
85. เห็นด้วย เพราะจะได้ขายของดี ๆ
86. เห็นด้วย เพราะชุมชนจะได้เกิดการกระจายรายได้
87. เห็นด้วย เพราะเป็นการให้ความเป็นธรรมกับร้านโชห่วย
88. เห็นด้วย เพราะร้านค้าเล็กๆจะได้ขายได้
89. เห็นด้วย เพราะจะได้อยู่ได้และเป็นรายได้ให้กับประชาชนในระดับหนึ่ง
90. เห็นด้วย เพราะช่วยเหลืออาชีพของคนในชุมชน
91. เห็นด้วย เพราะธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่มีกลยุทธ์ในการดึงดูดลูกค้ามากกว่าร้านค้าปลีกขนาดเล็ก
92. เห็นด้วย เพราะชุมชนจะได้มีรายได้
93. เห็นด้วย เพราะจะได้มีรายได้สู่ชุมชน
94. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านโชห่วยขายไม่ได้
95. เห็นด้วย เพราะธุรกิจปลีกชุมชนท้องถิ่นจะได้ขายสินค้าได้
96. เห็นด้วย เพราะคนไทยช่วยเหลือกัน
97. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยธุรกิจชุมชนได้อยู่ได้
98. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้ประชาชนมีรายได้
99. เห็นด้วย เพราะประชาชนจะได้มีรายได้
100. เห็นด้วย เพราะเป็นการรักษาอาชีพของคนๆนั้น
101. เห็นด้วย เพราะว่าเป็นการดูแลร้านค้าของคนในชุมชน
102. เห็นด้วย เพราะทำให้เกิดการกระจายรายได้
103. เห็นด้วย เพราะบางทีการเปลี่ยนแปลงบางอย่างอาจจะส่งผลกระทบต่อหลายคน
104. เห็นด้วย เพราะรักษาผู้ค้ารายย่อยให้เงินหมุนเวียน
105. เห็นด้วย เพราะธุรกิจค้าปลีกจะสามารถอยู่ได้
106. เห็นด้วย เพราะเป็นการสร้างอาชีพให้แก่ประชาชน
107. เห็นด้วย เพราะช่วยเหลือเศรษฐกิจประเทศ
108. เห็นด้วย เพราะให้ความเป็นธรรม
109. เห็นด้วย เพราะกระจายรายได้ให้ทั่วถึง
110. เห็นด้วย เพราะร้านค้ารายย่อยควรได้รับการคุ้มครองและจะเป็นกิจการอย่างเป็นธรรม
111. เห็นด้วย เพราะน่าจะปรับเปลี่ยนให้ดีกว่านี้
112. เห็นด้วย เพราะเป็นการคุ้มครองผู้ประกอบการค้าปลีกชุมชนท้องถิ่น
113. เห็นด้วย เพราะเพื่อเพิ่มช่องทางธุรกิจค้าปลีกชุมชน ไม่ผูกขาดกับธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่
114. เห็นด้วย เพราะป้องกันสิทธิ์

115. เห็นด้วย เพราะให้ประชาชนท ากิน
116. เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยจะได้ขายได้
117. เห็นด้วย เพราะเพื่อความยุติธรรม
118. เห็นด้วย เพราะสงสารประชาชนที่เป็นผู้ค้ารายย่อย
119. เห็นด้วย เพราะคือเป็นการช่วยเหลือชุมชนในละแวกนั้นๆ
120. เห็นด้วย เพราะคือธุรกิจรายได้หลักของร้านค้านั้นๆ
121. เห็นด้วย เพราะมีธุรกิจของครอบครัวที่สืบทอดกันมานานเงินทุนทำเล
หรือสิ่งดึงดูดต่างๆอาจสู้ร้านธุรกิจใหม่ๆไม่ได้อาจจะทำให้ร้านนั้นที่เป็นที่รู้จักในชุมชนอาจขาย
ไม่ได้
122. เห็นด้วย เพราะเพื่อความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย
123. เห็นด้วย เพราะช่วยให้คนที่ประกอบธุรกิจในชุมชนเดิมสามารถใช้ชีวิตอยู่ได้
124. เห็นด้วย เพราะเพื่อสนับสนุนคนไทยด้ วยกันเพื่อผลประโยชน์
125. เห็นด้วย เพราะเพื่อเป็นการส่งเสริมการค้ารายย่อย
126. เห็นด้วย เพราะจะได้มีความยุติธรรม ทั้งร้านค้าชุมชนกับร้านค้าปลีกขนาดใหญ่
127. เห็นด้วย เพราะห้างใหญ่มีต้นทุนต่ำ
128. เห็นด้วย เพราะถ้ามีผลกระทบร้านค้าก็จะถูกปิดลง
129. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยเหลือคนในท้องถิ่นที่ไม่สามารถแข่งขันกับห้างใหญ่ได้
130. เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยอาจขายสินค้าไม่ได้
131. เห็นด้วย เพราะช่วยกระจายรายได้ให้ชุมชน
132. เห็นด้วย เพราะจะได้ขายของได้
133. เห็นด้วย เพราะจะได้ไม่เกิดการว่างงาน
134. เห็นด้วย เพราะไม่ทำให้เกิดความเสียหาย คงไว้ซึ่งอาชีพของคนในชุมชน
135. เห็นด้วย เพราะควรที่จะมีมาตรการเข้ามาควบคุม
136. เห็นด้วย เพราะยังในประเทศไทยก็เคยมี เคยทำ โชห่วยเป็นเสมือนตัวแทนของคนในชุมชน
137. เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกขาดทุน
138. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้ประชาชนมีงานท าก
139. เห็นด้วย เพราะชุมชนจะได้รับวัฒนธรรมเดิมๆได้ จะได้พัฒนาไปช้าๆ
140. เห็นด้วย เพราะถ้าร้านโชห่วยมีผลกระทบเช่นร้านขายได้และต้องปิดทำให้เกิดคนขาดรายได้ไปอีก1 คน
141. เห็นด้วย เพราะถ้ามีธุรกิจโชห่วยในชุมชน คนในชุมชนอาจจะมีรายได้จะกระจายสินค้าได้
142. เห็นด้วย เพราะเพื่อความเสมอภาคทัดเทียมกัน
143. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้ประชาชนมีรายได้อย่างทั่วถึง จากเศรษฐกิจทุนนิยม
144. เห็นด้วย เพราะจะได้ช่วยให้ธุรกิจค้าปลีกชุมชนท้องถิ่นอยู่ได้
145. เห็นด้วย เพราะจะทัดเทียมทางการค้า ทำให้ไม่เสียดุลการค้าได้
146. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยเหลือร้านค้าย่อย
147. เห็นด้วย เพราะชาวบ้านจะได้มีรายได้
148. เห็นด้วย เพราะช่วยให้คนมีงานทำ
150. เห็นด้วย เพราะทำให้ โชห่วยไม่ถูกนายทุนรายใหญ่แย่งผลประโยชน์จากชุมชน

151. เห็นด้วย เพราะธุรกิจชุมชนได้รับผลกระทบเงินไม่ไหลเวียนในชุมชนแต่จะอยู่กับคนที่ไม่มีกลุ่ม
152. เห็นด้วย เพราะทำให้ธุรกิจค้าปลีกดำเนินต่อไปได้
153. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยเหลือร้านโชห่วยให้ดำรงอยู่ได้
154. เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยก็คือเป็นอาชีพหนึ่งในการทำมาหากินของประชาชนในชุมชน
155. เห็นด้วย เพราะมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม
156. เห็นด้วย เพราะธุรกิจค้าปลีกแม้ว่าจะเป็นธุรกิจเล็กๆแต่ก็สามารถเลี้ยงปากท้องเองได้
จึงควรมีมาตรการป้องกัน ไม่ให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่เข้ามามีอำนาจมากเกินไป
157. เห็นด้วย เพราะในชุมชนจะได้มีรายได้
158. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านโชห่วยอยู่ได้
159. เห็นด้วย เพราะจะได้เกิดความเป็นธรรม และทัดเทียมกันในการค้า
160. เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกจะได้ไม่ต้องปิดกิจการ
161. เห็นด้วย เพราะต้องควบคุมธุรกิจขนาดใหญ่และเซเว่น
162. เห็นด้วย เพราะทำให้ธุรกิจขนาดเล็กอยู่ได้
163. เห็นด้วย เพราะมีความยุติธรรมดี
164. เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยไม่สามารถสู้กับธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ได้
165. เห็นด้วย เพราะเริ่มมีการเรียกร้องจากร้านโชห่วย
166. เห็นด้วย เพราะธุรกิจค้าปลีกชุมชนท้องถิ่นจะขาดรายได้
167. เห็นด้วย เพราะเป็นการคุ้มครองร้านโชห่วยของคนไทยมิให้ต่างชาติเข้ามาแข่งขันมาก
168. เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกขนาดย่อมจะได้รับการคุ้มครองไม่ให้ถูกนายทุนต่างชาติเอาเปรียบ
169. เห็นด้วย เพราะจะได้เป็นการกระจายรายได้
170. เห็นด้วย เพราะเพื่อไม่ให้เกิดการไม่เป็นธรรม
171. เห็นด้วย เพราะท้องถิ่นควรพึ่งพาตนเอง ระบบเงินหมุนเวียนจะได้ไม่ตกเป็นของคนนอก
172. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านค้าขนาดเล็กอยู่รอด
173. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยธุรกิจค้าปลีกชุมชนไม่ให้ได้รับผลกระทบ
174. เห็นด้วย เพราะทำให้ธุรกิจค้าปลีกอยู่ในตลาดการค้าทั่วไป
175. เห็นด้วย เพราะจะได้เท่าเทียมกัน
176. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้ประชาชนท้องถิ่นที่ทำกินโชห่วยมีรายได้
177. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านโชห่วยยังสามารถขายสินค้าได้ โดยไม่ได้รับผลกระทบ
178. เห็นด้วย เพราะจะได้ไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ทำธุรกิจปลีกชุมชนในท้องถิ่น
179. เห็นด้วย เพราะช่วยโชห่วยได้อยู่ต่อ
180. เห็นด้วย เพราะเพื่อการกระจายได้อย่างเป็นธรรม
181. เห็นด้วย เพราะเป็นการกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชนอย่างทั่วถึง
182. เห็นด้วย เพราะหากมีธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ ในชุมชนท้องถิ่นจะกระทบถึงธุรกิจค้าปลีกในชุมชน
ท้องถิ่น
183. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ธุรกิจชุมชนเกิดความเสียเปรียบในการประกอบธุรกิจ
184. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจ โชห่วยสามารถดำเนินกิจการเพื่อดำรงชีวิตได้
185. เห็นด้วย เพราะจะได้มีการขายอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม

186. เห็นด้วย เพราะเจ้าของร้านค้าจะได้ขายได้มากขึ้น
187. เห็นด้วย เพราะประโยชน์ของประชาชนและคนไทยเอง
188. เห็นด้วย เพราะเป็นการกระจายรายได้แก่ร้านโชห่วย
189. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยเหลือร้านสะดวกซื้อ
190. เห็นด้วย เพราะธุรกิจค้าปลีกชุมชนราคาสินค้าของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ไม่ได้
191. เห็นด้วย เพราะทำให้การกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนโดยตรง ไม่ต้องผ่านเอากิจการห้าง
192. เห็นด้วย เพราะเพื่อร้านโชห่วยจะดำเนินต่อไปได้
193. เห็นด้วย เพราะเป็นการสร้างเสริมอาชีพสำหรับชุมชนเล็กๆ
194. เห็นด้วย เพราะเพื่อความเป็นธรรม
195. เห็นด้วย เพราะเพื่อช่วยเหลือธุรกิจรายย่อย
196. เห็นด้วย เพราะเพื่อความเป็นธรรมแก่ธุรกิจค้าปลีกชุมชนท้องถิ่น
197. เห็นด้วย เพราะจะทำให้สินค้ามาเป็นทางที่สามารถแข่งขันได้
198. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้เกิดความแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม
199. เห็นด้วย เพราะป้องกันการประกอบอาชีพของร้านโชห่วยเนื่องจากผู้ลงทุนต่างเข้ามาจุกมตลาดมากเกินไป
200. เห็นด้วย เพราะทำให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้
201. เห็นด้วย เพราะสามารถดำเนินธุรกิจได้
202. เห็นด้วย เพราะก็ต้องเข้าไปควบคุมด้วยเพราะถ้าไม่ช่วยร้านต่างๆก็อาจจะอยู่ไม่ได้
203. เห็นด้วย เพราะเพื่อรักษาความเป็นธรรมในสังคม
204. เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยจะได้รับความเป็นธรรม
205. เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยจะไม่เดือดร้อนสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้
206. เห็นด้วย เพราะควรช่วยเหลือธุรกิจชุมชนด้วย
207. เห็นด้วย เพราะเป็นการสนับสนุนให้คนไทยมีอาชีพ ร้านค้าขนาดใหญ่เป็นการลงทุนของต่างชาติทำให้เงินออกนอกประเทศ
208. เห็นด้วย เพราะเพื่อธุรกิจขนาดเล็กจะได้อยู่รอด
209. เห็นด้วย เพราะธุรกิจจะได้รับความเป็นธรรมในการทำธุรกิจมาก ถึงแม้ธุรกิจค้าปลีกจะไม่ใหญ่
210. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยเหลือธุรกิจขนาดเล็ก
211. เห็นด้วย เพราะเป็นธรรมดี
212. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้รับความเท่าเทียมกันทางธุรกิจ
213. เห็นด้วย เพราะทำให้สามารถจำหน่ายสินค้าได้
214. เห็นด้วย เพราะจะแย่งส่วนแบ่งการตลาด
215. เห็นด้วย เพราะสงสารร้านโชห่วย
216. เห็นด้วย เพราะคนขายจะได้มีความเป็นธรรม ไม่มีปัญหา
217. เห็นด้วย เพราะจะได้มีรายได้เรื่อยๆ
218. เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกชุมชนจะได้ไม่เกิดผลกระทบ และจะได้ตัวต่อไปนานๆ
219. เห็นด้วย เพราะควรจะให้ โชห่วยได้มีรายได้บ้าง
220. เห็นด้วย เพราะธุรกิจโชห่วยจะได้เติบโตได้

221. เห็นด้วย เพราะเพื่อช่วยเหลือร้านค้าขนาดเล็ก
222. เห็นด้วย เพราะช่วยให้ธุรกิจค้าปลีกลดความเสี่ยงลง
223. เห็นด้วย เพราะจะได้เกิดความเสรีภาพ
224. เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยจะได้มีรายได้และมีช่องทางทำมาหากิน
225. เห็นด้วย เพราะควรมีการควบคุมดูแลให้รัดกุมเพื่อผลประโยชน์แก่ทุกฝ่าย
226. เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกเป็นอีกหนึ่งวิถีชีวิตของชาวบ้านถ้าหากได้รับผลกระทบอาจทำให้ร้านค้าปลีกในชุมชนหายไป
227. เห็นด้วย เพราะควรให้คำแนะนำวิธีดำเนินงาน
228. เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกแข่งขันเรื่องด้านทุนที่สูงกว่าของห้าง
229. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ โชห่วยขายของได้ ไม่ขาดทุน
230. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยผู้ประกอบการไทย
231. เห็นด้วย เพราะเป็นการป้องกันการผูกขาดสินค้า
232. เห็นด้วย เพราะเกิดความเสมอภาค
233. เห็นด้วย เพราะเห็นใจประชาชน
234. เห็นด้วย เพราะสินค้าโชห่วยจะได้ขายของได้
235. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ได้รับผลประโยชน์ทั้งสองฝ่าย
236. เห็นด้วย เพราะช่วยร้านค้าขายปลีกขายของได้
237. เห็นด้วย เพราะเพื่อเป็นการช่วยเหลือรายย่อยสามารถค้าขายได้
238. เห็นด้วย เพราะจะช่วยให้ธุรกิจค้าปลีกใจชุมชนท้องถิ่นสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้
239. เห็นด้วย เพราะจะได้มีความยุติธรรมกับทั้งสองฝ่ายไม่ให้ได้เปรียบเสียเปรียบกัน
240. เห็นด้วย เพราะยุติธรรมดี
241. เห็นด้วย เพราะร้านค้าหรือธุรกิจจะได้มีรายได้
242. เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยจะขายในราคาที่สูงกว่าทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมกับผู้บริโภค
243. เห็นด้วย เพราะเพื่อช่วยเหลือให้ร้านค้าขนาดเล็กสามารถประกอบการค้าต่อไปได้
244. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านโชห่วยได้อยู่ต่อไปได้
245. เห็นด้วย เพราะเดี่ยวประชาชนไม่มีอาชีพ
246. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้รายได้อยู่ที่ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ เพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
247. เห็นด้วย เพราะจะได้ส่งเสริมอาชีพธุรกิจค้าปลีกของชุมชน
248. เห็นด้วย เพราะยังทำให้ประชาชนในชุมชนมีอาชีพอยู่
249. เห็นด้วย เพราะเป็นการปกป้องผู้ค้ารายย่อยได้มีให้ประสบปัญหาเกี่ยวกับธุรกิจ
250. เห็นด้วย เพราะสร้างความเป็นธรรมในระบบเศรษฐกิจ
251. เห็นด้วย เพราะดีมาก
252. เห็นด้วย เพราะธุรกิจขนาดใหญ่ทุนสูงทำให้สามารถลดราคาสินค้าได้ มากกว่าธุรกิจขนาดย่อมมีทุนน้อย
253. เห็นด้วย เพราะ จะลดราคาสินค้าแข่งกับธุรกิจขนาดใหญ่ย่อมทำให้ขาดทุน
254. เห็นด้วย เพราะแต่ธุรกิจค้าปลีกชุมชนท้องถิ่นก็ควรมีการปรับตัวบ้าง
255. เห็นด้วย เพราะร้านเล็ก ๆ สามารถดำเนินการต่อไปได้
256. เห็นด้วย เพราะค้าขายเหมือนกันทำธุรกิจต้องเห็นใจกันด้วย

257. เห็นด้วย เพราะธุรกิจขนาดย่อมจะได้สามารถดำรงอยู่ต่อไปได้
258. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยเหลือธุรกิจค้าปลีกโชห่วยให้สามารถค้าขายได้
259. เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกย่อยส่วนท้องถิ่นควรได้รับความเป็นธรรม
260. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยประชาชน
261. เห็นด้วย เพราะจะได้ไม่เจ๊ง
262. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ธุรกิจค้าปลีกชุมชนท้องถิ่นมีผลกำไรมากขึ้น
263. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยคนในชุมชน
264. เห็นด้วย เพราะจะได้ช่วยเหลือไม่ให้ผู้ค้ารายย่อยขาดทุนหรือต้องปิดกิจการ
265. เห็นด้วย เพราะเป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ธุรกิจค้าปลีกชุมชน ให้สามารถอยู่ได้โดยสามารถเลี้ยงตนเองได้
266. เห็นด้วย เพราะส่งเสริมให้คนในชุมชนมีรายได้
267. เห็นด้วย เพราะเป็นการประกอบอาชีพของคนในชุมชนนั้น
268. เห็นด้วย เพราะธุรกิจค้าปลีกชุมชนจะได้รับผลกระทบน้อยลง
269. เห็นด้วย เพราะที่บ้านเป็นร้านโชห่วยขายสุ 7-11 ไม่ได้
270. เห็นด้วย เพราะชาวบ้านจะได้มีรายได้และไม่มียาพิษมาเอาเปรียบ
271. เห็นด้วย เพราะช่วยเหลือร้านโชห่วยให้มีรายได้
272. เห็นด้วย เพราะทำให้สามารถขายได้ ไม่ถูกแย่งลูกค้า
273. เห็นด้วย เพราะหากไม่มีการป้องกัน จะทำให้ธุรกิจโชห่วยได้รับผลกระทบอย่างมาก
274. เห็นด้วย เพราะจะดีกว่าไหม ถ้ามาตรการป้องกันนั้น จะเป็นการพัฒนาให้โชห่วยไม่เอาเปรียบผู้บริโภคและแข่งขันกับธุรกิจค้าปลีกส่งแบบอื่นแทน
275. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าชุมชนสามารถดำรงกิจการต่อไปได้
276. เห็นด้วย เพราะเพื่อการกระจายรายได้ให้เป็นธรรม
277. เห็นด้วย เพราะโชห่วยอยู่ในประเทศไทยมานานับร้อย ๆ ปีแล้ว
278. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้อาชีพค้าขายอยู่คู่กับสังคมไทยและประชาชนไทยต่อไป
279. เห็นด้วย เพราะไม่เช่นนั้นจะมี คนว่างงานมากขึ้น อาจก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา
280. เห็นด้วย เพราะจะได้ปกป้องไม่ให้มีผลกระทบ
281. เห็นด้วย เพราะเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชน
282. เห็นด้วย เพราะคนไทยถ้าไม่ช่วยคนไทยด้วยกัน แล้วจะให้ไปช่วยคนชาติไหน
283. เห็นด้วย เพราะเพื่อความเป็นธรรมในการค้าขายธุรกิจ
284. เห็นด้วย เพราะปกป้องธุรกิจขนาดเล็ก
285. เห็นด้วย เพราะเพื่อไม่ให้เกิดปลาใหญ่กินปลาเล็ก
286. เห็นด้วย เพราะจะได้มีการเอาเปรียบธุรกิจค้าปลีก-ส่งขนาดเล็ก
287. เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยเป็นบุคคลที่ประกอบอาชีพค้าขายซึ่งถ้ารัฐไม่เข้าช่วยบุคคลเหล่านั้นก็ขาด
288. เห็นด้วย เพราะงานขาดรายได้
289. เห็นด้วย เพราะเป็นประโยชน์ต่อผู้ทำการค้า
290. เห็นด้วย เพราะจะทำให้คนในชุมชนมีอาชีพคงอยู่ และเป็นการกระจายรายได้ด้วย
291. เห็นด้วย เพราะจะได้ช่วยเหลือธุรกิจขนาดเล็ก

292. เห็นด้วย เพราะเงินทองไม่รั่วไหลออกนอกประเทศ ส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรม
293. เห็นด้วย เพราะบางที่ร้านโชห่วยก็ช่วยให้บริโภคได้รับสินค้าในเวลาที่เหมาะสม
294. เห็นด้วย เพราะไทยช่วยไทย ช้างบ้านเรือนเคียงกลายเป็นห้างหมดแล้ว
295. เห็นด้วย เพราะเพื่อกระจายรายได้สู่ชุมชน
296. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้ธุรกิจค้าปลีกดำรงอยู่ได้
297. เห็นด้วย เพราะเป็นการสร้างรายได้ให้กับธุรกิจของชุมชน
298. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้ร้านโชห่วยสามารถลืมหืมตาอ้าปากได้บ้าง
299. เห็นด้วย เพราะธุรกิจขนาดเล็กได้รับผลกระทบจากร้านค้าใหญ่ ๆ
300. เห็นด้วย เพราะเพื่อให้ผู้ค้าปลีกขนาดเล็กสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้
301. เห็นด้วย เพราะร้านค้าโชห่วยจะได้มีหลักประกันของตน
302. เห็นด้วย เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ ชุมชนสร้างรายได้ด้วยตนเอง และไม่ได้รับผลกระทบจากธุรกิจขนาดใหญ่มากนัก
303. เห็นด้วย เพราะเพื่อความเข้าใจและการยอมรับของผู้ประกอบอาชีพค้าขายในท้องถิ่น
304. เห็นด้วย เพราะมันคืออาชีพที่พวกเขาทำกันอยู่ก่อน
305. เห็นด้วย เพราะต้องให้ความยุติธรรมกับผู้ประกอบอาชีพสุจริต
306. เห็นด้วย เพราะจะคงไว้ซึ่งความพออยู่พอกินของชุมชนนั้นๆ
307. เห็นด้วย เพราะโชห่วยในบางแห่งเป็นสถานที่ที่แสดงถึงวัฒนธรรมของคนไทยอยากให้ดำรงไว้
308. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านโชห่วยไม่เดือดร้อนและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
309. เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยจะได้มีรายได้อย่างทั่วถึง
310. เห็นด้วย เพราะยังงี้ก็สู้ไม่ได้
311. เห็นด้วย เพราะจะได้ส่งเสริมกันภายในชุมชน
312. เห็นด้วย เพราะคุ้มครองประชาชน กระจายรายได้
313. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ โชห่วยดำเนินต่อไปได้
314. เห็นด้วย เพราะทำให้ผู้ประกอบการโชห่วยได้ทำธุรกิจของตนต่อไปได้
315. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านโชห่วยสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้
316. เห็นด้วย เพราะทำให้ร้านโชห่วยมีรายได้ และอาจมีผลกำไรเพิ่มขึ้น และความเป็นอยู่ของคนในชุมชนก็จะปกติสุขไม่ได้รับผลกระทบ
317. เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกขนาดเล็กจะได้ไม่ต้องรับผลกระทบ และขาดอาชีพ
318. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ระบบการค้าเงินขึ้น วิถีของชาวบ้านเปลี่ยนแปลง
319. เห็นด้วย เพราะจะได้ช่วยร้านค้าปลีกชุมชนไม่ต้องขาดทุน
320. เห็นด้วย เพราะทำให้ได้รับความเป็นธรรมด้านราคา ทำให้ร้านโชห่วยยังคงมีรายได้
321. เห็นด้วย เพราะเพื่อช่วยประชาชนทั่วไปที่ไม่มีความสามารถในการทำธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่
322. เห็นด้วย เพราะเมื่อมี มาตราการป้องกันนี้จะทำให้ธุรกิจชุมชนยังพอแข่งขันได้
323. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ร้านค้าทั่วไปพัฒนาคุณภาพในการขาย
324. เห็นด้วย เพราะเพื่อรักษาความเป็นสิทธิในด้านของธุรกิจการค้าของชุมชนท้องถิ่นมิให้เกิดผลกระทบ
325. เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยจะได้สามารถขายสินค้าได้
326. เห็นด้วย เพราะควรได้รับการป้องกัน

327. เห็นด้วย เพราะควรให้ความยุติธรรมและคุ้มครองทุกฝ่าย

328. เห็นด้วย เพราะทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน

ข้อ 26. จากข้อ (25) โปรดระบุเหตุผล

ไม่เห็นด้วย

1. ไม่เห็นด้วย เพราะทำให้คนในชุมชนไม่มีรายได้
2. ไม่เห็นด้วย เพราะขึ้นอยู่กับผู้บริโภคจะเลือกใช้ บริการ
3. ไม่เห็นด้วย เพราะธุรกิจมีสิทธิเท่าเทียมกัน ต้องแข่งขันกัน
4. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านค้าปลีกก็ซื้อมาจากร้านใหญ่นั้นแหละ
5. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยไปซื้อแล้วมาขายในราคาสูงกว่าเล็กน้อย
6. ไม่เห็นด้วย เพราะอยากให้ร้านค้าเล็กๆมีกำลังแข่งขัน
7. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นสิทธิของแต่ละส่วน
8. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นสิทธิและสร้างรายได้ในครัวเรือนต่อไป
9. ไม่เห็นด้วย เพราะร้านโชห่วยจะขายไม่ได้
10. ไม่เห็นด้วย เพราะถ้าไม่ให้ร้านค้าปลีกและจำให้ร้านค้าส่งเข้าไปเป็นโลตัส ไปทำลายร้านค้าปลีก
11. ไม่เห็นด้วย เพราะธุรกิจค้าปลีกชุมชนอาจจะล้มละลายได้ หากไม่ป้องกัน
12. ไม่เห็นด้วย เพราะประชาชนจะไม่หยุดทำมาหากิน

ภาคผนวก ข ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเรื่องคำปลีกหรือคำส่ง พ.ศ.(ร่างที่ 1)

เรื่องเสร็จที่ ๖๘๗/๒๕๕๐

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

เหตุผล

โดยที่ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งซึ่งเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและมีบทบาทสำคัญในการกระจายรายได้ปัจจุบันได้มีการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งขนาดใหญ่เป็นจำนวนมาก อันส่งผลกระทบต่อธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งดั้งเดิมที่มีขนาดเล็ก สมควรมีการจัดระเบียบการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งบางประเภท เพื่อให้การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งทุกประเภทดำรงอยู่ได้ตามสภาพเศรษฐกิจการค้าและสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่น รวมทั้งควรมีมาตรการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิมจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

พ.ศ.(ร่างที่ 1).....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
 มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง พ.ศ.
”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ค้าปลีก” หมายความว่า การประกอบธุรกิจโดยการขายสินค้าในจำนวนน้อยให้แก่ผู้บริโภค

“ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง” หมายความว่า กิจการค้าปลีกหรือกิจการค้าส่งซึ่งสินค้าอุปโภคและบริโภค
 หลายประเภทที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

“ค้าส่ง” หมายความว่า การประกอบธุรกิจโดยการขายสินค้าในจำนวนมากให้แก่ผู้ซื้อเพื่อนำไปขาย
 ให้แก่ผู้บริโภคหรือนำไปให้บริการต่อ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกลางว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง หรือ
 คณะกรรมการส่วนจังหวัดว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการกลางว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง หรือกรรมการ
 ส่วนจังหวัดว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมและพัฒนากิจการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า อธิบดี สำหรับกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับจังหวัดอื่น

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการค้าภายใน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งของราชการส่วนกลาง
 ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่นการยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่
 การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งของหน่วยงานอื่นของรัฐ นอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ตราเป็นพระ
 ราชกฤษฎีกา

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งดังต่อไปนี้

(๑) การขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา

(๒) การค่าน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการค่าน้ำมันเชื้อเพลิง

- (๓) การขายหนังสือ หรือหนังสือพิมพ์
- (๔) การขายของที่ระลึกตามแหล่งท่องเที่ยว
- (๕) การขายอัญมณีหรือเครื่องประดับ
- (๖) การขายอาหารที่ปรุงสำเร็จให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที
- (๗) การขายสินค้าซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ของชุมชนเป็นหลัก
- (๘) ตลาดสด ตามความหมายคำว่าตลาดของกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
- (๙) ร้านค้าสหกรณ์
- (๑๐) การขายสินค้าอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้กับกำหนดกิจการอื่น และออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการกลางว่าด้วยประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งเรียกโดยย่อว่า “กกค.” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการจากส่วนราชการ จำนวนหกคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสองคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านกฎหมาย หรือด้านการค้าปลีกหรือค้าส่ง หรือด้านเศรษฐศาสตร์

(๔) กรรมการผู้แทนสถาบันหรือองค์กรเอกชน จำนวนหกคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย จำนวนหนึ่งคน ผู้แทนสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค จำนวนสองคน ผู้แทนสมาคมการค้าที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง จำนวนสองคน และผู้แทนสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการประกอบการตลาดสด จำนวนหนึ่งคนให้อธิบดีกรมการค้าภายใน เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมการค้าภายในแต่งตั้งข้าราชการของกรมการค้าภายใน เป็นผู้ช่วยเลขานุการในการแต่งตั้งกรรมการตาม(๔) ให้สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย บรรดาสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค หรือบรรดาสมาคมการค้าที่มีวัตถุประสงค์ ในการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง สมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการประกอบการตลาดสด แล้วแต่กรณี เสนอชื่อบุคคลที่เป็นสมาชิกของสถาบันหรือองค์กรของตนต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอชื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงให้ กกค. ทำหน้าที่คณะกรรมการส่วนจังหวัดว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง สำหรับกรุงเทพมหานครด้วย

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการผู้แทนสถาบันหรือองค์กรเอกชนตามมาตรา ๗(๓) และ (๔) ต้องไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมืองกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง

มาตรา ๙ กรรมการตามมาตรา ๗ (๓) และ(๔) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไป จนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๐ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๙ กรรมการตามมาตรา ๗ (๓) และ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้ว่าจะมีการรอลงโทษ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(๗) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

(๘) พ้นจากการเป็นผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค หรือผู้แทนสมาคมการค้าที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ในกรณีที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะนั้น

มาตรา ๑๑ เมื่อกรรมการตามมาตรา ๗(๓) และ(๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิอื่น หรือผู้แทนอื่นของสถาบันหรือองค์กรเอกชนเป็นกรรมการแทน เว้นแต่วาระดำรงตำแหน่งของกรรมการจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน และให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทนในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการตามวาระหนึ่ง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย มาตรการและแผนการจัดระบบการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งผู้ผลิตสินค้า เกษตรกร หรือวิสาหกิจ และสิ่งแวดล้อม

(๒) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติ

(๓) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการทางภาษีให้ผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกค้าส่งต้องปฏิบัติเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาของแต่ละท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดนโยบายสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิมให้มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายธุรกิจหรือรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการตลาด หรือให้มีการจัดการระบบโลจิสติกส์ หรือมาตรการทางภาษี หรือมาตรการอื่นใดที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดต้นทุนสินค้า ค่าขนส่ง ให้เกิดประสิทธิภาพและมีความเข้มแข็ง ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้า เพื่อประโยชน์ในการ

ประกอบธุรกิจและเพื่อให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้า หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามนโยบาย สนับสนุนส่งเสริม และพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิมที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้ว

(๔) รับเรื่องที่มีการร้องเรียนว่าได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายเนื่องจากการกระทำอันมีผล กระทบกระเทือนต่อการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

(๕) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการส่วนจังหวัดว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือ ค้าส่ง

(๖) เชิญบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็น

(๗) มีคำสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อเท็จจริงหรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๓ ให้จังหวัดหนึ่งนอกจากกรุงเทพมหานครให้มีคณะกรรมการส่วนจังหวัดว่าด้วยการ ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง เรียกโดยย่อว่า “กจค.” ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการจากส่วนราชการจำนวนสี่คน ได้แก่ อัยการจังหวัด โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด พาณิชย จังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสองคน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง จากบุคคลผู้มีความรู้ความ เชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย หรือด้านการค้าปลีกหรือค้าส่งหรือด้านเศรษฐศาสตร์

(๔) กรรมการผู้แทนสถาบันหรือองค์กรเอกชน จำนวนหกคน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้แทน หอการค้าจังหวัด จำนวนหนึ่งคน ผู้แทนสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค จำนวนสองคน และ ผู้แทนสมาคมการค้าที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง จำนวนสองคน ให้ หัวหน้าสำนักงานการค้าภายในจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๔ ให้กจค. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะ ให้ความเห็น ให้ข้อเท็จจริงต่อ กคค. ในการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการ ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งประเภทใดประเภทหนึ่ง

(๒) พิจารณาออกใบอนุญาตการประกอบธุรกิจ การตั้งสาขา การโอนกิจการการออกใบแทนใบอนุญาต ตามมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๓ ทั้งนี้ กจค. จะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบ วันนับแต่วันที่รับคำขอ และหลักฐานครบถ้วนในกรณีมีความจำเป็นที่ไม่อาจจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน กำหนดเวลาดังกล่าว กจค. จะขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน แต่ผู้อนุญาตต้องมีหนังสือแจ้งเหตุผลความจำเป็นให้ผู้ขออนุญาตทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว

(๓) รับเรื่องที่มีการร้องเรียนว่าได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายเนื่องจากการกระทำอันมีผล กระทบกระเทือนต่อการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

(๔) เชิญบุคคลหนึ่งบุคคลใด มาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็น

(๕) มีคำสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อเท็จจริง หรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ

(๖) ปฏิบัติตามกฎหมายกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งของ กคค. และปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ กคค. มอบหมาย

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กจค. การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง ของ กจค. จะขัดหรือแย้งกับกรณีที่ กคค. กำหนดไม่ได้

มาตรา ๑๕ ให้นำความในมาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มาใช้กับกรรมการตาม มาตรา ๑๓(๓) และ(๔) โดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นหรือปฏิบัติการ อย่างหนึ่งอย่างใดตามที่มอบหมายให้นำความในมาตรา ๘ มาใช้บังคับกับลักษณะต้องห้ามของอนุกรรมการโดย อนุโลม

มาตรา ๑๗ ให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการพิจารณาทาง ปกครอง การประชุม และการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะกรรมการบริหาร กองทุน ด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๒

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

มาตรา ๑๘ ให้จัดตั้งสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ใน กรรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ

(๒) ติดตามความเคลื่อนไหว สถานการณ์และสภาพปัญหาของการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและการส่งเสริมและการพัฒนาธุรกิจ ค้าปลีกหรือค้าส่งต่อคณะกรรมการ

(๓) ศึกษาเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ทิศทางและแนวโน้มของพฤติกรรม การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งและปัญหาและอุปสรรคในการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง รวมทั้งเสนอ ความเห็นหรือมาตรการในการกำกับดูแลธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งการส่งเสริมหรือการพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้า ส่งให้มีความเข้มแข็ง และให้การประกอบธุรกิจทุกประเภทอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นธรรมรวมทั้งให้มีบทบาทใน การยกระดับวิถีชุมชน วัฒนธรรมชุมชน และสิ่งแวดล้อม

(๔) ประสานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการมอบหมาย

(๖) ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้สำนักงาน การค้าภายในจังหวัดกระทรวงพาณิชย์ ทำหน้าที่และรับผิดชอบงานตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๙ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ แจ้งข้อเท็จจริง หรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ รวมทั้งให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งส่งบัญชี ทะเบียน เอกสารหรือหลักฐาน เพื่อตรวจสอบหรือประกอบการพิจารณา

(๒) เข้าไปในสถานที่ทำการ สถานที่ประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งในระหว่าง เวลาทำการ เพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือ เรียกบัญชี ทะเบียน เอกสารหรือหลักฐานอื่นจากผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

(๓) ออกคำสั่งเตือนเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขหรือปฏิบัติการให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตหรือ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๒๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๒๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง บัตรประจำตัวให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ อนุกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓

การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

มาตรา ๒๓ เพื่อประโยชน์ในการจัดระบบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งและเพื่อให้ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง รายย่อยดั้งเดิมซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของระบบเศรษฐกิจในชุมชนดำรงอยู่ได้ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ เป็นธุรกิจที่ต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจ

(๑) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่มีขนาดพื้นที่ของสถานประกอบธุรกิจขายสินค้าแห่งใดแห่งหนึ่ง ตั้งแต่หนึ่ง พันตารางเมตรขึ้นไป พื้นที่ของสถานประกอบธุรกิจขายสินค้า หมายความว่าพื้นที่รวมของทุกชั้นภายในอาคาร และพื้นที่ภายนอกอาคารที่ใช้ประกอบกิจการขายสินค้า แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงพื้นที่ใช้สอยอย่างอื่นที่ไม่ได้ใช้ในการ ขายสินค้า เช่น พื้นที่ให้บุคคลอื่นเช่า คลังสินค้า ที่จอดรถ ห้องน้ำ

(๒) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่มียอดรายได้หรือประมาณการรายได้ของทุกสาขาในปีภาษีที่ผ่านมาหรือ ประมาณการรายได้ของแผนธุรกิจในปีแรกรวมกันตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป หรือตามจำนวนที่กำหนดเพิ่มขึ้น ตามพระราชกฤษฎีกา หรือ

(๓) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งซึ่งผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งได้รับอนุญาตจากผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีก หรือค้าส่งตาม (๑) หรือ (๒) ให้ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา หรือสิทธิอย่างอื่น เพื่อประกอบธุรกิจใน ระยะเวลาหรือเขตพื้นที่ที่กำหนด และการประกอบธุรกิจนั้นอยู่ภายใต้การส่งเสริมและควบคุมตามแผนดำเนิน ธุรกิจของบุคคลที่อนุญาตนั้น โดยผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าตอบแทนการใช้สิทธิ ดังกล่าว

มาตรา ๒๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓ ให้แบ่งประเภทการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

(๑) ธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขนาดใหญ่มาก หมายความว่า ธุรกิจที่มีขนาดพื้นที่ตั้งแต่สามพันตารางเมตรขึ้นไป

(๒) ธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขนาดใหญ่ หมายความว่า ธุรกิจที่มีขนาดพื้นที่ตั้งแต่หนึ่งพันถึงสองพันเก้าร้อย เก้าสิบเก้าตารางเมตร

(๓) ธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขนาดกลาง หมายความว่า ธุรกิจที่มีขนาดพื้นที่ตั้งแต่สามร้อยถึงเก้าร้อยเก้าสิบ เก้าตารางเมตร

(๔) ธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขนาดเล็ก หมายความว่า ธุรกิจที่มีขนาดพื้นที่ตั้งแต่หนึ่งร้อยยี่สิบถึงสองร้อยเก้า สิบเก้าตารางเมตรให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ กกค. มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งในแต่ละประเภทแยกต่างหากจากกันการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามวรรคสอง ให้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับบริเวณ

ที่ตั้งสถานประกอบธุรกิจ วันและเวลาของสถานประกอบธุรกิจ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็นแก่ผู้บริโภค และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขอื่นเท่าที่จำเป็นแก่วัตถุประสงค์ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้คำนึงถึงลักษณะของธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งแต่ละประเภท วัฒนธรรม ประเพณี สภาพสังคม วิถีชุมชน สิ่งแวดล้อม อัตราความหนาแน่นของประชากรในแต่ละท้องถิ่นและอาจกำหนดให้ทำประชาพิจารณ์ในแต่ละท้องถิ่น

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่มีกฎหมายใดกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขใดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามมาตรา ๒๔ ต้องไม่ขัดกับกฎหมายนั้น

มาตรา ๒๖ ผู้ใดจะประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๓ ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต การขอใบอนุญาต การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต และการต่อใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๗ ใบอนุญาตประกอบธุรกิจให้ใช้ได้กับธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามประเภทที่ได้รับอนุญาต เท่านั้นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งประเภทใดซึ่งประสงค์จะตั้งสาขาของธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งประเภทเดียวกัน ณ ที่ใด ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้จัดตั้งสาขามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๘ ผู้ใดได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งแล้ว หากต่อมา ลักษณะการประกอบธุรกิจไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๒๓ ให้การประกอบธุรกิจดังกล่าวยังคงอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓ เว้นแต่การประกอบธุรกิจที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๒๙ ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งในสถานประกอบธุรกิจของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๖ แล้ว ไม่ต้องขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๖ หรือมาตรา ๒๗ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๐ ผู้ได้รับใบอนุญาตจะโอนกิจการตามที่ได้รับอนุญาตให้แก่บุคคลอื่นไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตหรือเป็นการตกทอดทางมรดกการยื่นคำขอโอนกิจการและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๑ ในกรณีผู้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๖ ตาย หรือสิ้นสภาพนิติบุคคล หรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย ให้ทายาทหรือผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำขอต่อผู้อนุญาต เพื่อรับโอนใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตาย สิ้นสภาพนิติบุคคล หรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย แล้วแต่กรณี หรือภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาตขยายเวลาให้ตามความจำเป็น ถ้ามิได้ยื่นคำขอยภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ หากจะประกอบธุรกิจตามใบอนุญาตนั้นต่อไปให้ดำเนินการขอรับใบอนุญาตใหม่ในระหว่างระยะเวลายาววรรคหนึ่ง ให้ถือเสมือนว่าทายาท ผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งเข้าประกอบธุรกิจตามใบอนุญาตนั้นเป็นผู้รับใบอนุญาตเมื่อผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ดำเนินการชำระบัญชีหรือจัดการทรัพย์สินของผู้ได้รับอนุญาตจนแล้วเสร็จ ให้ใบอนุญาตนั้นเป็นอันสิ้นอายุในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่ผู้อนุบาลโดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ ผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบธุรกิจทุกแห่ง

มาตรา ๓๓ ถ้าใบอนุญาตประกอบธุรกิจหรือใบอนุญาตตั้งสาขาสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อผู้อนุญาตและยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าวการขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๔ คำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจ ไม่อนุญาตให้ตั้งสาขาหรือไม่อนุญาตให้โอนกิจการ กรณีผู้ขออนุญาตในกรุงเทพมหานครให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และกรณีในจังหวัดอื่นให้ผู้ขออนุญาตอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการกลางว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

มาตรา ๓๕ ผู้รับใบอนุญาตที่เลิกประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง หรือเลิกสาขาใดสาขาหนึ่ง ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้อนุญาตทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกประกอบธุรกิจหรือวันเลิกสาขานั้น

มาตรา ๓๖ ให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่ต้องขออนุญาตตามมาตรา ๒๓ อยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๓ มีผลใช้บังคับยื่นขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๖ ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้น มีผลใช้บังคับ และให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตให้โดยไม่ชักช้า ในระหว่างนั้นให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งนั้นต่อไปได้ โดยมีฐานะเสมือนเป็นผู้ได้รับใบอนุญาต และต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๔

กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

มาตรา ๓๗ เพื่อให้ธุรกิจค้าปลีกค้าส่งทั้งระบบสามารถดำรงอยู่ร่วมกันได้ และให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งรายย่อยได้รับการสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรมทั้งด้านเงินทุนความรู้และเทคโนโลยีในการดำเนินธุรกิจ จึงจำเป็นต้องจัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง ในกระทรวงพาณิชย์ เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง” สำหรับเป็นทุนหมุนเวียนใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินอื่น ดังต่อไปนี้

(๑) เงินบำรุงกองทุนโดยตัดจ่ายจากภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่ได้รับอนุญาตในอัตราไม่เกินร้อยละ ๑ ของภาษีที่เก็บได้จากผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าว ทั้งนี้ตามอัตราที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

(๒) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๓) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๔) เงินที่ได้รับจากสมาคมการค้าที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง และสมาคมการค้าที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจของผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค

(๕) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากแหล่งต่าง ๆ ภายในประเทศ ต่างประเทศหรือบุคคลอื่น

(๖) ดอกผลของเงินกองทุนเงินและดอกผลที่กองทุนได้รับไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง เป็นรายได้แผ่นดินให้ปลัดกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจนำเงินกองทุน ไปหาดอกผลได้โดยการฝากออมทรัพย์หรือฝากประจำกับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจหรือซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาล

มาตรา ๓๘ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธาน ผู้แทนกรมการค้าภายใน ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้ทรงคุณวุฒิด้านค้าปลีกค้าส่งภาครัฐและภาคเอกชน อย่างละหนึ่งคน ผู้แทนสมาคมการค้าที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งรายย่อย จำนวนห้าคน เป็นกรรมการ ผู้แทนกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นกรรมการและเลขานุการในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการผู้แทนสมาคมการค้าที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งรายย่อยให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือสมาคมที่มี

วัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้วแต่กรณี เสนอชื่อต่อคณะกรรมการกลางว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งเพื่อพิจารณาแต่งตั้งให้นำความในมาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับกับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการผู้แทนสมาคมการค้าที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งรายย่อยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๙ กองทุนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการส่งเสริมและพัฒนาการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งในด้านเงินทุน ความรู้ และเทคโนโลยีในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายแผนการเงินและงบประมาณประจำปีของกองทุน

(๒) พิจารณออนุมัติแผนงาน งาน โครงการ หรือกิจกรรมและงบประมาณรายจ่ายของกองทุนเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๓) พิจารณออนุมัติการใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๔) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การบริหารเงินกองทุน การใช้จ่ายเงินกองทุนโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๕) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินกองทุน

(๖) ควบคุมและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงาน งาน โครงการหรือกิจกรรมและงบประมาณรายจ่ายของกองทุน รวมทั้งประเมินผลการบริหารกองทุน

(๗) รายงานงานการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการกลางว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งทุกสิ้นปีงบประมาณ

(๘) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจการค้าปลีกค้าส่งตามที่คณะกรรมการกลางว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งมอบหมาย

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือไม่ยอมให้ข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานตามมาตรา ๑๙(๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๙(๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเตือนของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๙(๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

มาตรา ๔๔ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๕ ผู้ใดประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๓ โดยไม่ได้รับใบอนุญาตหรือตั้งสาขาโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงสามล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสองแสนบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๔๖ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสองแสนบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๔๗ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ให้กรรมการผู้จัดการ หุ่นส่วนผู้จัดการ หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลในเรื่องนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมหรือตนได้จัดการตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดนั้นแล้ว

มาตรา ๔๙ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา ๔๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ในการใช้อำนาจดังกล่าวคณะกรรมการอาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการ อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด พาณิชย์จังหวัด หัวหน้าสำนักงานการค้าภายในจังหวัด หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำแทนได้การมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่า คดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๐ ให้คณะกรรมการกำหนดนโยบาย มาตรการและแผนมาตรา ๑๒(๑) กฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎหมายมีผลบังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

.....

(๑) ค่าธรรมเนียมคำขออนุญาตและคำขออื่น ๆ ให้เรียกเก็บในอัตราดังต่อไปนี้		
(ก) คำขออนุญาตประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
(ข) คำขอต่อย้ายใบอนุญาตประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
(ค) คำขอใบอนุญาตตั้งสาขาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
(ง) คำขอให้ออกใบแทนใบอนุญาตประกอบธุรกิจ ค้าปลีกหรือค้าส่ง หรือใบอนุญาตตั้งสาขา	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
(จ) คำขอโอนกิจการตามที่ได้รับอนุญาต	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
(๒) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้เรียกเก็บในอัตราดังต่อไปนี้		
(ก) ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประเภทธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง ขนาดใหญ่มาก	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(ข) ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประเภทธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง ขนาดใหญ่	ฉบับละ	๓๐,๐๐๐ บาท
(ค) ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประเภทธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง ขนาดกลาง	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(ง) ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประเภทธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง ขนาดเล็ก	ฉบับละ	๓,๐๐๐ บาท
(จ) ใบอนุญาตตั้งสาขาประเภทธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ขนาดใหญ่มาก	ฉบับละ	๒๕,๐๐๐ บาท
(ฉ) ใบอนุญาตตั้งสาขาประเภทธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ขนาดใหญ่	ฉบับละ	๑๕,๐๐๐ บาท
(ช) ใบอนุญาตตั้งสาขาประเภทธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ขนาดกลาง	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(ซ) ใบอนุญาตตั้งสาขาประเภทธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ขนาดเล็ก	ฉบับละ	๑,๕๐๐ บาท
(ณ) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
(ญ) ใบอนุญาตให้โอนกิจการตามที่ได้รับอนุญาต	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท

ภาคผนวก ค ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเรื่องคำปลีกหรือคำส่ง พ.ศ.(ร่างที่ 2)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง
พ.ศ.....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

เหตุผล

โดยที่ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งซึ่งเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและมีบทบาทสำคัญในการกระจายรายได้ ปัจจุบันได้มีการขยายตัวธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งขนาดใหญ่เป็นจำนวนมาก อันส่งผลกระทบต่อธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งดั้งเดิมที่มีขนาดเล็ก สมควรมีการจัดระเบียบการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งบางประเภท เพื่อให้การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งทุกประเภทดำรงอยู่ได้ตามสภาพเศรษฐกิจการค้าและสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่น รวมทั้งควรมีมาตรการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

พ.ศ.

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๗ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง พ.ศ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง” หมายความว่า กิจการค้าปลีกหรือกิจการค้าส่งซึ่งสินค้าอุปโภคบริโภคใช้ในครัวเรือนในชีวิตประจำวัน เป็นส่วนใหญ่

“ค้าปลีก” หมายความว่า การประกอบธุรกิจโดยการขายสินค้าในจำนวนน้อยให้แก่ผู้บริโภค

“ค้าส่ง” หมายความว่า การประกอบธุรกิจโดยการขายสินค้าในจำนวนมากให้แก่ผู้ซื้อเพื่อนำไปขายให้แก่ผู้บริโภคหรือนำไปให้บริการต่อ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า คณะกรรมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการค้าภายใน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น

การยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งของหน่วยงานอื่นของรัฐ นอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งดังต่อไปนี้

- (๑) การขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา
- (๒) การขายหนังสือ หรือหนังสือพิมพ์
- (๓) การขายของที่ระลึกตามแหล่งท่องเที่ยว
- (๔) การขายอัญมณีหรือเครื่องประดับ
- (๕) การขายสินค้าอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่ากระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวดที่ ๑

คณะกรรมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธานกรรมการ

(๒) คณะกรรมการจากส่วนราชการ จำนวนหกคน ได้แก่ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง

(๓) คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสี่คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านกฎหมาย ด้านการค้า ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านสังคม ด้านละหนึ่งคน

(๔) คณะกรรมการผู้แทนสถาบันหรือองค์กรเอกชน จำนวนหกคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย แห่งละหนึ่งคน และผู้แทนสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้แทนสมาคมการค้าที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง จำนวนแห่งละสองคน

ให้อธิบดีกรมการค้าภายในเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมการค้าภายในแต่งตั้งข้าราชการของกรมการค้าภายใน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ในการแต่งตั้งกรรมการตาม (๔) ให้สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บรรดาสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค หรือบรรดาสมาคมการค้าที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง แล้วแต่กรณี เสนอชื่อเป็นบุคคลที่เป็นสมาชิกของสถาบันหรือองค์กรของตนต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการผู้แทนสถาบันหรือองค์กรเอกชนตามมาตรา ๗ (๓) และ (๔) ต้องไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมืองหรือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพิจารณาอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๙ กรรมการตามมาตรา ๗ (๓) และ (๔) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๐ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๙ กรรมการตามมาตรา ๗ (๓) และ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก

- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้ว่าจะมีการลงโทษ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทความผิดลหุโทษหรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(๗) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

(๘) พ้นจากการเป็นผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค หรือผู้แทนสมาคมการค้าที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ในกรณีที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะนั้น

มาตรา ๑๑ เมื่อกรรมการตามมาตรา ๗ (๓) และ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิอื่น หรือผู้แทนของสถาบันหรือองค์กรเอกชนเป็นกรรมการแทน เว้นแต่วาระดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน และให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งทดแทน

ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย มาตรการและแผนการจัดระบบการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ผู้ผลิตสินค้า เกษตรกร หรือความเป็นอยู่ของประชาชน ชุมชนและสิ่งแวดล้อม

(๒) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบายสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิมให้มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายธุรกิจหรือรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการตลาดเพื่อลดต้นทุนสินค้า ค่าขนส่ง ให้เกิดประสิทธิภาพและมีความเข้มแข็ง ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้า เพื่อประโยชน์ในการประกอบธุรกิจ และเพื่อให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าดำเนินการตามนโยบายสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิมที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้ว

(๔) เชิญบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็น

(๕) มีคำสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อเท็จจริงหรือคำชี้แจงเป็นหนังสือ

(๖) วางมาตรการในการกำหนด อนุญาต เพิกถอนอนุญาต และการควบคุมธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการดำเนินงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

ทั้งนี้ คณะกรรมการต้องพิจารณาทบทวนการบังคับใช้ตามพระราชบัญญัตินี้ อย่างน้อยครั้งหนึ่งในทุกรอบระยะเวลาหนึ่งปีแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ แล้วทำความเห็นเสนอต่อรัฐมนตรี

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อการพิจารณาและเสนอความเห็นหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดที่มอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๘ มาใช้บังคับกับลักษณะต้องห้ามของอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการพิจารณาทางปกครอง การประชุม และการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๒

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

มาตรา ๑๕ ให้จัดตั้งสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งในกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ

(๒) ติดตามความเคลื่อนไหว สถานการณ์และสภาพปัญหาของการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและการส่งเสริมและการพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งต่อคณะกรรมการ

(๓) ศึกษาเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ทิศทางและแนวโน้มของพฤติกรรมกรรมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งและปัญหาและอุปสรรคในการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง รวมทั้งเสนอความคิดเห็นหรือมาตรการในการกำกับดูแลธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง การส่งเสริมหรือการธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งให้มีความเข้มแข็ง และให้ประกอบธุรกิจทุกประเภทอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นธรรม รวมทั้งให้มีบทบาทในการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน วัฒนธรรม ชุมชนและสิ่งแวดล้อม

(๔) กำหนดระเบียบ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

(๕) ประสานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการมอบหมาย

(๗) ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ แจ้งข้อเท็จจริงหรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ รวมทั้งให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ส่งบัญชี ทะเบียนเอกสารหรือหลักฐานเพื่อตรวจสอบหรือประกอบการพิจารณา

(๒) เข้าไปในสถานที่ทำการ สถานที่ประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งในระหว่างทำการ เพื่อตรวจสอบให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกบัญชีทะเบียนเอกสารหรือหลักฐานอื่นจากผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

(๓) ออกคำสั่งเตือนเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขหรือปฏิบัติการให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตหรือตามกำหนดไว้ในกฎกระทรวงภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๑๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๑๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง บัตรประจำตัวให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๙ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ อนุกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวดที่ ๓

การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการจัดระบบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งและเพื่อให้ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิมซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของระบบเศรษฐกิจในชุมชนดำรงอยู่ได้ ให้การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งดังต่อไปนี้ เป็นธุรกิจที่ต้องอนุญาตในการประกอบธุรกิจ

(๑) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ซึ่งมีขนาดพื้นที่ของสถานที่ประกอบธุรกิจแห่งใด หรือสาขาใด สาขาหนึ่ง และ/หรือ มีรายได้ของสถานประกอบธุรกิจแห่งใดแห่งหนึ่ง หรือสาขาใด สาขาหนึ่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๒) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งซึ่งได้รับอนุญาตจากผู้ประกอบธุรกิจธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง (๑) หรือจากผู้หนึ่งผู้ใดให้ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา หรือสิทธิอย่างอื่น เพื่อประกอบธุรกิจภายในระยะเวลาหรือเขตพื้นที่ที่กำหนด และการประกอบธุรกิจนั้นอยู่ภายใต้การส่งเสริมและควบคุมตามแผนดำเนินธุรกิจของบุคคลที่อนุญาตนั้น โดยผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าตอบแทนการใช้สิทธิดังกล่าว

พื้นที่ของสถานประกอบธุรกิจขายสินค้า หมายความว่า พื้นที่รวมของทุกชั้นภายในอาคารและพื้นที่ภายนอกที่ใช้ประกอบกิจการการขายสินค้า พื้นที่ที่ให้ผู้บริโภคอื่นเช่าและคลังสินค้าที่อยู่ในบริเวณเดียวกันหรือเกี่ยวเนื่องกับพื้นที่ที่ใช้ประกอบกิจการการขายสินค้า

มาตรา ๒๑ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๐ คณะกรรมการต้องคำนึงถึงการอยู่ร่วมกันของธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายใหญ่และธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อย ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งสมัยใหม่ และธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งแบบดั้งเดิม ความเป็นธรรมต่อผู้ผลิตสินค้าขนาดกลางและขนาดเล็ก ผลประโยชน์และความประสงค์ของผู้บริโภคในพื้นที่ วัฒนธรรม ประเพณี และสภาพสังคมในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งบทบาทของผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งในการสนับสนุนการส่งออกสินค้าไทยและการกระจายสินค้า สินค้าเกษตรหรือผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่ด้วย เพื่อประโยชน์ในการดำเนินดังกล่าว ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาต และในการพิจารณาออกใบอนุญาตแต่ละประเภท หรือในการกำกับดูแลธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งเป็นไปตามมาตรา ๒๑ คณะกรรมการต้องคำนึงถึงหลักการพื้นฐานในการพิจารณา ดังต่อไปนี้

(๑) โดยปกติแล้ว ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายใหญ่สมัยใหม่ ควรมีที่ตั้งสถานประกอบธุรกิจในบริเวณรอบนอกเขตชุมชน ในการพิจารณาอนุญาตผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายใหม่ในเขตพื้นที่ที่ชุมชนคณะกรรมการจะต้องคำนึงถึงขนาดพื้นที่ของสถานประกอบการธุรกิจที่ขออนุญาต ขนาดพื้นที่ และการกระจายตัวของผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่มีอยู่เดิมในพื้นที่และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อการแข่งขันในเขตพื้นที่นั้นๆ และความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่

(๒) ในกรณีที่พื้นที่พิจารณาของผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งอยู่หนาแน่น ทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ทั้งธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งสมัยใหม่และแบบดั้งเดิม และได้เกิดผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจในการกำหนดเวลาเปิด เวลาปิด หรือเวลาทำการของธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งในพื้นที่ได้ ทั้งนี้ให้ใช้มาตรการนี้เมื่อมีความจำเป็นและไม่มีหนทางอื่นใดในการเยียวยาผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิมในพื้นที่ แต่ต้องมีการหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ เพื่อกำหนดเวลามาตรการที่จำเป็นร่วมกัน

(๓) ในกรณีที่มีการร้องเรียนว่าสัญญาระหว่างผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งโดยเฉพาะผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายใหญ่ มีเงื่อนไขไม่เป็นธรรมต่อผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายสินค้าให้คณะกรรมการมีอำนาจในการเรียกข้อมูลจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาไกล่เกลี่ย หาข้อยุติที่เป็นธรรม หรือควบคุมสัญญาระหว่างผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง และผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายสินค้าได้

(๔) กำกับดูแลสัญญาระหว่างผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่ใช้สิทธิทรัพย์สินทางปัญญาและได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

(๕) ในกรณีที่เกิดความขัดแย้งรุนแรงในพื้นที่ที่พิจารณา ให้คณะกรรมการเริ่มดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวซึ่งรวมถึงขั้นตอนการประชุมปรึกษา รวมทั้งการประกาศเชิญชวนโดยทั่วไปให้ประชาชนในชุมชนส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุม การลงทะเบียนเข้าประชุม และระยะเวลาล่วงหน้าที่เหมาะสมให้แก่ประชาชนในชุมชนทราบ ในกรณีที่จำเป็นให้สำรวจความเห็นของประชาชน หากมี

ผู้ไม่ประสงค์ให้กรรมการพิจารณาดำเนินการในทางใดทางหนึ่งมากกว่าร้อยละสี่สิบ ให้คณะกรรมการดำเนินการทำประชามติในพื้นที่ดังกล่าวโดยเร็ว และให้ผลของประชามติเป็นที่สุด

(๖) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดเอกสารที่จำเป็นประจำสถานประกอบการธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการตรวจสอบปฏิบัติตามกฎหมาย และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่ผู้ได้รับอนุญาตต้องแจ้งให้ทราบเป็นครั้งคราวหรือตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ให้กำหนดเป็นกฎกระทรวง

(๗) ให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ด้านการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อย ดั้งเดิมโดยให้มีการประกาศผ่านสื่อหรือช่องทางอื่นเพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิม ทราบโดยเร็วและทั่วถึง

(๘) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาต และหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่คณะกรรมการ เห็นสมควรให้กำหนดเป็นกฎกระทรวง

หมวด ๓ ทวิ

การขออนุญาตและการพิจารณาอนุญาต

มาตรา ๒๑ ทวิ ผู้ใดจะประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๐ ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้ อนุญาต และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๒๑ และกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๑

การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดใน กฎกระทรวง

คำขออนุญาตต้องระบุถึง

(๑) เหตุผลและความจำเป็นในการขออนุญาตประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

(๒) ขนาดพื้นที่ของธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง และวิธีการประกอบธุรกิจ

(๓) ผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิม ผู้บริโภค และสังคม

มาตรา ๒๑ ทรี ในการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง คณะกรรมการอาจกำหนด ระยะเวลาหรือเงื่อนไขใดๆ ให้ผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตปฏิบัติได้ และเมื่อเห็นว่าภาวะเศรษฐกิจ ข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมที่คณะกรรมการอาศัยเป็นหลักในการพิจารณาอนุญาตเปลี่ยนแปลงไป ตาม คณะกรรมการอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกระยะเวลาหรือเงื่อนไขดังกล่าวได้

ผู้ขออนุญาตซึ่งได้รับคำสั่งของคณะกรรมการและไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว ให้มีสิทธิอุทธรณ์ได้ ตามมาตรา ๓๐

คณะกรรมการต้องพิจารณาคำขออนุญาตประกอบธุรกิจค้าส่งหรือค้าปลีกให้แล้วเสร็จภายใน ระยะเวลาที่กำหนดเวลาหกสิบวันหลังจากที่ได้รับคำขออนุญาตพร้อมเอกสารประกอบตามที่กำหนดใน กฎกระทรวงครบถ้วน เว้นแต่เป็นกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าจำเป็นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติม ให้ขยาย ระยะเวลาการพิจารณาออกไปตามความจำเป็น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

มาตรา ๒๑ จัตวา ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งต้องดำเนินธุรกิจภายใต้ ขอบเขตระยะเวลา และเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจเพิกถอนคำสั่งอนุญาตให้ ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งทั้งหมดหรือบางส่วนได้ โดยกำหนดระยะเวลาให้ปฏิบัติไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขใดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามมาตรา ๒๑ ต้องไม่ขัดกับกฎหมายนั้น

มาตรา ๒๓ ใบอนุญาตประกอบธุรกิจให้ใช้ได้กับธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามประเภทที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

ผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งประเภทใดซึ่งประสงค์จะตั้งสาขาของธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งประเภทเดียวกัน ณ ที่ใด ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้จัดตั้งสาขาตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ผู้ใดได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งแล้ว หากต่อมาลักษณะการประกอบธุรกิจไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๒๐ ให้การประกอบธุรกิจดังกล่าวยังคงอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๒๐ เว้นแต่การประกอบธุรกิจที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๒๕ ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งในสถานประกอบธุรกิจของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๑ ทวิ แล้ว ไม่ต้องขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๑ ทวิ หรือมาตรา ๒๓ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตจะโอนตามภารกิจตามที่ได้รับอนุญาตให้แก่บุคคลอื่นไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตหรือเป็นการตกทอดทางมรดก

การยื่นคำขอโอนกิจการและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๗ ในกรณีผู้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๑ ทวิ หรือมาตรา ๒๓ แล้วแต่กรณีตายหรือสิ้นสภาพนิติบุคคล หรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย ให้ทายาทหรือผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำขอต่อผู้อนุญาต เพื่อรับโอนใบอนุญาตในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตาย สิ้นสภาพนิติบุคคล หรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย แล้วแต่กรณี หรือภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาตขยายเวลาให้ตามความจำเป็น ถ้ามิได้ยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ หากจะประกอบธุรกิจตามใบอนุญาตนั้นต่อไปให้ดำเนินการขอรับใบอนุญาตนั้นใหม่

ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเสมือนว่าทายาท ผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งเข้าประกอบธุรกิจตามใบอนุญาตนั้นเป็นผู้รับใบอนุญาต

เมื่อผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ดำเนินการชำระบัญชีหรือจัดการทรัพย์สินของผู้ได้รับใบอนุญาตจนแล้วเสร็จ ให้ใบอนุญาตนั้นเป็นอันสิ้นอายุ

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่ผู้อนุญาตโดยอนุโลม

มาตรา ๒๘ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบธุรกิจทุกแห่ง

มาตรา ๒๙ ถ้าใบอนุญาตประกอบธุรกิจหรือใบอนุญาตตั้งสาขาสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อผู้อนุญาตและยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๐ คำสั่งไม่อนุญาตให้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๒๑ ทวิ ไม่อนุญาตให้ตั้งสาขาตามมาตรา ๒๓ หรือไม่อนุญาตให้โอนกิจการตามมาตรา ๒๖ หรือคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๒๑ ตรี ผู้ขออนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ตามหมวด ๓ ตรี แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๑ ผู้รับใบอนุญาตที่เลิกประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง หรือเลิกสาขาใดสาขาหนึ่ง ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้อนุญาตทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกประกอบธุรกิจหรือวันเลิกสาขานั้น

มาตรา ๓๒ ให้ผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่ต้องขออนุญาตตามมาตรา ๒๐ อยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๐ มีผลใช้บังคับ ยื่นขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๑ ทวิ ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้นมีผลบังคับใช้ และให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตให้โดยไม่ชักช้า ในระหว่างนั้นให้ผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งนั้นต่อไปได้ โดยมีฐานะเสมือนเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตและต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๓ ตี

การอุทธรณ์

มาตรา ๓๒ ทวิ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ด้านนิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การบริหารธุรกิจ การค้าปลีกและค้าส่ง ด้านสังคม มีจำนวนไม่เกินเจ็ดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ

ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เลือกการพิจารณาอุทธรณ์คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

ให้อธิบดีกรมการค้าภายในแต่งตั้งข้าราชการของกรมการค้าภายในเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๓๒ ตี ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ และจะเป็นกรรมการในคณะกรรมการไม่ได้

มาตรา ๓๒ จัตวา ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์

(๒) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการ

(๓) มีหนังสือเรียกบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

มาตรา ๓๒ เบญจ ให้กรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ให้นำความในมาตรา ๙ วรรค ๒ และวรรค ๓ และมาตรา ๑๐ อนุมาตรา (๑)-(๗) มาใช้บังคับคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์โดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ ฉ การอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการ ที่ไม่อนุญาตให้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๒๑ ทวิ ไม่อนุญาตให้จัดตั้งสาขามาตรา ๒๓ ไม่อนุญาตให้โอนกิจการตามมาตรา ๒๖ หรือคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๒๑ ตี ให้ผู้ซึ่งได้รับคำสั่งอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๒ สัตต หลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ แล้วแจ้งคำวินิจฉัยเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้มีคำวินิจฉัยเป็นประการใด ให้คณะกรรมการ ผู้ขออนุญาต หรือผู้ได้รับอนุญาตแล้วแต่กรณี ปฏิบัติตามนั้น

หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือไม่ยอมให้ข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานตามมาตรา ๑๖ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่ตามมาตรา ๑๖ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเตือนของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๖ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

มาตรา ๓๖ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๗ ผู้ใดประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๐ โดยไม่ได้รับใบอนุญาตหรือตั้งสาขาโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสองแสนบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๓๘ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๓๙ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องได้รับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคลให้กรรมการ ผู้จัดการ หุ่นส่วนผู้จัดการ หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลในเรื่องนั้นต้องได้รับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมหรือตนได้จัดการตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดนั้นแล้ว

มาตรา ๔๑ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเปรียบเทียบได้

การมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ง ร่างพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง พ.ศ.(ร่างที่ 3)

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

พ.ศ.....

หลักการ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในหมวดแนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๘๔(๕) กำหนดให้ความคุ้มครองการประกอบอาชีพของประชาชนต้องแข่งขันได้อย่างเสรีและเป็นธรรม และป้องกันการผูกขาดตัดตอนทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการที่ผู้มีอำนาจทางการค้าและมีทุนขนาดใหญ่เข้ามาผูกขาดสินค้าอุปโภคและบริโภค จะทำให้กระทบต่อความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพ ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งรัฐต้องปกป้องและส่งเสริมการทำกินของคนไทยและความมั่นคงแห่งรัฐจึงต้องให้มีกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

เหตุผล

โดยที่ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งซึ่งเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและมีบทบาทสำคัญในการกระจายรายได้ ปัจจุบันได้มีการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งขนาดใหญ่เป็นจำนวนมาก อันส่งผลกระทบต่อธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งดั้งเดิมที่มีขนาดเล็กไม่สามารถแข่งขันได้อย่างเป็นธรรมต้องเลิกกิจการไปจำนวนมากและป้องกันมิให้ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งขนาดใหญ่ผูกขาดตลาดของประเทศ ทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายย่อยสามารถพัฒนาตนเพื่อแข่งขันได้อย่างเสรีและเป็นธรรม สมควรมีการจัดระเบียบการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง เพื่อให้การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งทุกประเภททุกขนาดดำรงอยู่ร่วมกันได้ตามสภาพเศรษฐกิจการค้าและสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่น รวมทั้งควรมีมาตรการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง พ.ศ.”
มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง” หมายความว่า กิจการการค้าปลีกหรือกิจการค้าส่งซึ่งสินค้าอุปโภคบริโภคที่ใช้ ส่วนบุคคลหรือใช้ในครัวเรือน ในชีวิตประจำวัน เป็นส่วนใหญ่

“ค้าปลีก” หมายความว่า การประกอบธุรกิจโดยการขายสินค้าในจำนวนน้อยให้แก่ผู้บริโภค

“ค้าส่ง” หมายความว่า การประกอบธุรกิจโดยการขายสินค้าในจำนวนมากให้แก่ผู้ซื้อเพื่อนำไปขาย ให้แก่ผู้บริโภคหรือนำไปให้บริการต่อ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า รัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรี มอบหมาย

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการค้าภายใน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น

การยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ของหน่วยงานอื่นของรัฐ นอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ดังต่อไปนี้

(๑) การขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา

- (๒) การค้ำน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการค้ำน้ำมันเชื้อเพลิง
- (๓) การขายหนังสือ หรือหนังสือพิมพ์
- (๔) การขายของที่ระลึกตามแหล่งท่องเที่ยว
- (๕) การขายอัญมณีหรือเครื่องประดับ
- (๖) การขายอาหารที่ปรุงสำเร็จให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที
- (๗) การขายสินค้าซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ของชุมชนเป็นหลัก
- (๘) การขายสินค้าของสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์
- (๙) การขายสินค้าอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการจากส่วนราชการ จำนวนหกคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสองคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านการค้าปลีกหรือค้าส่ง และด้านการบริหารธุรกิจ ด้านละหนึ่งคน

(๔) กรรมการผู้แทนสถาบันหรือองค์กรเอกชน จำนวนเก้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมเกษตรกร ผู้แทนสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนสหภาพนายความ ผู้สมาคมสื่อมวลชน ผู้แทนสมาคมการค้าที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง แห่งละหนึ่งคน และผู้แทนสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคหรือด้านการค้าที่ไม่เป็นธรรม จำนวนสองคน

ให้อธิบดีกรมการค้าภายใน เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมการค้าภายในแต่งตั้งข้าราชการของกรมการค้าภายใน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ในการแต่งตั้งกรรมการตาม (๔) ให้สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมเกษตรกร ผู้แทนสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สมาคมการค้าที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง บรรดาสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคหรือด้านการค้าที่ไม่เป็นธรรม แล้วแต่กรณีเสนอชื่อบุคคลที่เป็นสมาชิกของสถาบันหรือองค์กรของตนต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้งสำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอชื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการผู้แทนสถาบันหรือองค์กรเอกชนตามมาตรา ๗ (๓) และ (๔) ต้องไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง

มาตรา ๙ กรรมการตามมาตรา ๗(๓) และ(๔) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๐ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๙ กรรมการตามมาตรา ๗(๓) และ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้ว่าจะมีการรอกการลงโทษ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(๗) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

(๘) พ้นจากการเป็นผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค หรือผู้แทนสมาคม การค้าที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ในกรณีที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะนั้น

มาตรา ๑๑ เมื่อกรรมการตามมาตรา ๗(๓) และ(๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งทรงคุณวุฒิอื่น หรือผู้แทนอื่นของสถาบันหรือองค์กรเอกชนเป็นกรรมการแทน เว้นแต่วาระดำรงตำแหน่งของกรรมการจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันและให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย มาตรการและแผนการจัดระบบการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อย ผู้ผลิตสินค้า เกษตรกร หรือความเป็นอยู่ของประชาชน ชุมชนและสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้

(๒) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบายสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยให้มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายธุรกิจหรือรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการตลาด เพื่อลดต้นทุนสินค้า ค่าขนส่ง ให้เกิดประสิทธิภาพและมีความเข้มแข็ง ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้า เพื่อประโยชน์ในการประกอบธุรกิจ และเพื่อให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าดำเนินการตามนโยบายสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีก หรือค้าส่งรายย่อยที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้ว

(๔) เชิญบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็น

(๕) มีคำสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อเท็จจริงหรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่มอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๘ มาใช้บังคับกับลักษณะต้องห้ามของอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการพิจารณาทางปกครอง การประชุม และการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๒

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

มาตรา ๑๕ ให้จัดตั้งสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ในกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ

(๒) ติดตามความเคลื่อนไหว สถานการณ์และสภาพปัญหาของการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและการส่งเสริมและการพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งต่อคณะกรรมการ

(๓) ศึกษาเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ทิศทางและแนวโน้มของพฤติกรรมกรรมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งและปัญหาและอุปสรรคในการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง รวมทั้งเสนอความเห็นหรือมาตรการในการกำกับดูแลธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง การส่งเสริมหรือการพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งให้มีความเข้มแข็ง และให้การประกอบธุรกิจทุกประเภทอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นธรรม รวมทั้งให้มีบทบาทในการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน วัฒนธรรม ชุมชนและสิ่งแวดล้อม

(๔) ประสานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการมอบหมาย

(๖) ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัด กระทรวงพาณิชย์ ทำหน้าที่และรับผิดชอบงานตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๖ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ แจ้งข้อเท็จจริงหรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ รวมทั้งให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีก หรือค้าส่ง ส่งบัญชี ทะเบียน เอกสารหรือหลักฐานเพื่อตรวจสอบหรือประกอบการพิจารณา

(๒) เข้าไปในสถานที่ทำการ สถานที่ประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกบัญชี ทะเบียนเอกสารหรือหลักฐานอื่นจากผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

(๓) ออกคำสั่งเตือนเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขหรือปฏิบัติการให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตหรือตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๑๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๑๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
มาตรา ๑๙ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ อนุกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่
เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓

การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่มีพื้นที่ทุกสาขารวมกันแล้วเกินกว่าหนึ่งแสน ตารางเมตรโดยนับรวมกับธุรกิจที่ผู้ประกอบการฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเช่าถือหุ้หรือมีผู้ถือหุ้ร่วมกันเกินกว่าหนึ่งใน ห้าส่วนหรืออนุญาตให้ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา หรือสิทธิอย่างอื่นในการประกอบธุรกิจด้วย

ให้การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ เป็นธุรกิจที่ต้องขออนุญาตในการ ประกอบธุรกิจ

(๑) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่มีขนาดพื้นที่ของสถานประกอบธุรกิจขายสินค้ารวมกันทุกสาขาดังแต่หนึ่ง หมื่นตารางเมตรขึ้นไป

พื้นที่ของสถานประกอบธุรกิจขายสินค้า หมายความว่า พื้นที่รวมของทุกชั้นภายในอาคารและพื้นที่ ภายนอกอาคารที่ใช้ประกอบกิจการขายสินค้า พื้นที่ที่ให้ผู้บริโภคอื่นเช่าและคลังสินค้าที่อยู่ในบริเวณเดียวกันหรือ ต่อเนื่องกับพื้นที่ที่ใช้ประกอบกิจการขายสินค้า

(๒) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่มียอดขายได้หรือประมาณการรายได้รวมของทุกสาขาในปีภาษีที่ผ่านมา หรือประมาณการรายได้ของแผนธุรกิจในปีแรกรวมกันทุกสาขาดังแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป

(๓) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งซึ่งผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งได้รับอนุญาตจากผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีก หรือค้าส่งตาม (๑) หรือ (๒) เข้าเป็นผู้ถือหุ้หรือมีผู้ถือหุ้ร่วมกันในกิจการนั้นเกินกว่าหนึ่งในห้าส่วนของกิจการ

(๔) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งซึ่งผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งได้รับอนุญาตจากผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีก หรือค้าส่งตาม (๑) หรือ (๒) ให้ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา หรือสิทธิอย่างอื่น เพื่อประกอบธุรกิจภายใน ระยะเวลาหรือเขตพื้นที่ที่กำหนด และการประกอบธุรกิจนั้นอยู่ภายใต้การส่งเสริมและควบคุมตามแผนดำเนิน ธุรกิจของบุคคลที่อนุญาตนั้น โดยผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าตอบแทนการใช้สิทธิ ดังกล่าว

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดแยกประเภท ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๐ และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจค้าปลีก หรือค้าส่งในแต่ละประเภทแยกต่างหากจากกัน

การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามวรรคแรก ให้กำหนด หลักเกณฑ์เกี่ยวกับวันและเวลาของสถานประกอบธุรกิจ แต่ละประเภท ตามความเหมาะสม แต่ต้องไม่เกิน สิบหก ชั่วโมงต่อวัน และบริเวณที่ตั้งสถานประกอบธุรกิจ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นแก่ผู้บริโภค หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขอื่นเท่าที่จำเป็นแก่วัตถุประสงค์ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้คำนึงถึงลักษณะ ของธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งแต่ละประเภท วัฒนธรรม ประเพณี และสภาพสังคมในแต่ละท้องถิ่น

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่มีกฎหมายใดกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขใดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว การ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามมาตรา ๒๑ ต้องไม่ขัดกับกฎหมายนั้น

มาตรา ๒๓ ผู้ใดจะประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต ตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ใบอนุญาตประกอบธุรกิจให้ใช้ได้กับธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามประเภทที่ได้รับอนุญาต เท่านั้น

ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งประเภทใดซึ่งประสงค์จะตั้งสาขาของธุรกิจค้าปลีก หรือค้าส่งประเภทเดียวกัน ณ ที่ใด ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

มาตรา ๒๕ ผู้ใดได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งแล้ว หากต่อมา ลักษณะการ ประกอบธุรกิจไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๒๐ ให้การประกอบธุรกิจดังกล่าวยังคงอยู่ภายใต้ บังคับมาตรา ๒๐ เว้นแต่การประกอบธุรกิจที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากการบังคับการให้เป็นไป ตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๒๖ ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งในสถานประกอบธุรกิจ ของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบ ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๓ แล้ว ไม่ต้องรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตจะโอนกิจการตามที่ได้รับอนุญาตให้แก่บุคคลอื่นไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับ อนุญาตหรือเป็นการตกทอดทางมรดก

การยื่นคำขอโอนกิจการและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๘ ในกรณีผู้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๓ ตาย หรือสิ้น สภานิติบุคคล หรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย ให้ทายาทหรือผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำขอ ต่อผู้อนุญาต เพื่อรับโอนใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตาย สิ้นสภานิติบุคคล หรือตก เป็นบุคคลล้มละลาย แล้วแต่กรณี หรือภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาตขยายเวลาให้ตามความจำเป็น ถ้ามิได้ยื่นคำ ขอบภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ หากจะประกอบธุรกิจตามใบอนุญาตนั้นต่อไปให้ ดำเนินการขอรับใบอนุญาตใหม่

ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเสมือนว่าทายาท ผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ซึ่งเข้าประกอบธุรกิจตามใบอนุญาตนั้นเป็นผู้รับใบอนุญาต

เมื่อผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ดำเนินการชำระบัญชีหรือจัดการทรัพย์สินของผู้ได้รับ อนุญาตจนแล้วเสร็จ ให้ใบอนุญาตนั้นเป็นอันสิ้นอายุ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ ความสามารถ ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่ผู้อนุบาลโดยอนุโลม

มาตรา ๒๙ ถ้าใบอนุญาตประกอบธุรกิจหรือใบอนุญาตตั้งสาขาสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญให้ ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อผู้อนุญาตและยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญ หายหรือถูกทำลายดังกล่าว

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและ เงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๐ ถ้าใบอนุญาตประกอบธุรกิจหรือใบอนุญาตตั้งสาขาสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อผู้อนุญาตและยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการ สูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๑ คำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจ ไม่อนุญาตให้ตั้งสาขาหรือไม่อนุญาตให้โอนกิจการ ผู้ขออนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลปกครองได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่ง

มาตรา ๓๒ ผู้รับใบอนุญาตที่เลิกประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง หรือเลิกสาขาใดสาขาหนึ่ง ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้อนุญาตทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกประกอบธุรกิจหรือวันเลิกสาขานั้น

หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือไม่ยอมให้ข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานตามมาตรา ๑๖(๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๖(๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเตือนของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๖(๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

มาตรา ๓๖ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๗ ผู้ใดประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๐ โดยไม่ได้รับใบอนุญาตหรือตั้งสาขาโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสองแสนบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๓๘ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๓๙ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ให้กรรมการผู้จัดการ หุ่นส่วนผู้จัดการ หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลในเรื่องนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมหรือตนได้จัดการตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดนั้นแล้ว

มาตรา ๔๑ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเปรียบเทียบได้ในการใช้อำนาจดังกล่าวคณะกรรมการอาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการ อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด พาณิชย์จังหวัด หัวหน้าสำนักงานการค้ายภายในจังหวัด หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำแทนได้

การมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๕ บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๒ ให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งมีคุณสมบัติต้องห้าม ตามมาตรา ๒๐ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับได้รับการยกเว้นให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตให้ตามมาตรา ๒๐ วรรคสองต่อไปได้ หนึ่งปี และจะต่อใบอนุญาตได้อีกสองครั้ง รวมไม่เกินสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่ต้องขออนุญาตตามมาตรา ๒๐ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับยื่นขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ ภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ และให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตให้โดยไม่ชักช้า ในระหว่างนั้นให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งนั้นต่อไปได้โดยมีฐานะเสมือนเป็นผู้ได้รับใบอนุญาต และต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ : ร่างเดิมที่กฤษฎีกาพิจารณาแล้ว และผ่านวาระสองในสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้วไม่ทันได้ผ่านการพิจารณาในวาระสามนั้น มีข้อบกพร่องในส่วนที่ให้อำนาจคณะกรรมการการค้าเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ในการออกใบอนุญาตทั้งหมดซึ่งเป็นการเสี่ยงต่อการที่คณะกรรมการอาจถูกครอบงำโดยทุนขนาดใหญ่ได้ภายหลังซึ่งอาจออกหลักเกณฑ์ที่เป็นไปในทางเป็นประโยชน์กับผู้ประกอบการรายใหญ่ฝ่ายเดียวได้ จึงต้องกำหนดให้จำกัดจำนวนสาขา โดยมาตรา ๒๐ ห้ามมิให้ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่พื้นที่การประกอบธุรกิจรวมกันทุกสาขาแล้วเกินกว่าหนึ่งแสนตารางเมตร เพื่อจะเป็นการป้องกันการผูกขาดตัดตอนด้วยทุนขนาดใหญ่หรือทุนข้ามชาติ เปิดโอกาสให้คนไทยรายเล็กรายน้อยที่ทำธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรวมทุกสาขาแล้ว มีพื้นที่ไม่ถึงหนึ่งหมื่นตารางเมตรสามารถเปิดกิจการได้โดยไม่ต้องขออนุญาต ซึ่งจะเป็นหลักการที่จะให้ผู้ประกอบการรายย่อยจะอยู่ร่วมกันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ได้ ทั้งเป็นการกระจายรายได้ ไม่ผูกขาด ขาดมั่นคง ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๘๓)